

Diagnosi sobre **situacions de sensellarisme i exclusió residencial** a la comarca d'Osona

Equip redactor:

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI
Càtedra d'Habitatge

Entregat a:

Osona Acció Social
Consorci d'Osona de Serveis Socials

Consell
Comarcal
d'Osona

Juliol 2023

Índex

1. INTRODUCCIÓ.....	7
2. MARC TEÒRIC.....	8
3. METODOLOGIA.....	12
3.1 Recollida i anàlisi de dades secundàries.....	12
3.2 Equip impulsor.....	13
3.2.1 Sessions de treball amb l'equip impulsor	13
3.3 Grups de treball.....	14
3.3.1 Grup de treball amb personal tècnic.....	14
3.3.2 Grup de treball amb entitats.....	15
3.3.3 Grup de treball en primera persona	15
3.4 Consulta als municipis.....	16
3.4.1 Fitxa tècnica de la consulta.....	16
3.4.2 Entrevistes complementàries	16
4. CONSIDERACIONS PRÈVIES A LA DIAGNOSI	17
4.1 Gestió de la comarca en relació al sensellarisme	17
4.2 Àrees Bàsiques de Serveis Socials (ABSS).....	18
4.2.1 Serveis bàsics d'atenció social del Consell Comarcal d'Osona	18
4.2.2 Serveis bàsics d'atenció social de la Mancomunitat La Plana	19
4.2.3 Serveis bàsics d'atenció social Vic.....	20
4.2.4 Serveis bàsics d'atenció social Manlleu	20
4.3 Oficines d'habitatge.....	21
4.3.1 Oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona	21
4.3.2 Oficina d'Habitatge de la Mancomunitat La Plana	22
4.3.3 Oficina Local d'Habitatge de Vic	23
4.3.4 Oficina Local d'Habitatge de Manlleu	24
4.3.5 Oficina Local d'Habitatge de Torelló.....	25
4.4 Plans vigents al territori.....	26
4.5 Aproximació quantitativa i qualitativa.....	26
5. CARACTERITZACIÓ DE LA COMARCA.....	27
5.1 Emmarcament territorial	27
5.2 La població.....	28
5.2.1 Evolució de la població	29
5.2.2 Creixement natural	29
5.2.3 Població estrangera.....	30
5.2.4 Estructura de la població	34
5.2.5 Estimacions de població	37

5.3	Les llars	39
5.4	Situació socioeconòmica	41
5.4.1	L'atur a la comarca	41
5.4.2	Renda mitjana neta a la comarca.....	45
6.	POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL	48
6.1	Indicadors de pobresa i exclusió social	48
6.2	Renda garantida.....	55
6.3	Servei de menjador social	56
6.4	Persones ateses per serveis socials	57
7.	MERCAT DE L'HABITATGE	59
7.1	Dinàmiques constructives.....	59
7.2	Compra-venda d'habitatges	60
7.3	Lloguer d'habitatge	63
7.4	Pisos Buits.....	66
8.	RECURSOS DESTINATS A POLÍTIQUES D'HABITATGE SOCIAL	68
8.1	Habitatge social.....	68
8.1.1	Habitatge de protecció oficial (HPO)	68
8.1.2	Borses de mediació	71
8.1.3	Habitatges d'inserció social.....	72
8.1.4	Parc d'habitatge gestionat per l'AHC.....	74
8.1.5	Comparativa parc social	76
8.1.6	Detall municipal d'habitatge destinat a polítiques socials	77
8.2	Allotjaments de caràcter temporal	79
8.2.1	Servei d'acolliment residencial d'urgència	79
8.2.2	Servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social	81
8.3	Ajuts i prestacions	83
8.3.1	Ajuts al pagament de lloguer.....	83
8.3.2	Prestacions d'especial urgència.....	84
8.3.3	Ajuts a la rehabilitació	87
8.4	Servei de mediació en l'habitatge.....	88
9.	PERCEPCIÓ DE LES SITUACIONS DE SENSELLARISME.....	90
9.1	Resultats reflexió individual de l'equip impulsor	90
9.2	Resultats reflexió individual dels grups de treball experts	92
9.2.1	Grup treball: sessió tècnica.....	92
9.2.2	Grup treball: sessió entitats.....	93
9.3	Resultats projectiu del grup de treball en primera persona	94
10.	PERSONES EN SITUACIÓ DE SENSELLARISME I EXCLUSIÓ RESIDENCIAL	96

10.1	Principals factors desencadenants	97
10.2	Persones sense sostre	98
10.2.1	Presència de persones sense sostre	98
10.2.2	Perfils de les persones sense sostre	100
10.3	Persones sense habitatge	101
10.3.1	Presència de persones sense habitatge	101
10.3.2	Perfils de persones sense habitatge	107
10.4	Persones en situacions d'habitatge insegur	108
10.4.1	Presència de persones en situació d'habitatge insegur	108
10.4.2	Perfil de les persones en situació d'habitatge insegur	111
10.5	Persones en situacions d'habitatge inadequat	113
10.5.1	Presència de persones en situació d'habitatge inadequat	113
10.5.2	Perfil de les persones en situació d'habitatge inadequat	116
10.6	Resum de la presència de la situació de sensellarisme a la comarca	117
10.7	Situacions concretes d'exclusió residencial	119
10.7.1	La pobresa energètica	119
10.7.2	L'ocupació sense títol habilitant	122
10.7.3	Les situacions irregulars	124
11.	RECURSOS PER ABORDAR EL SENSELLARISME	127
11.1	Sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica	128
11.1.1	Presència d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica als municipis de la comarca ...	128
11.1.2	Percepció de la necessitat d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica	129
11.2	Atenció al carrer	131
11.2.1	Presència d'atenció al carrer als municipis de la comarca	131
11.2.2	Percepció de la necessitat de l'atenció al carrer	132
11.3	Acolliment diürn	134
11.3.1	Presència de l'acolliment diürn als municipis de la comarca	134
11.3.2	Percepció de la necessitat de l'acolliment diürn	135
11.4	Atenció socioeducativa	137
11.4.1	Presència de l'atenció socioeducativa als municipis de la comarca	137
11.4.2	Percepció de la necessitat de l'atenció socioeducativa	138
11.5	Servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions	140
11.5.1	Presència del servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions als municipis de la comarca	140
11.5.2	Percepció de la necessitat del servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions	141
11.6	Assistència i suport jurídic per regularitzar la situació	143
11.6.1	Presència de l'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació als municipis de la comarca	143
11.6.2	Percepció de necessitat de l'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació	144
11.7	Empadronament sense domicili fix	146

11.7.1	Presència de l'empadronament sense domicili als municipis de la comarca	146
11.7.1	Necessitat d'empadronar-se per a rebre serveis	148
11.8	Servei de menjador social	149
11.8.1	Presència del servei de menjador social als municipis de la comarca	149
11.8.2	Percepció de la necessitat del servei de menjador social	150
11.9	Servei de distribució d'aliments	152
11.9.1	Presència del servei de distribució d'aliments als municipis de la comarca	152
11.9.2	Percepció de la necessitat del servei de distribució d'aliments	153
11.10	Serveis d'higiene	155
11.10.1	Presència dels serveis d'higiene als municipis de la comarca	155
11.10.2	Percepció de la necessitat dels serveis d'higiene	156
11.11	Prestacions pel pagament de l'habitatge	158
11.11.1	Presència de les prestacions pel pagament de l'habitatge als municipis de la comarca	158
11.11.2	Percepció de la necessitat del les prestacions pel pagament de l'habitatge	159
11.12	Prestacions pel pagament de subministraments bàsics	161
11.12.1	Presència de prestacions pel pagament de subministraments bàsics als municipis de la comarca	161
11.12.2	Percepció de la necessitat de la presència de prestacions pel pagament de subministraments bàsics als municipis de la comarca	162
11.13	Ajuts a la rehabilitació de l'habitatge	164
11.13.1	Presència de l'ajuts a la rehabilitació de l'habitatge als municipis de la comarca	164
11.13.2	Percepció de la necessitat dels ajuts a la rehabilitació de l'habitatge	165
11.14	Parc d'habitatge social	167
11.14.1	Presència del parc d'habitatge social als municipis de la comarca	167
11.14.2	Percepció de la necessitat del parc d'habitatge social	168
11.15	Allotjament provisional	170
11.15.1	Presencia de l'allotjament provisional als municipis de la comarca	170
11.15.2	Percepció de la necessitat de l'allotjament provisional	171
11.16	Serveis de mediació	173
11.16.1	Presència dels serveis de mediació als municipis de la comarca	173
11.16.2	Percepció de la necessitat dels serveis de mediació	174
11.17	Serveis de salut i accés al sistema sanitari	176
11.17.1	Presencia dels serveis de salut i accés al sistema sanitari als municipis de la comarca	176
11.17.2	Percepció de necessitat dels serveis de salut i accés al sistema sanitari	177
11.18	Atenció laboral	179
11.18.1	Presencia de l'atenció laboral als municipis de la comarca	179
11.18.2	Percepció de la necessitat de l'atenció laboral	180
11.19	Resum dels recursos per abordar el sensellarisme	182
12.	POLÍTIQUES PER ABORDAR EL SENSELLARISME	184

12.1	Actuacions presents i futures	184
12.2	Programes per abordar el sensellarisme.....	192
12.3	Comunicació amb la població.....	195
12.4	La coordinació a l'administració	198
12.4.1	Coordinació entre àrees de l'administració local	198
12.4.2	Coordinació entre administració local i supramunicipal	200
13.	LES ENTITATS SOCIALS.....	202
13.1	Entitats socials a la comarca	202
13.2	Coordinació entre administració local i entitats	203
14.	ANÀLISI DAFO.....	205
14.1	Debilitats.....	205
14.1.1	Debilitats: Caracterització de la comarca	205
14.1.2	Debilitats: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial	206
14.1.3	Debilitats: Recursos, programes i actuacions.....	206
14.1.4	Debilitats: Agents, treball en xarxa i difusió	207
14.2	Amenaces	208
14.2.1	Amenaces: Caracterització de la comarca	208
14.2.2	Amenaces: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial	208
14.2.3	Amenaces: Recursos, programes i actuacions.....	209
14.2.4	Amenaces: Agents, treball en xarxa i difusió.....	209
14.3	Fortaleses.....	210
14.3.1	Fortaleses: Caracterització de la comarca	210
14.3.2	Fortaleses: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial	210
14.3.3	Fortaleses: Recursos, programes i actuacions.....	210
14.3.4	Fortaleses: Agents, treball en xarxa i difusió.....	211
14.4	Oportunitats.....	212
14.4.1	Oportunitats: Caracterització de la comarca.....	212
14.4.2	Oportunitats: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial.....	212
14.4.3	Oportunitats: Recursos, programes i actuacions	212
14.4.4	Oportunitats: Agents, treball en xarxa i difusió	213

1. Introducció

Sovint les realitats, els reptes, les problemàtiques i les oportunitats municipals són compartides per diferents municipis que pertanyen a un mateix àmbit territorial, amb característiques sociodemogràfiques, nivells educatius, accessibilitat als recursos i serveis, estratègies productives, patrons de mobilitat o tants altres vectors de desenvolupament similars. En aquesta mateixa línia argumental, l'accés, la pèrdua o la manca d'un habitatge -digne i adequat, segur, assequible, flexible i adaptable-; esdevé, sensible a les particularitats de cada territori, un pilar essencial per al desenvolupament de les persones i la millora de la seva qualitat de vida.

Amb la present *“Diagnosi sobre situacions de sensellarisme i exclusió residencial a la comarca d'Osona”*, la Càtedra UNESCO d'Habitatge de la URV pretén detectar les principals necessitats i problemàtiques de la comarca d'Osona en matèria de persones sense llar i conèixer l'abast real de la problemàtica, assentant així les bases per a la futura redacció del *“Pla Comarcal per abordar les situacions sensellarisme i exclusió residencial de la comarca d'Osona”*.

El contingut d'aquest document està sustentat en la reflexió dels diferents agents implicats (personal tècnic, membres d'entitats, persones usuàries del servei...) per tal de donar forma a la realitat de la comarca en l'àmbit del sensellarisme i l'exclusió social, intentant sempre mantenir l'objectiu de comprendre la diagnosi com un projecte d'abast comarcal.

2. Marc teòric

El sensellarisme és un fenomen complex i generalitzat a tota Europa però amb una gran dificultat per detectar, aportar dades concretes i fer estudis comparatius clars i fidedignes entre països, precisament, per una falta d'uniformitat en la terminologia i en els criteris que la determinen¹. Precisament per buscar un "llenguatge comú" per facilitar l'intercanvi, l'aprenentatge i la comparativa i debat a nivell de la UE², FEANTSA (la Federació Europea d'Organitzacions que treballen amb persones sense llar) va adoptar, el 2005³, una definició de sensellarisme i exclusió residencial en sentit ampli, basada en la noció de llar (*home*), entesa des de tres esferes o àmbits, la física, la legal i la social, d'un habitatge adequat, segur i protegit. Per tant, el sensellarisme i l'exclusió residencial es conceptualitza en termes d'una deficiència en aquestes esferes, i es tradueix en les categories de la Taula ETHOS⁴, que es mostren a la Taula 1. Aquesta Tipologia ETHOS és actualment un marc comú acceptat a nivell europeu en l'àmbit acadèmic i de polítiques; utilitzada per recol·lectar dades i per desenvolupar, fer el seguiment i l'avaluació de polítiques públiques.

Per tant, per a poder entendre el significat i la magnitud de trobar-se en una situació sense llar, és necessari definir i saber què implica tenir una llar; terme que va molt més allà del d'habitatge en el seu sentit més físic i patrimonial. Una llar és aquell habitatge digne, adequat i segur on cada persona pot desenvolupar plenament la seva dimensió personal, familiar i social. No disposar d'una llar ens priva de poder exercir altres drets fonamentals, com el de la intimitat, la llibertat i el lliure desenvolupament de la personalitat; i també ens exclou de poder formar part de la societat i participar en ella.

La definició de sensellarisme que trobem a la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge⁵ catalana es troba en consonància amb aquesta conceptualització àmplia del

¹ El número de persones sense llar a nivell europeu és desconegut. Chloé Serme-Morin i Sara Coupechoux (cords.), *Seventh overview of housing exclusion in Europe 2022*. Fondation Abbé Pierre i Feantsa 2022. p. 134

² Padraic Kenna et al. "Pilot project - Promoting protection of the right to housing - Homelessness prevention in the context of evictions", VT/2013/056, European Commission-Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Publications Office of the European Union, 2016.

³ B. Edgar and H. Meert (2005) *Fourth Review of Statistics on Homelessness in Europe. The ETHOS Definition of Homelessness*. Brussels, FEANTSA.

⁴ Disponible a <https://www.feantsa.org/en/toolkit/2005/04/01/ethos-typology-on-homelessness-and-housing-exclusion>.

⁵ Art. 3.m: "la persona o la unitat de convivència amb manca manifesta d'un habitatge digne i adequat, ja que no disposa d'un domicili, viu al carrer o viu en un espai no apte com a habitatge, d'acord amb el que estableix aquesta llei, i pateix l'exclusió social efectiva a causa de barreres socials o de dificultats personals per a viure de manera autònoma. També tenen la condició de sense llar les persones que han estat objecte d'un procés de desnonament motivat per la impossibilitat acreditada de satisfer el lloguer".

sensellarisme; així com també ho fa, finalment, la llei estatal 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge⁶.

En aquest sentit, la present Diagnosi pretén detectar, acotar i comptabilitzar la problemàtica del sensellarisme a la comarca d'Osona (fer front a la manca de dades) considerant el fenomen en el seu sentit més ampli, és a dir, seguint aquesta definició de persona sensellar i exclusió residencial de la Tipologia ETHOS elaborada per FEANTSA. Per tant, aquesta diagnosi, tenint present les particularitats de la comarca d'Osona i els seus municipis, pretén detectar no només les situacions de sensellarisme més visibles, com són les persones sense sostre, sinó també les diferents situacions de persones sense habitatge (ex. les que viuen en centres/allotjaments per persones sense llar, en hostals i albergs, en refugis per dones, en allotjaments temporals per persones immigrants i/o refugiades, en centres penitenciaris o de salut/sociosanitari sense alternativa d'habitatge, en centres de menors), les que viuen en situacions d'habitatge inadequat (ex. viure en xaboles o estructures no permanents considerades com infrahabitatge, en immobles en estat ruïnós, en condicions insalubres, sense cèdula d'habitabilitat, amb falta de subministraments bàsics, en condicions d'amuntegament, amb barreres arquitectòniques, etc.) i d'habitatge insegur (ex. persones en risc de desnonament, que pateixin violència domèstica, les que ocupen habitatges, que comparteixen pis forçadament, habitatges rellogats sense consentiment de la persona propietària, etc.). És a dir, es tracta de detectar el major nombre de les 13 categories que formen part de la Taula ETHOS.

Figura 2-1. Categories de persona sense llar i en exclusió residencial atenent a la Taula ETHOS

CATEGORIA CONCEPTUAL	CATEGORIA OPERATIVA	SITUACIONS CONCRETES
Sense sostre	1. Viure al ras (espai públic)	Espai públic o exterior/carrer
	2. Pernoctar en allotjament d'emergència	Refugi/alberg nocturn (només per passar la nit)
Sense habitatge	3. Viure en albergs/centres per persones sense llar (allotjament temporal)	Albergs/hostals per persones sense llar
		Allotjament temporal per persones sense llar
		Allotjament de transició (amb suport)

⁶ L'art. 3.1 defineix el "sensellarisme" com aquella "circunstancia vital que afecta a una persona, familia o unidad de convivencia que no puede acceder de manera sostenida a una vivienda digna y adecuada en un entorno comunitario y aboca a las personas, familias o unidades de convivencia que lo sufren a residir en la vía pública u otros espacios públicos inadecuados, o utilizar alternativas de alojamiento colectivo institucionalizado de las diferentes administraciones públicas o de entidades sin ánimo de lucro, o residir en una vivienda inadecuada, temporal o no, inapropiada o masificada, en una vivienda insegura, sin título legal, o con notificación de abandono de la misma, o viviendo bajo amenaza de violencia".

	4. Viure en refugi/centre/allotjament per dones	Allotjament per dones (temporal)
	5. Allotjament per immigrants/refugiats/demandants d'asil	Centre de recepció o allotjament temporal
		Altre allotjament per immigrants/refugiats/demandants d'asil
	6. Persones que han de sortir d'institucions sense alternativa d'habitatge	Centre penitenciari
		Centre de menors
		Centre de salut/sociosanitari (també de rehabilitació i salut mental)
	7. Allotjaments de suport per persones sense llar (durada superior a 1 any)	Centres per gent gran sense llar
		Allotjaments de suport per persones que havien estat sense llar
Habitatge insegur	8. Viure en allotjament insegur	Viure de forma temporal amb familiars/amics
		Habitatge sense títol legal (subarrendament sense consentiment propietari, precari...)
		Habitatge ocupat sense títol habilitant
	9. Viure en risc de desnonament	Inici procediment desnonament lloguer
		Inici procediment desnonament propietat
	10. Viure patint violència de gènere o violència domèstica	Denúncies policials registrades
Habitatge inadequat	11. Viure en estructura no convencional/barraques	Viure en xaboles
		Viure en estructures temporals/mòbils
	12. Falta adequació habitatge	Falta cèdula habitabilitat
		Risc de ruïna
		Condicions insalubres
		Pobresa energètica o falta d'altres subministraments bàsics
		Barreres arquitectòniques (ex. si discapacitat física o psíquica)
	13. Viure en condicions d'amuntegament	Situacions d'amuntegament a l'habitatge

Font: elaboració pròpia seguint la Taula ETHOS de Feantsa.

Actualment, les causes principals a Espanya que porten a una persona a una situació de sensellarisme són⁷: 1) haver de començar de nou des d'un altre país (28,8%); 2) perdre la feina (26,8%) i 3) ser desnonat de l'habitatge (16,1 %); a aquestes causes les segueixen, entre d'altres, no poder fer front al preu de l'allotjament (14,7%) i les separacions de parella (14,1%). Per tant, veiem que són causes relacionades amb problemes estructurals: la immigració (la població estrangera es troba sobrerrepresentada entre les persones sense llar: un 49,9%); l'atur o inestabilitat i precarietat laboral (71,2% d'atur entre les persones sense llar, i la meitat no cerca treball per problemes de salut o de permís de treball); la manca o pèrdua d'habitatge i les ruptures de parella. En el conjunt de la totalitat de causes mencionades, predominen els motius relacionats amb l'habitatge: els desnonaments, la falta de recursos econòmics que impliquen impagaments i les rescissions del contracte de lloguer suposen el 38,8% del total. De fet, la majoria de les persones sense llar considera que disposar d'un habitatge (82%) o d'una feina (78%) els ajudaria a superar la seva situació de sensellarisme. Per tant, aquestes dades ens indiquen que ens trobem davant d'un fenomen complex, al qual cal fer-hi front de manera transversal i coordinant les diferents àrees implicades. I, sobre tot, no centrant-se només en mesures de reacció, sinó donar importància a les mesures de prevenció i de tractament⁸.

⁷ Dades de l'INE, en l'Enquesta sobre les persones sense llar 2022, disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176817&menu=ultiDatos&idp=1254735976608 (últim accés 23-6-2023). Tenir present que en aquest cas, només es tenen en compte les persones ateses en centres que ofereixen serveis d'allotjament i/o restauració (en municipis de més de 20.000 habitants) i que s'han vist obligades a dormir al carrer, en pensions/albergs, centres d'acollida a diferents col·lectius (immigrants, dones víctimes de violència de gènere), allotjaments d'emergència o allotjaments (col·lectius) de curta o llarga estança d'administracions públiques o entitats del tercer sector o en habitatges ocupats. Per tant, deixa fora moltes de les categories d'habitatge insegur i inadequat de la Taula ETHOS.

⁸ Padraic Kenna et al. (2016).

3. Metodologia

L'elaboració de la “*Diagnosi sobre situacions de sensellarisme i exclusió residencial a la comarca d'Osona*” és el resultat d'un procés de recollida d'informació a través de metodologies qualitatives i quantitatives que s'ha dut a terme entre els mesos de febrer i juliol de 2023.

Amb aquest projecte, el Consell Comarcal d'Osona, a través del Consorci Osona Acció Social, aborda la redacció de la seva primera diagnosi sobre situacions de sensellarisme i exclusió residencial amb la voluntat de analitzar i diagnosticar la situació del sensellarisme en un àmbit territorial concret i de les condicions de context que hi intervenen.

Aquest informe és fruit d'una diagnosi participada. Per aquest motiu, a més de la recollida i anàlisi de dades secundàries, s'han dut a terme sessions de treball amb un equip impulsor format per persones representants de l'àmbit objecte d'estudi; grups de treball amb diferents perfils vinculats amb el sensellarisme i l'exclusió residencial; entrevistes a responsables de serveis socials i habitatge d'àmbit municipal; i una consulta als diferents municipis de la comarca.

Una vegada obtinguda la informació a través de les diferents metodologies i tècniques exposades, aquesta s'ha ordenat i sintetitzat donant com a resultat aquest document.

3.1 Recollida i anàlisi de dades secundàries

Durant els mesos de realització de la diagnosi s'ha anat recopilant i analitzant tota la informació secundària disponible d'interès per l'àmbit objecte d'estudi, tant des de l'àmbit municipal - principalment d'aquells municipis de més de 10.000 habitants que disposen de dades pròpies, com són Vic, Manlleu o Torelló-, com des de l'àmbit supramunicipal, com ara el [Consell Comarcal d'Osona](#), el [Consorci Osona Acció Social](#) o la [Mancomunitat La Plana](#).

Per altra banda, també s'han considerat les dades públiques disponibles d'interès procedents d'altres fonts oficials com ara l'[Observatori Socioeconòmic d'Osona](#), l'Institut d'Estadística de Catalunya ([Idescat](#)), l'Institut Nacional d'Estadística ([INE](#)) o el [Baròmetre de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social a Catalunya](#), així com altres informes i estudis que fan referència a les persones sense llar i exclusió residencial.

3.2 Equip impulsor

La constitució d'un equip impulsor a l'inici de la redacció de la diagnosi ha permès a l'equip redactor, la Càtedra UNESCO d'Habitatge de la URV, poder comptar amb un equip format per diferents agents del territori vinculats a l'àmbit del sensellarisme, amb la voluntat de treballar de forma conjunta durant tot el procés.

Els **perfiles** convidats a formar part d'aquest equip han estat:

- Persones representants de les Oficines d'Habitatge, municipals i supramunicipals.
- Persones referents de sensellarisme a les Àrees Bàsiques de Serveis Socials.
- Persones representants dels Cossos de Seguretat.
- Persona representant de Salut Pública.
- Persones especialistes en l'àmbit de la salut mental i les addiccions.
- Persones representants d'entitats i plataformes socials vinculades amb l'habitatge.
- Persones d'atenció a les persones sense sostre.
- Persona representant del servei d'acollida i integració.
- Persona representant d'atenció a la infància i l'adolescència.
- Persona representant d'inclusió social i acció comunitària.
- Persona representant de mesures penals alternatives.
- Persona representant del departament de justícia.
- Persona representant de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.
- Persona del departament de Drets Socials i referent de sensellarisme a la Regió Central.

Els **objectius generals** de l'equip impulsor han estat:

- Col·laboració en la definició de la planificació i la metodologia emprada.
- Validació dels documents de suport i de treball generats.
- Contrast de la informació recollida i suport en la identificació de nova informació.
- Aprofundiment en els principals aspectes a tractar en l'àmbit del sensellarisme.

3.2.1 Sessions de treball amb l'equip impulsor

La Càtedra UNESCO d'Habitatge de la URV ha comptat amb l'equip impulsor en tres moments clau: a l'inici del projecte, durant la recollida d'informació i al finalitzar la diagnosi. A continuació es detallen cadascuna de les reunions realitzades amb l'equip impulsor:

- **Reunió 1 | Data: 14 de febrer de 2023 (13 - 14:30 hores) | Assistència: 17 persones**

Reunió inicial per a la validació metodològica, presentació dels documents de treball i contrast d'informació disponible.

- **Reunió 2 | Data: 23 de març de 2023 (12:30 - 14 hores) | Assistència: 18 persones**

Debat conjunt per aprofundir en els aspectes més rellevants del sensellarisme i l'exclusió residencial a la comarca.

- **Reunió 3 | Data: 26 de juliol de 2023 (12:00 - 13.30 hores) | Assistència: 13 persones**

Debat conjunt mostrar els resultats de la diagnosi.

3.3 Grups de treball

Els grups de treball han constituït un altre dels elements clau per a poder detectar i contrastar les principals problemàtiques, mancances i necessitats en l'àmbit del sensellarisme a la comarca. Amb aquest procés participatiu s'ha pogut recollir la visió i l'opinió d'alguns dels col·lectius més directament vinculats amb la problemàtica.

Les sessions s'han distribuït de la següent manera: un grup de treball amb personal tècnic; un grup de treball amb entitats i plataformes socials directament vinculades amb l'àmbit del sensellarisme i l'exclusió residencial i; finalment, un grup de treball amb persones que estan vivint la situació en primera persona.

A cadascuna de les sessions s'ha convidat específicament als perfils requerits i han estat dinamitzades per la Càtedra UNESCO d'Habitatge de la URV.

3.3.1 Grup de treball amb personal tècnic

Data: 30 de març de 2023 (11 – 13 hores) | Assistència: 9 persones

Perfils presents:

- CSMA
- Treballadora social del Consorci Osona Serveis Socials
- Tècnica de Joventut
- Tècnic OH Consell Comarcal d'Osona
- Tècnic OH de l'Ajuntament de Vic
- Tècnics OH de la Mancomunitat la Plana
- Tècniques OH Manlleu
- Fundació Projecte i Vida ⁹

⁹ La Fundació Projecte i Vida no va poder assistir a la reunió d'entitats i, per aquest motiu, es va integrar a la reunió de tècnics.

3.3.2 Grup de treball amb entitats

Data: 30 de març de 2023 (15 – 17 hores) | Assistència: 6 persones

Entitats presents:

- Càritas Diocesana
- Càritas Arxiprestal
- Associació Tapís
- Creu Roja
- PAH
- Osonament

3.3.3 Grup de treball en primera persona

Data: 30 de març de 2023 (15 – 17 hores) | Assistència: 7 persones

Perfils present:

- Persona sense sostre
- Joves que acaben de sortir de centres de menors i viuen en habitatges ocupats sense títol habilitant
- Persona que viu amb manca de subministraments bàsics / pobresa energètica
- Persona beneficiària d'ajuts als lloguers o d'altres
- Persona en risc de desnonament
- Persona víctima de la violència de gènere

3.4 Consulta als municipis

La consulta als municipis s'ha elaborat amb la voluntat de recollir les particularitats de cadascun dels 50 municipis que conformen la comarca d'Osona en relació a les situacions de sensellarisme i exclusió residencial.

Conscients de la manca de dades en aquest àmbit, i que ha estat ratificada pels experts que han format part de l'equip impulsor, la consulta ha estat dissenyada per la Càtedra UNESCO d'Habitatge de la URV amb l'objectiu de disposar d'una aproximació de caire qualitatiu, principalment en aquells aspectes absents de dades.

3.4.1 Fitxa tècnica de la consulta

Es tracta d'un qüestionari en format online que es va enviar per correu electrònic als diferents municipis de la comarca amb l'objectiu de fer un repàs per totes i cadascuna de les possibles situacions de sensellarisme i d'exclusió residencial existents a la comarca: 1. persones **sense sostre**, 2. persones **sense habitatge**, 3. persones que viuen en un **habitatge insegur** i 4. persones que viuen en un **habitatge inadequat**.

La consulta s'ha estructurat en **cinc grans blocs**, aquests són:

- Persones en situació de sensellarisme i exclusió residencial
- Recursos municipals disponibles
- Actuacions presents i futures
- Treball en xarxa
- Comunicació

Un total de **38 municipis i una Entitat Municipal Descentralitzada (EMD)**¹⁰ han constatat a la consulta que ha estat activa entre el 5 d'abril i el 31 de maig de 2023 a través d'una plataforma online.

3.4.2 Entrevistes complementàries

Al finalitzar el període de la consulta es van proposar un seguit d'**entrevistes complementàries** a diferents municipis amb l'objectiu de comprendre correctament i aprofundir en determinades qüestions d'especial interès per aquesta diagnosi.

¹⁰ Sant Miquel de Balenyà és una Entitat Municipal Descentralitzada (EMD) que pertany al municipi de Seva. Ambdues han contestat a la consulta i, per tant, s'ha tingut en compte la informació aportada a l'enquesta per Seva i Sant Miquel de Balenyà per separat.

4. Consideracions prèvies a la diagnosi

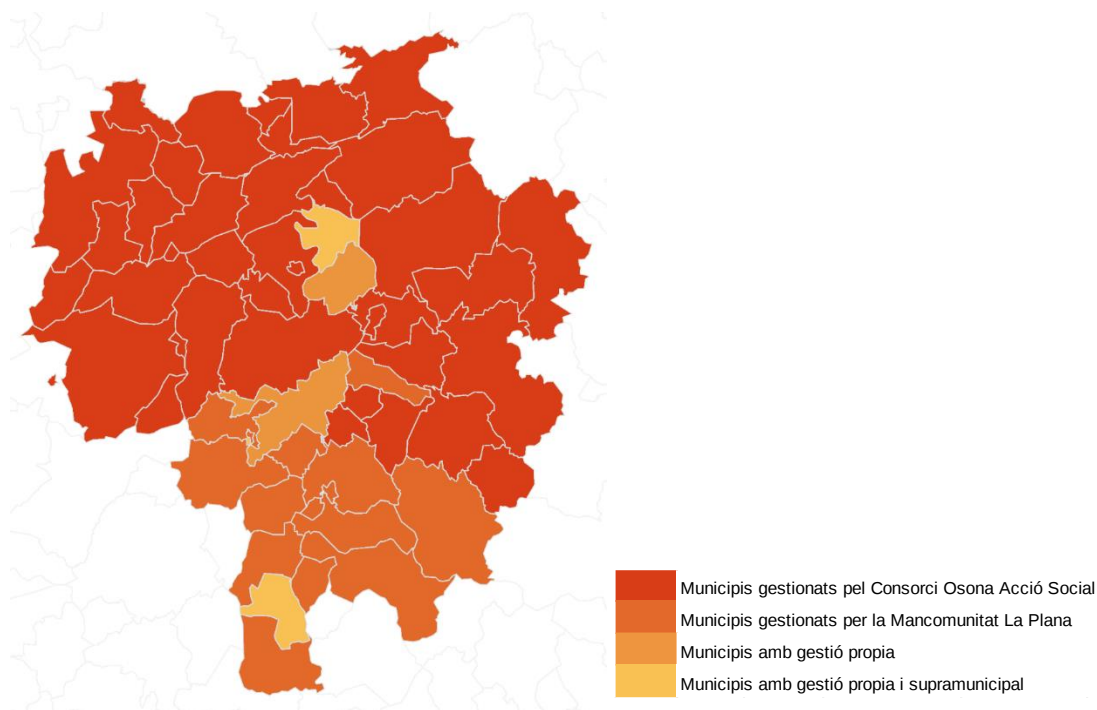
Amb un total de **50 municipis i una EMD**, Osona és la segona comarca amb més municipis de Catalunya, només per darrera de l'Alt Empordà. Aquesta realitat provoca que la gestió de la comarca compti amb algunes particularitats i complexitats que cal tenir en compte i que tenen incidència en alguns moments de la realització d'aquesta diagnosi.

4.1 Gestió de la comarca en relació al sensellarisme

La gestió dels serveis socials i dels serveis d'habitatge dels diferents municipis de la comarca d'Osona varia en funció del municipi. Es poden diferenciar quatre tipus de gestió: municipis gestionats pel **Consorci Osona Acció Social** (Consell Comarcal), municipis gestionats per la **Mancomunitat La Plana**, municipis que compten amb una **gestió pròpia**, i municipis que **combinen la gestió pròpia i la procedent d'organismes supramunicipals**.

El següent mapa detalla la distribució dels municipis de la comarca en funció del tipus de gestió que en fan. Per tant, algunes de les dades de la diagnosi poden ser presentades seguint aquesta agrupació o similar.

Figura 4-1. Municipis segons la gestió en relació al sensellarisme

Font: Elaboració pròpia

Figura 4-2. Municipis segons la gestió en relació al sensellarisme i l'exclusió residencial

Municipis gestionats pel Consorci Osona Acció Social (Consell Comarcal)
Alpens, Calldetenes, Espinelves, Gurb, Les Masies de Roda, L'Esquirol, Lluçà, Montesquiu, Olost, Oristà, Orís, Perafita, Prats de Lluçanès, Roda de Ter, Rupit i Pruit, Sant Agustí de Lluçanès, Sant Bartomeu del Grau, Sant Boi de Lluçanès, Sant Feliu Sasserra, Sant Hipòlit de Voltregà, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Martí d'Albars, Sant Pere de Torelló, Sant Quirze de Besora, Sant Sadurní d'Osormort, Sant Vicenç de Torelló, Santa Cecília de Voltregà, Santa Eugènia de Berga, Santa Maria de Besora, Sobremunt, Sora, Tavèrnoles, Tavertet, Vidrà, Vilanova de Sau
Municipis gestionats per la Mancomunitat La Plana
Aiguafreda, Balenyà, El Brull, Folgueroles, Malla, Muntanyola, Sant Martí de Centelles, Santa Eulàlia de Riuprimer, Seva, Taradell, Tona, Viladrau
Municipis que compten amb una gestió pròpia
Manlleu i Vic
Municipis que combinen la gestió pròpia i supramunicipals
Centelles i Torelló

Font: Elaboració pròpia

4.2 Àrees Bàsiques de Serveis Socials (ABSS)

Els serveis socials bàsics garanteixen les necessitats de la ciutadania. Són el primer nivell del sistema públic de serveis socials i garanteixen la proximitat amb les persones usuàries i els àmbits familiar i social. Pretenen donar solucions a problemes socials i també intenten prevenir situacions de risc.

A Osona els serveis socials s'organitzen en **quatre Àrees Bàsiques de Serveis Socials**. Cada una d'elles té la responsabilitat de prestar els serveis bàsics d'atenció social (SBAS):

- SBAS del Consell Comarcal (Consorci d'Osona Serveis Socials): 37 municipis
- SBAS de la Mancomunitat La Plana: 11 municipis
- SBAS Vic: 1 municipi
- SBAS Manlleu: 1 municipi

4.2.1 Serveis bàsics d'atenció social del Consell Comarcal d'Osona

Els serveis socials bàsics al Consorci d'Osona de Serveis Socials estan organitzats en quatre unitats territorials, cadascuna de les quals està formada per un equip de 3 tècnics, 2 treballadors/es i un educador/a social, un dels quals és el referent territorial.

Els grups territorials són:

Figura 4-3. Grups territorials dels SBAS del Consorci d'Osona de Serveis Socials

Unitat territorial
Centre: Calldetenes, Espinelves, Gurb, Sta. Eugènia de Berga, St. Julià de Vilatorrada, St Sadurn d'Osormort, Vilanova de Sau
Voltreganès, Vall del Ges i Bisaura: Montesquiu, St. Quirze de Besora, Sta. Maria de Besora, Sora i Vidrà, St. Pere de Torelló, St. Vicenç de Torelló, St. Hipòlit de Voltregà, Sta. Cecília de Voltregà i Orís
Roda i Cabrerès: Cabrerès, Roda de Ter, Les Masies de Roda, L'Esquirol, Rupit, Tavèrnoles, Tavertet
Lluçanès: Prats de Lluçanès, St. Agustí de Lluçanès, St. Boi de Lluçanès, St. Bartomeu del Grau, St. Feliu Sasserra, St. Martí d'Albars, Sobremunt, Alpens, Lluçà, Olost, Oristà i Perafita

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles a 15 de juny de 2023 a <https://www.ccosona.cat>.

La cartera de serveis consta de 8 blocs temàtics: àrea de serveis socials bàsics, àrea de suport a la infància, adolescència i famílies, àrea de serveis d'atenció en entorn domiciliari (SAED), àrea d'acció comunitària, oficina de prestacions econòmiques, àrea d'inclusió social, àrea de polítiques d'igualtat, gènere i LGTBI i servei d'acollida i integració.

Aquests serveis poden ser en forma d'intervenció professional o serveis com l'ajuda domiciliària, assessorament per ajuts tècnics, accés a prestacions econòmiques, serveis d'intervenció socioeducativa, programes comunitaris, assessorament per un problema de convivència familiar, entre d'altres.

El Consorci d'Osona Serveis Socials té, a més, la competència delegada en la prestació d'altres serveis a nivell comarcal com ara Servei de Mediació, Serveis d'Atenció en l'Entorn Domiciliari, serveis d'allotjament d'emergència social per situacions de violència de gènere i el de mediació familiar, entre d'altres.

4.2.2 Serveis bàsics d'atenció social de la Mancomunitat La Plana

L'objectiu dels serveis socials bàsics de la Mancomunitat La Plana és promoure els mecanismes per conèixer, prevenir i intervenir amb persones, famílies i grups socials, especialment si es troben en situacions de risc social o d'exclusió, dels municipis que en formen part.

S'organitzen territorialment i estan dotats d'equips multidisciplinaris orientats a l'atenció individual, familiar i col·lectiva. Ofereixen atenció, orientació i assessorament sobre tots els serveis i prestacions als quals es pot accedir. També poden promoure mesures d'inserció social i laboral, i de prevenció i atenció a maltractaments.

Tramiten les prestacions econòmiques d'urgència social, d'àmbit municipal i/o mancomunades, i les altres que els siguin atribuïdes.

Els centres d'atenció social disposen de professionals d'educació i treball social. Aquests professionals valoren la situació personal i social per determinar l'orientació més adequada.

4.2.3 Serveis bàsics d'atenció social Vic

Els serveis bàsics d'atenció social de Vic estan integrats per equips tècnics que tenen l'objectiu de millorar el benestar social i afavorir la integració de les persones.

Des dels SBAS s'ofereixen atenció i ajuda a les persones i famílies en risc d'exclusió social per millorar la seva qualitat de vida. També s'informa de les prestacions a les quals poden accedir i dels tràmits a seguir.

4.2.4 Serveis bàsics d'atenció social Manlleu

Els serveis bàsics d'atenció social de Manlleu estan formats per un equip de professionals de l'atenció i l'ajuda a persones i famílies en risc d'exclusió social. Ofereixen servei d'acollida, orientació, informació i tractament social; així com servei d'orientació jurídica.

Dins de l'àmbit dels serveis socials, l'ajuntament de Manlleu també ofereix suport a la infància, adolescència i famílies; promoció de l'autonomia i atenció a la dependència; i exclusió social i atenció a la pobresa.

4.3 Oficines d'habitatge

Les **oficines d'habitatge** són ens que col·laboren amb la Generalitat de Catalunya i presten serveis especialitzats en matèria d'habitatge en la seva demarcació o el seu municipi.

A Osona hi ha **cinc oficines d'habitatge**:

- Oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona
- Oficina d'Habitatge de la Mancomunitat La Plana
- Oficina Local d'Habitatge de Vic
- Oficina Local d'Habitatge de Manlleu
- Oficina Local d'Habitatge de Torelló

4.3.1 Oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona

L'Oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona és d'àmbit comarcal i ofereix un servei d'informació, assessorament i de gestió en matèria d'habitatge a la ciutadania de la comarca.

Desenvolupa els següents serveis:

Figura 4-4. Serveis Oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona

Serveis Oficina d'Habitatge del Consell Comarcal d'Osona
Tramitació de les cèdules d'habilitat
Tràmits i gestions relatives als Habitatges de Protecció Oficial
Prestacions econòmiques d'especial urgència per a l'habitatge — Prestació per al pagament del deute de rendes de lloguer — Prestacions per al pagament del deute de rendes del lloguer derivat de l'impacte econòmic i social de la Covid19 — Prestació per al pagament del deute de quotes d'amortització hipotecària — Prestació per atendre situacions de pèrdua de l'habitatge — Renovació de la prestació complementària per donar continuïtat al pagament del lloguer i la prestació per atendre situacions de pèrdua de l'habitatge
Ajuts de rehabilitació d'habitatges
Subvencions per al pagament del lloguer
Borsa de lloguer
Registre de sol·licitants d'habitatges de protecció oficial
Assessorament tècnic en temes relacionats amb l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles a 15 de juny de 2023 a <https://www.ccosona.cat>.

4.3.2 Oficina d'Habitatge de la Mancomunitat La Plana

El Servei d'Habitatge de la Mancomunitat La Plana és un servei impulsat per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, la mateixa Mancomunitat i els Ajuntaments que en formen part. És la porta d'entrada de la ciutadania, d'una forma ràpida i propera, a la informació i l'assessorament en matèria d'habitatge.

Desenvolupa els següents serveis:

Figura 4-5. Serveis Oficina d'Habitatge de la Mancomunitat La Plana

Serveis Oficina d'Habitatge de la Mancomunitat La Plana
Assessorament per a propietaris i llogaters — Assessorament a propietaris i llogaters sobre dubtes contractuals — Intermediació en els contractes de lloguer signats a través del programa de la Borsa d'Habitatge
Borsa d'habitatge
Tramitació i assessorament en deute de l'habitatge — Assessorament i tramitació de les prestacions econòmiques d'especial urgència per tal de possibilitar la permanència en l'habitatge de persones i famílies de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.
Tramitació i assessorament en prestacions de lloguer — Assessorament i tramitació de les subvencions per al pagament del lloguer per facilitar l'accés i la permanència en un habitatge en règim de lloguer a famílies en risc d'exclusió social de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles a 15 de juny de 2023 a <https://www.mancoplana.cat>.

4.3.3 Oficina Local d'Habitatge de Vic

L'Oficina Local d'Habitatge (OLH) de Vic és d'àmbit municipal i està gestionada per l'empresa municipal Impulsvic, SL. des de l'any 2007 amb l'encomana de la gestió de les polítiques d'habitatge.

Desenvolupa els següents serveis:

Figura 4-6. Serveis Oficina Local d'Habitatge de Vic

Serveis Oficina Local d'Habitatge de Vic
Informació i assessorament en matèria d'habitatge
Registre de Sol·licitants d'Habitatge amb Protecció Oficial de Vic
Ajuts al pagament de l'habitatge — Ajuts per al pagament del lloguer de l'AHC i el MIFO — Ajuts al pagament del lloguer a persones grans — Prestacions econòmiques d'urgència especial per a l'habitatge (PEEU) — Ajuts per al pagament del lloguer derivats de la Covid-19 (2020) — Ajut implícit de lloguer social
Ajuts i assessorament tècnic per a la rehabilitació d'edificis i habitatges — Ajuts a la rehabilitació de l'AHC — Ajuts municipals a la instal·lació d'ascensors
Oficina de rehabilitació
Tramitació de cèdules d'habitabilitat, ITE i CEE
Adquisició d'habitatges via tanteig i retracte
Gestió d'habitatges públics municipals i supramunicipals
Gestió d'habitatge privat amb destí lloguer assequible i social — Borsa d'habitatge de lloguer assequible — Programa IN-VIC — Programa Reallotgem.cat
Mesa d'emergències

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació extreta del Pla Local d'Habitatge de Vic.

4.3.4 Oficina Local d'Habitatge de Manlleu

El municipi de Manlleu recupera l'oficina local d'habitatge l'any 2022, 10 anys després de que es tanqués. Aquesta oficina pretén ser un punt transversal d'informació, acompanyament i tramitació de tot el que té a veure amb l'habitatge a Manlleu.

Desenvolupa els següents serveis:

Figura 4-7. Serveis Oficina Local d'Habitatge de Manlleu

Serveis Oficina Local d'Habitatge de Manlleu
Ajudes d'habitatges — Ajudes per al pagament del lloguer — Ajudes per a la rehabilitació d'habitatges — Servei d'intermediació en deutes d'habitatge (SIDH)
Cèdules d'habilitat — Cercador de cèdules d'habilitat — Tramitar la cèdula d'habilitat de primera ocupació — Tramitar la cèdula d'habilitat de segona ocupació — Còpia de cèdula d'habilitat vigent
Habitatges de Protecció Oficial — Inscripcions en línia al registre de sol·licitants
Tramitació de cèdules d'habilitat, ITE i CEE
Borsa de lloguer
Àrea social d'habitatge — Assessorament sobre el contracte de lloguer — Assessorament de procediment judicial de desnonament — Prestacions econòmiques d'especial urgència en situació de deute per habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles a 15 de juny de 2023 a <https://www.manlleu.cat/habitatge>

4.3.5 Oficina Local d'Habitatge de Torelló

L'Oficina d'Habitatge de Torelló és un servei transversal de finestra única on la població es pot adreçar per fer tot tipus de consultes sobre el tema de l'habitatge. L'Oficina ofereix informació individualitzada, permanent i actualitzada.

Desenvolupa els següents serveis:

Figura 4-8. Serveis Oficina Local d'Habitatge de Torelló

Serveis Oficina Local d'Habitatge de Torelló
Informació i assessorament sobre promocions d'habitatges de protecció pública
Tramitació d'ajuts
Cèdules d'habitabilitat — Informació i assessorament sobre els mínims d'habitabilitat — Tramitar la cèdula d'habitabilitat de segona ocupació
Gestió de la borsa d'habitatges adscrita a la Xarxa de Mediació per al lloguer social — Gestió de la base de dades de llogaters potencials — Localització i captació d'habitatges per llogar — Elaboració d'inventaris, contractes i subscripció de pòlisses — Seguiment de la relació arrendatària i resolució d'incidències — Mobilització d'habitatges desocupats a través de la cessió a Adigsa — Gestió i tramitació d'ajuts als propietaris que ofereixin l'habitatge en lloguer o cessió
Tramitació d'ajuts al pagament del lloguer just de la Generalitat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades disponibles a 15 de juny de 2023 a <https://www.manlleu.cat/habitatge>

De moment, tot el que fa referència a rehabilitació està pendent d'implantació i, per tant, es segueix oferint des del Consell Comarcal.

4.4 Plans vigents al territori

Al llarg dels darrers anys, la comarca ha desenvolupat diferents estudis i informes que tenen incidència en l'àmbit del sensellarisme i que actualment es troben vigents. Per elaborar aquesta diagnosi, i amb el suport del Consorci Osona Acció Social i els membres del l'equip impulsor, s'han identificat aquells estudis amb aspectes rellevants en relació al sensellarisme i exclusió residencial per tal de poder-los incorporar al projecte. A continuació en fem un repàs dels més rellevants:

- 6è informe competitivitat de la comarca d'Osona (Observatori econòmic d'Osona). Any 2022
- Pla Local d'Acció Comunitària Inclusiva de la comarca d'Osona. Any 2021
- Pla d'Acció Comunitària per a la Inclusió Social (PLACI). 2023-2026.
- Pla territorial sectorial d'habitatge de Catalunya. Any 2022
- Marc d'acció per a l'abordatge del sensellarisme a Catalunya. 2022-2025
- Informe INSOCAT. Habitatge i exclusió residencial. Any 2022
- Pla Local d'habitatge de Vic. Any 2021
- Memòria Serveis Socials 2021 de la comarca d'Osona.
- Memòria Anual de l'Oficina Local d'Habitatge de Torelló
- Diagnosi d'Ocupacions irregulars a Manlleu. 2022

4.5 Aproximació quantitativa i qualitativa

Tal i com s'ha detallat a la part metodològica, per a la realització d'aquesta diagnosi s'han tingut en compte aquelles **dades secundàries** de la comarca que tenen incidència en l'àmbit objecte d'estudi.

Per altra banda, també s'ha dissenyat un **document de recollida de dades ad hoc** que s'ha administrat als municipis més grans de la comarca, al Consorci Osona Acció Social i a la Mancomunitat la Plana. Manlleu i Torelló, i Vic a través del PLH elaborat recentment, han donat resposta a aquest document.

Finalment, i davant de la manca de dades quantitatives en alguns dels aspectes clau de la diagnosi, la **consulta als municipis**, les **sessions de treball amb l'equip impulsor**, els **grups de treball específics** i les **entrevistes complementaries**; han estat especialment importants per comprendre i apropar-nos a determinats aspectes i situacions detectades.

Al llarg de la diagnosi s'inclouen de forma transversal totes aquelles aportacions procedents de les dinàmiques participatives. En ocasions, i per tal de reforçar, justificar o il·lustrar algunes afirmacions, s'utilitzen els "verbatim" o declaracions literals realitzades pels propis participants.

"Els verbatim sempre es mostren ombrejats en gris, entre cometes i en cursiva".

5. Caracterització de la comarca

5.1 Emmarcament territorial

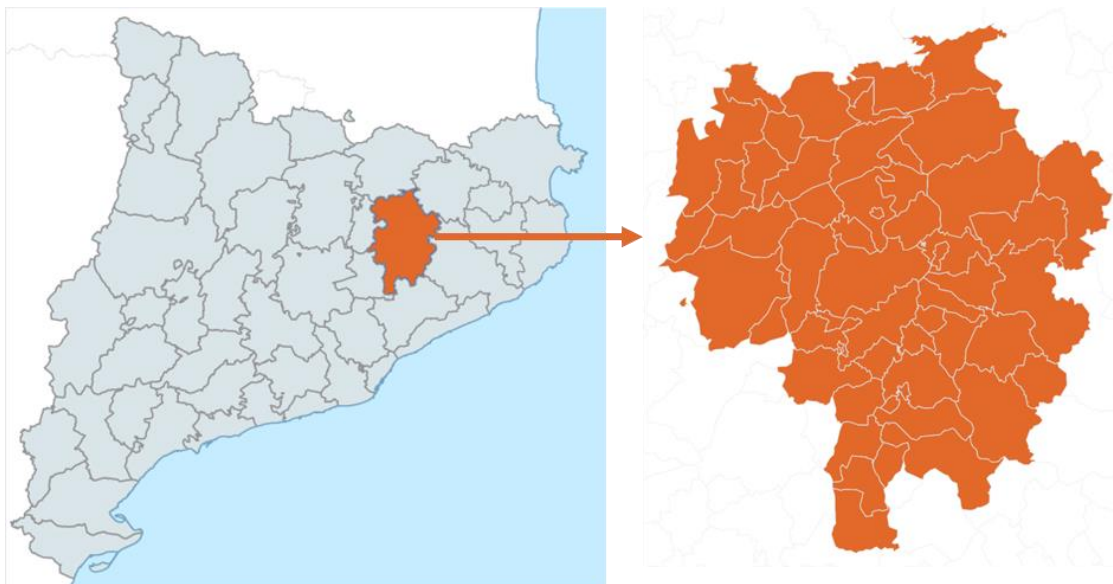
Osona és una comarca formada per **50 municipis**, situada majoritàriament a la província de Barcelona, excepte tres municipis que pertanyen a la província de Girona. L'any 2022 Osona compta amb una població de **165.229 habitants**, el 2,1% de la població de Catalunya.

Quant a la seva extensió, és de les comarques més extenses de Catalunya, amb un total de 1.245,2 km². Es troba ubicada a la Depressió Central Catalana i es vertebrava entorn a la Plana de Vic, on es concentra el 70% de la població. La capital de la comarca és Vic.

A nivell econòmic el riu Ter va permetre l'arribada de diverses colònies tèxtils, que juntament amb la ramaderia, van enriquir la comarca. Actualment, la comarca continua combinant els tres sectors econòmics (agricultura i ramaderia, indústria (principalment agroalimentària) i serveis de manera equilibrada, tot i que amb un lleuger creixement del sector serveis.

La comarca d'Osona disposa d'una bona posició geogràfica. Per carretera compta amb dos grans eixos viaris, la C-25 i la C-17, i també amb la línia ferroviària R3. Amb aquestes comunicacions la població de la comarca pot connectar amb ciutats com Barcelona, Girona, Olot, Berga, Manresa, entre d'altres, en una hora.

Figura 5-1. Mapa ubicació territorial de la comarca d'Osona

Font: Elaboració pròpia.

El mapa següent, extret del 6è informe de competitivitat de la comarca d'Osona realitzat per l'Observatori Socioeconòmic d'Osona, mostra de forma resumida el pes socioeconòmic de la comarca en el conjunt català:

5.2 La població

A continuació es presenten les dades relatives a la població de la comarca d'Osona. La figura següent mostra el nombre d'habitants per municipi de residència l'any 2022.

Figura 5-2: Població als municipis de la comarca d'Osona. Any 2022

Municipi	Població	Municipi	Població
Alpens	281	Sant Hipòlit de Voltregà	3.644
Balenyà	3.948	Sant Julià de Vilatorrada	3.193
Brull, el	278	Sant Martí d'Albars	119
Calldetenes	2.532	Sant Martí de Centelles	1.232
Centelles	7.641	Sant Pere de Torelló	2.514
Espinelves	248	Sant Quirze de Besora	2.142
Esquirol, l'	2.245	Sant Sadurní d'Osormort	90
Folgueroles	2.254	Sant Vicenç de Torelló	2.077
Gurb	2.702	Santa Cecília de Voltregà	185
Lluçà	279	Santa Eugènia de Berga	2.256
Malla	272	Santa Eulàlia de Riuprimer	1.401
Manlleu	20.883	Santa Maria de Besora	159
Masies de Roda, les	733	Seva	3.736
Masies de Voltregà, les	3.133	Sobremunt	83
Montesquiu	1.059	Sora	219
Muntanyola	700	Taradell	6.699
Olost	1.206	Tavèrnoles	329
Orís	347	Tavertet	116
Oristà	573	Tona	8.368
Perafita	418	Torelló	14.726
Prats de Lluçanès	2.627	Vic	47.545
Roda de Ter	6.555	Vidrà	181
Rupit i Pruit	279	Viladrau	1.103
Sant Agustí de Lluçanès	100	Vilanova de Sau	320
Sant Bartomeu del Grau	924	Osona	165.229
Sant Boi de Lluçanès	575	Catalunya	7.792.611

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT, padró continu de l'INE.

A la comarca hi conviuen municipis d'una grandària superior als 10.000 habitants amb d'altres de menys de 500, això genera que dins de la diagnosi s'hagin de tenir en consideració les diferents necessitats.

Figura 5-3. Nombre de municipis de la comarca d'Osona per trams de població. Any 2022

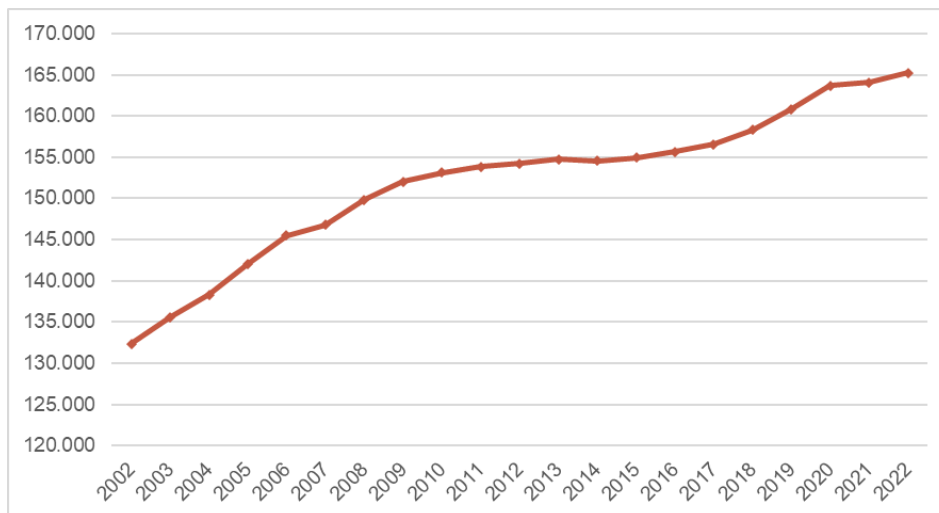
Àmbit geogràfic	Fins a 500 habitants	De 501 a 2.000	De 2.001 a 5.000	De 5.001 a 10.000	De 10.001 a 50.000	Més de 50.000
Osona	19	10	14	4	3	0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT, padró continu de l'INE.

5.2.1 Evolució de la població

La figura següent mostra l'evolució dels habitants de la comarca en els darrers 20 anys. Osona ha incrementat un 24,6% la seva població en els darrers 20 anys, passant dels 132.601 habitants l'any 2002 als 165.229 l'any 2022. La comarca ha registrat un increment superior al registrat a Catalunya, un 19,7%.

Figura 5-4: Població a la comarca d'Osona. Evolució 2002-2022

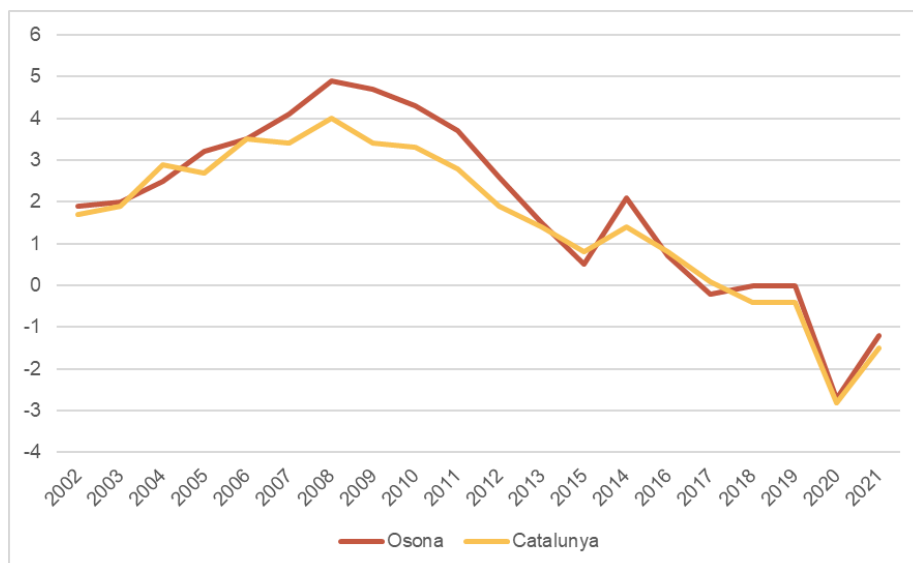
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT, padró continuo de l'INE.

5.2.2 Creixement natural

Al gràfic següent es mostra la taxa bruta de creixement natural, és a dir la diferència entre el nombre de naixements i el nombre de defuncions registrats per a cada any. Com es pot observar, la taxa bruta de creixement és similar a tots els àmbits geogràfics analitzats. En els anys analitzats, la taxa bruta de creixement natural mitjana a la comarca és de 1,9; lleugerament superior a la registrada al conjunt de Catalunya (1,5).

Destaca el fort creixement natural positiu entre els anys 2007 i 2010, on la comarca d'Osona va registrar taxes superior al 4. Per altra banda però, a partir del 2017 i fins a l'actualitat, la taxa registra valors negatius, tant a la comarca com a la resta d'àmbits geogràfics analitzats, el que significa que les defuncions han estat superiors als naixements i, per tant, no hi ha un relleu generacional natural.

Figura 5-5: Taxa bruta de creixement natural de la població a la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2002-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. La taxa s'expressa en tant per mil (%).

5.2.3 Població estrangera

L'altra variable que intervé en el creixement demogràfic d'una població és el moviment migratori. Quan s'utilitzen dades estadístiques sobre població estrangera però, no podem obviar que el registre de dades sobre població estrangera no és ni total ni exhaustiu, degut a la situació d'irregularitat (invisibilitat oficial) en la que viuen moltes persones estrangeres en el nostre país i que, fins i tot, la qualitat de les dades sobre immigració pot variar molt d'unes ciutats a altres, i d'unes comarques a altres.

Per aquest motiu cal tenir en compte que les dades referides a població estrangera són orientatives i que fan referència a una part de la població que pot ser més nombrosa i, per tant, es corre el risc de minimitzar les necessitats d'aquest col·lectiu.

Les figures següents mostren el nombre d'habitants estrangers per municipis de residència, la taxa d'estrangeria i l'evolució de la població estrangera en els darrers 20 anys.

A nivell comarcal, Osona compta amb una població estrangera de 27.448 persones i una taxa d'estrangeria similar a la del conjunt català, entorn al 16,5%. No obstant, aquesta taxa presenta grans desigualtats entre els municipis de la comarca. Mentre que la majoria de municipis tenen una taxa inferior al 10%, d'altres superen el 20%. Els municipis amb un major volum de població són els que concentren un major nombre de població estrangera: Vic amb un 28,9% i Manlleu amb un 24,1%.

Figura 5-6: Població estrangera i taxa d'estrangeria als municipis de la comarca d'Osona. Any 2022

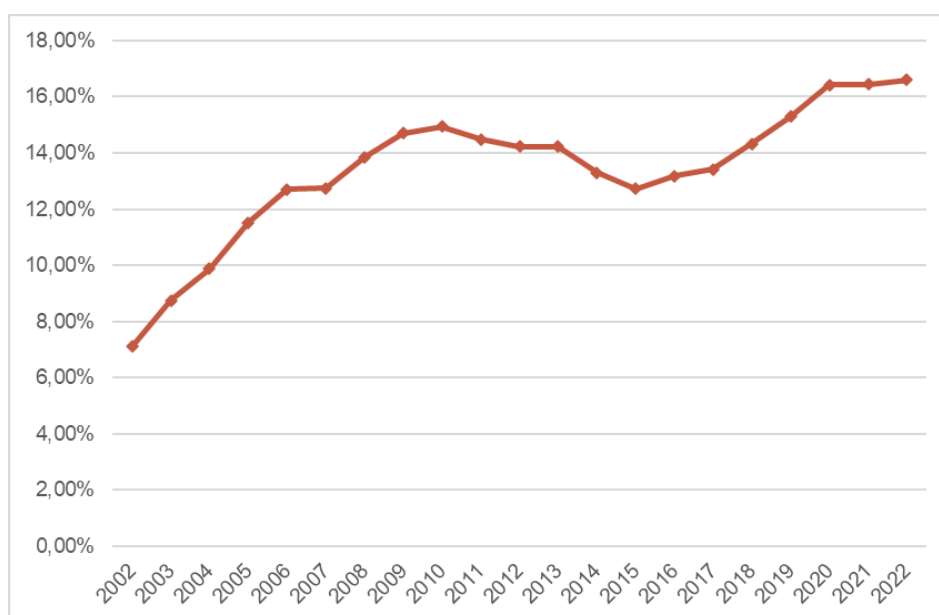
Municipi	Població estrangera	Taxa d'estrangeria	Municipi	Població estrangera	Taxa d'estrangeria
Alpens	20	7,1%	Sant Hipòlit de Voltregà	462	12,7%
Balenyà	451	11,4%	Sant Julià de Vilatorrada	123	3,9%
Brull, el	17	6,1%	Sant Martí d'Albars	1	0,8%
Calldetenes	153	6,0%	Sant Martí de Centelles	129	10,5%
Centelles	473	6,2%	Sant Pere de Torelló	231	9,2%
Espinelves	13	5,2%	Sant Quirze de Besora	221	10,3%
Esquirol, l'	141	6,3%	Sant Sadurní d'Osormort	8	8,9%
Folgueroles	54	2,4%	Sant Vicenç de Torelló	119	5,7%
Gurb	74	2,7%	Santa Cecília de Voltregà	2	1,1%
Lluçà	15	5,4%	Santa Eugènia de Berga	230	10,2%
Malla	11	4,0%	Santa Eulàlia de Riuprimer	80	5,7%
Manlleu	5.033	24,1%	Santa Maria de Besora	5	3,1%
Masies de Roda, les	53	7,2%	Seva	234	6,3%
Masies de Voltregà, les	145	4,6%	Sobremunt	7	8,4%
Montesquiu	118	11,1%	Sora	8	3,7%
Muntanyola	18	2,6%	Taradell	547	8,2%
Olost	61	5,1%	Tavèrnoles	9	2,7%
Orís	16	4,6%	Tavertet	8	6,9%
Oristà	27	4,7%	Tona	760	9,1%
Perafita	29	6,9%	Torelló	2.181	14,8%
Prats de Lluçanès	227	8,6%	Vic	13.719	28,9%
Roda de Ter	903	13,8%	Vidrà	1	0,6%
Rupit i Pruit	14	5,0%	Viladrau	93	8,4%
Sant Agustí de Lluçanès	1	1,0%	Vilanova de Sau	7	2,2%
Sant Bartomeu del Grau	140	15,2%	Osona	27.448	16,6%
Sant Boi de Lluçanès	56	9,7%	Catalunya	1.271.810	16,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT, padró continuo de l'INE.

A continuació, es mostra l'evolució de la taxa d'estrangeria en els darrers 20 anys a la comarca d'Osona. Durant la primera dècada dels anys 2000, la indústria agroalimentària present a Osona demanda mà d'obra poc qualificada que, juntament amb les bones comunicacions per carretera, atrauen l'arribada de la població estrangera arribant a representar al 2010 gairebé el 15% de la població de la comarca.

Aquest creixement sostingut comença a estancar-se i, fins i tot, a davallar lleugerament, com a conseqüència de la crisi econòmica entre els anys 2011 i 2015. A partir del 2016 i fins al 2020, la comarca torna a recuperar les dinàmiques de creixement de població estrangera d'abans de la crisi. Del 2020 al 2022, la població estrangera a la comarca sembla que s'ha estancat entorn al 16,5%.

Figura 5-7: Població estrangera a la comarca d'Osona. Evolució 2002-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT, padró continuo de l'INE.

El continent africà és el principal origen de la població estrangera que viu a Osona. Per país d'origen, el 35% de la població estrangera de la comarca prové del Marroc. En segon lloc, hi trobem a la població procedent de Ghana, que representa el 14,2% de la població estrangera que viu a la comarca i, en tercer lloc, la de la Índia, que en representa el 8,3%.

Segons se'n desprèn de les sessions de treball amb el personal tècnic, algunes de les principals ciutats de la comarca compten amb una elevada població de la zona del Rif, una regió del Marroc tradicionalment aïllada, desfavorida i marginada.

Les persones procedents del Rif són d'origen rural, amb característiques culturals molt diferenciades i que no tenen com a llengua pròpia l'àrab, sinó una de les llengües amazigh. Les primeres persones que van arribar d'aquesta procedència a Osona ho van fer als anys 80. Es tracta d'una comunitat que en compliment de la Llei d'estrangeria ha anat portant a terme un procés de reagrupament familiar¹¹.

¹¹ Informació extreta del Pla comarcal d'integració dels immigrants d'Osona (2002).

Figura 5-8: Població estrangera per països d'origen a la comarca d'Osona. Any 2022

País d'origen	Nombre de persones	% de població estrangera
Marroc, El	8.949	35,1%
Ghana	3.627	14,2%
Índia	2.113	8,3%
Romania	1.696	6,7%
Colòmbia	1.141	4,5%
Nigèria	1.116	4,4%
Senegal	1.101	4,3%
Xina	923	3,6%
Hondures	629	2,5%
Polònia	576	2,3%
Itàlia	383	1,5%
Geòrgia	383	1,5%
Equador	348	1,4%
Mali	321	1,3%
Veneçuela	252	1,0%
França	247	1,0%
Brasil	232	0,9%
Perú	227	0,9%
Argentina	195	0,8%
Ucraïna	190	0,7%
Bolívia	178	0,7%
Pakistan	177	0,7%
Bulgària	172	0,7%
Regne Unit	150	0,6%
Uruguai	146	0,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT, padró continuo de l'INE.

La taxa de saldo migratori, és a dir la diferència entre la immigració i l'emigració a la comarca és positiva en tots els anys analitzat, excepte al 2013. Destaca el saldo migratori registrat en la primera dècada dels anys 2000, amb una taxa mitjana de gairebé el 14%. A partir dels 2012, la diferència entre la immigració i l'emigració tendeix a l'equilibri.

Figura 5-9: Taxa de saldo migratori. Evolució 2001-2021

Any	Saldo migratori
2021	1,0%
2020	4,6%
2019	1,9%
2018	1,3%
2017	1,4%
2016	0,8%
2015	0,6%
2014	0,2%
2013	-0,1%
2012	0,2%
Taxa mitjana 2001-2011	13,8%

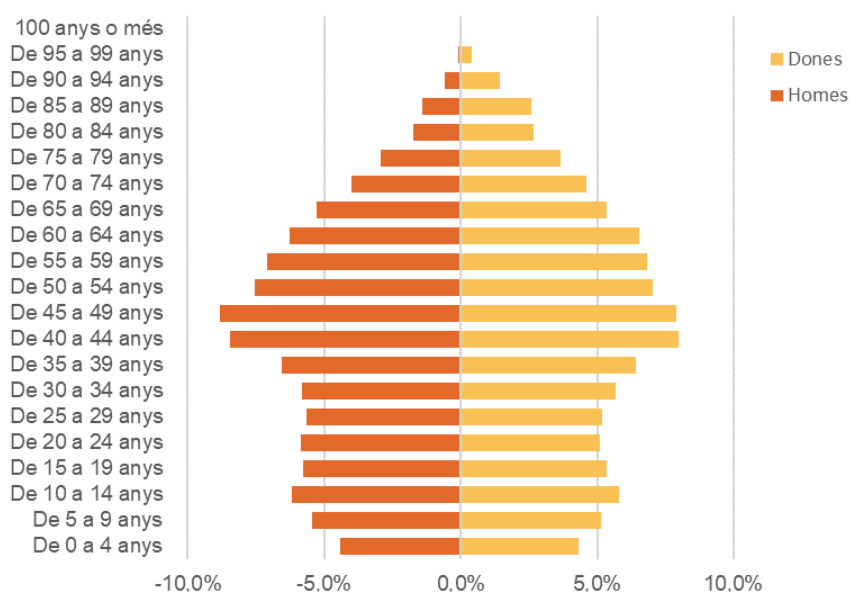
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona

5.2.4 Estructura de la població

En aquest punt s'inclouen els diferents elements que destaquen de la distribució de la població de la comarca. En primer terme es presenta la distribució d'edat i gènere de la població en la seva piràmide d'edat.

La població a la comarca es troba força equilibrada a nivell de gènere: el 50,31% són homes i el 49,69% són dones. L'estructura de la piràmide és la pròpia dels països europeus, on les edats inferiors als 40 anys deixen de ser més amples i gran part de la població, gairebé un terç, es concentra entre els 40 i els 59 anys.

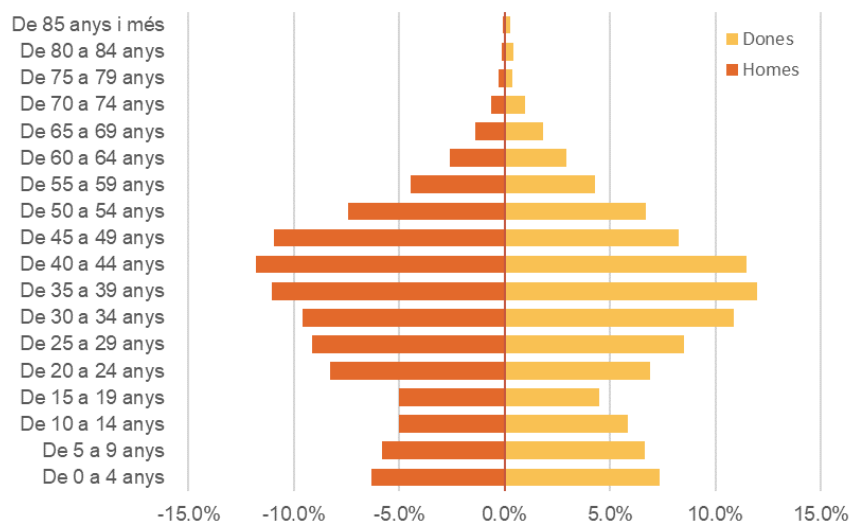
Figura 5-10: Piràmide de població a la comarca d'Osona. Any 2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Entre la població estrangera el pes dels homes és superior al de les dones: un 54% d'homes i un 46% de dones. Pel que fa a l'edat, la piràmide concentra la meitat de la seva població entre els 20 i els 55 anys i compta també amb una natalitat més elevada, contribuint al manteniment del relleu generacional. A diferència de la piràmide general, a partir dels 55 anys, la població estrangera va reduint-se progressivament fins a ser molt ínfima a partir dels 70 anys.

Figura 5-11: Piràmide de població estrangera a la comarca d'Osona. Any 2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Quant a l'estructura pels tres grans grups d'edat, la comarca d'Osona compta l'any 2022 amb un 18,4% de població de més de 65 anys, una 64,4% de la població de 16 a 64 anys i un 17,1% de població de menys de 15 anys. Amb aquestes dades Osona no es pot considerar una comarca envellida en relació a l'àmbit Catalunya.

Respecte a l'evolució s'observa que en els darrers 20 anys Osona ha incrementat el percentatge de població de 0 a 15, passant del 15,82% l'any 2002 a representar el 17% al 2022 i ha mantingut el percentatge de 65 anys i més. L'increment en la franja més jove es deu molt probablement a la natalitat de la població estrangera jove que ha arribat a la comarca en els darrers anys.

Figura 5-12: Estructura per grups d'edat a la comarca d'Osona. Evolució 2002-2012

Any	% 0 a 15 anys	% 16 a 64 anys	% 65 anys i més
2022	17,09	64,49	18,43
2021	17,32	64,48	18,2
2020	17,53	64,33	18,14
2019	17,69	64,25	18,06
2018	17,8	64,32	17,89
2017	17,95	64,26	17,79
2016	18,14	64,16	17,7
2015	18,23	64,11	17,66
2014	18,28	64,35	17,37
2013	18,32	64,67	17,01
2012	18,17	65,07	16,76
2011	17,89	65,49	16,62
2010	17,67	65,9	16,43
2009	17,4	66,31	16,29
2008	17,01	66,58	16,41
2007	16,76	66,56	16,69
2006	16,61	66,5	16,88
2005	16,36	66,61	17,03
2004	16,19	66,12	17,69
2003	15,94	65,9	18,15
2002	15,82	65,84	18,34

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Tot i que els índex d'envelliment i dependència són diferents en funció del municipi de la comarca, l'any 2022 a Osona hi ha un índex mitjà de sobreenvelliment del 18%, un increment de més de 8 punts respecte a l'any 2002, això significa que Osona compta amb 18 persones de 65 anys i més per cada 100 habitants de 65 anys i més.

Per la seva banda, i respecte a l'índex d'envelliment, s'observa com la comarca compta l'any 2022 amb 115 habitants de 65 anys i més per cada 100 habitants de menys de 15 anys, un índex que només va baixar del 100 entre els anys 2009 i 2013.

No obstant, pel que fa a l'índex de dependència juvenil, Osona mostra un creixement continuat fins l'any 2016 on es registra el punt màxim amb un total de 26,2 habitants de menys de 15 anys per cada 100 habitants de 15 a 64 anys. A partir d'aquest any, l'índex de dependència juvenil ha anat baixant fins a situar-se al 24,3 l'any 2022.

Figura 5-13: Índex d'envelliment i dependència a la comarca d'Osona. Evolució 2002-2022

Any	Índex d'envelliment	Índex de sobreenvelliment	Índex de dependència juvenil	Índex de dependència de la gent gran	Índex de dependència global
2022	115,5	18	24,3	28,1	52,4
2021	112,7	18,3	24,6	27,7	52,3
2020	110,6	18,7	25,1	27,7	52,8
2019	108,6	18,6	25,4	27,6	53,1
2018	106,9	18,5	25,6	27,4	52,9
2017	105,1	18,5	25,9	27,3	53,2
2016	103,5	18,1	26,2	27,2	53,4
2015	102,6	17,5	26,4	27,1	53,5
2014	100,4	16,9	26,5	26,6	53,1
2013	98,3	16,5	26,3	25,9	52,2
2012	97,6	15,8	26	25,4	51,4
2011	98,2	15,1	25,5	25	50,5
2010	98,6	14,2	24,9	24,6	49,5
2009	99	13,4	24,5	24,2	48,7
2008	101,9	12,7	23,9	24,3	48,2
2007	105,7	12,2	23,4	24,7	48,1
2006	108,1	11,5	23,1	25	48,2
2005	110,9	11,4	22,7	25,2	47,9
2004	116,8	11	22,6	26,3	48,9
2003	121,2	10,6	22,4	27,1	49,5
2002	123,7	10,5	22,2	27,4	49,6

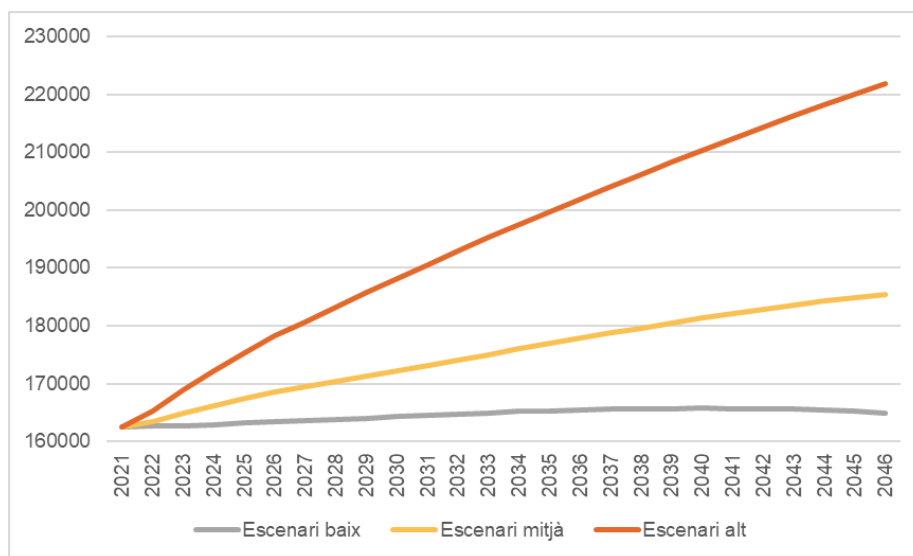
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

5.2.5 Estimacions de població

En aquest apartat s'inclou la projecció a futur de població. Cal tenir en compte que les projeccions es poden veure afectades per períodes de crisi que poden acabar modificant les projeccions de futur.

A continuació, per tant, es mostren les projeccions amb base 2021 per a la d'Osona. L'escenari alt preveu una població de 221.774 habitants a la comarca l'any 2046; mentre que l'escenari mitjà preveu una població de 185.496 persones i el baix preveu una estabilització de la població en els propers 25 anys.

Figura 5-14: Població projectada 1 de gener per escenari (base 2021) a Osona. Projecció 2021–2046

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Projeccions de població (base 2021).

5.3 Les llars

Sobre les llars existeix un ampli ventall de dades relatives a la seva estructura tot i que poques d'elles baixen a donar un detall municipal que permet també alhora un anàlisi comarcal. S'ha cregut important incorporar la informació relativa al nombre de persones que hi viuen per tal d'analitzar el possible efecte de l'amuntegament, una de les característiques que defineix l'habitatge inadequat.

Les dades sobre el nombre de persones que viuen a les llars ha estat recentment actualitzat pel nou cens de 2021, però la informació a nivell comarcal no està disponible. Per tal de veure l'evolució s'incorporarà la informació relativa al 2011 i després la del 2021 per tal de veure el canvi que hi ha.

La primera taula mostra el total i la distribució de les llars en funció de les persones que hi viuen. Manlleu i Roda de Ter, estaven al capdavant del percentatge de llars de 5 o més persones.

Figura 5-15: Distribució de la quantitat de llars en funció del nombre de persones que hi viuen. Comparativa dels municipis amb més de 5.000 habitants. Any 2011

Àmbit geogràfic		1 persona	2 persones	3 persones	4 persones	5 o més persones	TOTAL
Centelles	nombre	659	1.077	602	504	118	2.960
	%	22%	36%	20%	17%	4%	100%
Manlleu	nombre	1.447	2.249	1.665	1.165	827	7.353
	%	20%	31%	23%	16%	11%	100%
Roda de Ter	nombre	482	695	452	417	220	2.266
	%	21%	31%	20%	18%	10%	100%
Taradell	nombre	436	642	522	500	157	2.257
	%	19%	28%	23%	22%	7%	100%
Tona	nombre	534	896	972	525	121	3.048
	%	18%	29%	32%	17%	4%	100%
Torelló	nombre	1.257	1.600	1.265	890	351	5.363
	%	23%	30%	24%	17%	7%	100%
Vic	nombre	3.911	4.851	3.059	2.668	1.255	15.744
	%	25%	31%	19%	17%	8%	100%
Osona	nombre	12.457	17.552	12.887	10.706	4.366	57.968
	%	21%	30%	22%	18%	8%	100%
Catalunya	nombre	686.810	933.679	631.635	512.646	180.175	2.944.945
	%	23%	32%	21%	17%	6%	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT. Cens d'Habitatge 2011.

La taula següent mostra l'actualització de les dades a partir del cens d'habitatges de l'any 2021. Les principals diferències entre el cens de 2011 i el del 2021 es concentren a les llars unipersonals i també a les de 5 persones més.

Destaca per sobre de la resta l'augment de llars de 5 persones o més als municipis de Tona i Vic amb una diferència de més del 4% respecte al 2011.

Figura 5-16: Distribució de la quantitat de llars en funció del nombre de persones que hi viuen. Comparativa dels municipis amb més de 5.000 habitants. Any 2021

Àmbit geogràfic		1 persona	2 persones	3 persones	4 persones	5 o més persones	TOTAL
Centelles	nombre	739	831	641	535	206	2.952
	%	25%	28%	22%	18%	7%	100%
Manlleu	nombre	1.538	2.140	1.532	1.323	883	7.416
	%	21%	29%	21%	18%	12%	100%
Roda de Ter	nombre	531	631	553	475	201	2.391
	%	22%	26%	23%	20%	8%	100%
Taradell	nombre	529	657	529	483	233	2.431
	%	22%	27%	22%	20%	10%	100%
Tona	nombre	612	849	690	625	260	3.036
	%	20%	28%	23%	21%	9%	100%
Torelló	nombre	1.348	1.668	1.175	998	423	5.612
	%	24%	30%	21%	18%	8%	100%
Vic	nombre	4.111	4.526	3.353	2.896	2.093	16.979
	%	24%	27%	20%	17%	12%	100%
Osona ¹²	nombre						
	%						
Catalunya	nombre	762.625	871.500	622.581	500.357	232.296	2.989.359
	%	26%	29%	21%	17%	8%	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE. Cens d'Habitatge 2021.

¹² Les dades de l'INE del cens 2021 encara no estan disponibles per comarques

5.4 Situació socioeconòmica

En aquest apartat es mostren algunes dades econòmiques i socials per contextualitzar la situació de les persones que viuen als diferents municipis que integren la comarca d'Osona.

5.4.1 L'atur a la comarca

A continuació es mostren les dades sobre l'atur registrat. Cal destacar, però, que l'atur registrat és el nombre de persones de 16 anys i més que busquen ocupació, hagin treballat amb anterioritat o no, registrades a les Oficines de Treball de la Generalitat o del Servei Públic d'Ocupació Estatal. Actualment, està regulat per l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 (BOE del 14 de març). És important determinar la diferència que sempre s'observa entre les dades d'atur registrat i les dades d'atur que mostra la EPA (Enquesta de Població Activa), perquè a la EPA té en compte també a aquelles persones que no estan registrades. En qualsevol cas, les dades de l'EPA no es detallen a nivell municipal ni comarcal i, per tant, es prenen com a referència les aportades d'atur registrat.

La taula següent mostra el nombre de persones aturades registrades i la taxa d'atur a 31 de març de 2023 per els diferents municipis i el global de la comarca d'Osona. Els municipis amb una taxa d'atur més elevada són Manlleu, amb un 13,1%, Montesquiu (12,6%), Sant Martí de Centelles (11,9%), Balenyà (10,5%) i Vic (10%), tots ells es situen força per sobre del global de la comarca, on es registra una taxa d'atur registrada del 8,6%.

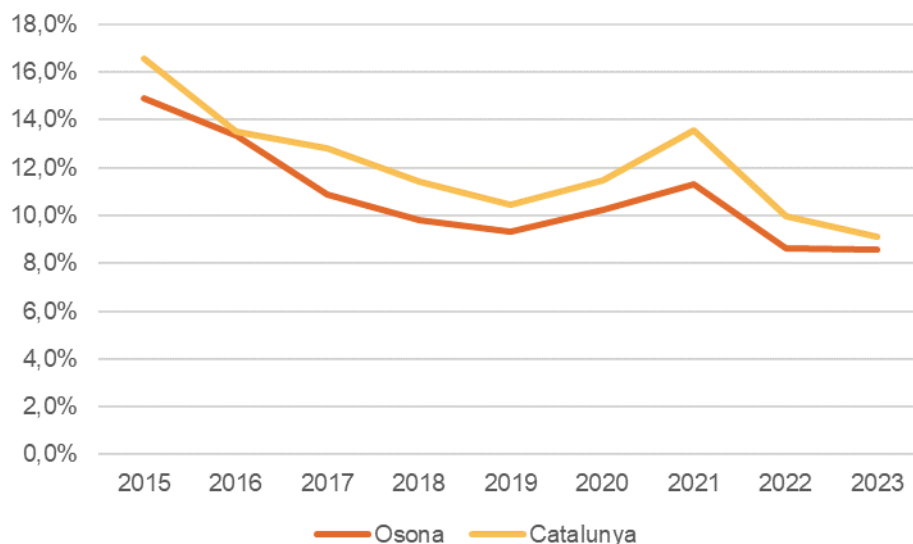
Figura 5-17: Nombre de persones aturades registrades i taxa d'atur registrat als municipis d'Osona a 31 de març de 2023

Municipi	Nombre aturats	Taxa d'atur
Alpens	6	4,4%
Balenyà	209	10,5%
Brull, el	6	4,3%
Calldetenes	62	4,6%
Centelles	271	7,1%
Espinelves	4	2,9%
Esquirol, l'	56	5,2%
Folgueroles	49	4,3%
Gurb	51	3,7%
Lluçà	7	4,8%
Malla	7	5,3%
Manlleu	1.260	13,1%
Masies de Roda, les	22	5,7%
Masies de Voltregà, les	103	6,3%
Montesquiu	62	12,6%
Muntanyola	29	7,8%
Olost	33	5,5%
Orís	11	5,5%
Oristà	12	4,4%
Perafita	13	6,4%
Prats de Lluçanès	80	6,3%
Roda de Ter	255	7,7%
Rupit i Pruit	4	2,9%
Sant Agustí de Lluçanès	2	3,2%
Sant Bartomeu del Grau	39	9,3%
Sant Boi de Lluçanès	9	4,4%
Sant Hipòlit de Voltregà	135	7,2%
Sant Julià de Vilatorrada	76	4,5%
Sant Martí d'Albars	1	1,8%
Sant Martí de Centelles	76	11,9%
Sant Pere de Torelló	96	7,7%
Sant Quirze de Besora	75	7,5%
Sant Sadurní d'Osormort	3	6,3%
Sant Vicenç de Torelló	77	7,2%
Santa Cecília de Voltregà	6	5,9%
Santa Eugènia de Berga	84	7,0%
Santa Eulàlia de Riuprimer	45	6,0%
Santa Maria de Besora	3	4,4%
Seva	117	6,0%
Sobremunt	3	7,9%
Sora	3	3,1%
Taradell	209	6,2%
Tavèrnoles	5	2,8%
Tavertet	3	4,8%
Tona	310	7,2%
Torelló	636	8,8%
Vic	2.392	10,0%
Vidrà	6	7,0%
Viladrau	32	5,5%
Vilanova de Sau	10	6,3%
Osona	7.065	8,6%
Catalunya	348.301	9,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

L'evolució de la taxa d'atur registrat a nivell comarcal es situa tots els anys analitzats lleugerament per sota de la taxa d'atur registrat a Catalunya. Ambdues però mantenen el mateix comportament, una davallada de l'atur entre el 2015 i el 2019, un increment entre el 2020 i el 2021, molt probablement ocasionat per la Covid-19 i, a partir del 2021, una baixada i estacament.

Figura 5-18: Taxa d'atur registrat a la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2015-2023 (31 de març)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

La taula següent mostra el nombre d'aturats estrangers registrats i la taxa d'atur estrangera registrada a 31 de març de 2023 pels diferents municipis i el global de la comarca d'Osona. Es pot observar com el global de la comarca duplica la seva taxa d'atur registrat si només es té en compte la població estrangera, passant del 8,6% del global de la població osonenca al 15% entre la població estrangera.

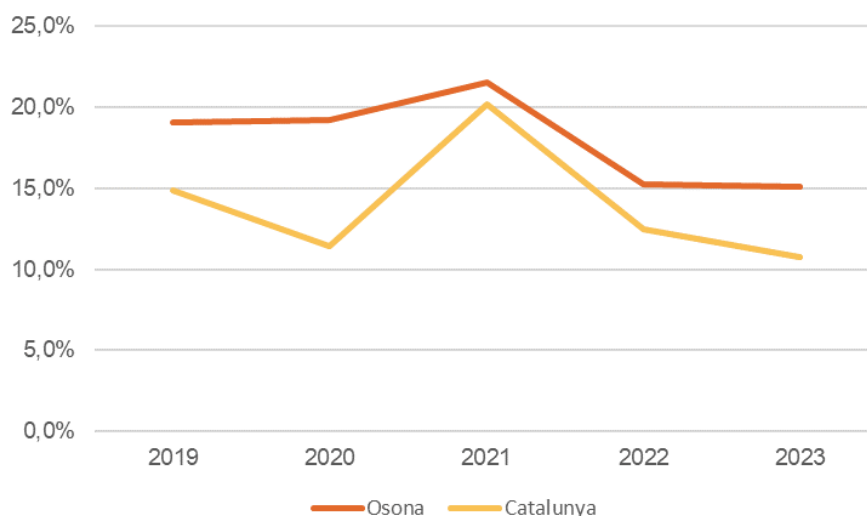
Figura 5-19: Nombre d'aturats estrangers registrats i taxa d'atur registrada d'estrangers als municipis d'Osona a 31 de març 2023

Municipi	Nombre aturats estrangers	Taxa d'atur estranger	Municipi	Nombre aturats estrangers	Taxa d'atur estranger
Alpens	0	0,0%	Sant Hipòlit de Voltregà	35	13,5%
Balenyà	39	20,6%	Sant Julià de Vilatorrada	11	14,5%
Brull, el	1	9,1%	Sant Martí d'Albars	0	0,0%
Calldetenes	13	12,6%	Sant Martí de Centelles	22	32,8%
Centelles	16	6,4%	Sant Pere de Torelló	23	17,3%
Espinelves	0	0,0%	Sant Quirze de Besora	8	8,6%
Esquirol, l'	6	9,8%	Sant Sadurní d'Osormort	0	0,0%
Folgueroles	4	11,8%	Sant Vicenç de Torelló	5	8,3%
Gurb	2	3,9%	Santa Cecília de Voltregà	0	0,0%
Lluçà	2	28,6%	Santa Eugènia de Berga	21	14,4%
Malla	1	16,7%	Santa Eulàlia de Riuprimer	4	10,3%
Manlleu	539	22,9%	Santa Maria de Besora	0	0,0%
Masies de Roda, les	6	19,4%	Seva	7	6,9%
Masies de Voltregà, les	16	18,6%	Sobremunt	1	100,0%
Montesquiu	16	24,2%	Sora	0	0,0%
Muntanyola	2	28,6%	Taradell	30	9,7%
Olost	3	10,7%	Tavèrnoles	0	0,0%
Orís	0	0,0%	Tavertet	0	0,0%
Oristà	0	0,0%	Tona	35	8,8%
Perafita	2	16,7%	Torelló	177	15,4%
Prats de Lluçanès	3	2,3%	Vic	1.060	14,0%
Roda de Ter	57	12,3%	Vidrà	0	0,0%
Rupit i Pruit	0	0,0%	Viladrau	4	9,1%
Sant Agustí de Lluçanès	0	0,0%	Vilanova de Sau	1	16,7%
Sant Bartomeu del Grau	12	23,1%	Osona	2.185	15,1%
Sant Boi de Lluçanès	1	3,2%	Catalunya	69.759	10,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

Al contrari que amb la taxa d'atur global, l'evolució de la taxa d'atur registrat entre la població estrangera a nivell comarcal es situa tots els anys analitzats per damunt de la taxa d'atur registrat entre la població estrangera al global de Catalunya. L'any 2023 aquesta diferència ronda els 5 punts percentuals.

Figura 5-20: Taxa d'atur registrat entre la població estrangera a Osona i Catalunya. Evolució 2019-2023 (31 de març)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

5.4.2 Renda mitjana neta a la comarca

A continuació es mostra una figura amb la renda mitjana neta per habitant als municipis de la comarca d'Osona. La renda mitjana per habitant és la suma de tots els ingressos que entren a les llars del municipi com el salari, les pensions, les prestacions i altres tipus dividit entre la població. Les darreres dades disponibles són del 2020.

El conjunt de la comarca registra l'any 2020 una renda mitjana per habitant de 13.988 euros l'any 2020. Entre els municipis que compten amb la renda més alta es troben: Gurb amb una renda mitjana per habitant de 18.937 euros, Malla (18.822€), Santa Cecília de Voltregà (18.400€) i Sant Julià de Vilatorrada (18.375€). Per la seva banda, a l'extrem inferior hi trobem els següents municipis: Manlleu (12.558€), Montesquiu (12.890€), Sora (12.951€) i Balenyà 12.974€.

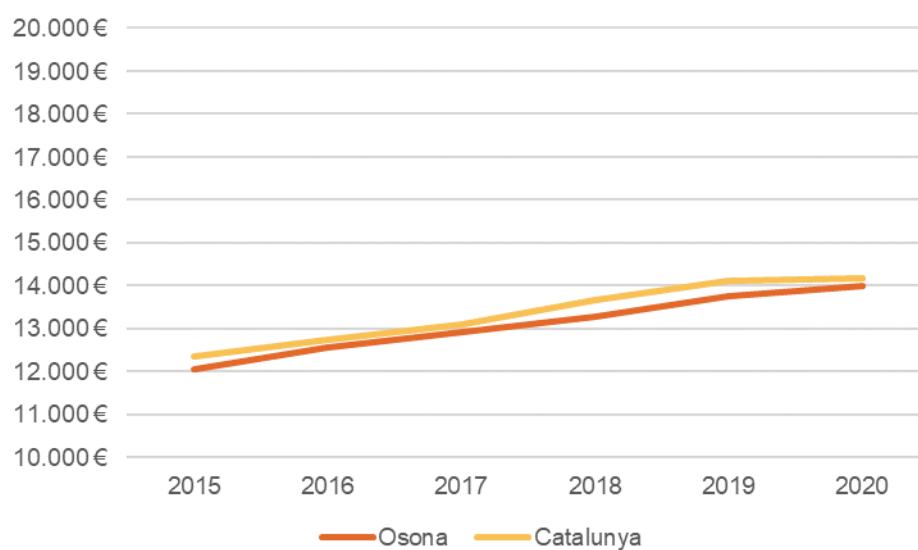
Figura 5-21: Renda mitjana neta per habitant als municipis de la comarca d'Osona. Any 2020

Municipi	Renda mitjana neta per habitant	Municipi	Renda mitjana neta per habitant
Alpens	15.779 €	Sant Hipòlit de Voltregà	15.255 €
Balenyà	12.974 €	Sant Julià de Vilatorça	18.375 €
Brull, el	16.453 €	Sant Martí d'Albars	16.805 €
Calldetenes	15.228 €	Sant Martí de Centelles	13.250 €
Centelles	13.964 €	Sant Pere de Torelló	14.081 €
Espinelves	16.575 €	Sant Quirze de Besora	14.557 €
Esquirol, l'	15.295 €	Sant Sadurní d'Osormort	-
Folgueroles	15.900 €	Sant Vicenç de Torelló	14.993 €
Gurb	18.937 €	Santa Cecília de Voltregà	18.400 €
Lluçà	13.130 €	Santa Eugènia de Berga	14.170 €
Malla	18.822 €	Santa Eulàlia de Riuprimer	14.465 €
Manlleu	12.558 €	Santa Maria de Besora	14.382 €
Masies de Roda, les	15.825 €	Seva	15.826 €
Masies de Voltregà, les	14.908 €	Sobremunt	-
Montesquiu	12.890 €	Sora	12.959 €
Muntanyola	15.896 €	Taradell	15.574 €
Olost	15.212 €	Tavèrnoles	18.243 €
Orís	15.044 €	Tavertet	15.306 €
Oristà	14.458 €	Tona	14.698 €
Perafita	14.700 €	Torelló	14.286 €
Prats de Lluçanès	14.334 €	Vic	13.299 €
Roda de Ter	13.716 €	Vidrà	14.587 €
Rupit i Pruit	15.960 €	Viladrau	14.891 €
Sant Agustí de Lluçanès	-	Vilanova de Sau	14.649 €
Sant Bartomeu del Grau	13.767 €	Osona	13.988 €
Sant Boi de Lluçanès	15.657 €	Catalunya	14.161 €

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

Durant el període 2015-20202 tots els municipis de la comarca han incrementat la renda mitjana per habitant. Tot i això, en tots els anys analitzats aquesta es situa per sota de la renda mitjana per habitant catalana, tot i que en el darrer any aquesta diferència s'ha reduït.

Figura 5-22: Renda mitjana neta per habitant a Osona i Catalunya. Evolució 2015-2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

6. Pobresa i exclusió social

En aquest capítol es presenten les dades referents a la pobresa i l'exclusió social a la comarca: la taxa de pobresa, la renda garantida, servei de menjador social i altres dades facilitades per la Memòria de Serveis Socials 2021 del Consorci Osona Acció Social sobre persones ateses en aspectes vinculats al sensellarisme i l'exclusió residencial.

6.1 Indicadors de pobresa i exclusió social

Segons l'Institut Nacional d'Estadística, el llindar de la pobresa es fixa en el 60% de la mediana dels ingressos de les llars a nivell nacional en un any determinat. Al tractar-se d'una mesura relativa, el seu valor depèn de com es distribueixi la renda entre la població.

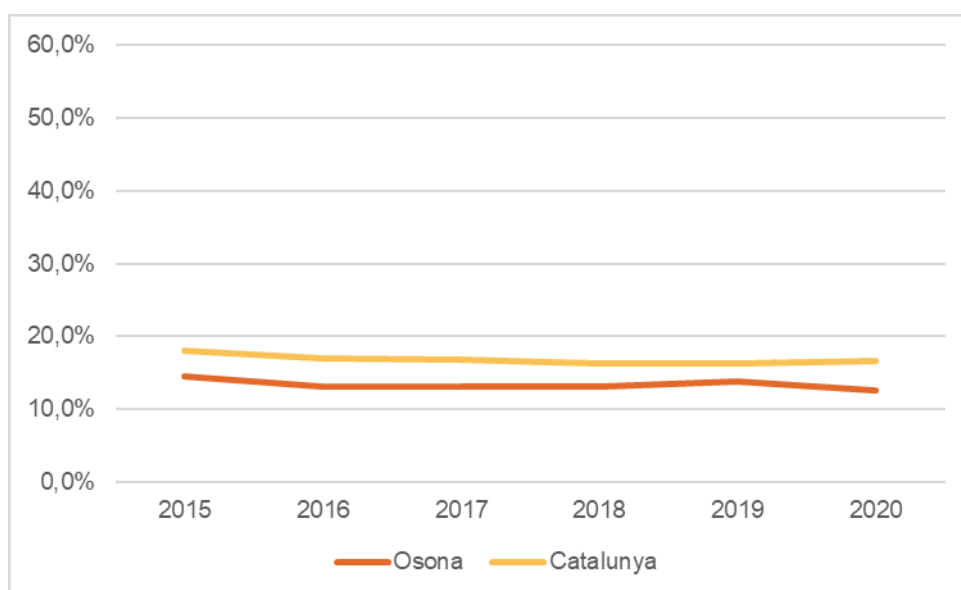
A la primera figura es mostra la població que viu sota el llindar de la pobresa als municipis de la comarca l'any 2020. Els municipis amb una taxa de pobresa més elevada són Manlleu, amb una taxa de pobresa del 20,4% i Vic, amb un 17,1%. Ambdós municipis es troben molt per damunt de la taxa mitjana registrada a la comarca d'Osona, que és del 12,5%.

Figura 6-1: Taxa de pobresa als municipis de la comarca d'Osona: Any 2020

Municipi	Taxa de pobresa	Municipi	Taxa de pobresa
Alpens	-	Sant Hipòlit de Voltregà	10,1%
Balenyà	8,0%	Sant Julià de Vilatorrada	5,1%
Brull, el	-	Sant Martí d'Albars	-
Calldetenes	8,0%	Sant Martí de Centelles	14,8%
Centelles	9,7%	Sant Pere de Torelló	9,0%
Espinelves	-	Sant Quirze de Besora	9,2%
Esquirol, l'	8,4%	Sant Sadurní d'Osormort	-
Folgueroles	4,6%	Sant Vicenç de Torelló	7,1%
Gurb	3,9%	Santa Cecília de Voltregà	-
Lluçà	-	Santa Eugènia de Berga	6,7%
Malla	-	Santa Eulàlia de Riuprimer	8,2%
Manlleu	20,4%	Santa Maria de Besora	-
Masies de Roda, les	5,8%	Seva	9,4%
Masies de Voltregà, les	5,0%	Sobremunt	-
Montesquiu	12,2%	Sora	-
Muntanyola	11,2%	Taradell	8,3%
Olost	7,7%	Tavèrnoles	-
Orís	-	Tavertet	-
Oristà	9,2%	Tona	8,9%
Perafita	-	Torelló	10,8%
Prats de Lluçanès	10,8%	Vic	17,1%
Roda de Ter	11,4%	Vidrà	-
Rupit i Pruit	-	Viladrau	13,5%
Sant Agustí de Lluçanès	-	Vilanova de Sau	-
Sant Bartomeu del Grau	15,8%	Osona	12,5%
Sant Boi de Lluçanès	-	Catalunya	16,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Pel que fa a l'evolució d'aquesta taxa es pot observar que des de l'any 2015 fins a l'actualitat la taxa de pobresa ha baixat a la comarca en 2 punts, passant del 14,5% de l'any 2015 al 12,5% de l'últim any disponible. En comparació amb el conjunt català, el percentatge de població sota el llindar de pobresa d'Osona es troba l'any 2020 quatre punts per sota del de Catalunya.

Figura 6-2: Taxa de pobresa a la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2015-2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

A la figura següent es mostra la població de menys de 18 anys que viu sota el llindar de la pobresa als municipis de la comarca l'any 2020, el que s'anomena taxa de pobresa infantil. La taxa de pobresa infantil és força més alta que la taxa de pobresa general.

Tornen a ser els municipis de Manlleu, amb gairebé un 33% i Vic amb un 25,7%, els municipis amb un llindar de pobresa infantil més alt de la comarca. Ambdós municipis es troben molt per damunt de la taxa mitjana registrada a la comarca d'Osona, que és del 18,1%.

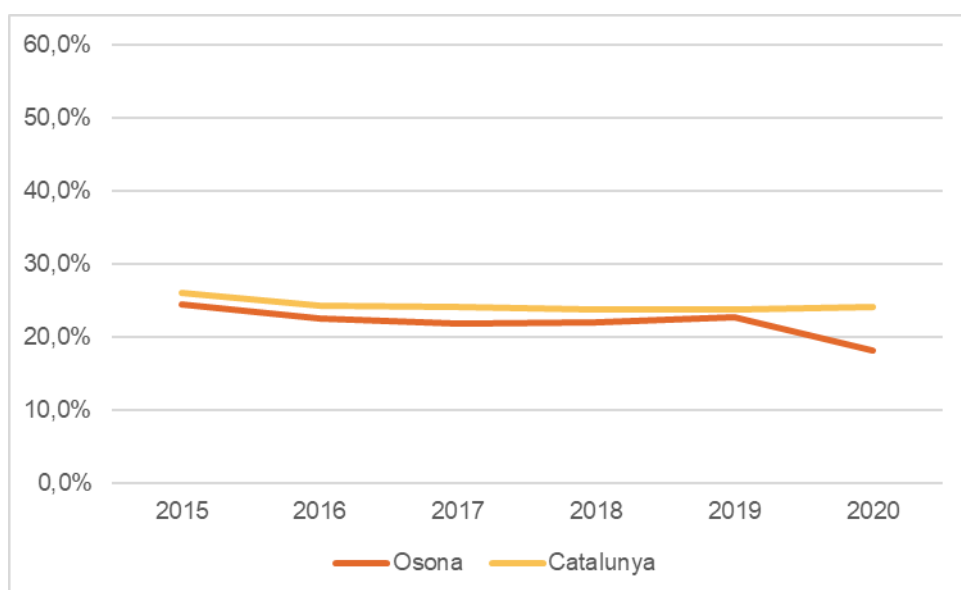
Figura 6-3: Taxa de pobresa infantil als municipis de la comarca d'Osona: Any 2020

Municipi	Taxa de pobresa infantil	Municipi	Taxa de pobresa infantil
Alpens	-	Sant Hipòlit de Voltregà	15,2%
Balenyà	20,3%	Sant Julià de Vilatorrada	6,4%
Brull, el	-	Sant Martí d'Albars	-
Calldetenes	-	Sant Martí de Centelles	-
Centelles	13,1%	Sant Pere de Torelló	-
Espinelves	-	Sant Quirze de Besora	-
Esquirol, l'	-	Sant Sadurní d'Osormort	-
Folgueroles	-	Sant Vicenç de Torelló	-
Gurb	5,3%	Santa Cecília de Voltregà	-
Lluçà	-	Santa Eugènia de Berga	-
Malla	-	Santa Eulàlia de Riuprimer	-
Manlleu	32,8%	Santa Maria de Besora	-
Masies de Roda, les	-	Seva	13,1%
Masies de Voltregà, les	7,7%	Sobremunt	-
Montesquiu	-	Sora	-
Muntanyola	-	Taradell	13,6%
Olost	-	Tavèrnoles	-
Orís	-	Tavertet	-
Oristà	-	Tona	11,7%
Perafita	-	Torelló	19,4%
Prats de Lluçanès	22,4%	Vic	25,7%
Roda de Ter	18,1%	Vidrà	-
Rupit i Pruit	-	Viladrau	-
Sant Agustí de Lluçanès	-	Vilanova de Sau	-
Sant Bartomeu del Grau	-	Osona	18,1%
Sant Boi de Lluçanès	-	Catalunya	24,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Pel que fa a l'evolució d'aquesta taxa es pot observar que des de l'any 2015 fins a l'actualitat la taxa de pobresa infantil ha disminuït a la comarca en més de 6 punts, passant dels 24,5% del 2015 al 18,1% del 2020. En comparació amb el conjunt català, el percentatge de població sota el llindar de pobresa d'Osona es troba l'any 2020 sis punts per sota del de Catalunya.

Figura 6-4: Taxa de pobresa infantil a la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2015-2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

A continuació es mostra la població de més 65 anys que viu sota el llindar de la pobresa als municipis de la comarca l'any 2020, el que s'anomena taxa de pobresa senil. La taxa de pobresa senil és molt baixa en comparació a la resta de taxes analitzades, representant només un 4,5%. Vic (7,5%), Manlleu (7,5%) i també Balenyà (7,6%), són els municipis amb la taxa de pobresa senil més elevada.

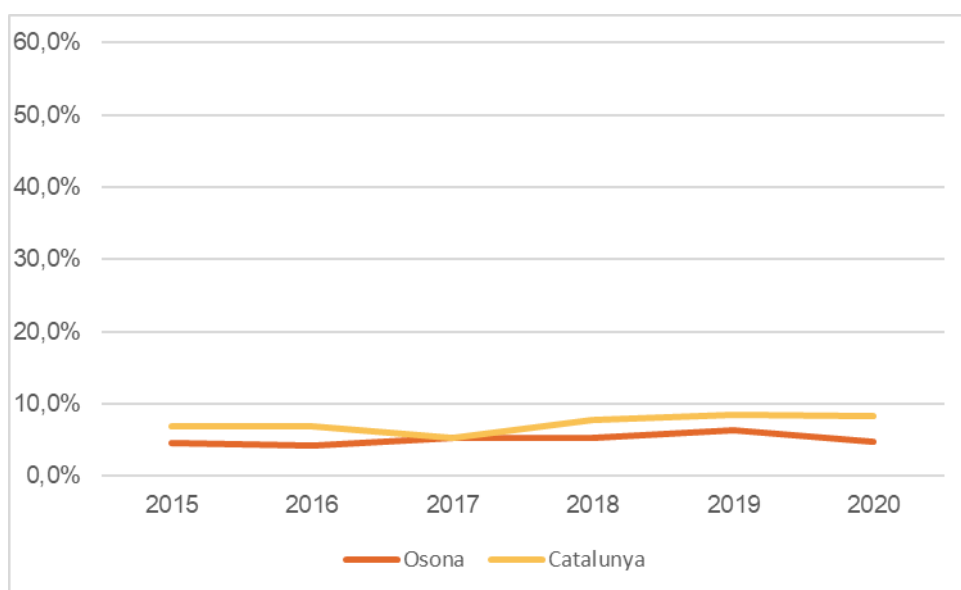
Figura 6-5: Taxa de pobresa senil als municipis de la comarca d'Osona: Any 2020

Municipi	Taxa de pobresa senil	Municipi	Taxa de pobresa senil
Alpens	-	Sant Hipòlit de Voltregà	4,8%
Balenyà	7,6%	Sant Julià de Vilatorrada	4,0%
Brull, el	-	Sant Martí d'Albars	-
Calldetenes	-	Sant Martí de Centelles	-
Centelles	5,4%	Sant Pere de Torelló	-
Espinelves	--	Sant Quirze de Besora	-
Esquirol, l'	-	Sant Sadurn d'Osormort	-
Folgueroles	-	Sant Vicenç de Torelló	-
Gurb	3,8%	Santa Cecília de Voltregà	-
Lluçà	-	Santa Eugènia de Berga	-
Malla	-	Santa Eulàlia de Riuprimer	-
Manlleu	7,5%	Santa Maria de Besora	-
Masies de Roda, les	-	Seva	6,7%
Masies de Voltregà, les	4,0%	Sobremunt	-
Montesquiu	-	Sora	-
Muntanyola	--	Taradell	5,4%
Olost	-	Tavèrnoles	-
Orís	-	Tavertet	-
Oristà	-	Tona	5,4%
Perafita	-	Torelló	3,7%
Prats de Lluçanès	4,7%	Vic	7,3%
Roda de Ter	5,6%	Vidrà	--
Rupit i Pruit	-	Viladrau	-
Sant Agustí de Lluçanès	-	Vilanova de Sau	-
Sant Bartomeu del Grau	-	Osona	4,8%
Sant Boi de Lluçanès	-	Catalunya	8,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Pel que fa a l'evolució d'aquesta taxa es pot observar que des de l'any 2015 fins a l'actualitat la taxa de pobresa senil ha augmentat a la comarca any rere any fins al 2019, quan a registrat una caiguda de gairebé 2 punts. En comparació amb el conjunt català, el percentatge de població sota el llindar de pobresa d'Osona es troba l'any 2020 tres punts i mig per sota del de Catalunya.

Figura 6-6: Taxa de pobresa senil a la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2015-2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

La taxa de pobresa entre la població estrangera només es troba disponible per als municipis de més de 10.000 habitants de la comarca. Destaca Manlleu amb un 50% com a municipi amb una taxa de pobresa estrangera més elevada, per damunt de la mitjana comarcal i la mitjana catalana. Torelló i Vic registren una taxa del 39 i 33%, respectivament.

Cal tenir en compte que les persones que no tenen una situació regular no són comptabilitzades en aquesta taxa i, per tant, aquesta encara podria ser més elevada. Per altra banda, tampoc es comptabilitza, lògicament tota l'economia submergida moltes vegades present en aquest col·lectiu a l'hora de calcular la taxa.

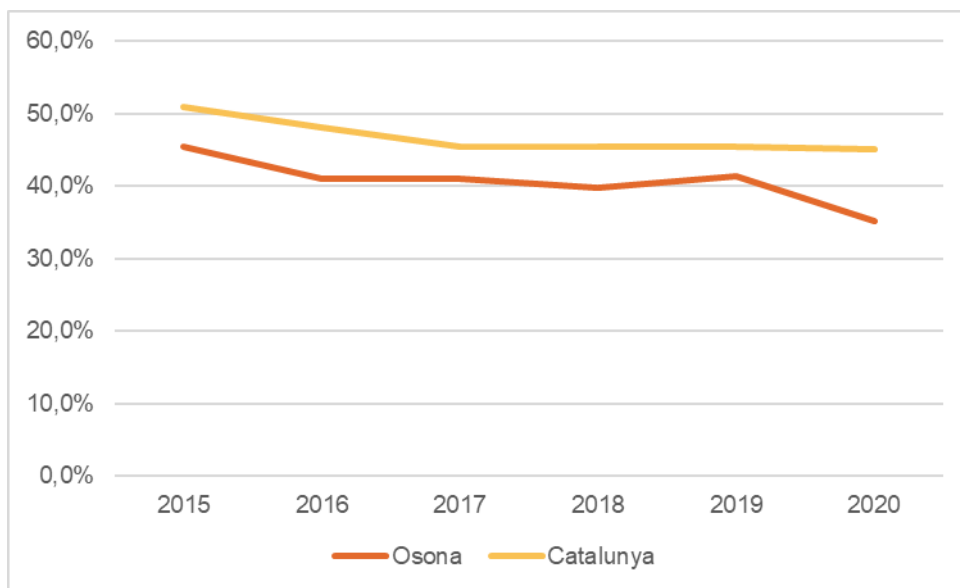
Figura 6-7: Taxa de pobresa de les persones estrangeres als municipis de més de 10.000 habitants de la comarca d'Osona: Any 2020

Municipi	Taxa de pobresa senil
Manlleu	50,2%
Torelló	39,1%
Vic	33,4%
Osona	35,1%
Catalunya	45,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

Pel que fa a l'evolució de la taxa de pobresa entre les persones estrangeres, es pot observar que des de l'any 2015 fins a l'actualitat ha anat disminuint any rere any. En comparació amb el conjunt català, el percentatge de població estrangera sota el llindar de pobresa a Osona es troba l'any 2020 deu punts per sota del de Catalunya.

Figura 6-8: Taxa de pobresa persones estrangeres a la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2015-2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades l'Observatori Socioeconòmic d'Osona.

6.2 Renda garantida

A partir del setembre del 2017 entra en vigor la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania de la Generalitat de Catalunya, que substitueix la renda mínima d'inserció. La RGC és una prestació social a través de la qual s'asseguren els mínims d'una vida digna a les persones i a les unitats familiars que es troben en situació de pobresa, per promoure'n l'autonomia i la participació activa en la societat. Es tracta d'una prestació social de naturalesa econòmica i de percepció periòdica.

La renda garantida de ciutadania és un dret subjectiu i consta de dues prestacions econòmiques:

- Una prestació garantida, no condicionada, subjecta als requisits que estableix la llei.
- Una prestació complementària d'activació i inserció, condicionada al compromís d'un pla d'inclusió social o d'inserció laboral, el qual té la finalitat de superar les condicions que han dut a necessitar la prestació.

A partir del 2018 s'ofereix informació per províncies, àmbits del Pla territorial, comarques i municipis. Pel que fa als municipis, s'ofereix informació amb les restriccions necessàries per preservar la confidencialitat estadística.

Tal i com es mostra a la figura següent, tant el nombre mitjà de prestacions de renda garantida com les persones beneficiàries han incrementat any rere any, sobretot entre els anys 2021 i 2022. L'import anual concedit també ha incrementat, passant dels 6 milions del primer any (2018) a més de 8 milions l'any 2022.

No obstant, el nombre de prestació mitjana ha anat baixant durant els anys analitzats, passant dels gairebé 700€ de l'any 2018 als 412 de l'any 2022. En aquest sentit, cal tenir en compte que els imports varien en funció del nombre de persones que viuen a la unitat familiar però no de forma proporcional, per tant l'import per persona baixa a mesura que el nombre de persones de la unitat familiar incrementa. A més, hi ha una part de la prestació complementària d'activació i inserció amb un import de 162€ mensuals que està condicionada al compromís d'un pla d'inclusió social o inserció laboral.

Figura 6-9: Renda garantia a la comarca d'Osona. Evolució 2018-2022

Any	Nombre mitjà de prestacions	Mitjana de persones beneficiàries	Import anual	Prestació mitjana a desembre
2022	1.092	2.471	8.280.831	412
2021	1.021	2.400	8.461.842	570
2020	765	1.891	6.632.812	668
2019	690	1.806	5.796.421	645
2018	678	1.906	6.014.581	698

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades: 2018-2021: Idescat, a partir de dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i 2022: Idescat, a partir de les dades del Departament de Drets Socials.

6.3 Servei de menjador social

A continuació es presenta la informació referent al servei de menjador social facilitades per les Àrees Bàsiques de Serveis Socials de Vic, Manlleu i Osona. L'abast temporal de les dades es de l'1 de gener de 2018 al 31 de desembre de 2021.

Les dades que es presenten són les següents:

- Nombre de persones ateses als menjadors, ja siguin propis de l'ens local o no, o bé, 2. a d'altres recursos com restaurants i similars. Exclosos els centres de distribució d'aliments, menjadors escolars i càtering vinculat al SAD (Servei d'Ajuda al Domicili).
- Nombre d'àpats a menjadors, ja siguin propis de l'ens local o no.
- Nombre d'àpats a d'altres recursos: restaurants i similars. , ja siguin propis de l'ens local o no. Exclosos els centres de distribució d'aliments, menjadors escolars i càtering vinculat al Servei d'Atenció al Domicili (SAD).

En les taules següents es pot observar l'evolució del servei de menjador social. A nivell de gènere s'observa com són més els homes que les dones que utilitzen aquest servei, molt probablement perquè és un servei molt dirigit a les persones que no tenen habitatge.

Figura 6-10: Servei de menjador social. ABSS Vic. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Vic					
	Homes en menjadors	Dones en menjadors	Homes en altres recursos	Dones en altres recursos	Àpats en menjadors	Àpats en altres recursos
2021	159	25	20	13	9.743	6.919
2020	232	39	256	59	9.333	4.728
2019	221	45	246	53	14.788	16.619
2018	261	47	280	55	13.873	14.761

Font: elaboració pròpia a partir de les dades proporcionades per ABSS Osona i el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Figura 6-11: Servei de menjador social. ABSS Manlleu. Evolució 2018-2021

Any	ABS Manlleu					
	Homes en menjadors	Dones en menjadors	Homes en altres recursos	Dones en altres recursos	Àpats en menjadors	Àpats en altres recursos
2021	-	-	9	3	-	2.860
2020	-	-	12	7	-	-
2019	6	2	-	-	-	-
2018	7	2	-	-	427	-

Font: elaboració pròpia a partir de les dades proporcionades per ABSS Osona i el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Figura 6-12: Servei de menjador social. ABSS Osona. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Osona					
	Homes en menjadors	Dones en menjadors	Homes a d'altres recursos	Dones a d'altres recursos	Àpats a menjadors	Àpats a d'altres recursos
2021	15	5	0	0	20	0
2020	2	5	59	71	30	50
2019	-	-	-	-	-	-
2018	-	-	-	-	-	-

Font: elaboració pròpia a partir de les dades proporcionades per ABSS Osona i el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

6.4 Persones ateses per serveis socials

Per finalitzar el bloc de pobresa i exclusió social, es presenta una taula amb les dades publicades a la **Memòria Social 2021 del Consorci Osona Acció Social** directament vinculades amb el sensellarisme i l'exclusió residencial.

A la primera figura es presenten les persones ateses a través de serveis i/o recursos del àrea d'Acció Comunitària i Inclusió Social.

Figura 6-13: Persones ateses àrea Acció Comunitària i Inclusió Social. Any 2021

Serveis o recursos	Persones ateses
Persones en pisos d'estada temporal	26
Persones alberg	17
Assessorament habitatge	25
Persones amb vulnerabilitat energètica	166
Participants Pedala	167
Persones ateses mediació	287
Joves vulnerables i participants Sostre 360	92
Persones tallers Pedala	85

Font: elaboració pròpia a partir de les dades publicades a la Memòria Social 2021 del Consorci Osona Acció Social

A continuació, es mostren les persones ateses a través de serveis i/o recursos del àrea de Polítiques d'igualtat de gènere i LGTBI, on s'inclouen aquelles dades relacionades amb allotjament destinat a dones que han patit violència masclista.

Figura 6-14: Persones ateses àrea Polítiques d'igualtat de gènere i LGTBI. Any 2021

Serveis o recursos	Persones ateses
Estades en allotjament d'urgència per violència masclista	5
Allotjament persones violència masclista	17

Font: elaboració pròpia a partir de les dades publicades a la Memòria Social 2021 del Consorci Osona Acció Social

Finalment, la darrera figura mostra les persones beneficiàries dels diferents ajuts i prestacions destinats a ajudar a aquests col·lectius vulnerables.

Figura 6-15: Persones ateses àrea Ajuts i prestacions. Any 2021

Ajuts i prestacions	Persones ateses
Persones beneficiàries ajuts d'urgència social	331
Persones beneficiàries ajuts subministraments	352
Persones beneficiàries ajuts activitats esportives	129
Persones beneficiàries ajuts llibres	2090
Persones beneficiàries ajuts complements menjador	138

Font: elaboració pròpia a partir de les dades publicades a la Memòria Social 2021 del Consorci Osona Acció Social

7. Mercat de l'habitatge

En aquest apartat s'analitzen les dades del mercat de l'habitatge a la comarca d'Osona. S'estructura la informació en 4 blocs: dinàmiques constructives, compra-venda, lloguer i pisos buits.

7.1 Dinàmiques constructives

A continuació es mostra quina ha estat l'evolució dels habitatges finalitzats a la comarca en els darrers 20 anys. Com mostra la figura següent, de l'any 2000 a l'any 2008 la dinàmica constructiva era molt alta arribant a superar els 2000 habitatges finalitzats. La crisi immobiliària fa que es passi en pocs anys al mínim de construcció al 2015 amb 50 habitatges finalitzats a tota la comarca. Els darrers anys han tingut una lleugera recuperació però lluny de les dinàmiques constructives de principi de segle.

Figura 7-1: Habitatges finalitzats a la comarca d'Osona. Evolució 2000-2022.

Any	Nombre d'habitatges finalitzats a la comarca d'Osona	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	241	-43
2021	284	27
2020	257	104
2019	153	-53
2018	206	130
2017	76	-29
2016	105	55
2015	50	-53
2014	103	18
2013	85	-241
2012	326	-124
2011	450	-16
2010	466	-532
2009	998	-989
2008	1.987	-253
2007	2.240	86
2006	2.154	238
2005	1.916	212
2004	1.704	200
2003	1.504	257
2002	1.247	52
2001	1.195	-173
2000	1.368	

Font: elaboració pròpia, a partir de dades del: Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir dels certificats finals d'obra dels col·legis d'aparelladors de Catalunya..

7.2 Compra-venda d'habitatges

Les compravendes d'immobles és un factor important en el mercat immobiliari i és important tenir-ho en compte a l'hora de diagnosticar l'estat de l'habitatge. Tot i que per a la majoria de les persones que es troben en situacions de sensellarisme i exclusió residencial la compra d'un habitatge és una tinença força allunyada de les seves possibilitats, és important analitzar el comportament perquè la dificultat d'accés a la compra també genera tensions a l'altre tipus de tinença més rellevant, el lloguer.

La primera figura mostra la quantitat d'habitatges venuts per tipologia des de l'any 2013. El total de compravendes ha anat pujant de forma continuada llevat de l'any 2020, probablement per culpa de la parada que va significar la pandèmia de la Covid-19. També es pot veure la gran davallada en les compravendes d'habitatges de protecció oficial nous (fins a arribar a números quasi anecdòtics), degut a la paralització en la seva construcció en els últims anys.

Figura 7-2: Nombre de compravendes a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022.

Any	Habitatges nous lliures	Hab. nous protegits	Habitatge usat	Total	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	537	3	1.423	1.963	337
2021	384	1	1.241	1.626	353
2020	301	7	965	1.273	-259
2019	263	3	1.266	1.532	187
2018	210	5	1.130	1.345	45
2017	288	4	1.008	1.300	178
2016	236	7	879	1.122	213
2015	197	1	711	909	104
2014	340	3	462	805	34
2013	312	96	363	771	

Font: elaboració pròpia a partir de dades obtingudes de la SEIDH, a partir de les dades facilitades pel Colegio de Registradores de la Propiedad, Bienes Muebles y Mercantiles de España.

A continuació es mostra quina és l'evolució del preu mitjà dels habitatges que s'han comprat a la comarca. Com es pot veure a la figura el preu mitjà ha passat de 110.894€ del 2013 a 162.075€ al 2022, que és el preu màxim de tota la sèrie.

Figura 7-3: Preu mitjà de les compravendes a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Preu mitjà anual de l'habitatge nou	Preu mitjà anual de l'habitatge usat	Preu mitjà anual	Variació percentual respecte l'any anterior
2022	189.695	151.132	162.075	18%
2021	163.870	128.892	137.529	-4%
2020	188.041	129.544	143.235	13%
2019	162.950	119.292	126.866	11%
2018	131.669	110.758	114.247	-1%
2017	120.318	113.805	115.300	2%
2016	118.168	112.202	113.487	-2%
2015	132.359	112.003	116.272	12%
2014	116.800	94.365	104.013	-6%
2013	142.301	83.819	110.894	

Font: elaboració pròpia a partir de dades obtingudes de la SEiDH, a partir de les dades facilitades pel Colegio de Registradores de la Propiedad, Bienes Muebles y Mercantiles de España.

La figura següent mostra l'evolució del preu mitjà per metre quadrat a la comarca d'Osona des del 2013 al 2022. En general, tot i les fluctuacions anuals, el preu ha anat pujant, sobre tot al 2022 on s'ha incrementat gairebé un 17%.

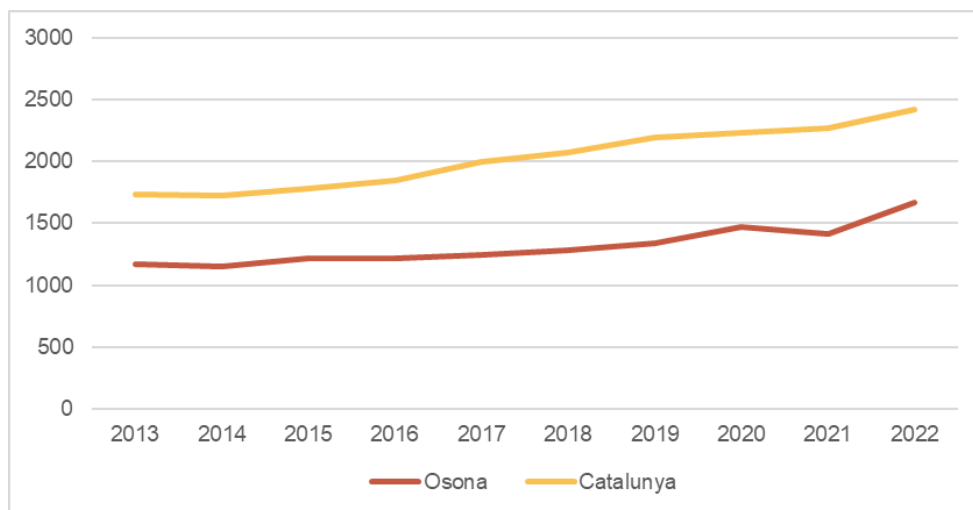
Figura 7-4: Preu mitjà (€) per metre quadrat de les compravendes a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022.

Any	Preu/m2 mitjà d'habitatge nou	Preu/m2 mitjà d'habitatge usat	Preu/m2 mitjà anual	Variació percentual respecte l'any anterior
2022	1.914	1.566	1.664	17%
2021	1.571	1.369	1.419	-3%
2020	1.842	1.353	1.468	10%
2019	1.677	1.264	1.336	4%
2018	1.493	1.245	1.287	3%
2017	1.358	1.217	1.249	3%
2016	1.369	1.171	1.214	-1%
2015	1.480	1.153	1.221	7%
2014	1.310	1.023	1.147	-2%
2013	1.504	882	1.170	

Font: elaboració pròpia, dades obtingudes de la SEiDH, a partir de les dades facilitades pel Colegio de Registradores de la Propiedad, Bienes Muebles y Mercantiles de España.

A continuació es mostra la comparació de l'evolució entre Osona i Catalunya.

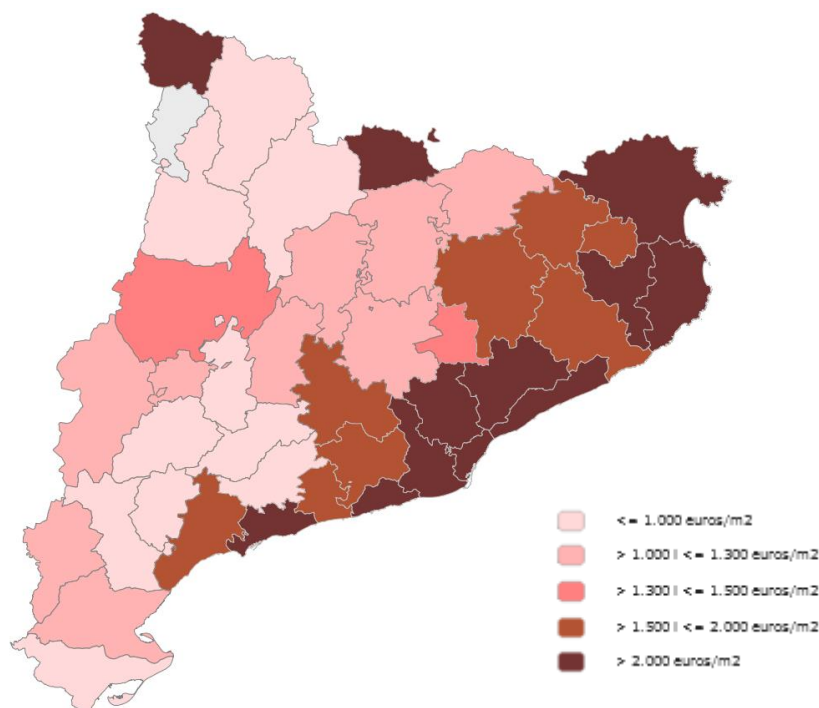
Figura 7-5. Comparativa del preu mitjà anual per metre quadrat entre la comarca d'Osona i Catalunya. Evolució 2013-2022

Font: elaboració pròpia a partir de dades obtingudes de la SEiDH, a partir de les dades facilitades pel Colegio de Registradores de la Propiedad, Bienes Muebles y Mercantiles de España.

A continuació es mostra el preu mitjà comarcal de les compravendes a tota Catalunya per àmbits comarcals, per tal de veure la comparativa entre les diferents comarques tant pròximes com llunyanes a Osona. Com es pot veure, la comarca es situa a la segona categoria de preu, entre les comarques amb una mitjana superior als 1.500€ per metre quadrat però que no supera els 2.000€.

Figura 7-6: Preu mitjà (€) per metre quadrat de les compravendes a Catalunya. Any 2022.

Font: Visor de mapes de la SEiDH. Càlculs realitzats a partir de les dades facilitades per l'INCASÒL.

7.3 Lloguer d'habitatge

El lloguer és, ara per ara, la tinença alternativa a la compra que té una major presència al mercat; una tinença que a partir de la crisi econòmica de 2007/2008 es va estendre i s'ha generalitzat i que ha sofert en els darrers anys un gran augment de preu. Aquest apartat recollirà diferents elements relatius a aquesta forma de tinença a la comarca d'Osona.

La figura següent mostra quina ha estat l'evolució dels contractes de lloguers que s'han portat a terme des del 2005 a la comarca d'Osona. Com es pot observar hi ha un salt molt considerable entre el 2006 i el 2010 per un canvi de normativa i després ha anat augmentat de forma sostinguda. En els darrers anys, només l'any 2020 té una baixada, probablement provocada per la pandèmia.

Figura 7-7. Nombre de contractes de lloguer a la comarca d'Osona. Evolució 2005-2022

Any	Nombre de contractes	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	3.002	107
2021	2.895	88
2020	2.807	-241
2019	3.048	-18
2018	3.066	45
2017	3.021	146
2016	2.875	-219
2015	3.094	110
2014	2.984	-51
2013	3.035	-41
2012	3.076	188
2011	2.888	367
2010	2.521	432
2009	2.089	214
2008	1.875	375
2007	1.500	276
2006	1.224	273
2005	951	

Font: Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.

El nombre de contractes és un indicatiu de com està present aquesta tinença dins de la comarca, però per tal d'analitzar com el lloguer pot influir a la manca d'accés a l'habitatge és interessant veure com ha evolucionat el seu preu.

La figura següent mostra quina ha estat l'evolució del preu des del 2005 a l'actualitat. El càlcul està fet a partir de la mitjana de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL. En termes absoluts s'ha passat d'un lloguer mitjà al 2005 inferior a 400 euros fins arribar al 2022 on el preu mitjà és de 564 euros, el que significa el valor més alt de tota la sèrie.

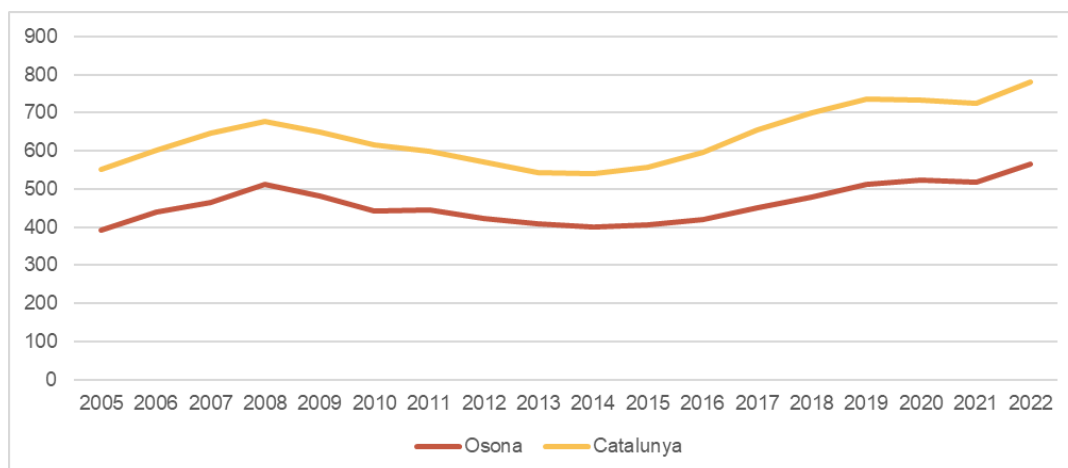
Figura 7-8. Preu mitjà del lloguer a la comarca d'Osona. Evolució 2005-2022

Any	Preu mitjà lloguer	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	564,1 €	46
2021	517,7 €	-5
2020	522,8 €	11
2019	511,8 €	33
2018	478,9 €	28
2017	450,8 €	31
2016	420,2 €	14
2015	406,3 €	6
2014	400,0 €	-8
2013	407,6 €	-14
2012	421,9 €	-22
2011	443,9 €	1
2010	442,7 €	-39
2009	481,4 €	-32
2008	513,2 €	48
2007	465,3 €	24
2006	440,8 €	48
2005	392,8 €	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.

A continuació es mostra la comparació de l'evolució entre Osona i Catalunya.

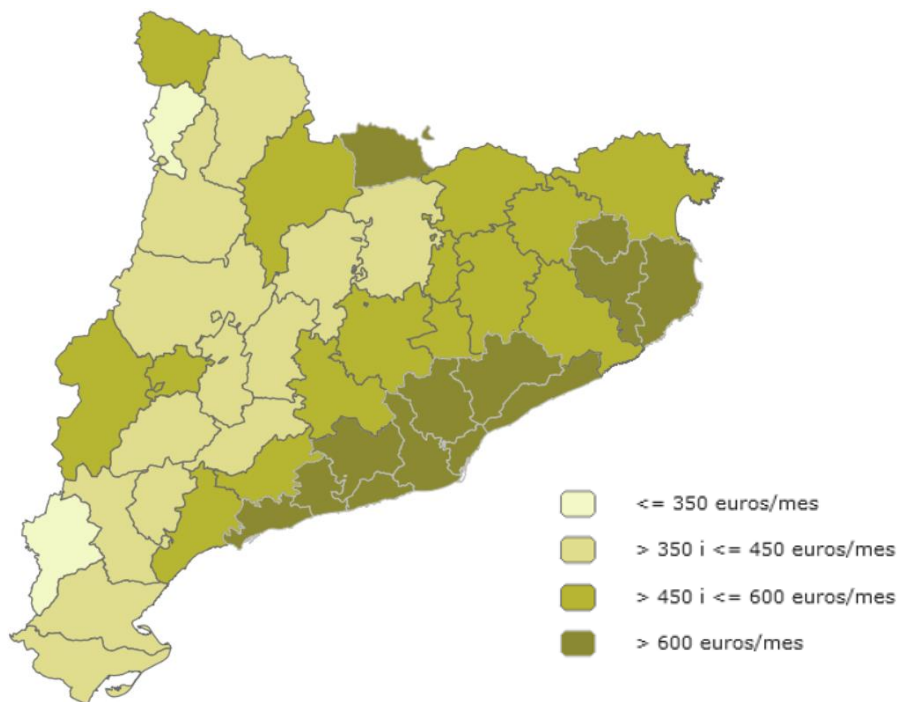
Figura 7-9. Comparativa del preu mitjà del lloguer entre Osona i Catalunya. Evolució 2005-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.

El mapa de la figura següent il·lustra comparativament el preu mig del lloguer de les diferents comarques de Catalunya. Osona, com en el cas del preu de compra-venda, està situada a la segona categoria de preu que està ubicada entre els 450 i els 600€, tot i que cada cop està més pròxima a la categoria de 600€ o més.

Figura 7-10. Mapa comparatiu del preu mitjà de contractes de lloguer de les diferents comarques de Catalunya. Març 2023

Font: Visor de mapes de la SEIDH. Càlculs realitzats a partir de les dades facilitades per l'INCASÒL.

Cal destacar també que els municipis de Vic, Torelló com Manlleu es troben dins dels municipis que la Generalitat vol declarar com a zona de mercat residencial tensionat per a l'aplicació del control de rendes regulat per la nova llei estatal d'habitatge.

Increment del relloguer d'habitacions

De les sessions participatives se'n desprén que en els darrers anys està incrementant de relloguer d'habitacions a preus desorbitats. Aquesta situació es deguda principalment, a la falta de pisos de lloguer, a l'increment dels preus del lloguer i al racisme immobiliari que s'està donant en el mercat privat en aquest tipus de tinença.

"Abans podies llogar una habitació per 150 euros, ara gairabé has de pagar un lloguer sencer".

7.4 Pisos Buits

Aquest darrer apartat tracta sobre els pisos buits, una tipologia de pisos pels que les polítiques d'habitatge dels últims anys han centrat l'atenció per a fer front a la problemàtica de l'accés a l'habitatge. En anteriors censos d'habitatge (2011-2001) el càlculs que es van fer dels pisos buits els van sobrerrepresentar, fet que en molts casos ha obligat a alguns municipis a fer cens propis, per tal de calcular el nombre real de pisos buits. L'INE (Instituto Nacional de Estadística) ha incorporat una nova metodologia: la classificació dels habitatges a partir del consum elèctric. Segons informa l'INE¹³, fins a 2011 els habitatges es classificaven en principals, secundaris i buits, segons la informació que recollia l'agent censal que visitava l'edifici.

La classificació utilitzada en el cens de 2021 és molt més precisa, ja que està basada en informació i dades més objectives, com els del consum elèctric que l'habitatge ha realitzat al llarg de tot l'any precedent al moment censal (1 de gener de 2021). El càlcul s'ha portat a terme a partir de les dades de consum energètic de l'any anterior (en el cas de les dades actuals que són de l'any 2021 es tracten sobre els consums de 2020). L'INE ha optat per considerar com a habitatge buit els habitatges que compleixin alguns dos següents supòsits:

- habitatge que no disposa de contracte de subministrament elèctric o
- habitatge on el consum total registrat del qual l'any precedent ha estat menor al qual un habitatge mitjà d'aquest mateix municipi tindria si s'ocupés durant 15 dies en tot l'any.

La figura següent mostra els habitatges total, els buits i la proporció que representen sobre el total per poder comparar entre els diferents municipis i el global de les províncies i Catalunya.

Els municipis de la comarca de més de 1.000 habitatges que tenen una major proporció de pisos buits són: Gurb, Sant Quirze de Besora, Prats de Lluçanès, Sant Hipòlit de Voltregà, Les Masies de Voltregà i Montesquiu.

Dels 26 municipis analitzats, 12 es situen per sota de la mitjana catalana que està al 11%, destacant Santa Eulàlia de Riuprimer i Vic que estan per sota del 5%.

¹³ Nota informativa INE sobre metodològia del cens 2021.

Figura 7-11. Habitatges buits als municipis de 1.000 habitants d'Osona segons despesa energètica. Any 2021

Àmbit geogràfic	Habitatges totals	Habitatges buits	Proporció d'habitatges buits
Balenyà	1.730	135	8%
Calldetenes	1.025	47	5%
Centelles	3.701	184	5%
Esquirol, L'	1.220	129	11%
Folgueroles	941	118	13%
Gurb	907	140	15%
Manlleu	8.887	1.332	15%
Masies de Voltregà, Les	1.398	273	20%
Montesquiu	659	171	26%
Olost	631	93	15%
Prats de Lluçanès	1.389	254	18%
Roda de Ter	2.819	369	13%
Sant Hipòlit de Voltregà	1.739	334	19%
Sant Julià de Vilatorrada	1.392	184	13%
Sant Martí de Centelles	618	65	11%
Sant Pere de Torelló	1.172	129	11%
Sant Quirze de Besora	1.103	187	17%
Sant Vicenç de Torelló	939	123	13%
Santa Eugènia de Berga	964	49	5%
Santa Eulàlia de Riuprimer	565	16	3%
Seva	1.912	204	11%
Taradell	2.948	163	6%
Tona	3.605	172	5%
Torelló	6.587	537	8%
Vic	19.836	837	4%
Viladrau	987	120	12%
Província Barcelona	2.597.046	213.464	8%
Província de Girona	507.421	76.286	15%
Total Catalunya	3.915.127	418.612	11%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del cens d'habitatge INE 2021

8. Recursos destinats a polítiques d'habitatge social

En aquest capítol es presenten les principals dades referents a HPO, borses de mediació, habitatges d'inserció, allotjaments de caràcter temporal, entre d'altres.

8.1 Habitatge social

8.1.1 Habitatge de protecció oficial (HPO)

A continuació es mostren algunes de les dades relatives a l'habitatge de protecció oficial present a la comarca d'Osona. En el primer lloc, es mostra quina és l'evolució del nombre d'HPO per tal de, posteriorment, comparar-ho amb la demanda.

Com mostra la taula següent, la construcció d'HPO a la comarca d'Osona és molt baixa des de l'any 2013 fins a l'actualitat, una tendència generalitzada a tot Catalunya.

Figura 8-1. Nombre de d'habitatges de protecció oficial finalitzats a la comarca d'Osona. Evolució 2002-2022

Any	Nombre d'habitatges de protecció oficial finalitzats	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	0	-5
2021	5	3
2020	2	-2
2019	4	0
2018	4	4
2017	0	-2
2016	2	2
2015	0	-10
2014	10	10
2013	0	-143
2012	143	128
2011	15	-135
2010	150	46
2009	104	0
2008	104	-64
2007	168	154
2006	14	-237
2005	251	183
2004	68	-18
2003	86	3
2002	83	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Secretaria d'Habitatge

A continuació es mostren les dades relatives al Registre de Sol·licitants d'habitatge amb protecció oficial. Es planteja per una banda la informació sobre les altes i, posteriorment, les dades dels registres acumulats.

La figura mostra que el nombre d'altres al registre és elevat, havent augmentat en els darrers dos anys més de 800 persones.

Figura 8-2. Nombre de persones que s'han donat d'alta en el Registre de Sol·licitants d'habitatges amb protecció oficial a la comarca d'Osona. Evolució 20012-2022

Any	Nombre de persones que han formalitzat el registre	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	489	100
2021	389	111
2020	278	-62
2019	340	8
2018	332	-167
2017	499	135
2016	364	50
2015	314	113
2014	201	17
2013	184	86
2012	98	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social

Com a complement d'aquesta informació es mostren els registres vigents a la comarca. Aquests registres es contemplen a data 31 de desembre de cada any. L'avaluació de l'any 2021 ve donada per un canvi en la normativa pel qual les persones inscrites han de corroborar la seva intenció de continuar al registre.

El Decret Llei 17/2019, de 23 de desembre, afegeix l'apartat 9 a l'art. 95 de la Llei d'habitatge de Catalunya¹⁴, regulant que "La inscripció al Registre de Sol·licitants d'Habitatge amb Protecció Oficial caduca, amb l'advertiment previ de l'Administració que gestiona el Registre, en el termini d'un any, llevat que sigui renovada abans del transcurs d'aquest termini mitjançant la presentació d'una declaració responsable sobre el compliment dels requisits exigits"

En qualsevol cas, l'augment dels darrers dos anys, juntament amb aquelles persones que s'han mantingut amb la seva sol·licitud vigent, fa que es torni a passar del miler de persones sol·licitants, fet que contrasta amb la baixa construcció d'aquest tipus d'habitatge.

¹⁴ Decret Llei 17/2019, de 23 de desembre, apartat 9 a l'art. 95 de la Llei d'habitatge de Catalunya

Figura 8-3. Nombre de persones inscrites vigents a data 31 de desembre al Registre de Sol·licitants d'habitatges amb protecció oficial a la comarca d'Osona. Evolució 20012-2022

Any	Nombre de persones inscrites en el registre	Variació absoluta respecte l'any anterior
31/12/2022	1.045	104
31/12/2021	941	-765
31/12/2020	1.706	138
31/12/2019	1.568	51
31/12/2018	1.517	1
31/12/2017	1.516	331
31/12/2016	1.185	304
31/12/2015	881	256
31/12/2014	625	91
31/12/2013	534	150
31/12/2012	384	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social

Finalment es presenta el detall municipal, on Vic amb 747 persones és el municipi amb més persones inscrites, seguit per Torelló i Manlleu.

Figura 8-4. Nombre de persones inscrites vigents en el Registre de Sol·licitants d'habitatges amb protecció oficial als municipis d'Osona. Any 2022

Municipi	Persones inscrites	Municipi	Persones inscrites
Alpens	0	Sant Hipòlit de Voltregà	2
Balenyà	3	Sant Julià de Vilatorrada	8
Brull, el	0	Sant Martí d'Albars	0
Calldetenes	1	Sant Martí de Centelles	0
Centelles	27	Sant Pere de Torelló	3
Espinelves	0	Sant Quirze de Besora	2
Esquirol, l'	1	Sant Sadurní d'Osormort	0
Folgueroles	0	Sant Vicenç de Torelló	5
Gurb	2	Santa Cecília de Voltregà	0
Lluçà	0	Santa Eugènia de Berga	2
Malla	0	Santa Eulàlia de Riuprimer	1
Manlleu	59	Santa Maria de Besora	0
Masies de Roda, les	0	Seva	0
Masies de Voltregà, les	4	Sobremunt	0
Montesquiu	1	Sora	0
Muntanyola	0	Taradell	7
Olost	0	Tavèrnoles	0
Orís	0	Tavertet	0
Oristà	0	Tona	12
Perafita	0	Torelló	123
Prats de Lluçanès	0	Vic	747
Roda de Ter	35	Vidrà	0
Rupit i Pruit	0	Viladrau	0
Sant Agustí de Lluçanès	0	Vilanova de Sau	0
Sant Bartomeu del Grau	0	Osona	1.045
Sant Boi de Lluçanès	0	Catalunya	86.876

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Secretaria d'Habitatge i Inclusió Social

8.1.2 Borses de mediació

A continuació es mostra la informació sobre els habitatges llogats a través de la Borsa de Mediació de Lloguer Social,.

El nombre d'habitatges ha augmentat lleugerament en els darrers dos anys i ha recuperat el centenar d'habitatges llogats a tota la comarca.

Figura 8-5. Nombre d'habitatges llogats a través de les borses d'habitatge de mediació a la comarca d'Osona. Habitatges amb contracte formalitzat. Evolució 2012-2022

Any	Nombre d'habitatges llogats per les borses d'habitatge de lloguer social	Variació absoluta respecte l'any anterior
2022	100	12
2021	88	40
2020	48	-39
2019	87	15
2018	72	7
2017	65	-5
2016	70	-10
2015	80	-2
2014	82	-26
2013	108	-6
2012	114	14
2011	100	-36
2010	136	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

A continuació es mostra el nombre d'habitatges llogats a partir de la borsa de mediació que estan vigents al finalitzar cada any. La darrera dada mostra que a 31/12/2022 hi havia a la comarca 574 habitatges llogats, el que significa la dada més alta. Si es compara amb la dada del 31/12/2013 hi ha 266 habitatges més disponibles.

Figura 8-6. Nombre habitatges llogats a través de les borses de mediació amb vigència a 31/12 del cada any, a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Habitatges	Variació respecte any anterior
2022	574	65
2021	509	11
2020	498	34
2019	464	37
2018	427	21
2017	406	53
2016	353	16
2015	337	13
2014	324	16
2013	308	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

Els 574 habitatges llogats a través de les borses de mediació amb vigència a 31/12 de 2022 representen el 7,3% del total d'habitatges de les borses de mediació a Catalunya (7.908 habitatges).

8.1.3 Habitatges d'inserció social

En aquest apartat s'inclouen dades relatius als habitatges d'inserció social. La gestió d'aquests habitatges d'inserció es porta a terme mitjançant la Xarxa d'habitatges d'inserció social (XHIS), està integrada per les entitats sense ànim de lucre que gestionen els habitatges d'inserció, que han de tenir com a finalitat social l'atenció a persones amb risc d'exclusió. Les entitats que formen part de la Xarxa d'habitatges d'inserció social tenen la consideració d'entitats gestores de programes públics de suport a l'habitatge, per a la qual cosa es poden acollir als beneficis fiscals que, si s'escau, els corresponguin.¹⁵

La taula següent mostra quina ha estat l'evolució dels habitatges d'inclusió social gestionats per la Xarxa d'habitatges d'inserció social (XHIS). En aquests anys, s'han més que duplicat les entitats que treballen a la comarca (passant de 6 a 15) i triplicat els habitatges gestionats (24 a 85).

¹⁵ Contingut extret de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Figura 8-7. Nombre d'habitatges d'inserció social i entitats que la gestionen a la comarca d'Osona. Evolució 2012-2022

Any	Entitats	Habitatges	Variació respecte any anterior
2022	15	85	7
2021	15	78	7
2020	14	71	2
2019	14	69	1
2018	13	68	4
2017	13	64	12
2016	12	52	11
2015	11	41	-7
2014	12	48	21
2013	5	27	3
2012	6	24	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

Les 15 entitats que gestionen habitatges a la comarca l'any 2022 representen el 6,4% del total d'entitats que operen a Catalunya (233 entitats). Aquestes gestionen el 2,6% del total d'habitatges d'inclusió social (85 dels 3.329 habitatges d'inclusió social presents al conjunt del territori català).

8.1.4 Parc d'habitatge gestionat per l'AHC

Des de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya es gestiona i administra un parc d'habitatges per a destinar-lo a allotjament social¹⁶. La major part dels habitatges són del parc públic del que la Generalitat de Catalunya és titular, però una part cada vegada més gran procedeix de la cessió de propietaris privats (la captació s'identifica en aquest catàleg com a servei 5. Incorporació d'habitatges a la gestió temporal de l'Agència).

Les taules següent mostren quina és la presència d'aquests habitatges a la comarca d'Osona. Primer de tot es mostra el nombre d'habitatges gestionats per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya de parc públic, mostrant el total dels habitatges i els habitatges buits.

Sobre els habitatges del parc públic, al 2013 es partien de 551 i al 2022 s'ha passat a 637, el que representa un increment aproximat del 15%. Destaca el fet el percentatge de pisos buits ha baixat considerablement en aquests 10 anys, passant del 15% al 3%, la millor dada de la sèrie.

Figura 8-8. Nombre habitatges del parc públic gestionats per l'AHC a la Comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Total habitatges	Habitatges buits	% habitatges buits
2022	637	18	3%
2021	627	22	4%
2020	618	43	7%
2019	605	47	8%
2018	573	28	5%
2017	565	34	6%
2016	553	43	8%
2015	550	51	9%
2014	550	63	11%
2013	551	80	15%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

Els 637 habitatges de l'any 2022 corresponen al 3,6% de l'habitatge del parc públic gestionat per l'AHC a tot Catalunya (17.791 habitatges).

Per altra banda, la taula següent mostra la informació relativa al parc privat, que és molt inferior al parc públic, però que també ha tingut una evolució positiva, passant de 10 municipis al 2013 a 61 al 2022. Com en el cas del parc públic, també cal destacar que cada vegada hi ha un percentatge més petit d'habitatges que romanen buits, al 2022, la xifra era de 4 pisos.

¹⁶ Extret de la carta de Serveis de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Figura 8-9. Nombre habitatges del parc privat gestionats per l'AHC a la Comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Total habitatges	Habitatges buits	% habitatges buits
2022	61	4	7%
2021	60	2	3%
2020	60	4	7%
2019	61	6	10%
2018	57	6	11%
2017	49	10	20%
2016	45	2	4%
2015	21	2	10%
2014	16	2	13%
2013	10	2	20%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

Els 61 habitatges de l'any 2022 corresponen a l'1,5% de l'habitatge del parc privat gestionat per l'AHC a tot Catalunya (4.083 habitatges).

Per altra banda, i de les sessions participatives, se'n desprèn que és l'Agència de l'Habitatge de Catalunya la principal usuària del dret de tanteig i retracte per tal de poder adquirir habitatge social.

“El dret de tanteig i retracte ha permès, des de l'any 2018, incorporar 3 habitatges existents al parc d'habitatge assequible i social de propietat municipal i 23 habitatges per part de l'Agència de l'Habitatge”.

8.1.5 Comparativa parc social

Aquest darrer apartat inclou la comparativa de l'habitatge social d'Osona amb altres àmbits geogràfics. Per disposar d'una dada comparativa s'ha entès el parc social a partir de la suma dels habitatges d'inclusió, de la borsa de mediació i dels gestionats per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

La figura següent resumeix els habitatges socials contemplats.

Figura 8-10. Nombre d'habitatges socials¹⁷ a la Comarca d'Osona. Any 2022

Àmbit geogràfic	Inclusio	Borsa mediacio 31/12	AHC Public	AHC Privat	Total
Osona	85	574	637	61	1.357
Bages	100	83	830	157	1.170
Girones	109	130	562	213	1.014
Província de Girona	371	719	1.846	446	3.382
Província de Barcelona	2.418	5.410	12.424	2.966	23.218
Catalunya	3.329	7.908	17.791	4.083	33.111

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

La figura mostra la comparativa d'Osona amb altres àmbits geogràfics a partir del càlcul del nombre persones per cada habitatge social. Osona té 1 habitatge social cada 122 persones, el que suposa tenir molta més presència que els altres àmbits comparatius.

Figura 8-11. Presència comparativa dels habitatges socials a la Comarca d'Osona. Any 2022

Àmbit geogràfic	Població	Habitatge social ¹⁸	Taxa de persones per cada habitatge	Distribució dels habitatges per població
Osona	165.229	1.357	122	4,10%
Bages	180.873	1.170	155	3,53%
Girones	198.582	1.014	196	3,06%
Província de Girona	793.478	3.382	235	10,21%
Província de Barcelona	5.727.615	23.218	247	70,12%
Catalunya	7.792.611	33.111	235	100,00%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

¹⁷ Es pren com a referència dels habitatges socials a la suma dels habitatges d'inclusió, de la borsa de mediació i dels gestionats per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

¹⁸ Es pren com a referència dels habitatges socials a la suma dels habitatges d'inclusió, de la borsa de mediació i dels gestionats per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

8.1.6 Detall municipal d'habitatge destinat a polítiques socials

Un dels principals reptes de futur de l'administració pública és l'organització i la recollida sistemàtica de les dades. El camp de l'habitatge social és un dels àmbits on la informació és complicada de poder-la comparar a nivell municipal donat que la majoria de municipis més petits no recullen la informació, i els municipis més grans i amb més recursos, ho acostumen a recollir però sense que s'estandarditzi la informació per tal de fer-la comparable.

Aquest apartat recull informació d'alguns municipis que directament o a partir de la seva documentació han aportat informació concreta de l'habitatge destinat a polítiques socials.

Probablement aquestes dades no siguin exhaustives i no incorporin el total de la informació relativa a l'habitatge social, però vol ser un reconeixement a aquells municipis que recullen i ens han facilitat aquesta informació.

Detall d'habitatge destinat a polítiques socials a Vic.

A partir del Pla Local d'Habitatge de Vic de l'any 2021 es destaquen les següents dades:

- Habitatges públics
 - 7 habitatges de propietat municipal
 - 313 habitatges de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya (313)
- Habitatges assequibles de propietat privada
 - 278 habitatges inclosos a la Borsa de Lloguer
 - 335 HPO venda
 - 208 HPO lloguer
 - 34 habitatges cedits d'EEFF
 - 3 habitatges d'EEFF inclosos al programa de reallotgem.cat
 - 20 habitatges d'entitats socials
- Altres recursos residencials
 - 7 places d'allotjament per llars monomarentals
 - 25 places de nit per a persones sense llar a l'alberg

Detall d'habitatge destinat a polítiques socials a Manlleu.

A partir de la informació directament facilitada per l'Ajuntament de Manlleu i a partir de la memòria de l'ajuntament es destaquen les següents dades:

- 15 habitatges de la borsa d'habitatge
- 16 persones d'acolliment residencial temporal

Detall d'habitatge destinat a polítiques socials a Torelló.

A partir de la memòria anual de l'Oficina Local d'Habitatge de l'any 2022 es destaquen les següents dades:

- 36 habitatges de lloguer al carrer Compte Borrell
- 24 habitatges de lloguer al carrer Serrallonga
- 24 habitatges de lloguer al carrer Portal de la Carrera
- 17 habitatges de lloguer (inicialment de venda) al carrer Progrés
- 2 habitatges de lloguer (inicialment de venda) al carrer Capsavila
- En construcció 48 habitatges inicialment de venda al carrer Mas Torra

La borsa d'habitatge de lloguer social té actualment 22 habitatges a Torelló on hi ha 22 contractes de seguiment, 5 contractes signats al 2022 i 6 contractes finalitzats al 2022. Els habitatges socials municipals s'han gestionat 15 contractes i han donat acollida a 74 persones.

Detall d'habitatge destinat a polítiques socials des del Consorci d'Osona de Serveis Socials.

A partir de la informació facilitada pel Consorci d'Osona de Serveis Socials es destaquen les següents dades:

- Pisos:
 - 9 places de VG Osona
 - 32 places sense sostre Osona
 - 30 places Ajuntament de Vic
- Hostals i seminaris:
 - 6-8 places a Fonda Torras
 - 3 habitatges al Seminari

També es disposa d'alguna habitació a l'Hostal de Vic en cas d'una emergència.

8.2 Allotjaments de caràcter temporal

A continuació es presenten les dades referents als allotjaments de caràcter temporal: servei d'acolliment residencial d'urgència i el servei temporal per a persones en situació d'exclusió residencial.

8.2.1 Servei d'acolliment residencial d'urgència

A continuació es presenta la informació referent al servei d'acolliment residencial d'urgència per les Àrees Bàsiques de Serveis Socials de Vic, Manlleu i Osona. L'abast temporal de les dades de l'1 de gener de 2018 al 31 de desembre de 2021.

Les dades que es presenten són les següents:

- Nombre de persones ateses per a situacions puntuals de causa major.
 - A centres d'acolliment residencial (pisos d'emergència o altres).
 - En altres recursos d'acolliment residencial (pensions o similars).
- Nombre d'estades/pernoctacions per a situacions puntuals de causa major.
- Nombre d'estades/pernoctacions a centres d'acolliment residencial (pisos d'emergència o altres).
- Nombre d'estades/pernoctacions en d'altres recursos d'acolliment residencial (pensions i similars).

En les taules següents es pot observar l'evolució del servei d'acolliment residencial d'urgència a les tres ABSS que han informat. A nivell de gènere s'observa com són més les dones que els homes els que utilitzen aquest servei.

Primer de tot es presenta la informació per l'ABSS d'Osona.

Figura 8-12. Persones ateses pel servei d'acolliment residencial d'urgència de l'àrea bàsica de serveis socials d'Osona. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Osona					
	Homes atesos en centres (pisos d'emergència o altres)	Dones ateses en centres (pisos d'emergència o altres)	Homes atesos en altres recursos (pensions o similars)	Dones ateses en altres recursos (pensions o similars)	Estades/nits en centres	Estades/Nits en altres recursos
2021	6	22	7	0	4.374	154
2020	13	13	1	8	320	27
2019	21	7	-	3	268	8
2018	-	-	--	-	-	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Drets Socials.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Les dues figures següents corresponen a les dades de les àrees bàsiques de serveis socials de Vic i de Manlleu.

Figura 8-13. Persones ateses pel servei d'acolliment residencial d'urgència de l'àrea bàsica de serveis socials de Vic. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Vic					
	Homes atesos en centres (pisos d'emergència o altres)	Dones ateses en centres (pisos d'emergència o altres)	Homes atesos en altres recursos (pensions o similars)	Dones ateses en altres recursos (pensions o similars)	Estades/nits en centres	Estades/Nits en altres recursos
2021	0	0	0	5	0	13
2020	0	2	2	6	6	23
2019	35	8	6	6	99	22
2018	7	4	1	2	13	27

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Drets Socials.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Figura 8-14. Persones ateses pel servei d'acolliment residencial d'urgència de l'àrea bàsica de serveis socials de Manlleu. Evolució 2018-2021

Any	ABS MANLLEU					
	Homes atesos en centres (pisos d'emergència o altres)	Dones ateses en centres (pisos d'emergència o altres)	Homes atesos en altres recursos (pensions o similars)	Dones ateses en altres recursos (pensions o similars)	Estades/nits en centres	Estades/Nits en altres recursos
2021	6	10	-	-	1.042	7
2020	5	11	-	-	1.267	-
2019	0	3	-	-	112	-
2018	-	-	2	3	-	99

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Drets Socials.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

8.2.2 Servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social

A continuació es presenta la informació referent al servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social per les Àrees Bàsiques de Serveis Socials de Vic, Manlleu i Osona. Aquest servei s'adreça a persones adultes en situació de marginació que no poden romandre al seu habitatge perquè no disposen de condicions sociofamiliars i d'atenció adients per a fer-ho o, simplement, perquè no en disposen. L'abast temporal de les dades de l'1 de gener de 2018 al 31 de desembre de 2021.

Les dades que es presenten són les següents:

- Nombre de persones ateses
 - Als serveis residencials (albergs i similars),
 - a pisos socials (habitatges d'inclusió social)
 - i en altres recursos d'acolliment residencial (pensions i similars).
- Nombre d'estades/pernoctes a serveis residencials (Albergs i similars)
- Nombre d'estades/pernoctes a pisos socials (Habitatges d'inclusió social.)
- Nombre d'estades/pernoctes a d'altres recursos d'acolliment residencial (Pensions i similars)

En les taules següents es pot observar l'evolució del servei residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social a les tres ABSS que han informat.

A nivell de gènere s'observa com són més els homes els que utilitzen més aquest servei. Primer de tot es presenta la informació per l'ABSS d'Osona.

Figura 8-15. Persones ateses pel servei residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social de l'àrea bàsica de serveis socials d'Osona. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Osona								
	Homes en serveis residencials	Dones en serveis residencials	Homes en pisos socials	Dones en pisos socials	Homes en d'altres recursos	Dones en d'altres recursos	Estades/Nits en serveis residencials	Estades/Nits en pisos socials	Estades/Nits en d'altres recursos
2021	18	5	6	22	7	0	397	4.374	154
2020	11	18	-	-	-	-	236	-	-
2019	-	-	11	2	-	-	-	163	-
2018	-	-	11	22	-	-	-	158	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Drets Socials.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

A continuació es mostra el detall de les dades relatives al servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social a les àrees bàsiques de serveis socials de Vic i de Manlleu.

Figura 8-16. Persones ateses pel servei residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social de l'àrea bàsica de serveis socials de Vic. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Vic								
	Homes en serveis residencials	Dones en serveis residencials	Homes en pisos socials	Dones en pisos socials	Homes en d'altres recursos	Dones en d'altres recursos	Estades/ Nits en serveis residencials	Estades/ Nits en pisos socials	Estades/ Nits en d'altres recursos
2021	126	19	24	40	0	0	4.439	2.725	0
2020	107	26	24	32	-	-	3.263	3.647	-
2019	69	15	17	39	-	-	829	1.146	-
2018	143	35	40	56	-	-	4.760	8.752	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Drets Socials.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

Figura 8-17. Persones ateses pel servei residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social (2018-2021) de l'àrea bàsica de serveis socials de Manlleu. Evolució 2018-2021

Any	ABSS Manlleu								
	Homes en serveis residencials	Dones en serveis residencials	Homes en pisos socials	Dones en pisos socials	Homes en d'altres recursos	Dones en d'altres recursos	Estades/ Nits en serveis residencials	Estades/ Nits en pisos socials	Estades/ Nits en d'altres recursos
2021	21	8	2	1	4	1	49	1.258	2.463
2020	23	10	2	2	3	4	52	1.460	2.555
2019	2	-	-	-	-	-	19	-	-
2018	7	3	-	-	-	-	74	-	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Drets Socials.
Les cel·les buides equivalen a dada no informada.

L'alberg social de Vic, situat al carrer Sentfores, compta amb 25 llits i higiene personal. Ofereix una atenció de 365 dies i està gestionat per la Fundació Suport Solidari Social. L'any 2021, i segons s'indica des de Serveis Socials de l'Ajuntament de Vic, van passar per l'alberg unes 145 persones amb estades mitjanes de 2 a 3 mesos. Tot i això, d'algunes entrevistes i grups de treball se'n desprèn que l'alberg sol estar ple i que, per tant, les places no són suficients.

“A Torelló tenim quatre persones pernoctant a l'alberg de Vic, però sempre està ple i és un problema”.

8.3 Ajuts i prestacions

Aquest apartat inclou les estadístiques recollides per part de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya que tenen per objectiu conèixer el nombre d'unitats de convivència que han rebut ajut per pagar l'habitatge.

L'apartat inclou informació relativa als ajuts al pagament de lloguer i els ajuts d'urgència, aquests darrers separats per les diferents tipologies (deute hipotecari, deute lloguer, desnonats)

8.3.1 Ajuts al pagament de lloguer

Els primer dels ajuts descrits són els ajuts al pagament del lloguer. Són ajuts destinats a pagar les rendes de lloguer que es concedeixen a unitats de convivència que tenen dificultats per pagar-les, en convocatòries específiques per aquests tipus d'ajuts, on es determinen, en cada cas, els requisits per poder-hi accedir¹⁹.

La taula següent mostra com s'ha passat de 571 ajuts al 2012 als 1.657 de l'any 2022, és a dir, s'han multiplicat per 2,9. L'increment ha estat positiu en gairebé tots els anys.

Figura 8-18. Nombre d'ajuts al pagament de lloguer a la comarca d'Osona. Evolució 2012-2022

Any	Nombre d'ajuts	Variació respecte any anterior
2022	1.657	-10,9%
2021	1.860	-3,2%
2020	1.922	13,9%
2019	1.687	-27,6%
2018	2.331	13,2%
2017	2.059	23,4%
2016	1.669	27,3%
2015	1.311	48,1%
2014	885	20,1%
2013	737	29,1%
2012	571	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Complementari a aquesta dada també s'ha incorporat informació relativa a l'import d'aquests ajuts. La figura següent mostra l'evolució de l'import. Com en el cas del nombre d'ajuts, l'import

¹⁹ Definició extreta de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

també ha augmentat des del 2012, passant de 1,3 milions de 4,1 milions, multiplicant per tant per gairebé 3,2 vegades l'import en aquest període de temps.

Figura 8-19. Quantitat econòmica destinada als ajuts al pagament de lloguer a la comarca d'Osona. Evolució 2012-2022

Any	Import dels ajuts	Variació respecte any anterior
2022	4.174.767 €	28,5%
2021	3.248.919 €	3,4%
2020	3.141.644 €	2,6%
2019	3.062.624 €	-24,3%
2018	4.046.146 €	14,3%
2017	3.540.761 €	23,3%
2016	2.871.809 €	29,3%
2015	2.221.222 €	25,0%
2014	1.777.622 €	13,3%
2013	1.569.633 €	19,7%
2012	1.311.674 €	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

8.3.2 Prestacions d'especial urgència

Les prestacions d'especial urgència són prestacions econòmiques per afrontar situacions d'emergència en l'àmbit de l'habitatge. La finalitat d'aquestes prestacions és possibilitar:

- La permanència en l'habitatge de la persona sol·licitant i de la seva unitat de convivència.
- L'accés a un nou habitatge, per pèrdua de l'habitatge habitual.

Aquestes prestacions s'atorguen a persones físiques que resideixen a Catalunya amb uns ingressos que no superin els límits establerts i que es trobin en risc d'exclusió residencial, ja sigui per deutes d'impagament (lloguer o hipotecari) o pèrdua de l'habitatge habitual.

Es presenta el total de de les prestacions i posteriorment es detalla per les 3 grans categories:

- Deute hipotecari.
- Deute de lloguer.
- Desnonaments.

La primera de les taules mostra l'evolució de les prestacions d'especial urgència a la comarca d'Osona. Des del 2012 el nombre havia anat augmentat fins arribar al 2016 on va anar descendint, des del 2021 el nombre ha augmentat de nou i arriba a 57 prestacions.

Figura 8-20. Nombre total de prestacions d'especial urgència a la comarca d'Osona. Evolució 2012-2022

Any	Nombre total de prestacions econòmiques d'urgència	Variació respecte any anterior
2022	57	0,0%
2021	57	78,1%
2020	32	-13,5%
2019	37	2,8%
2018	36	-10,0%
2017	40	-37,5%
2016	64	0,0%
2015	64	-17,9%
2014	78	5,4%
2013	74	48,0%
2012	50	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Econòmicament els darrers dos anys han estat els que més import s'ha atorgat de tota la sèrie.

Figura 8-21. Quantitat econòmica destinada al total de les prestacions d'especial urgència a la comarca d'Osona. Evolució 2012-2022

Any	Import total de prestacions econòmiques d'urgència	Variació respecte any anterior
2022	147.733 €	-3,7%
2021	153.349 €	66,9%
2020	91.873 €	17,0%
2019	78.500 €	27,8%
2018	61.424 €	-11,3%
2017	69.284 €	-34,0%
2016	105.036 €	-8,4%
2015	114.649 €	-7,9%
2014	124.423 €	17,3%
2013	106.116 €	35,5%
2012	78.315 €	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

La figura següent detalla el nombre des prestacions d'especial urgència vinculades al deute hipotecari, en aquest cas, el nombre és baix en els darrers anys, només els anys 2013, 2014 i 2015 es va superar el llindar de les 3 prestacions.

Figura 8-22. Prestacions d'especial urgència vinculades al deute hipotecari a la comarca d'Osona ²⁰. Evolució 2013-2022

Any	Nombre de prestacions econòmiques d'urgència de deute hipotecari	Variació respecte any anterior	Import de prestacions econòmiques d'urgència de deute hipotecari	Variació respecte any anterior
2022	0	-	-	-
2021	0	-	-	-
2020	0	-100,0%	-	-
2019	2	100,0%	-	-
2018	1	-50,0%	-	-
2017	2	-33,3%	-	-
2016	3	-57,1%	-	-
2015	7	-46,2%	11.214 €	-39,3%
2014	13	18,2%	18.461 €	44,2%
2013	11	-	12.802 €	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

La figura següent detalla el nombre des prestacions d'especial urgència vinculades al deute de lloguer. A diferència del deute hipotecari el nombre és més elevat, i el darrer any s'ha acostat als imports atorgats al 2013-2016 que van ser els més alts de la sèrie.

Figura 8-23. Prestacions d'especial urgència vinculades al deute de lloguer a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Nombre de prestacions econòmiques d'urgència de deute de lloguer	Variació respecte any anterior	Import de prestacions econòmiques d'urgència de deute de lloguer	Variació respecte any anterior
2022	37	12,1%	83.453 €	11,5%
2021	33	65,0%	74.870 €	70,5%
2020	20	-25,9%	43.925 €	-8,4%
2019	27	-15,6%	47.977 €	-7,0%
2018	32	-3,0%	51.592 €	2,8%
2017	33	-42,1%	50.165 €	-43,8%
2016	57	9,6%	89.246 €	-1,1%
2015	52	-13,3%	90.211 €	-4,4%
2014	60	1,7%	94.387 €	14,3%
2013	59		82.594 €	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

²⁰ L'import apareix si hi ha més de 3 prestacions.

La darrera figura sobre el nombre de prestacions d'especial urgència tracta sobre les prestacions al desnonament. Els darrers 3 anys el nombre de prestacions ha augmentat substancialment i l'import destinat a aquesta prestació també ha augmentat en una mesura similar.

Figura 8-24. Prestacions d'especial urgència vinculades al desnonament a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Nombre de prestacions econòmiques d'urgència de deute de lloguer	Variació respecte any anterior	Import de prestacions econòmiques d'urgència de deute de lloguer	Variació respecte any anterior
2022	19	-13,6%	61.965 €	-15,6%
2021	22	83,3%	73.430 €	53,1%
2020	12	50,0%	47.948 €	90,9%
2019	8	166,7%	25.120 €	72,1%
2018	3	-40,0%	-	-
2017	5	25,0%	14.600 €	26,0%
2016	4	-20,0%	11.588 €	-12,4%
2015	5	0,0%	13.225 €	14,3%
2014	5	25,0%	11.575 €	8,0%
2013	4	-	10.720 €	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge i Agència de l'Habitatge de Catalunya.

8.3.3 Ajuts a la rehabilitació

L'Agència de l'Habitatge de Catalunya gestiona ajuts de rehabilitació per a edificis d'habitatges i habitatges, que consisteixen en subvencions a les persones o entitats promotores d'actuacions de rehabilitació. La taula següent mostra el nombre d'habitatges que s'han rehabilitat amb ajut públic.

L'evolució del nombre d'habitatges que s'han rehabilitat segueix una evolució negativa, i el 2022 presenta la pitjor dada sense tenir en compte l'any 2021 on no n'hi ha va haver cap.

Figura 8-25. Nombre d'habitatges a rehabilitar per la convocatòria d'ajuts a la rehabilitació d'edificis d'ús residencial i habitatges, de l'AHC a la comarca d'Osona. Evolució 2014-2022

Any	Habitatges	Import (milers)
2022	4	40
2021	0	0
2020	16	63
2019	85	197
2018	19	89
2017	32	119
2016	36	107
2015	100	162
2014	36	51

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

8.4 Servei de mediació en l'habitatge

En aquest apartat s'inclouen dades dels expedients portats a terme per Ofideute. És un servei gratuït d'informació i assessorament adreçat a les famílies o unitats de convivència amb dificultats per mantenir la propietat o l'ús del seu domicili.²¹

Ofideute està destinat a persones que tenen dificultats per fer front als préstecs hipotecaris, a la renda mensual del lloguer, si el propietari és un gran tenidor d'habitatges, a préstecs personals fruits de relacions de consum i que suposen un risc per mantenir l'habitatge principal.

Ofideute també ofereix suport la mediació en consum per discutir la supressió de les clàusules abusives del contracte hipotecari (IRPH, clàusula terra, despeses hipotecàries, etc.). Suport a persones que resideixen en un habitatge sense títol habilitant i han rebut una demanda de desnonament i a persones que necessiten adaptar les obligacions mensuals dels seus deutes a la seva capacitat econòmica actual sobrevinguda.

La taula següent mostra l'evolució dels expedients iniciats per Ofideute en els darrers 10 anys.

Figura 8-26. Nombre d'expedients iniciats per Ofideute a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Expedients iniciats per Ofideute	Variació respecte any anterior
2022	108	29
2021	79	15
2020	64	5
2019	59	25
2018	34	-22
2017	56	4
2016	52	-9
2015	61	43
2014	18	-7
2013	25	

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

²¹ Extret de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

Complementant aquesta informació, la taula següent detalla els expedients tramitats per Ofidetue. En concret el nombre d'assessoraments, el nombre d'intermediacions i el nombre d'acords pactats.

Figura 8-27. Nombre d'expedients iniciats per Ofideute a la comarca d'Osona. Evolució 2013-2022

Any	Assessoraments	Intermediacions tancades	acords pactats
2022	22	51	21
2021	12	30	21
2020	7	17	9
2019	8	27	5
2018	14	24	14
2017	25	30	19
2016	47	76	43
2015	28	51	26
2014	14	30	18
2013	11	15	8

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la memòria de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya

9. Percepció de les situacions de sensellarisme

Aquest capítol recull alguns dels resultats obtinguts durant les diferents sessions participatives realitzades per elaborar aquesta diagnosi: les sessions de treball amb l'equip impulsor i els grups de treball.

Prèviament a la realització de la **primera sessió de treball amb l'equip impulsor**, tots els membres que en formaven part van rebre un correu electrònic amb un formulari amb una sola pregunta: ***A partir de la següent classificació, quines tres situacions de sensellarisme i exclusió residencial creus que són les que més destaquen a la comarca?***

Per altra banda, a l'inici del **grup de treball amb personal tècnic** i del **grup de treball amb les entitats** es va dur a terme un exercici de reflexió individual. Aquest va consistir en reflexionar individualment sobre tipologies de sensellarisme i situacions d'exclusió residencial que consideraven ... **1. Més afecten a l'actualitat; 2. Menys ateses; 3. Més ateses i 4. Més afectaran en el futur** (any 2030). Una vegada realitzada la reflexió es varen posar en comú els resultats iniciant el debat.

Finalment, el **grup de treball en primera persona** (amb persones que actualment es troben en situació de sensellarisme i exclusió residencial) va realitzar un **exercici projectiu amb la tècnica del Test de Vinyetes**. En aquesta ocasió, es demanava als participants que simulessin una conversa amb el personal de l'administració en la que juguessin el doble rol: el propi (pensant amb la seva necessitat) i el de l'administració (plantejant la possible resposta que creuen que trobarien). Amb aquest exercici es pretenia analitzar fins a quin punt les persones que viuen en alguna d'aquestes situacions veuen a l'administrador com a facilitadors d'una solució.

9.1 Resultats reflexió individual de l'equip impulsor

Les categories referents a **habitatge insegur**, i més concretament les problemàtiques referents a l'**habitatge ocupat sense títol legal** i l'**amença de desnonament**, són les més destacades per l'equip impulsor a la comarca. En tercer lloc, hi situen a les persones que pernocten en un alberg i passen la resa del dia en un espai públic.

No obstant, i durant la posada en comú dels resultats, l'equip impulsor va mostrar una especial preocupació per les persones que es troben en les categories de sense sostre i sense habitatge que es troben en **situació irregular**, ja que en moltes ocasions no els permet acollir-se als serveis i queden invisibilitats.

Figura 9-1. Categories Ethos que més destaquen a la comarca, segons nombre de respostes (amb un màxim de tres respostes per persona)

CATEGORIES (ETHOS. FEANTSA)			Nombre de respostes
SENSE SOSTRE	1	Viure en un espai públic	2
	2	Pernoctar en un alberg i/o forçat a passar la resta del dia en un espai públic	6
SENSE HABITATGE	3	Viure en albergs per a gent sense llar, allotjaments temporals	1
	4	Viure en albergs o refugis per a dones	0
	5	Viure en allotjaments temporals per a sol·licitants d'asil o immigrants	0
	6	Viure en institucions d'internament: presons, centres sanitaris, ...	0
	7	Viure en allotjaments amb suport social	2
HABITATGE INSEGUER	8	Viure en un habitatge sense títol legal	13
	9	Viure sota l'amenaça de desnonament	9
	10	Viure sota l'amenaça de violència	2
HABITATGE INADEQUAT	11	Viure en una estructura temporal no convencional	1
	12	Viure en habitatge no apropiat	2
	13	Viure en situació d'amuntegament	4

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats primera reflexió Grup Impulsor (15 participants)

9.2 Resultats reflexió individual dels grups de treball experts

9.2.1 Grup treball: sessió tècnica

La taula següent presenta els resultats obtinguts a l'exercici de reflexió individual realitzat al grup de treball – sessió tècnica, on van participar un total de 9 persones.

Les categories referents a **habitatge insegur i habitatge inadequat**, i més concretament les problemàtiques referents a l'**habitatge ocupat sense títol legal** i l'**amenança de desnonament**, són les que més afecten actualment i les que més afectaran en un futur. Entre les categories menys ateses tornen a destacar l'**habitatge ocupat sense títol legal**, l'**amenança de desnonament**; així com el fet de viure en estructures temporals no convencionals o les situacions d'amuntegament.

Durant l'exercici, el personal tècnic va destacar la **bona atenció i el seguiment de les persones que viuen en albergs i/o altres tipus d'allotjaments temporals**, així com la creixent preocupació per l'**increment de les situacions de violència de gènere** de la que en destaquen la complexitat i la lentitud del circuit.

“Les dones maltractades són les que d'entrada han de marxar de casa sinó volen viure més situacions de violència. No pot ser que no tinguem solucions ràpides per aquestes dones”.

Tot i que les situacions vinculades a la categoria **sense sostre** no han estat com una de les principals problemàtiques de la comarca, alguns perfils tècnics de l'àmbit de la salut sí que han destacat que suposen una gran despesa per al departament de Salut.

“Les persones que viuen al carrer o hi passen bona part del dia no destaquen a Osona per la seva quantitat però sí per la despesa que suposen per l'administració, tant a nivell de salut com de salut mental”.

A nivell general també es va destacar el fet que les polítiques actuals no els permeten trobar solucions definitives a la problemàtica.

“No podem solucionar el problema d'arrel, només podem donar plat i sostre”.

Figura 9-2. Categories Ethos "... a la comarca d'Osona, segons nombre de respostes

CATEGORIES (ETHOS. FEANTSA)			Més afecten actualitat	Menys ateses	Més ateses	Afectaran en el futur (2030)
SENSE SOSTRE	1	Viure en un espai públic	1		1	1
	2	Pernoctar en un alberg i/o forçat a passar la resta del dia en un espai públic	3	2	2	1
SENSE	3	Viure en albergs per a gent sense llar, allotjaments temporals	1		3	2

	4	Viure en albergs o refugis per a dones	1			
	5	Viure en allotjaments temporals per a sol·licitants d'asil o immigrants				
	6	Viure en institucions d'internament: presons, centres d'atenció sanitària, ...				
	7	Viure en allotjaments amb suport social	1		2	2
HABITATGE INSEGUER	8	Viure en un habitatge sense títol legal	9	4	2	6
	9	Viure sota l'amenaça de desnonament	7	4	3	5
	10	Viure sota l'amenaça de violència	1	1		3
HABITATGE INADEQUAT	11	Viure en una estructura temporal no convencional	5	4		3
	12	Viure en habitatge no apropiat	2			1
	13	Viure en situació d'amuntegament	4	4		4

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats primera reflexió Grups de Treball: Sessió TÈCNICA (9 participants)

9.2.2 Grup treball: sessió entitats

La taula següent presenta els resultats obtinguts a l'**exercici de reflexió individual realitzat al grup de treball – sessió entitats**, on van participar un total de 6 persones.

En el cas de les entitats, s'observa novament com les categories d'**habitatge insegur i habitatge inadequat** són les que en major mesura concentren la problemàtica a la comarca i en constitueixen la major preocupació de futur. Entre les problemàtiques concretes, destaquen l'**ocupació sense títol legal** i els **desnonaments**. També les situacions d'**amuntegament** que, en moltes ocasions, es produeixen dins dels habitatges ocupats.

Des de la perspectiva de les entitats també es fa menció a la categoria **viure en un espai públic**, no tant per l'afectació a nivell quantitatiu a la comarca sinó per la preocupació que comporta per a les persones obligades a viure en aquesta situació i, en molts casos, per la manca d'atenció cap a aquestes.

“Dormir al carrer no és una problemàtica molt elevada quantitativament, però destaca com a símptoma de que comença a fer-se evident que alguna cosa no funciona. A Vic i a Manlleu existeixen situacions de sensellarisme”.

“La situació de viure al carrer no és massa abundant perquè molts s'allotgen en els albergs”.

Per altra banda, des de les entitats comencen a observar casos de **persones que viuen en estructures temporals no convencionals**, com assentaments, garatges, etc. i es mostren preocupats pel creixement d'aquest tipus d'habitatge inadequat, especialment a Manlleu.

Figura 9-3. Categories Ethos "... a la comarca d'Osona, segons nombre de respostes

CATEGORIES (ETHOS. FEANTSA)			Més afecten actualitat	Menys ateses	Més ateses	Afectaran en el futur (2030)
SENSE SOSTRE	1	Viure en un espai públic		3	1	2
	2	Pernoctar en un alberg i/o forçat a passar la resta del dia en un espai públic	2	2	1	1
SENSE HABITATGE	3	Viure en albergs per a gent sense llar, allotjaments temporals	2	1	1	1
	4	Viure en albergs o refugis per a dones		1	1	
	5	Viure en allotjaments temporals per a sol·licitants d'asil o immigrants	1	1	2	
	6	Viure en institucions d'internament: presons, centres d'atenció sanitària, ...		1		
	7	Viure en allotjaments amb suport social		1	3	
HABITATGE INSEGUER	8	Viure en un habitatge sense títol legal	5	2		3
	9	Viure sota l'amenaça de desnonament	4	2		4
	10	Viure sota l'amenaça de violència	1	1	2	
HABITATGE INADEQUAT	11	Viure en una estructura temporal no convencional	4	3		4
	12	Viure en habitatge no apropiat	3	2		1
	13	Viure en situació d'amuntegament	3	2		2

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats primera reflexió Grups de Treball: Sessió ENTITATS (6 participants)

Per concloure la reflexió, les entitats es van mostrar preocupades pel possible **increment de persones en situació d'exclusió residencial** en els propers anys, principalment degut a la davallada d'un dels sectors econòmics més importants de la comarca, l'agroalimentari, i a la **manca d'habitatge protegit** que, juntament, amb l'increment dels preus de l'habitatge pot retallar-ne encara més l'accés.

9.3 Resultats projectiu del grup de treball en primera persona

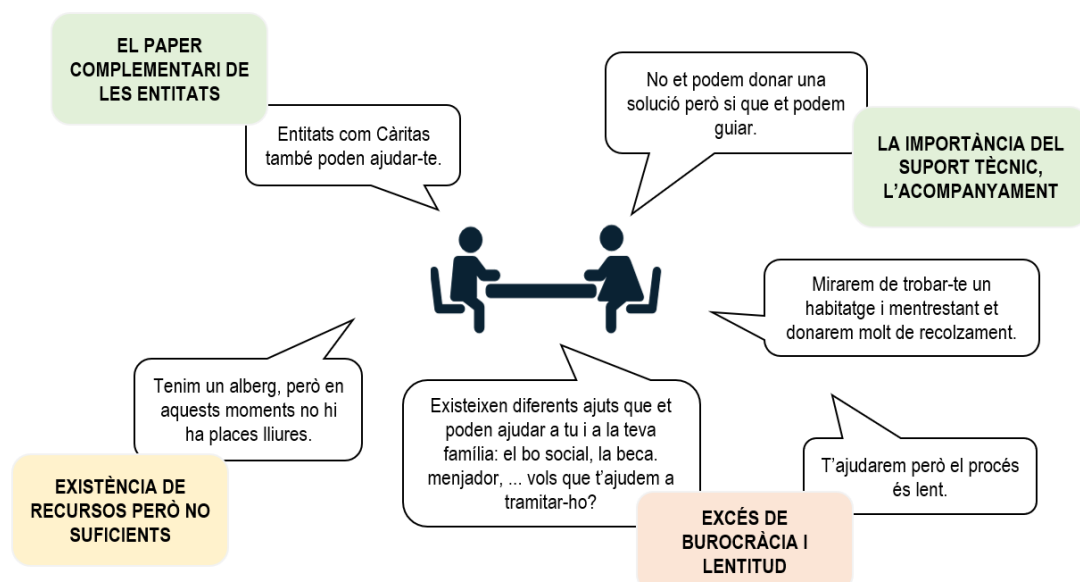
La figura següent mostra el resultat d'exercici projectiu en Test de Vinyetes, realitzat a l'inici del **grup de treball – sessió primera persona (usuaris i usuàries)**, on van participar un total de 7

persones. Totes elles patien actualment alguna situació de sensellarisme i exclusió residencial i havien utilitzat, en algun moment o altre, algun servei i/o recurs de l'administració.

Durant l'exercici es usuaris i usuàries de serveis destinats a abordar la problemàtica van el bon paper del personal tècnic de l'administració en l'atenció a la problemàtica analitzada. Molts d'ells es mostraven agraïts pel suport que estan rebent per part de l'administració. Només l'excés i la lentitud dels tràmits burocràtics, i en algunes ocasions la insuficiència de recursos destinats a les persones en situació de sensellarisme i exclusió residencial, són vistes com a barreres pel funcionament òptim de l'administració en aquest àmbit.

Per altra banda, quan es parla de l'administració també s'esmenta el paper de les entitats, les quals es veuen com una crossa quan l'administració "coixeja".

Figura 9-4. Resultats del Test de Vinyetes

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'exercici projectiu: Sessió PRIMERA PERSONA (7 participants)

10. Persones en situació de sensellarisme i exclusió residencial

Aquest capítol descriu la realitat del sensellarisme i l'exclusió residencial a la comarca d'Osona a partir de la consulta realitzada als diferents municipis de la comarca. En total la resposta obtinguda ha estat de **38 municipis i una EMD** (Entitat Municipal Descentralitzada), totes elles representen el **96,3% de la població de la comarca**. Per tant, els municipis més petits són els que amb major mesura no han contestat la consulta, probablement perquè no ho perceben com una problemàtica en el seu dia a dia. Cal destacar que les dades s'extreuen de les enquestes i/o entrevistes als municipis perquè no hi ha dades disponibles sobre les persones sense llar. Per exemple, en molts casos no es fan recomptes de persones sense sostre, ni existeixen indicadors per recollir dades de la problemàtica i moltes de les dades no es troben sistematitzades.

S'ha estructurat el capítol segons l'estructura de la Taula ETHOS:

- Persones sense sostre.
- Persones sense habitatge.
- Persones amb un habitatge insegur.
- Persones amb un habitatge inadequat.

Per cadascuna de les 4 categories es porta a terme un anàlisi detallat a partir de la descripció de situacions que la conformen. Per a totes les descripcions es realitza un mapa on es mostra la presència o no de cadascuna de les situacions als municipis de la comarca i, posteriorment, es detalla a nivell percentual la seva magnitud.

Els resultats de la consulta són complementats amb les aportacions realitzades durant les sessions amb l'equip impulsor, els grups de treballs i les entrevistes.

10.1 Principals factors desencadenants

Abans de demanar als diferents municipis que descrivissin les diferents situacions de sensellarisme i exclusió residencial, es va voler determinar quins eren els principals factors que portaven a persones del seu municipi a trobar-se en alguna d'aquestes situacions. Com a opcions a escollir es van donar els següents factors:

- Precarietat laboral i social
- Encariment del preu de l'habitatge
- Manca d'oferta de lloguer privat
- Manca de recursos per cobrir les despeses residencials (pobresa energètica, ...)
- Discriminació per raons d'origen, raça, sexe, etc.
- Situació irregular
- Ruptura de l'estructura familiar (separació, divorci, ...)
- Casos de violència domèstica
- Sortida de centre de menors, centre penitenciari o centre hospitalari
- Manca d'oferta d'habitatge social
- Problemes d'addicció
- Altres

Conscients de la multifactorietat d'aquestes situacions, es va demanar l'esforç de que escollissin com a màxim els dos principals factors. El gràfic següent mostra la distribució de les respostes, on destaca la precarietat laboral i la manca d'oferta de lloguer privat.

Figura 10-1. Factors desencadenants de situacions de sensellarisme i exclusió residencial

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Consulta als municipis de la comarca d'Osona

10.2 Persones sense sostre

Aquest apartat inclou l'anàlisi dels resultats de la consulta als municipis referents a la categoria de la Taula ETHOS que fa referència a les persones sense sostre. Els resultats poden ser complementats, si s'escau, per percepcions obtingudes d'altres accions realitzades en el marc del procés participatiu dut a terme per a l'elaboració de la diagnosi.

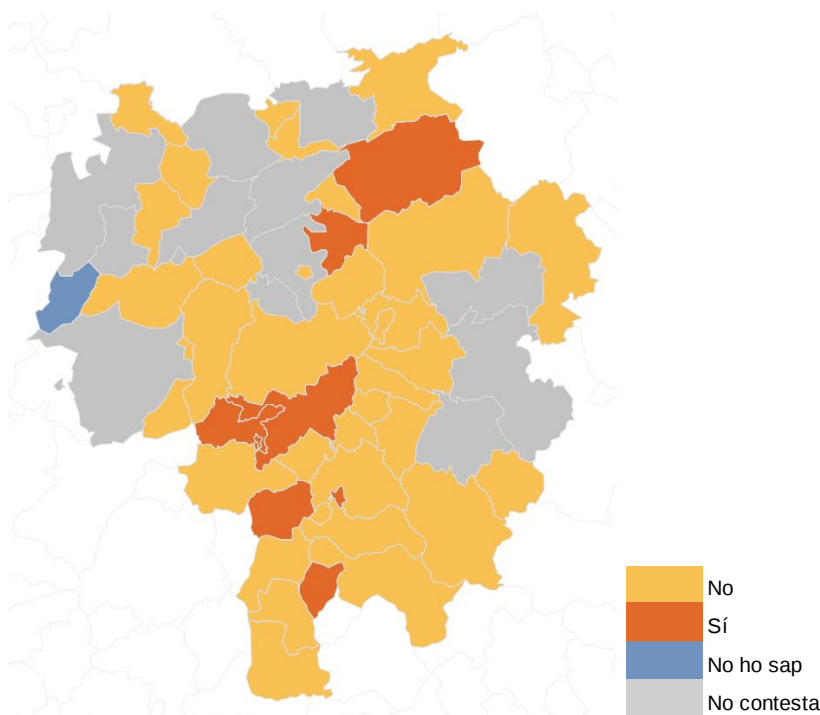
10.2.1 Presencia de persones sense sostre

En referència a les persones considerades sense sostre s'han tingut en compte les dues situacions o categories operatives que es plantegen a la Taula ETHOS per tal de determinar-ne la seva presència als diferents municipis de la comarca:

- Persones que viuen al ras / en un espai públic.
- Persones que dormen en un refugi nocturn i es veuen obligades a passar moltes hores al dia en un espai públic.

La figura següent mostra els municipis que tenen persones que viuen al ras o en un espai públic.

Figura 10-2. Mapa de municipis amb persones que viuen al ras o en un espai públic

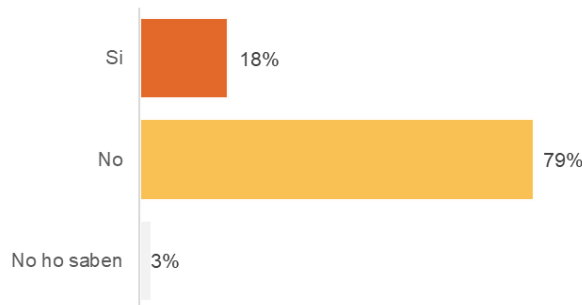

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

La figura següent mostra el percentatge de municipis que tenen persones que viuen al ras o en un espai públic. El concret, el 18% dels municipis tenen persones en aquesta situació, tot que si es té en compte el percentatge de població que signifiquen els municipis que diuen que sí que tenen persones vivint al ras, aquest percentatge puja fins a representar el 47% de la població

dels municipis de la comarca, donat que els grans municipis de la comarca són els que tenen principalment aquesta situació.

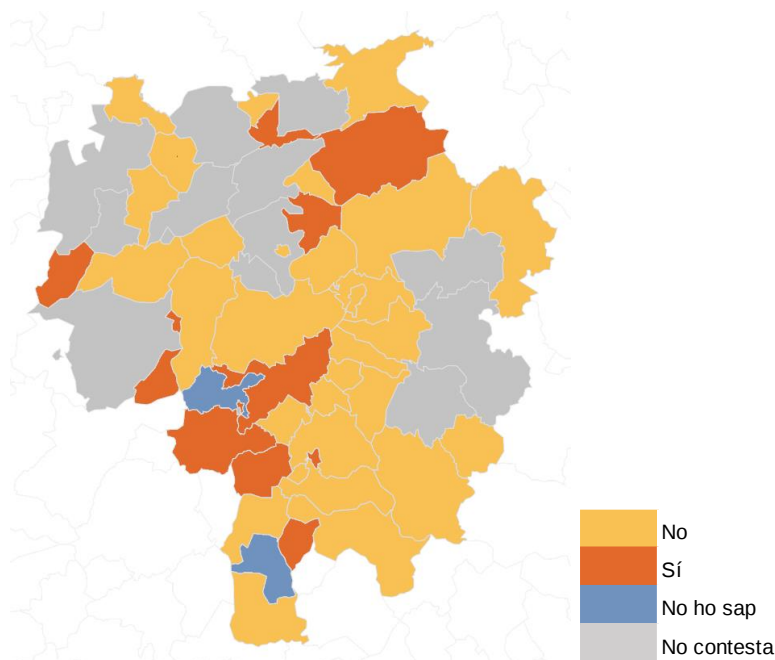
Figura 10-3. Percentatge de municipis amb persones que viuen al ras o en un espai públic

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

A continuació es mostra la distribució geogràfica de la segona situació vinculada a les persones sense llar. El mapa mostra a les persones que dormen en un refugi nocturn i es veuen obligades a passar moltes hores al dia en un espai públic. Com es pot veure, ambdues situacions tenen moltes similituds en quan a la seva ubicació territorial.

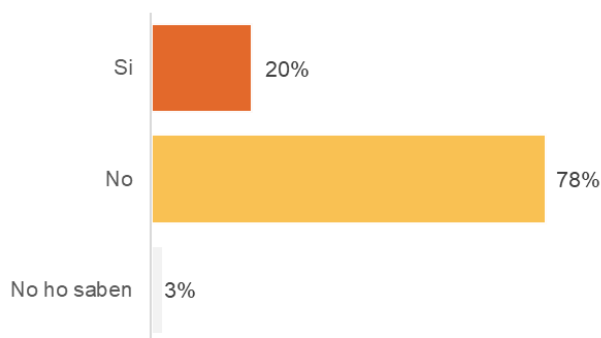
Figura 10-4. Persones que dormen en un refugi nocturn i es veuen obligades a passar moltes hores al dia en un espai públic

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

El percentatge de municipis amb persones que dormen en un refugi nocturn i es veuen obligades a passar moltes hores al dia en un espai públic és del 20%. Si es calcula quina volum de població de la comarca representen aquests municipis, el percentatge augmenta fins a representar el 48% de la població donat que, com a la cas anterior relatiu a les persones sense sostre, els grans municipis de la comarca són els que principalment tenen persones vivint en aquesta situació.

Figura 10-5. Municipis amb persones que viuen al ras o en un espai públic

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

10.2.2 Perfils de les persones sense sostre

Segons els municipis consultats, el perfil principal de persones sense sostre és un home de mitjana edat, en alguns casos d'altres nacionalitats i, molt sovint, amb addicions i/o problemes de salut mental associats.

Tanmateix, algunes de les principals descripcions de les persones sense sostre realitzades a la consulta son:

- Homes, de 35 a 55 anys, amb addicions i problemes de salut mental.
- Persones que tenen família però s'han cansat d'ells.
- Persones molt deteriorades sense voluntat de voler sortir-se'n.

Durant el procés participatiu també s'han descrit alguns aspectes referents al perfil més habitual de les persones sense sostre. Alguns professionals de l'àmbit dels serveis socials municipals han volgut destacar que les persones en aquesta situació les tenen molt localitzades i controlades.

“Les situacions més severes de sensellarisme, sense sostre, venen precedides moltes vegades de problemes d'addiccions. Moltes vegades no pots fer res per ells perquè no es deixen ajudar. Tenen la salut mental molt deteriorada”.

“No volen ser ajudats, si tenen família ja s’han cansat d’ells. Algunes d’aquestes persones han fet programes terapèutics, no estan en aquesta situació per falta d’atenció ni xarxa, són perfils molt complicats que depenen de la seva pròpia voluntat i, no n’hi ha”.

10.3 Persones sense habitatge

Aquest apartat inclou l’anàlisi dels resultats de la consulta als municipis referents a la categoria de la Taula ETHOS que fa referència a les persones sense sostre. Els resultats poden ser complementats, si s’escau, per percepcions obtingudes d’altres accions realitzades en el marc del procés participatiu dut a terme per a l’elaboració de la diagnosi.

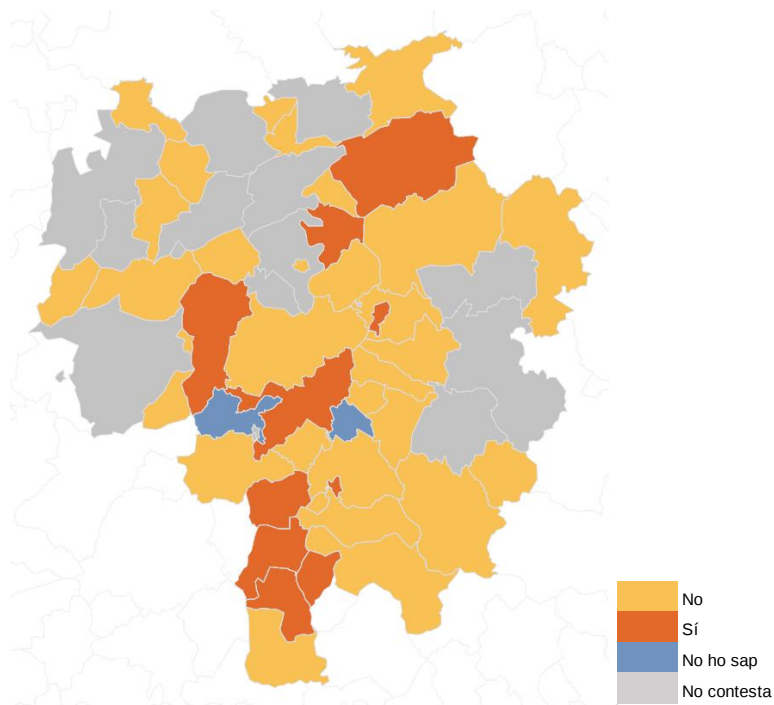
10.3.1 Presència de persones sense habitatge

En referència a les persones considerades sense habitatge s’han tingut en compte les quatre situacions o categories operatives que es plantegen a la Taula ETHOS per tal de determinar-ne la seva presència als diferents municipis de la comarca:

- Persones que viuen temporalment en albergs o centres per a persones sense llar.
- Dones que viuen en allotjaments temporals (albergs, refugis, pisos emergència).
- Persones que viuen en allotjaments temporals reservats a persones migrades i demandants d’asil.
- Persones que viuen en institucions residencials o d’internament: presons, centres d’atenció sanitària, centres de menors, hospitals psiquiàtrics, etc.) amb un termini definit de sortida sense alternativa d’habitatge.
- Persones que viuen en allotjaments amb suport social.

Les figures següents mostren els municipis que tenen aquestes situacions, així com el percentatge que representa per a cadascuna d’elles. La primera figura fa referència a persones que viuen en albergs o centres per a persones sense llar.

Figura 10-6. Mapa de municipis amb persones que viuen temporalment en albergs o centres per a persones sense llar

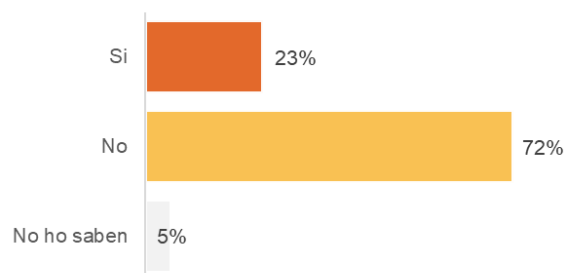

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

El percentatge de municipis amb persones que es troben en aquesta situació és del 23%. Si es calcula quin volum de població de la comarca representen aquests municipis, el percentatge augmenta fins a representar el 57% de la població.

Tenint en compte que l'alberg per a persones sense llar es troba situat a Vic, és molt normal que les persones que es troben en aquesta situació es concentrin en aquest municipi.

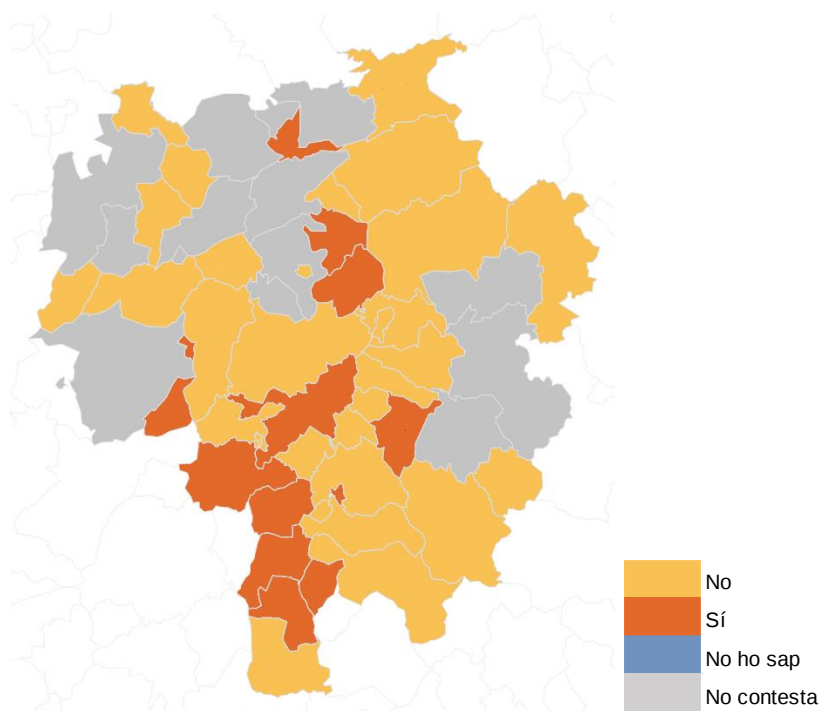
Figura 10-7. Percentatge de municipis amb persones que viuen temporalment en albergs o centres per a persones sense llar

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La segona de les situacions relatives a persones sense llar fa referència a dones que viuen en allotjaments temporals (albergs, refugis, pisos emergència)

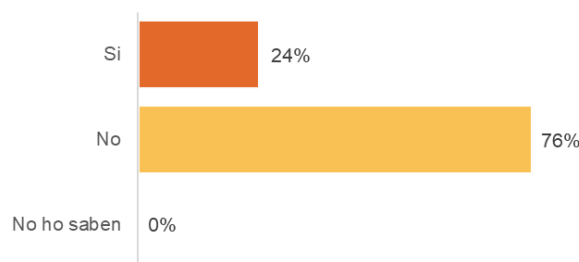
Figura 10-8. Dones que viuen en allotjaments temporals (albergs, refugis, pisos d'emergència, ...)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

La presència d'aquesta situació arriba al 24% dels municipis que han respost la consulta, tot i que sumant la població de tots ells, representen el 58% de la població de la comarca d'Osona.

Figura 10-9. Municipis amb dones que viuen en allotjaments temporals (albergs, refugis, pisos emergència)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

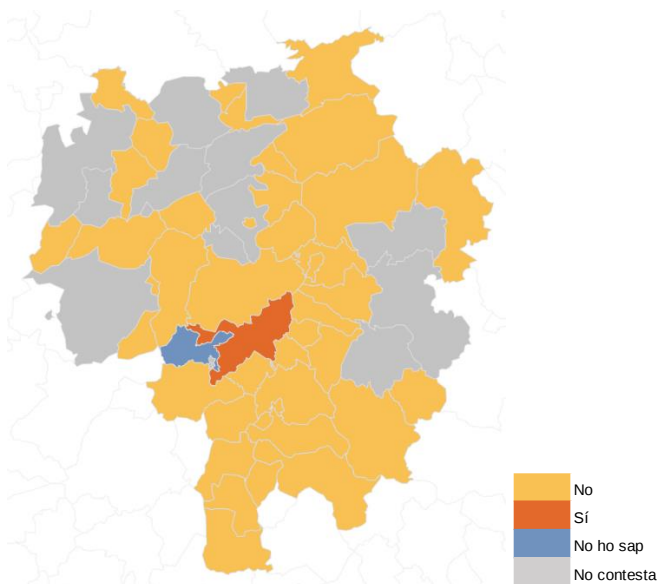
Durant els grups de treball s'ha pogut observar un increment de la preocupació per aquest tipus de situacions.

"En els darrers anys s'està produint un increment de situacions de violència de gènere. Són situacions complexes que tenen circuits molt lents".

“Les dones que patim situacions de violència masclista ens veiem obligades a marxar de casa”.

La tercera de les situacions correspon a persones que viuen en allotjaments temporals reservats a persones migrades i demandants d'asil. Com mostra el mapa, hi ha poca presència d'aquesta tipologia de persones sense habitatge a la comarca.

Figura 10-10. Persones que viuen en allotjaments temporals reservats a persones migrades i demandants d'asil

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Percentualment significa el 3% dels municipis que, al torn, representen el 29% de la població donat que el municipi amb presència d'aquesta situació és Vic i té una alta proporció de la població comarcal.

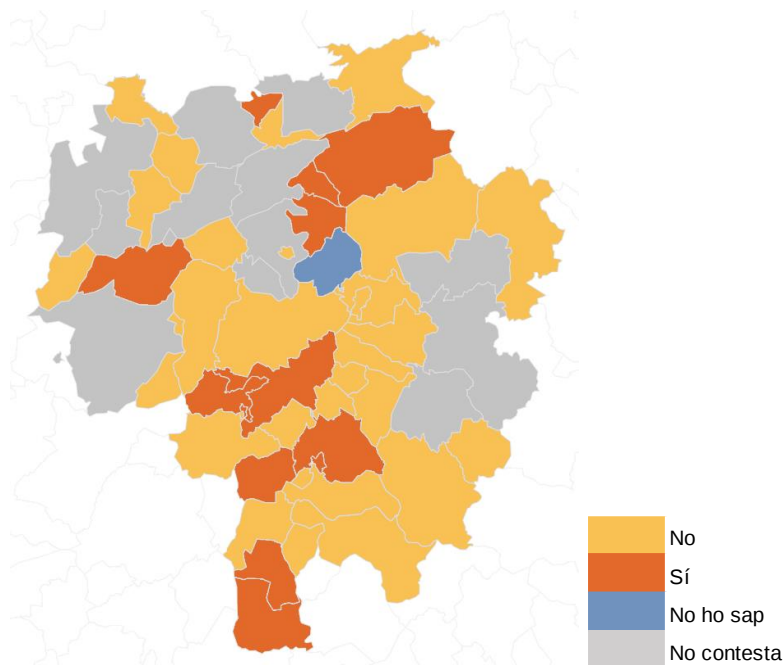
Figura 10-11. Municipis persones que viuen en allotjaments temporals reservats a persones migrades i demandants d'asil

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La quarta de les situacions correspon a persones que viuen en institucions residencials o d'internament: presons, centres d'atenció sanitària, centres de menors, hospitals psiquiàtrics, etc.) amb un termini definit de sortida sense alternativa d'habitatge.

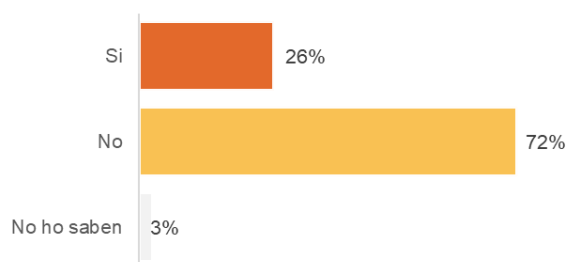
Figura 10-12. Persones que viuen en institucions residencials o d'internament

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Percentualment el 26% dels municipis tenen presència d'aquesta situació, representant el 48% de la població.

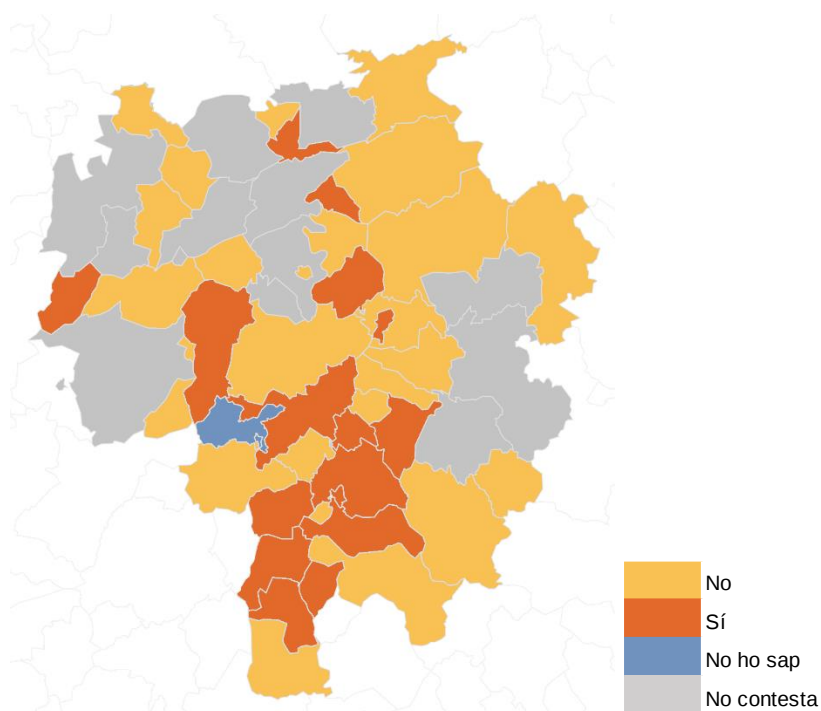
Figura 10-13. Municipis amb persones que viuen en institucions residencials o d'internament

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La darrera de la situació de la categoria sense habitatge són aquelles persones que viuen en allotjaments amb suport social.

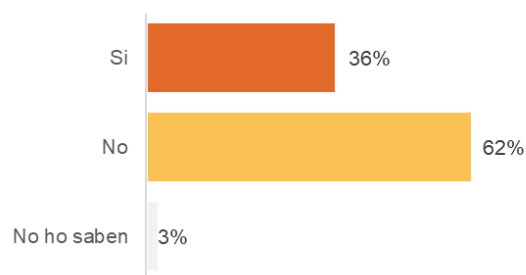
Figura 10-14. Persones que viuen en allotjaments amb suport social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

És la situació de la categoria sense habitatge que presenta major incidència a la comarca, amb el 36% dels municipis que representen el 69% de la població de la comarca.

Figura 10-15. Municipis persones que viuen en allotjaments amb suport social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

10.3.2 Perfils de persones sense habitatge

Segons els municipis consultats, les persones que per les seves condicions es situen a la categoria sense habitatge no tenen un perfil tant definit com les persones sense sostre. No obstant, molts dels municipis consultats coincideixen en destacar com a perfil majoritari a una dona amb una situació de ruptura familiar, amb fills menors d'edat al seu càrrec i sense uns ingressos econòmics regulars. No obstant, també s'identifica un perfil d'home amb característiques molt similars a les exposades a la categoria sense sostre.

Tanmateix, algunes de les principals descripcions de les persones sense habitatge realitzades a la consulta son:

- *Dones amb càrregues familiars que a conseqüència d'una ruptura familiar, en alguns casos amb violència domèstica, i al no disposar d'ingressos econòmics regulars es queden sense habitatge. L'edat és entre els 25 i els 40 anys, en alguns casos en situació irregular, i de procedència i nacionalitat estrangera.*
- *Dones soles en procés de divorci i amb família desestructurada que no té xarxa.*
- *Homes, de 20 a 50 anys, amb situació irregular d'origen marroquí i persones amb addicions i/o problemes de salut mental..*
- *Famílies en situació regular però sense ingressos que han tingut un desnonament.*

10.4 Persones en situacions d'habitatge insegur

Aquest apartat inclou l'anàlisi dels resultats de la consulta als municipis referents a la categoria de la Taula ETHOS que fa referència a les persones que viuen en un habitatge insegur. Els resultats poden ser complementats, si s'escau, per percepcions obtingudes d'altres accions realitzades en el marc del procés participatiu dut a terme per a l'elaboració de la diagnosi.

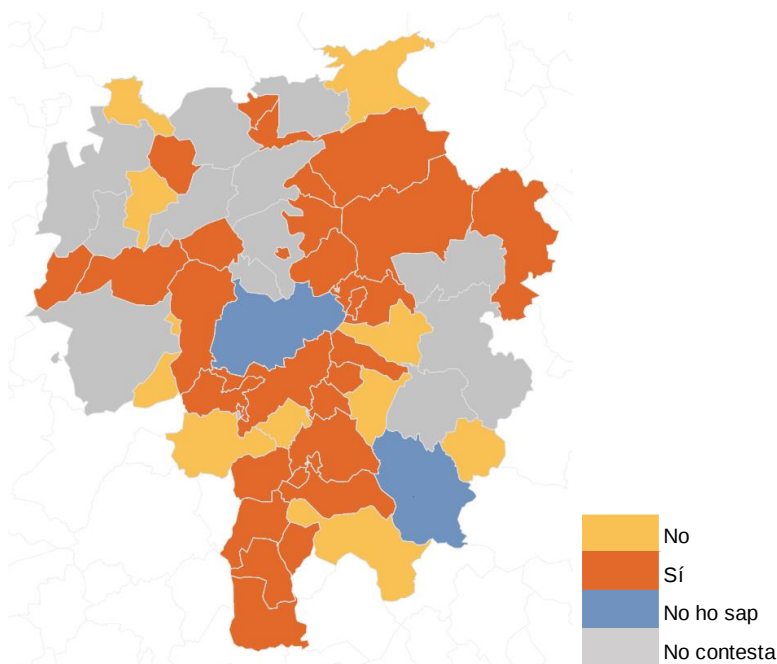
10.4.1 Presència de persones en situació d'habitatge insegur

En referència a les persones que viuen en un habitatge insegur s'han tingut en compte les tres situacions o categories operatives que es plantegen a la Taula ETHOS per tal de determinar-ne la seva presència als diferents municipis de la comarca:

- Persones que viuen en un habitatge ocupat sense títol habilitant, en precari, amb familiars o amistats de forma involuntària o en un habitatge subarrendat sense consentiment del propietari.
- Persones que viuen sota l'amenaça de desnonament amb notificació legal
- Persones que viuen sota l'amenaça de violència per part de la família o la parella

La figures següents mostren els municipis que tenen aquestes situacions i el percentatge que representa per a cadascuna d'elles. Primer de tot es mapifica la presència de persones que viuen en un habitatge sense títol habilitant.

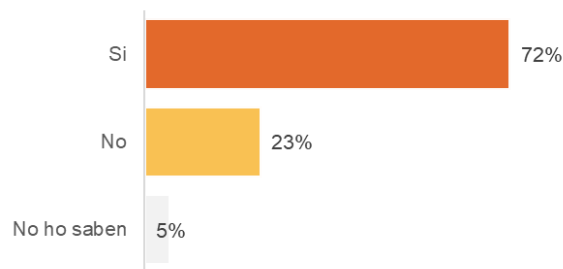
Figura 10-16. Mapa de municipis amb persones que viuen en un habitatge ocupat sense títol habilitant, en precari, amb familiars o amistats de forma involuntària o en un habitatge subarrendat sense consentiment del propietari.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Hi ha una alta presència d'aquesta situació, de fet el 72% dels municipis la tenen i sumant la població de tots ells, sumen el 90% de la població de la comarca.

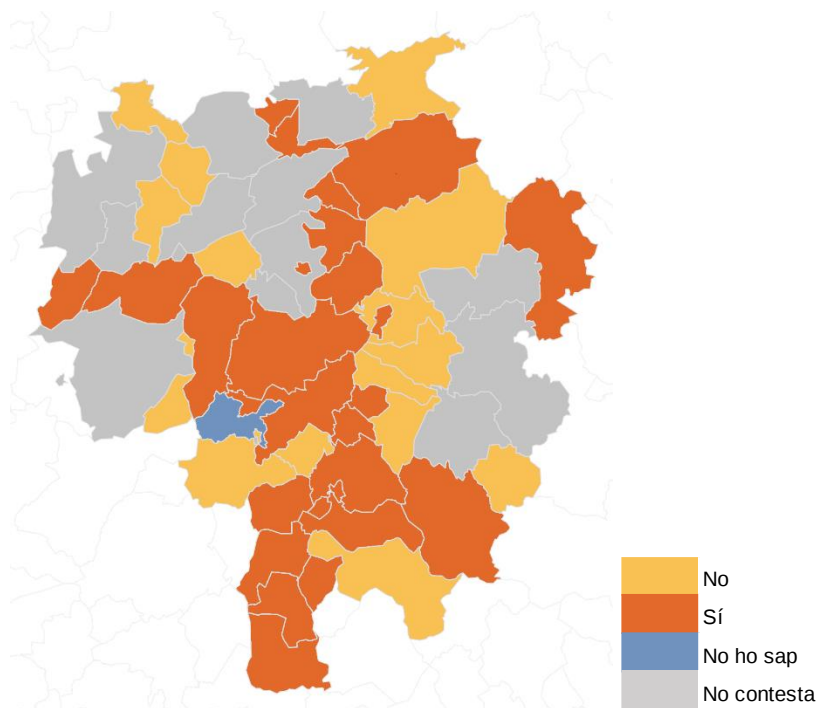
Figura 10-17. Percentatge de municipis amb persones que viuen en un habitatge ocupat sense títol habilitant, en precari, amb familiars o amistats de forma involuntària o en un habitatge subarrendat sense consentiment del propietari.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

A continuació es mostra el mapa dels diferents municipis que tenen persones que viuen sota l'amenaça de desnonament amb notificació legal

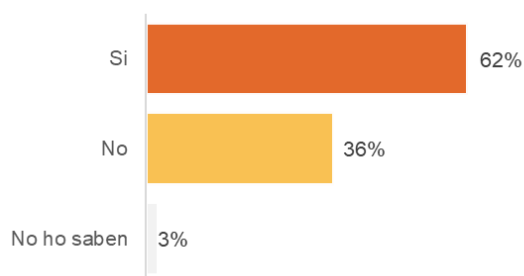
Figura 10-18. Mapa de municipis amb persones que viuen sota l'amenaça de desnonament amb notificació legal

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

El 62% dels municipis de la comarca tenen persones que viuen sota l'amenaça de desnonament amb notificació oficial. Com en la resta de situacions, el percentatge de població que representen aquests municipis és superior, en aquest cas aquests municipis representen el 86% de la població comarcal.

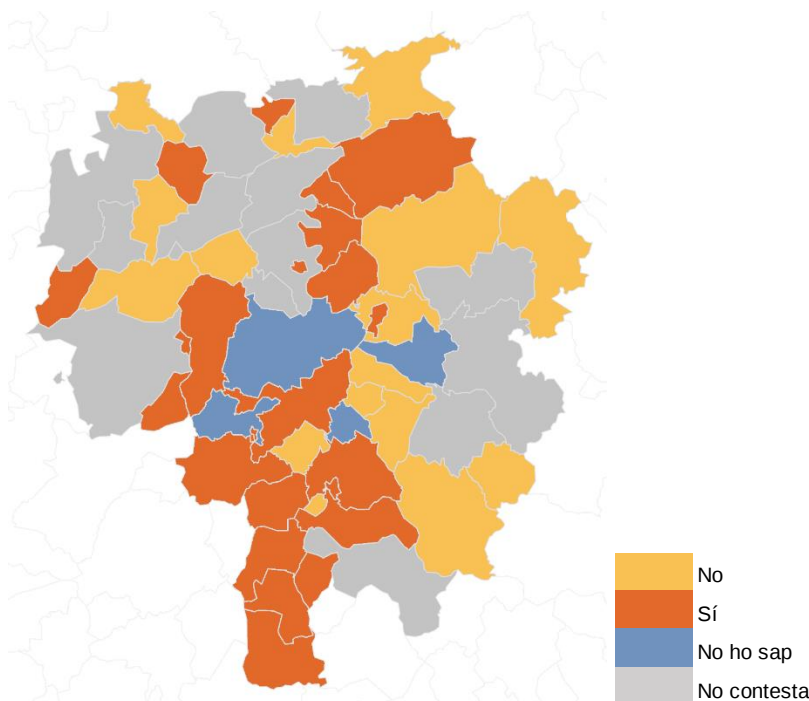
Figura 10-19. Percentatge de municipis amb persones que viuen sota l'amenaça de desnonament amb notificació legal

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Per últim, es mostren els municipis on hi ha persones que viuen sota l'amenaça de violència per part de la família o la parella.

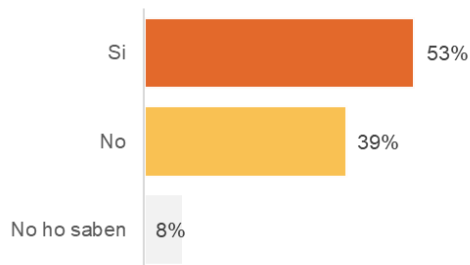
Figura 10-20. Mapa de municipis amb persones que viuen sota l'amenaça de violència per part de la família o la parella

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Percentualment signifiquen el 53% dels municipis, uns municipis que al seu torn representen el 83% de la població de la comarca.

Figura 10-21. Percentatge de municipis amb persones amb persones que viuen sota l'amenaça de violència per part de la família o la parella

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

10.4.2 Perfil de les persones en situació d'habitatge insegur

Tot i que no hi ha un perfil clarament definit, els diferents municipis consultats han perfilat algunes característiques que s'acostumen a donar en les persones que viuen en situació d'habitatge insegur. Entre elles destaquen persones i/o famílies amb un baix nivell d'ingressos, en ocasions procedents de l'economia submergida, amb fills al càrrec i a qui en moltes ocasions no els renoven el contracte o no els hi volen llogar un pis.

Tanmateix, algunes de les principals descripcions de les persones que viuen en situació d'habitatge insegur realitzades a la consulta són:

- *Persones que tenen una situació econòmica precària i/o pràcticament sense ingressos.*
- *Persones immigrants, amb nivell d'estudis baix i pràcticament sense ingressos que treballen en economia submergida.*
- *Famílies amb menors i progenitors de mitjana edat, algunes d'elles monoparentals.*
- *Perfils de marginalitat social (generalment situacions cronificades), ingressos procedents de prestacions i/o sense contractació legal, mala administració econòmica.*
- *Persones en situació irregular que deixen de treballar i deixen de pagar. Majoritàriament famílies amb nens.*
- *Persones a les que se'ls finalitza el contracte i no els renoven i opten per no pagar i no marxar.*
- *Persones que ocupen un habitatge quasi destrossat i que viuen sense subministraments bàsics.*

- *Persones nacionalitat espanyola i extracomunitària, en situació d'atur i/o economia submergida, en ocasions per situació administrativa irregular. Alguns casos tenen d'addiccions.*

Durant el procés participatiu també s'han definit alguns aspectes referents al perfil més habitual de les persones que viuen en situacions d'habitatge insegur, on han destacat la Presència de racisme immobiliari entre moltes de les persones que en troben en alguna d'aquestes situacions:

“Tenim persones a la comarca que tenen ingressos i que podrien pagar un pis però estan darrera de la llista. Acaben ocupant de forma irregular però no per manca de recursos, sinó per manca situacions de racisme immobiliari. Hi ha tan poca oferta de lloguer que els propietaris poden escollir”.

“La situació econòmica actual i la gentrificació de Barcelona són dos fenòmens que han provocat un increment del preu de l'habitatge de lloguer, provocant desnonaments ocults, és a dir, contractes que finalitzen i ja no es renoven perquè no es poden pagar els nous preus”.

10.5 Persones en situacions d'habitatge inadequat

Aquest apartat inclou l'anàlisi dels resultats de la consulta als municipis referents a la categoria de la Taula ETHOS que fa referència a les persones que viuen en un habitatge inadequat. Els resultats poden ser complementats, si s'escau, per percepcions obtingudes d'altres accions realitzades en el marc del procés participatiu dut a terme per a l'elaboració de la diagnosi.

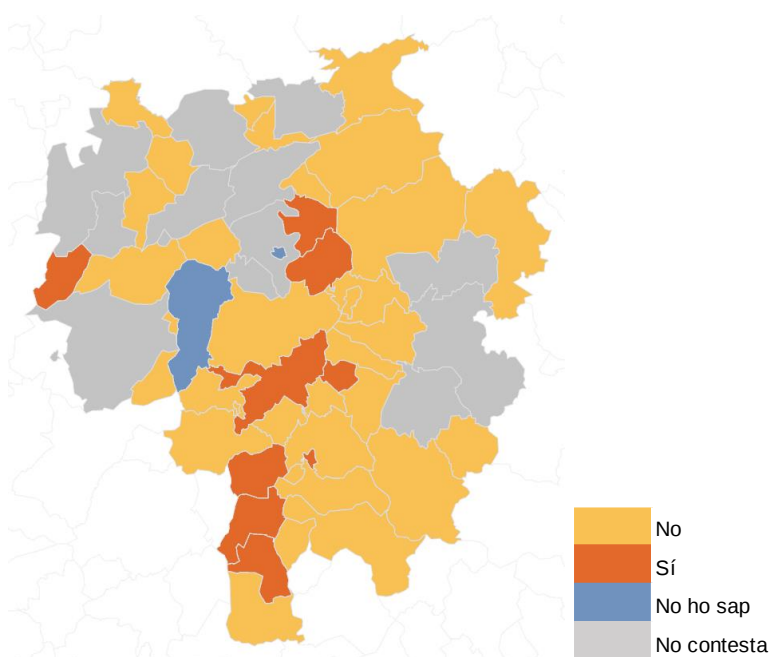
10.5.1 Presència de persones en situació d'habitatge inadequat

En referència a les persones que viuen en un habitatge inadequat s'han tingut en compte les tres situacions o categories operatives que es plantegen a la Taula ETHOS per tal de determinar-ne la seva presència als diferents municipis de la comarca:

- Persones que viuen en una estructura temporal i/o no convencional com una barraca
- Persones que viuen en un habitatge no apropiat segons la legislació estatal: falta requisits mínims d'habitabilitat, estat de ruïna, condicions insalubres, pobresa energètica o falta de subministraments bàsics, amb barreres arquitectòniques, ..
- Persones que viuen en un habitatge massificat.

La figures següents mostren els municipis que tenen aquestes situacions i el percentatge que representa per a cadascuna d'elles. El primer mapa indica els municipis de la comarca on hi viuen persones amb estructures temporals i/o no convencionals com pot ser una barraca.

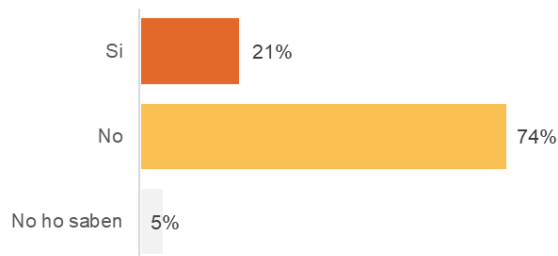
Figura 10-22. Mapa de municipis amb persones que viuen en una estructura temporal i/o no convencional com una barraca

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

La presència d'aquesta situació està menys estesa que altres situacions d'habitatge insegur o inadequat. En concret, el 21% dels municipis (que representen el 64% de la població) són els que tenen aquesta problemàtica.

Figura 10-23. Percentatge de municipis amb persones que viuen en una estructura temporal i/o no convencional com una barraca

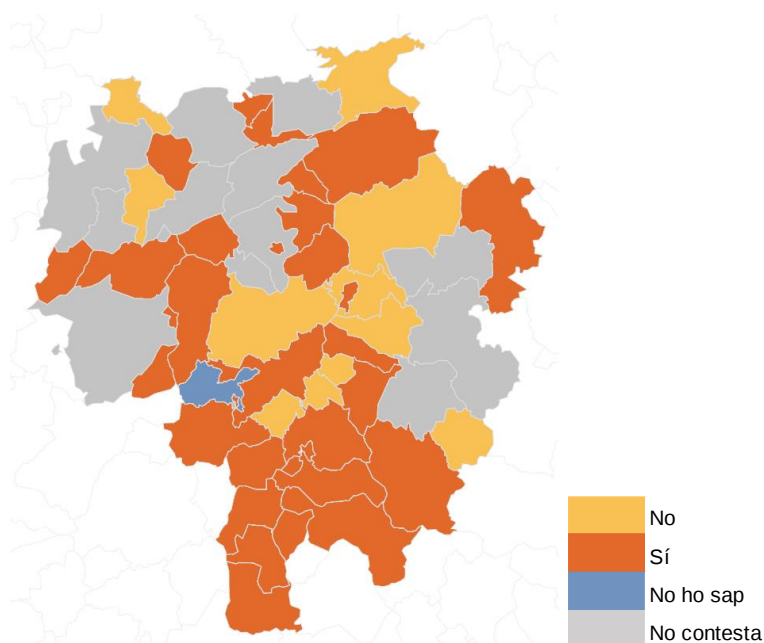

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La segona de les situacions analitzades fa referència a les persones que viuen en un habitatge no apropiat segons la legislació estatal: falta requisits mínims d'habitabilitat, estat de ruïna, condicions insalubres, pobresa energètica o falta de subministraments bàsics, amb barreres arquitectòniques, ..

El mapa comarcal mostra l'àmplia presència d'aquesta situació als municipis de la comarca d'Osona.

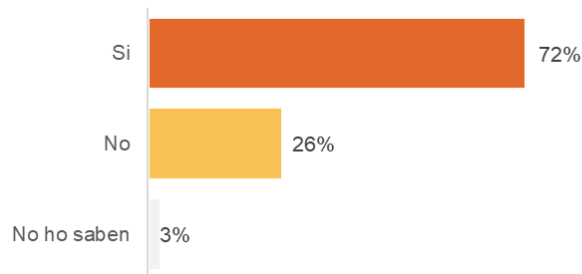
Figura 10-24. Mapa de municipis amb persones que viuen en un habitatge no apropiat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Percentualment aquesta situació està present al 72% dels municipis de la comarca, que representen el 90% de la població total.

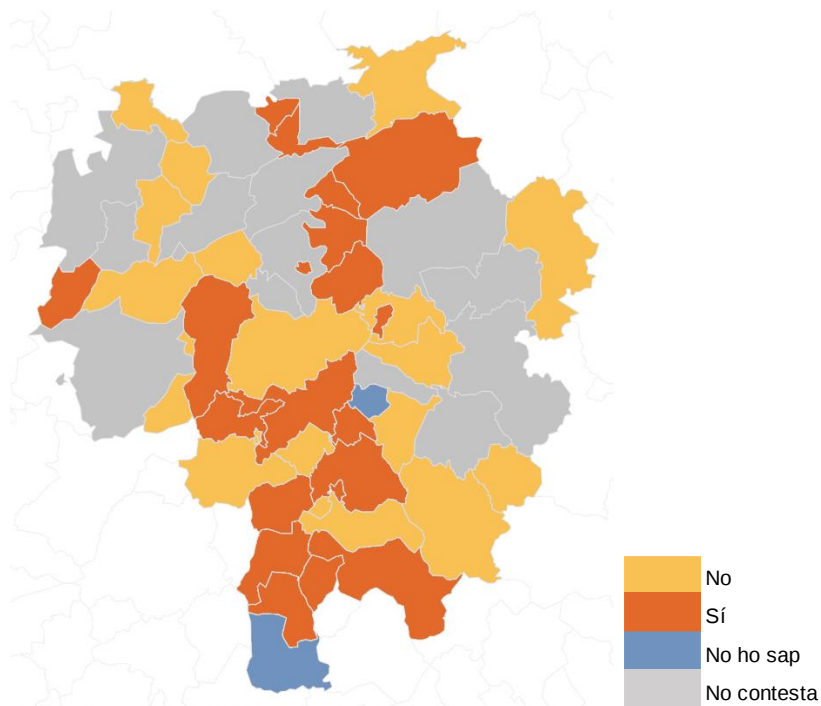
Figura 10-25. Percentatge de municipis amb persones que viuen en un habitatge no apropiat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Per últim, la darrera situació d'habitatge inadequat analitzat correspon a persones que viuen en un habitatge massificat.

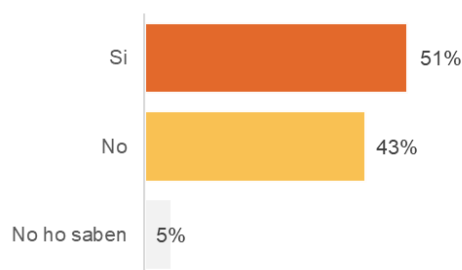
Figura 10-26. Mapa de municipis amb persones que viuen en un habitatge massificat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Tota i que percentualment la situació es dona a una mica més de la meitat dels municipis, aquest percentatge representa el 83% de la població, un fet que indica clarament que és una situació que es dona principalment als municipis de més població de la comarca.

Figura 10-27. Percentatge de municipis amb persones que viuen en un habitatge massificat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

10.5.2 Perfil de les persones en situació d'habitatge inadequat

Els perfils de les persones en situació d'habitatge inadequat es corresponen de forma similar als d'habitatge insegur descrits a l'aparatat anterior: persones amb un baix nivell d'ingressos, en molts casos amb fills al càrrec. En el cas dels habitatges massificats es concreta també un perfil per origen: persones immigrants.

Tanmateix, algunes de les principals descripcions de les persones que viuen en situació d'habitatge inadequat realitzades a la consulta són:

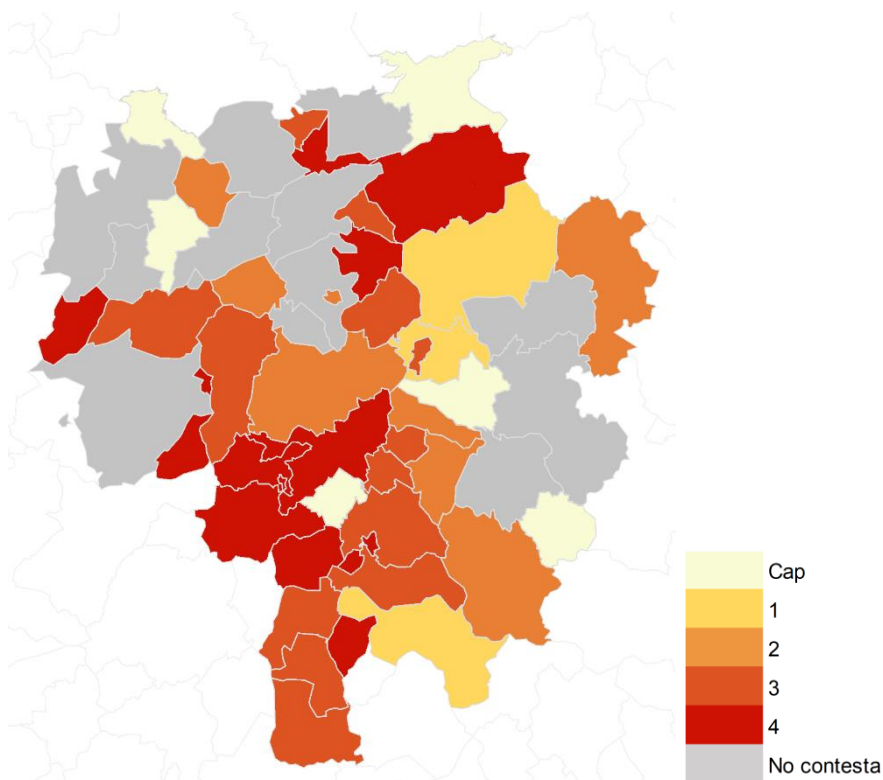
- *Persona amb nacionalitat espanyola, d'uns 40 anys, que arrel de quedar-se sense feina perd l'habitatge de lloguer i es troba en una habitació de relloguer.*
- *Persones en situació regular que treballen amb un contracte precari i que han de cobrir les despeses de la família que tenen aquí i al seu país.*
- *Persones amb pocs recursos econòmics, sense feina, amb pensions baixes o prestacions socials.*
- *Persones novingudes en situació irregular i sense xarxa familiar.*
- *Persones que viuen en habitatges on hi ha menors.*
- *Homes joves immigrants, alguns d'ells en situació irregular, que treballen en càrniques i es posen en contacte amb serveis social bàsics quan volen reagrupar la seva família.*
- *Famílies immigrants que viuen en pisos situació massificats on no els deixen empadronar a tots i que pateixen situació de violència habitacionals.*

10.6 Resum de la presència de la situació de sensellarisme a la comarca

Aquest apartat inclou un resum de les quatre grans categories de l'escala ETHOS que s'han detallat en apartats anteriors.

La figura següent representa geogràficament el nombre de categories de sensellarisme (sense sostre, sense habitatge, habitatge insegur i habitatge inadequat). Per tant, el nombre màxim que es pot tenir és de 4 i el mínim 0 si no se'n té cap al municipi.

Figura 10-28. Mapa de municipis amb el nombre de situacions de sensellarisme

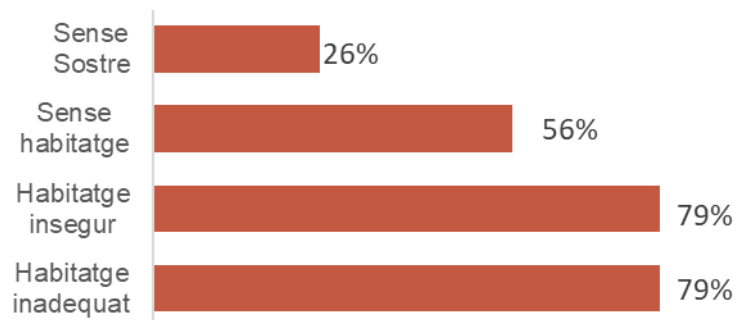
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

Cal destacar que el nombre de situacions està molt relacionada amb els habitants del municipi, si es calcula la mitjana de població per situacions apareix la següent relació:

- Cap situació: municipis amb una mitjana de **288** habitants
- 1 situació: municipis amb una mitjana de **1.085** habitants
- 2 situacions: municipis amb una mitjana de **1.670** habitants
- 3 situacions: municipis amb una mitjana de **4.567** habitants
- 4 situacions: municipis amb una mitjana de **9.044** habitants

La figura següent mostra de forma resumida la presència de les situacions als diferents municipis, en concret la categoria ETHOS sense sostre

Figura 10-29. Percentatge de presència

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

10.7 Situacions concretes d'exclusió residencial

Durant la consulta als municipis s'ha volgut fer incidència en tres situacions concretes d'exclusió residencial. Aquestes són:

- La pobresa energètica.
- L'ocupació sense títol habilitant.
- Les situacions irregulars.

10.7.1 La pobresa energètica

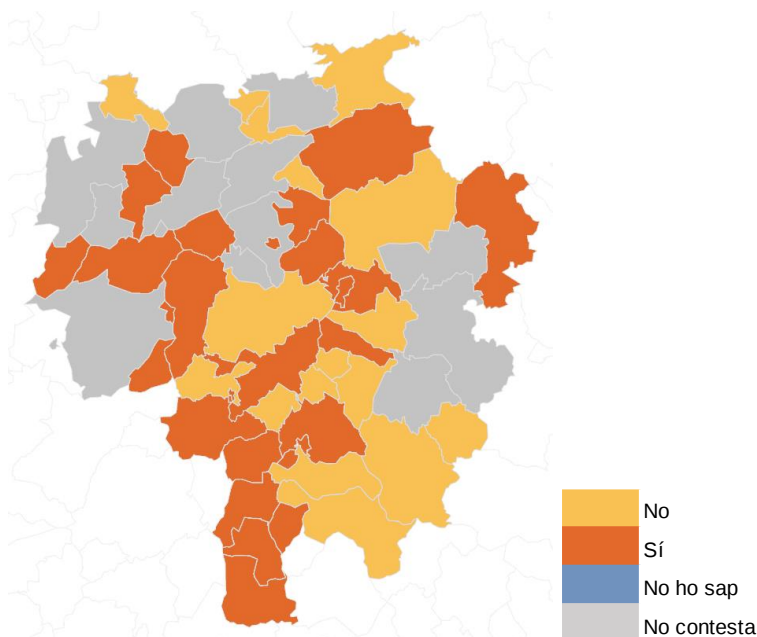
En els darrers anys, la pobresa energètica s'ha convertit en una emergència a afrontar en l'àmbit de l'habitatge entre els col·lectius vulnerables. Durant la consulta s'ha volgut incidir en aquesta problemàtica amb l'objectiu de poder conèixer quin és l'abast a la comarca i què s'està fent des dels diferents municipis per poder garantir els subministraments bàsics entre aquelles llars en situació de risc d'exclusió residencial.

Cal tenir en compte que La Llei 24/2015, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, estableix la protecció de les persones i les unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial, davant dels talls de subministraments que puguin acordar les companyies subministradores d'aigua potable, d'electricitat i de gas per manca de pagament.

Per tant, les empreses distribuïdores no poden interrompre els subministraments a les persones o les famílies en situació de risc d'exclusió residencial, sense haver sol·licitat prèviament un informe als serveis socials.

El mapa que es presenta a continuació mostra aquells municipis que actualment compten amb llars que estan vivint sense garanties de subministraments bàsics (aigua, electricitat, ...).

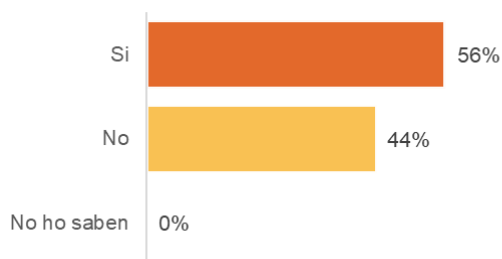
Figura 10-30. Mapa de municipis amb llars que actualment estan vivint sense garanties de subministrament

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

A nivell comarcal més de la meitat dels municipis de la comarca tenen aquesta casuística, el pes que tenen aquest 56% dels municipis és del 81% de la població de la comarca.

Figura 10-31. Percentatge de municipis amb llars que actualment estan vivint sense garanties de subministrament

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Aproximació al nombre de llars sense subministraments bàsics

Per tal de donar una visió més amplia també es va demanar el nombre de de llars que estan en aquesta situació amb una casuística que va des dels **450 de Vic** i els **250 de Manlleu** a les **menys de 10 de molts dels municipis** que han respost l'enquesta. Per tant, una vegada més, la problemàtica es concentra en els municipis més grans.

Actuacions per garantir els subministraments bàsics

Degut a l'increment de llars en aquesta situació de pobresa energètica, alguns municipis i el Consell Comarcal han creat en els darrers anys línies d'ajuts d'urgència social en concepte de pobresa energètica, que juntament amb el bo social són les principals actuacions per garantir el subministrament energètic entre les llars més vulnerables de la comarca.

Sobre les actuacions que estan fent s'ha destacat la necessitat de tenir una situació regular i un contracte de l'habitatge per poder accedir-hi, quedant excloses les persones que es troben en situació irregular o sense contracte, i poder acreditar la situació de vulnerabilitat perquè les pròpies companyies els protegeixin del tall energètic. Alguns municipis també destaquen el treball que estan fent amb els Fons de Solidaritat d'empreses com ara AGBAR o Naturgy.

“Si hi ha una situació regular i un contracte, es gestiona des de l'oficina d'Estalvi Energètic. Si és una persona en situació irregular, no s'hi pot fer res”

“Els domicilis en estat d'ocupació i sense documentació no poden accedir a res”.

Entre les principals actuacions destacades a la consulta:

- *Tramitació d'ajuts d'urgència per pagar subministraments.*
- *Acompanyament sol·licitud bo social.*
- *Assessorament al canvi de tarifes (potència, mercat regulat,...).*
- *Permís per accedir a dependències municipals per higiene personal.*
- *Sol·licituds de restabliment de subministrament.*

“Amb el bo social s'ha reduït molt el consum de la llum. A Torelló teníem un conveni amb Manlleu per ajudar a tramitar el bo social i el canvi de tarifes, ara ja no tenim aquesta oficina, es volia ampliar a tota la Vall però de moment no ho hem fet”.

Múltiples criteris d'actuació

De les sessions de treball se'n desprèn que no tots els municipis actuen de la mateixa manera davant d'aquesta problemàtica, mentre que algun municipi comenta que ha donat accés a instal·lar un comptador d'aigua en una casa ocupada fent-se càrrec de l'alta, d'altres es mostren contraris a instal·lar comptadors socials perquè consideren que poden provocar males praxis, sobre tot per part de les màfies que faciliten l'ocupació d'habitatges.

“Rebem molta pressió per part de les entitats per posar comptadors socials, però no ho consideren una solució perquè de ben segur que les màfies encara se n'aprofitarien i cobrarien més per les claus d'habitatges amb comptador”.

“Alguns municipis grans no estan garantint ni el servei d'aigua quan aquest és, en molts casos, competència municipal”.

Per la seva banda, aquells municipis que actualment no tenen aquesta problemàtica mostren tenir-ne clar el procediment en cas de necessitat.

“S'intentarà mirar la situació en què es troba la persona i parlar amb les companyies subministradores per a tornar a garantir els subministraments bàsics i en cas que estiguin donats d'alta però hi hagi deute en el pagament de subministres, elaborar informe de vulnerabilitat que es fa arribar a la companyia subministradora per evitar el tall de subministrament i que la persona pugui pagar-ho més endavant, quan disposi d'ingressos econòmics per a fer front a la despesa generada”.

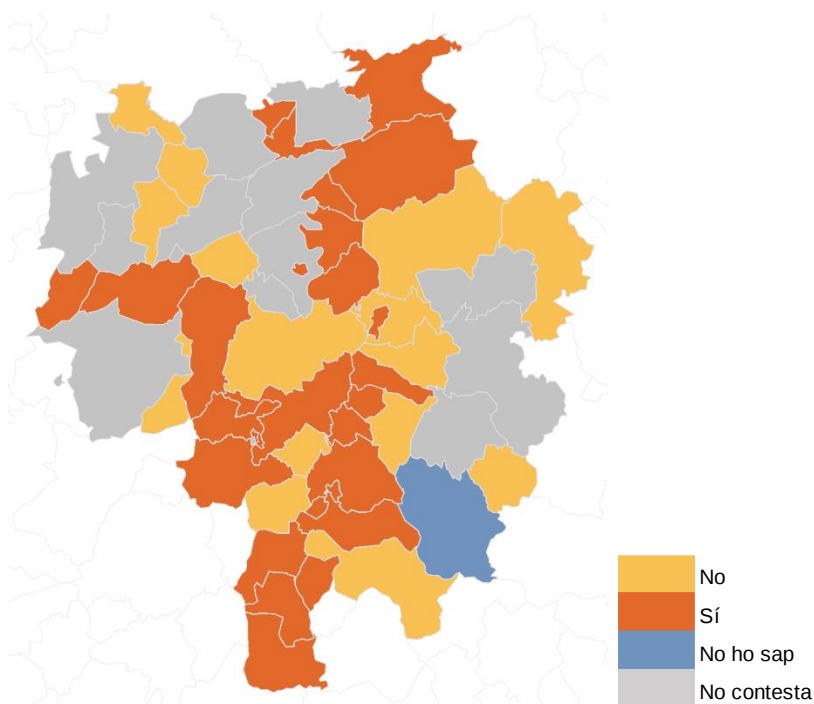
10.7.2 L'ocupació sense títol habilitant

Al llarg de les sessions participades s'ha fet palès l'increment d'habitatges ocupats sense títol habilitant a la comarca. Manlleu, fins i tot, ha realitzat estudis específics sobre ocupacions irregulars. No obstant, molts dels municipis tenen consciència de l'existència d'aquesta situació als seus municipis però no ho tenen quantificat.

Per aquest motiu, a la consulta s'ha plantejat un bloc de preguntes que permetin apropar-se a la problemàtica d'una manera més qualitativa i aproximada.

Així doncs, el mapa següent mostra els municipis amb habitatges ocupats sense títol habilitant:

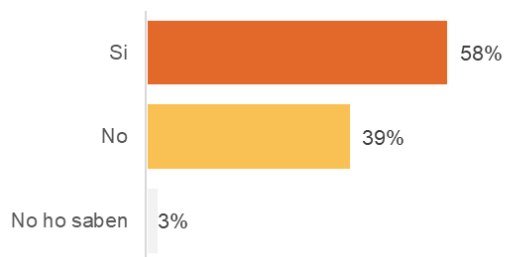
Figura 10-32. Mapa de municipis amb habitatges ocupats sense títol habilitant

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

A nivell comarcal més de la meitat dels municipis de la comarca tenen habitatges ocupats, el pes que tenen aquest 58% dels municipis és del 83% de la població de la comarca.

Figura 10-33. Percentatge de municipis amb habitatges ocupats sense títol habilitant

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Aproximació al nombre d'habitatges ocupats sense títol habilitant

A nivell de nombre d'habitatges ocupats només Manlleu ho té comptabilitat a través de la Diagnosi d'Ocupacions Irregulars i l'any 2022 comptava amb uns 200 habitatges ocupats. Altres municipis com Vic asseguren, a través del seu Pla Local d'Habitatge que actualment el fenomen de l'ocupació sembla estancat a l'entorn de 100 ocupacions, de les quals 4 o 5 resulten conflictives. Per la seva banda, Torelló indica tenir-ne unes 30 l'any 2022 i la resta de municipis menys de 10 ocupacions. En qualsevol cas, es tracta sempre de dades aproximades.

Tipologia d'habitatges ocupats sense títol habilitant

Respecte a la tipologia d'habitatges ocupats, la gran majoria de municipis assegura que són habitatges buits propietats de bancs i/o grans tenidors, tot i que de les entrevistes d'aprofundiment se'n desprèn l'increment de les ocupacions d'habitatges de propietat privada particular i locals comercials.

En aquest sentit, i durant la sessió de treball en primera persona, alguns joves que vivien en habitatges ocupats van assegurar que el primer que busquen són habitatges dels bancs i/o grans tenidors per no perjudicar als petits propietaris i tenir menys problemes.

La presència de màfies

La comarca d'Osona compta amb la presència de màfies que lloguen habitatges ocupats presents als diferents municipis de la comarca. Es tracta d'un fenomen cada vegada més freqüent i professionalitzat que s'aprofita dels col·lectius més vulnerables per lucrar-se econòmicament. Tant Vic com Manlleu reconeixen que és un problema greu al seu municipi.

Aquestes màfies estan començant a generar un efecte crida a d'altres municipis de la comarca i també de fora de la comarca, que arriben buscant un habitatge perquè tenen moltes dificultats per accedir al mercat de l'habitatge.

“Hi ha persones que compren una clau d'un habitatge a la cafeteria, com si fos un Airbnb d'ocupació”.

“Des de les administracions locals estem treballant per coordinar-nos i poder evitar les màfies que lloguen pisos ocupats”.

Accions per evitar el fenomen de l'ocupació

Tot i que la majoria no han portat a terme cap actuació concreta per evitar el fenomen de les ocupacions, alguns dels més grans sí que ho han fet o tenen intenció de fer-ho. Entre les accions més destacades:

- Cens d'habitatge buits.
- Mediació amb els ocupes.
- Diagnosi d'ocupació.
- Protocol d'inspecció i actuació davant l'ocupació.

Tot i així alguns municipis han manifestat la necessitat de poder comptar amb un protocol comarcal per evitar diferències entre els municipis.

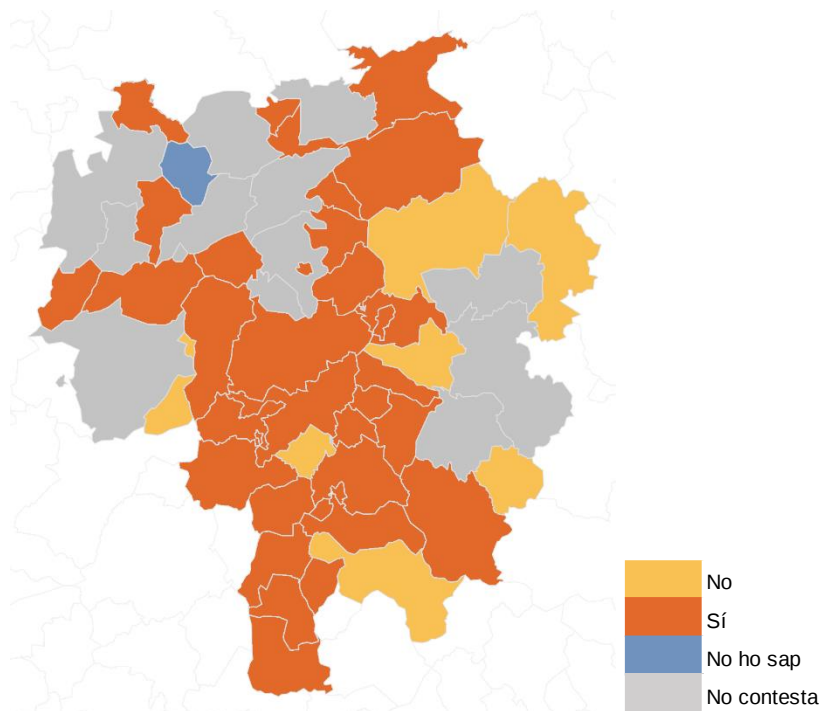
“Si un municipi fa un protocol d'àmbit local que faciliti l'ocupació generarà un efecte crida. Cal un protocol comarcal i coordinat per evitar que hi hagi diferències entre els municipis”.

10.7.3 Les situacions irregulars

Reflectir a les persones en situació irregular presents a la comarca ha estat una constant preocupació al llarg del procés participatiu d'aquesta diagnosi. El personal tècnic assegura que Osona ha patit un creixement de població que ha fet incrementar l'arribada de persones en situació irregular al voltant de les quals s'estan creant màfies (anteriorment esmentades en l'apartat de l'ocupació).

El mapa següent mostra la forta presència de municipis que tenen en l'actualitat persones vivint en situació irregular o sense papers.

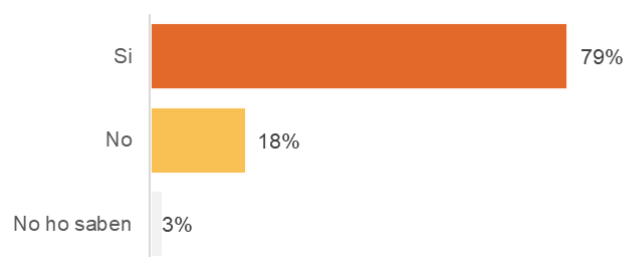
Figura 10-34. Mapa de municipis amb persones en situació irregular

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona.

A nivell comarcal gairebé 8 de cada 10 dels municipis de la comarca tenen persones en situació irregular, el pes que tenen aquest municipis respecte al total de la població de la comarca és del 93% de la població d'Osona, per tant, gairebé la totalitat dels municipis amb més població.

Figura 10-35. Percentatge de municipis amb persones en situació irregular

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Aproximació al nombre de persones en situació irregular

Durant la consulta s'ha observat una manca de coneixement sobre el nombre de persones en situació irregular, sobretot perquè molt sovint des de l'administració no es poden atendre a les necessitats de les persones que es troben en aquesta situació, que han de recórrer a les entitats socials.

“Les persones en situació irregular no poden acollir-se als serveis i queden invisibilitzades”. “A Càritas ens trobem que treballem amb moltes persones que tenen una situació administrativa irregular que tenen moltes dificultats per accedir als serveis existents”,

“Les persones en situació irregular són les que més ens preocupen actualment. No tenim cap resposta. Estem en bucle”.

“Poder regularitzar la situació d'aquestes persones no depèn de l'àmbit local o comarcal. Puntualment i en petit format ja fem coses però no tenim la solució”.

A la consulta alguns municipis han indicat que tenen identificades de forma aproximada les persones en aquesta situació, sent molts d'ells una quantitat menor a 50 persones. Per la seva banda, i tot i les dificultats per disposar d'un nombre concret de persones a mesura que incrementa la grandària dels municipis, la capital de la comarca calcula que compta amb una xifra que rondaria les 1.000 persones vivint en aquesta situació.

“No es té la xifra però incrementa any rere any. Els irregulars només poden rebre aliments, a nivell d'habitatge no hi podem fer res. No es poden apuntar ni a les meses d'emergència ni al registre. Alguns aguanten com poden per demostrar que ja fa tres anys que viuen aquí. Es donen suport amb les seves xarxes internes”.

“A Vic calculem que hi ha unes 1.000 persones en situació irregular, treballant en l'economia submergida, sobreocupant pisos, ... les situacions irregulars són el principal problema”.

Accions per ajudar a les persones en situació irregular

Conscients de que la regularització d'aquestes persones no depèn del seu àmbit competencial, els Ajuntaments deriven aquestes situacions als serveis d'acollida i convivència i a les entitats socials que operen al territori.

“Des dels municipis no podem solucionar el problema d'arrel, només podem posar pegats”.

11. Recursos per abordar el sensellarisme

En aquest capítol es presenten els diferents recursos municipals que disposen els municipis d'Osona per abordar les situacions de sensellarisme i exclusió residencial.

Durant la consulta als municipis s'ha preguntat per un total de 17 recursos o serveis relacionats amb el sensellarisme i l'exclusió residencial. Aquests són:

- Sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica
- Atenció al carrer
- Acolliment diürn
- Atenció Socioeducativa
- Tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions
- Assistència i suport jurídic per regularització de la situació
- Empadronament fix
- Menjador Social
- Distribució d'aliments
- Higiene
- Prestacions pel pagament de l'habitatge
- Prestacions pel pagament de subministraments bàsics
- Ajuts a la rehabilitació de l'habitatge
- Parc d'habitatge social
- Allotjament provisional
- Mediació
- Salut i accés al sistema sanitari
- Atenció laboral

Per a cadascun d'ells s'analitza la presència del recurs al municipi i el grau de necessitat del mateix que en perceben.

11.1 Sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica

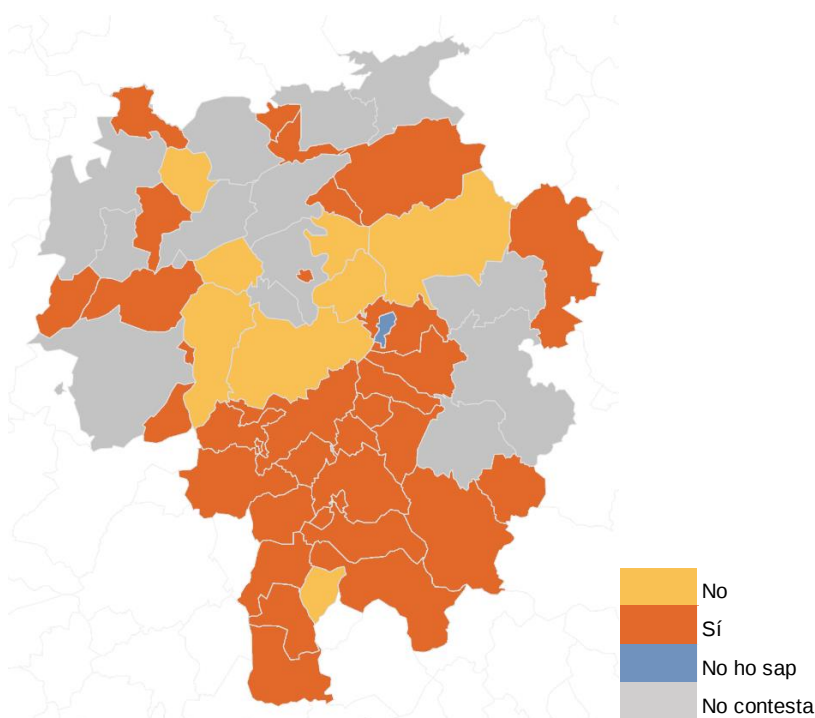
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: ***“El seu municipi disposa d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica per a que la ciutadania pugui comunicar situacions d'exclusió residencial o risc de patir-la?”***

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.1.1 Presència d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb aquest recurs i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

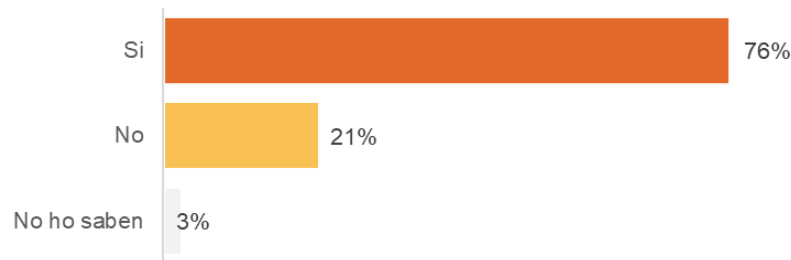
Figura 11-1. Mapa de municipis amb sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica per a que la ciutadania pugui comunicar situacions d'exclusió residencial o risc de patir-la

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Tres de cada quatre municipis de la comarca disposen d'un sistema d'atenció que els permet poder recollir la informació que la ciutadania pugui proporcionar sobre diferents situacions de sensellarisme i exclusió residencial. Cal tenir en compte que alguns municipis poden haver contestat de forma afirmativa perquè consideren que disposen de canals "informals" suficients per acomplir amb aquest servei, tot i no tenir sistema habilitat a tal efecte.

Figura 11-2. Percentatge de municipis amb sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica per a que la ciutadania pugi comunicar situacions d'exclusió residencial o risc de patir-la

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

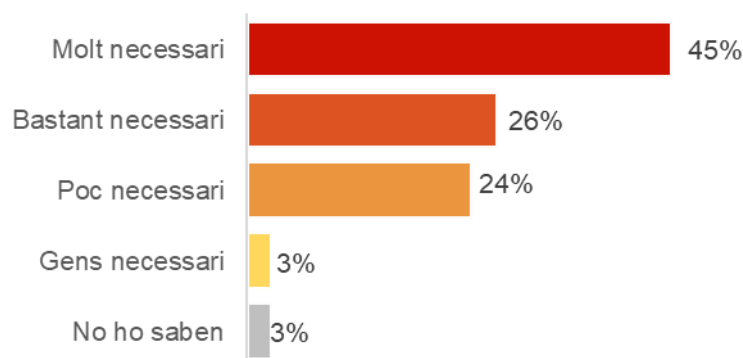
Respecte a la quantificació de les persones que fan ús d'aquest recurs, els municipis que han contestat assenyalen que són menys d'un centenar de persones el darrer any, tot i que la majoria dels municipis no indiquen aquesta dada perquè no la tenen disponible.

11.1.2 Percepció de la necessitat d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (45%) i bastant necessari (26%). Per tant, gairebé 3 de cada 4 municipis el consideren amb major o menor mesura necessari.

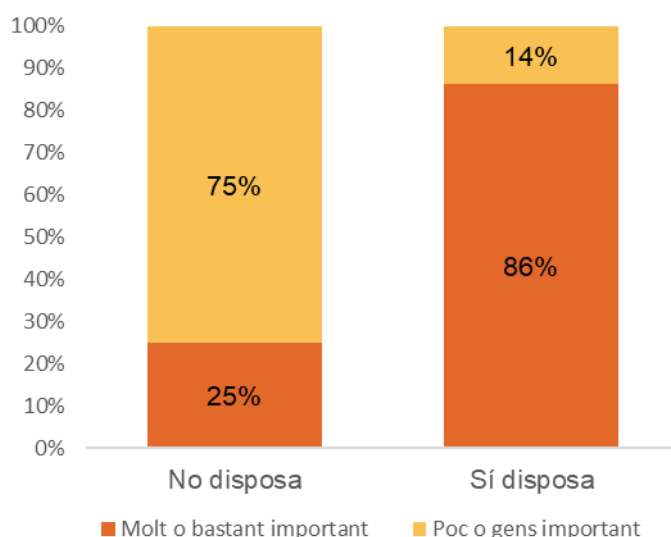
Figura 11-3. Percepció del grau de necessitat de disposar d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica per a que la ciutadania pugi comunicar situacions d'exclusió residencial o risc de patir-la

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (86%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, només 1 de cada 4 el considera necessari.

Figura 11-4. Relació entre la disponibilitat del recurs i la percepció del grau de necessitat de disposar d'un sistema d'atenció presencial, telefònica i/o electrònica per a que la ciutadania pugi comunicar situacions d'exclusió residencial o risc de patir-la

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.2 Atenció al carrer

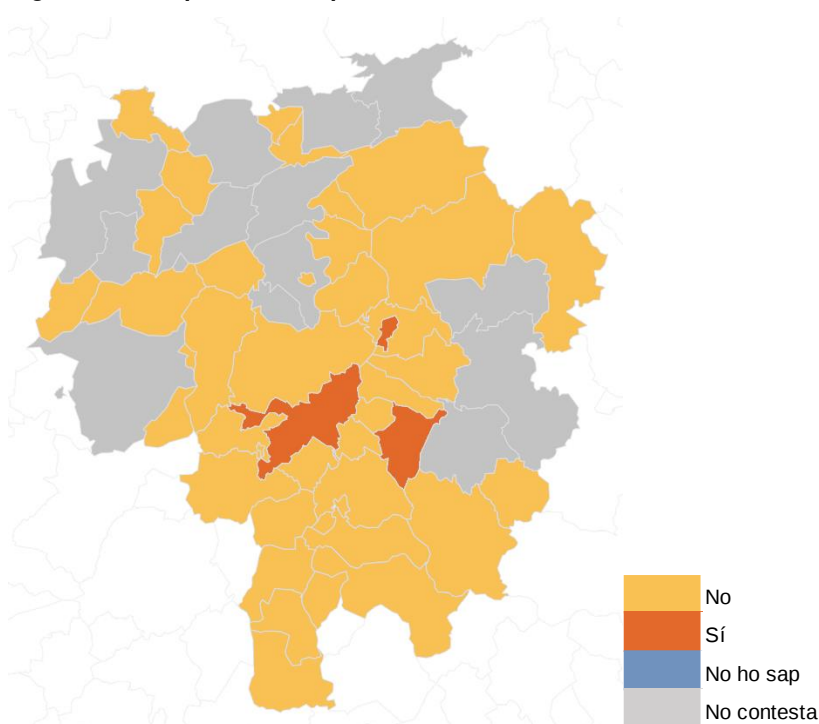
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa d'atenció al carrer?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre el recurs d'atenció al carrer, tant a nivell de la seva existència com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.2.1 Presència d'atenció al carrer als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb aquest recurs i, posteriorment el percentatge de municipis que han donat resposta a la consulta i que tenen atenció al carrer.

Figura 11-5. Mapa de municipis amb atenció al carrer

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

El servei d'atenció al carrer és minoritari i la gran majoria dels municipis (92%) no el tenen.

Figura 11-6. Percentatge de municipis amb atenció al carrer

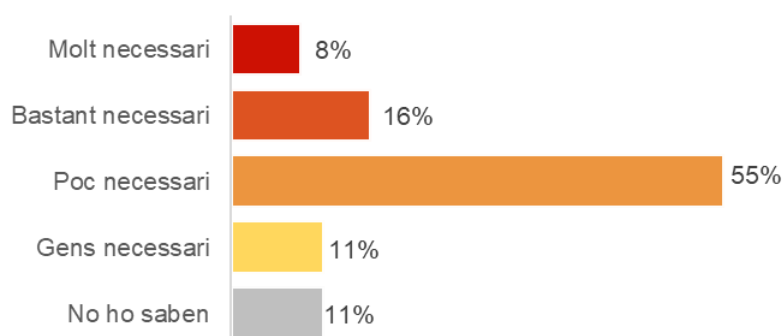
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Entre els municipis que en disposen, el servei ha detectat en un cas a dues persones vivint al carrer i en els altres, no s'ha comptabilitzat. En qualsevol cas s'esmenta que no és un servei concret sinó que es porta a terme per part dels equips municipals.

11.2.2 Percepció de la necessitat de l'atenció al carrer

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat de disposar d'un servei d'atenció al carrer. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

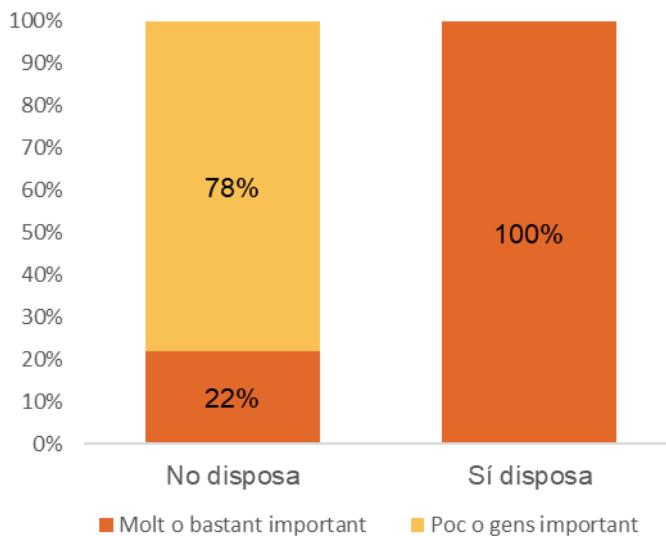
Com mostra la figura següent és un recurs amb baix nivell de necessitat. Es considera gens (11%) i poc necessari (55%). Per tant, gairebé 2 de cada 3 municipis el consideren innecessari.

Figura 11-7. Percepció del grau de necessitat de disposar d'atenció al carrer

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat de l'atenció al carrer per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable “disposar o no del recurs” i “grau de necessitat percebut”. La figura següent mostra que tots els municipis que en disposen el consideren necessari, mentre que dels que no en disposen, que són la majoria, només el 22% el considera necessari.

Figura 11-8. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de disposar d'atenció al carrer

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.3 Acolliment diürn

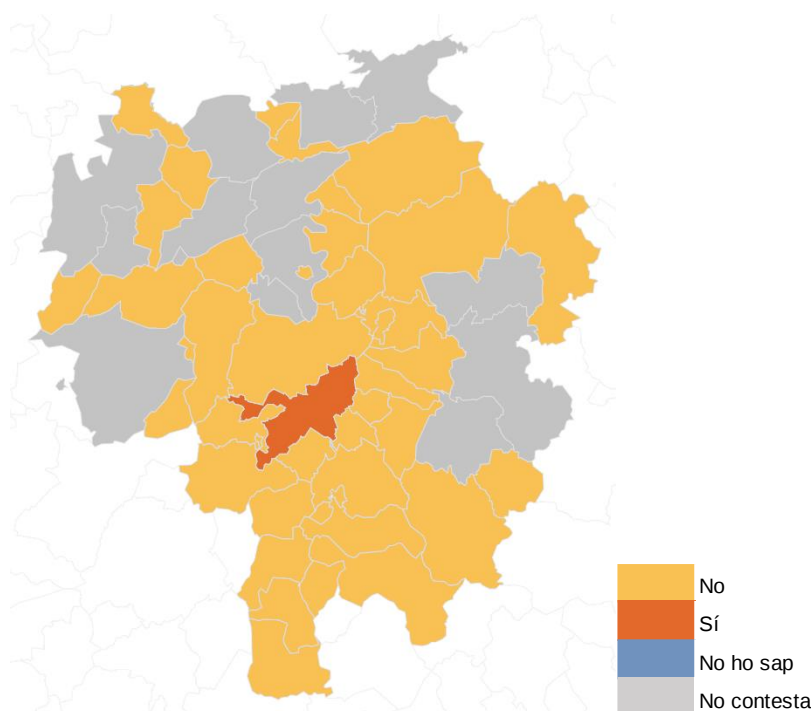
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa d'acolliment diürn?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre l'acolliment diürn, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.3.1 Presència de l'acolliment diürn als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb presència del recurs i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-9. Mapa de municipis amb acolliment diürn

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

La presència d'aquest recurs és anecdòtica a la comarca i només se'n té constància de la seva presència a la capital.

Figura 11-10. Percentatge de municipis amb acolliment diürn

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

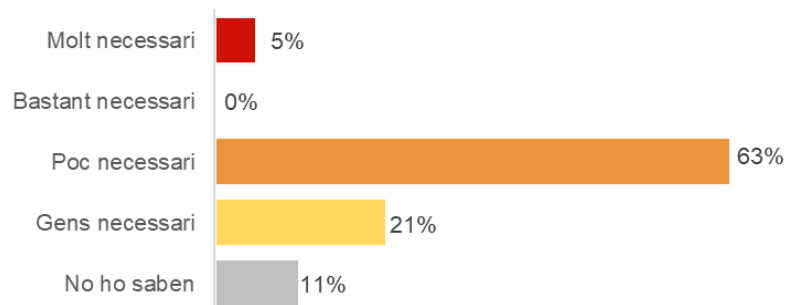
Durant l'entrevista amb el personal tècnic de Vic, es va comentar que en un primer moment es va plantejar oferir acolliment diürn al propi alberg, però finalment s'ha decidit fer un circuit i deixar l'alberg per higiene i dormitori.

“Es va plantejar que l'alberg també oferís acolliment diürn, però finalment es va considerar millor fer-ho fora i aprofitar tota la xarxa de Vic. Millor no ampliar hores d'alberg i buscar l'acompanyament. L'estació d'autobusos, el menjador, ... hi ha un circuit d'equilibri. Tenim una xarxa ben muntada que ja dona resposta a l'acolliment diürn.

11.3.2 Percepció de la necessitat de l'acolliment diürn

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs, en aquest cas de l'acolliment diürn. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

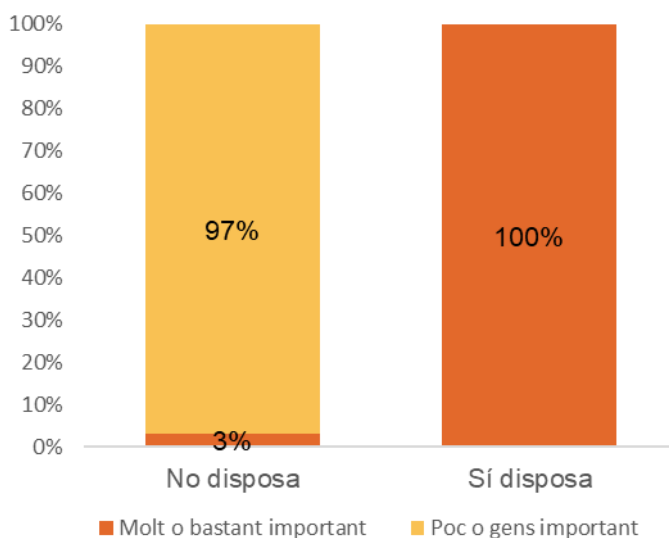
Com mostra la figura següent és un recurs considerat poc necessari (63%) o gens necessari (21%). Per tant, la majoria de municipis el consideren de baixa necessitat.

Figura 11-11. Percepció del grau de necessitat de disposar d'acolliment diürn

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat de l'acolliment diürn per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable “disposar o no del recurs” i “grau de necessitat percebut”. La figura següent mostra que la gran majoria (97%) dels municipis que no compten amb aquest recurs tampoc el consideren necessari.

Figura 11-12. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de disposar d'acolliment diürn

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.4 Atenció socioeducativa

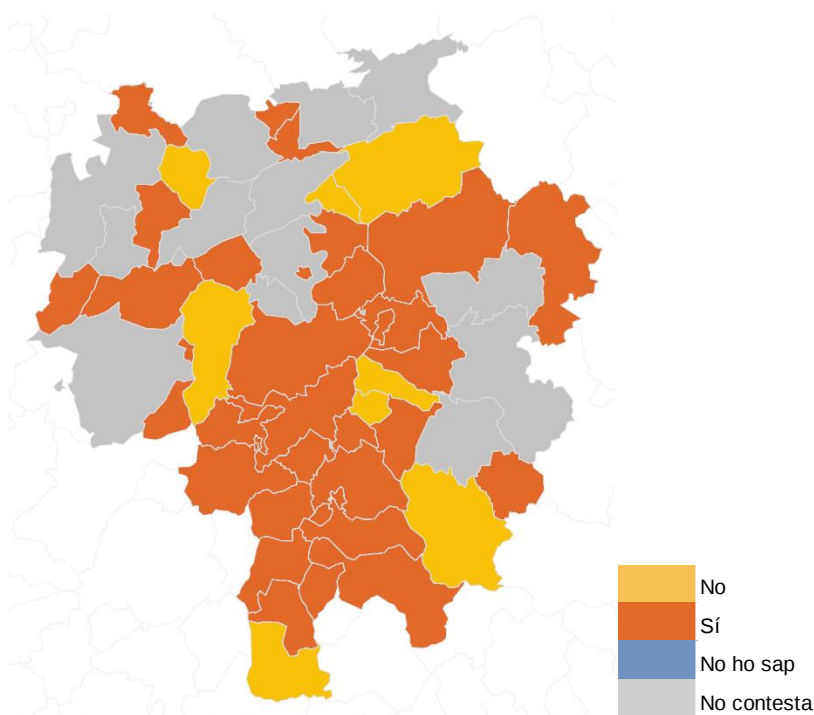
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa d'atenció socioeducativa (informació, orientació social, activitats lúdiques, ...)?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre l'atenció socioeducativa, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.4.1 Presència de l'atenció socioeducativa als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb aquest recurs i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

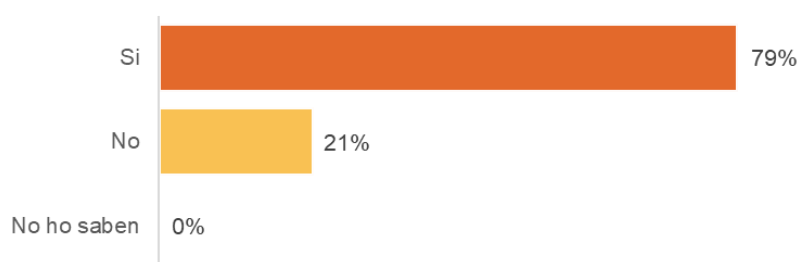
Figura 11-13. Mapa de municipis amb atenció socioeducativa

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Gairebé el 80% dels municipis que han respost la consulta disposen d'un sistema d'atenció socioeducativa.

Figura 11-14. Percentatge de municipis amb atenció socioeducativa

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

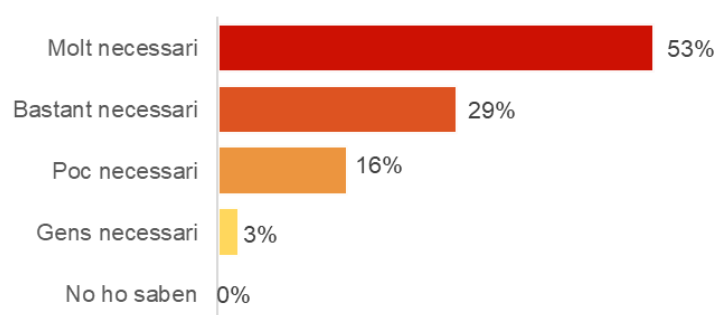
Respecte a la quantificació de les persones que fan ús d'aquest recurs, la majoria dels municipis no indiquen aquesta dada perquè no la tenen disponible, ja que molts d'ells no donen directament el servei sinó que el tenen derivat.

11.4.2 Percepció de la necessitat de l'atenció socioeducativa

Com en recursos anteriors també s'ha tingut en compte la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (53%) i bastant necessari (29%). Per tant, més del 80% dels municipis el consideren necessari.

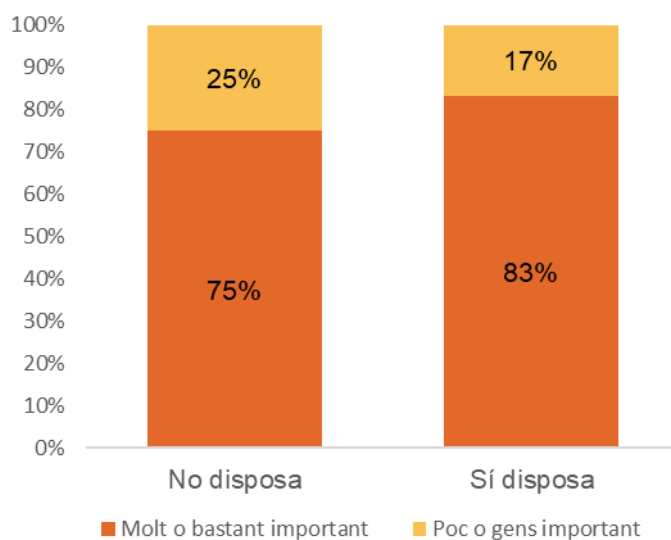
Figura 11-15. Percepció del grau de necessitat de disposar d'atenció socioeducativa

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebuda". La figura següent mostra que la gran majoria (83%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, també es considera molt o bastant necessari (75%).

Figura 11-16. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de disposar d'atenció socioeducativa

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.5 Servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions

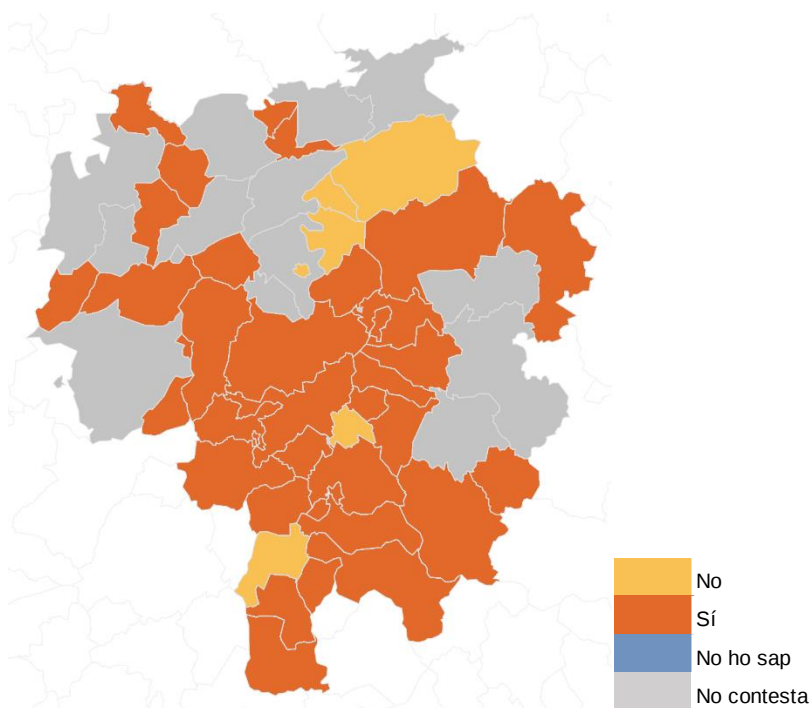
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: ***“El seu municipi disposa d'un servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions?”***

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.5.1 Presència del servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions als municipis de la comarca

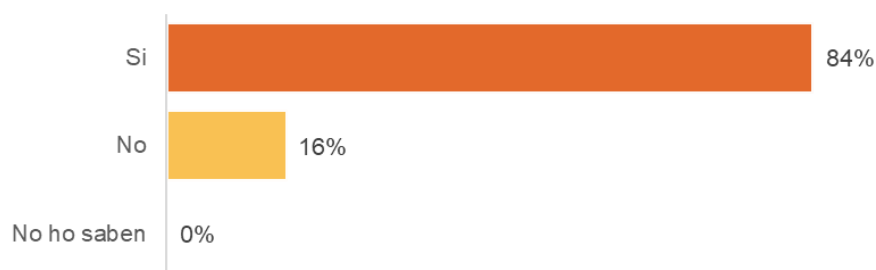
El mapa següent mostra els municipis de la comarca en relació amb el servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions. Com es pot veure, és un dels serveis més estesos i presents a la majoria dels municipis que han respost la consulta.

Figura 11-17. Mapa de municipis amb servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

La figura següent mostra el percentatge que aquest recurs representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta. En concret, el 84% dels municipis que han respost la consulta disposen d'un servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions.

Figura 11-18. Percentatge de municipis amb servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions

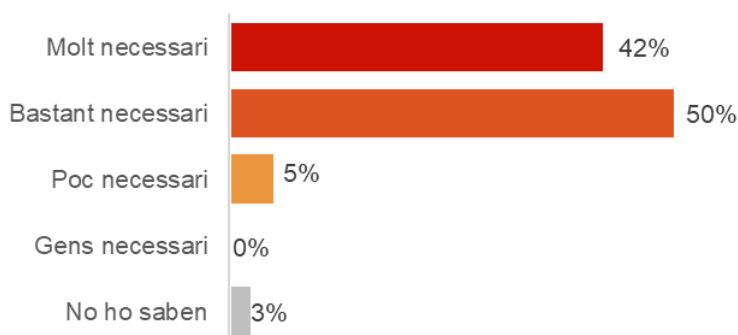
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la quantificació de les persones que fan ús d'aquest recurs gairebé la meitat dels municipis no coneixen la quantitat de persones que l'han utilitzat. Dels que disposen de la dada, molts d'ells superen el centenar d'usuaris.

11.5.2 Percepció de la necessitat del servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions

Es va preguntar a tots el municipis la percepció que tenen de la necessitat del servei de tramitació d'ajuts.

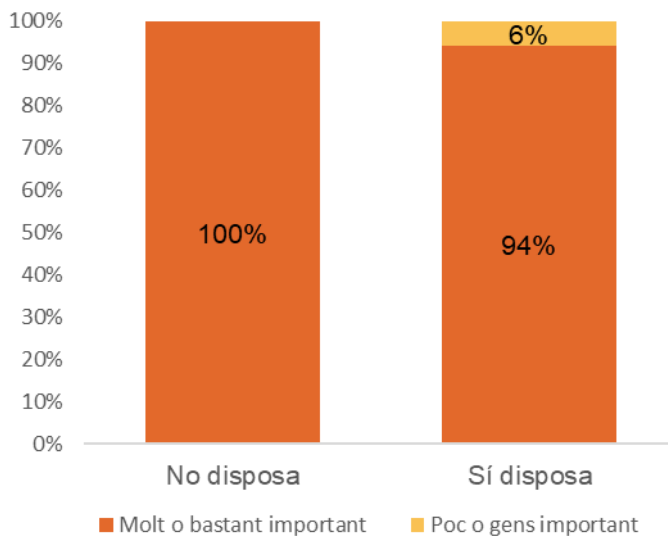
Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (42%) i bastant necessari (50%). Per tant, més del 90% dels municipis que han contestat la consulta el consideren necessari.

Figura 11-19. Percepció del grau de necessitat de disposar de servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Relacionant la disponibilitat i la percepció de necessitat podem inferir quina és la necessitat que es té del recurs del servei de tramitació d'ajuts i/o prestacions. La figura següent mostra que la gran majoria (94%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, tots ells el consideren necessari, per tant, ens trobem amb un recurs d'alta demanda.

Figura 11-20. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de servei de tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.6 Assistència i suport jurídic per regularitzar la situació

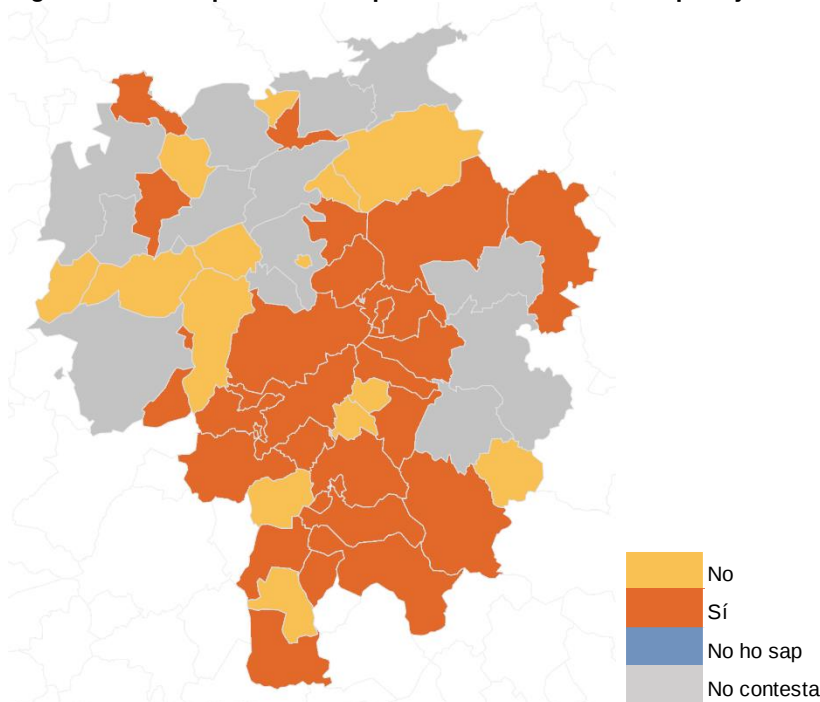
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: ***“El seu municipi disposa d'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació?”***

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre l'assistència jurídica per regularitzar la situació de persones d'altres països, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.6.1 Presència de l'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca que disposen de suport jurídic i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

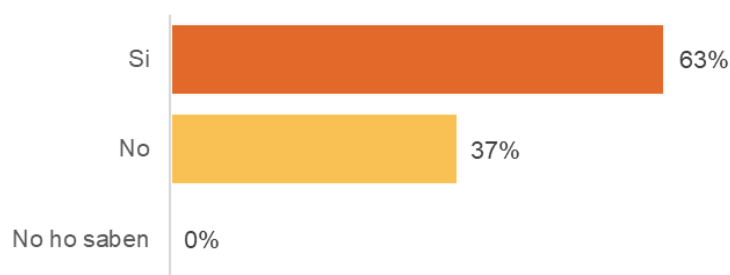
Figura 11-21. Mapa de municipis amb assistència i suport jurídic per regularitzar la situació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona.

Gairebé 2 de cada 3 municipis que han respost la consulta disposen d'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació de les persones que es troben al municipi de forma irregular, un col·lectiu que és especialment vulnerable a patir situacions de sensellarisme i exclusió residencial.

Figura 11-22. Percentatge de municipis amb assistència i suport jurídic per regularitzar la situació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

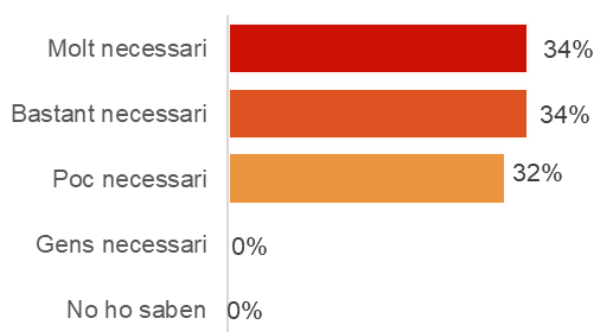
Respecte a la quantificació de les persones ateses al darrer any, molts d'ells ho desconeixen. Dels que diuen una xifra, la majoria situen el nombre en menys de 20 assistències.

11.6.2 Percepció de necessitat de l'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (34%) i bastant necessari (34%), però també hi ha gairebé un terç que ho considera poc necessari.

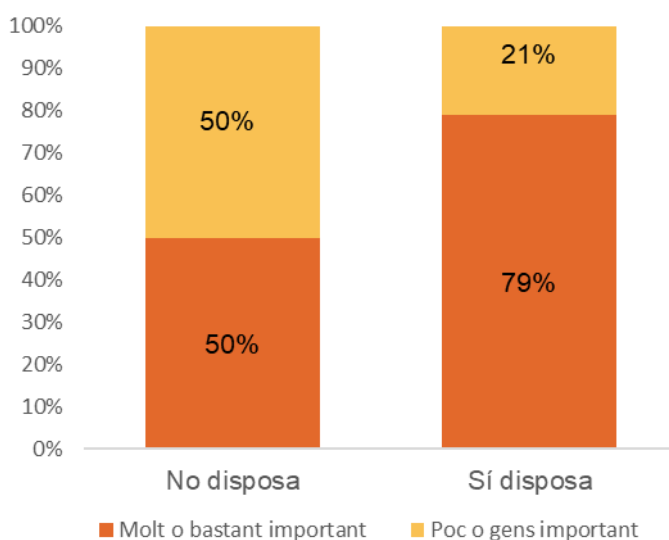
Figura 11-23. Percepció del grau de necessitat de disposar d'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la majoria (79%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, el grau de necessitat baixa fins al 50%, però això vol dir que la meitat dels municipis que ara no tenen aquesta assistència creuen que seria bastant o molt necessària.

Figura 11-24. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat d'assistència i suport jurídic per regularitzar la situació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.7 Empadronament sense domicili fix

Una de les controvèrsies relatives al padró és com pot conviure l'obligatorietat que tenen els ajuntaments d'emprendre les actuacions per mantenir actualitzat el seu padró i que concordi amb la realitat i el fet que hi hagi persones vivint al municipi que no disposin d'un habitatge per a ser empadronats. L'eina per solucionar aquesta concordança és l'empadronament sense domicili fix.

En aquest sentit, la sindicatura de de Greuges de Barcelona²² considera el següent:

La importància de l'empadronament rau en reflectir la realitat de la població de la ciutat, ja que aquest registre constitueix una fotografia de la ciutadania que ha de ser útil per avançar-se a la planificació de les polítiques públiques del municipi. Alhora, **la inscripció padronal atorga l'estatus de veïnatge i es pot qualificar de *metadret*, perquè és la porta d'accés al gaudi d'un altre conjunt de drets humans** —civils, polítics, econòmics, socials i culturals— com el dret fonamental al sufragi universal, el dret a accedir a la sanitat o el dret a obtenir determinats ajuts. **Els ajuntaments disposen de mecanismes que permeten empadronar les persones sense domicili fix.**

11.7.1 Presència de l'empadronament sense domicili als municipis de la comarca

Per tal de terminar la presència d'aquest tipus d'empadronament es va consultar als municipis de la comarca si portaven a terme aquest tràmit a través de la següent pregunta: ***En el seu municipi es pot empadronar sense domicili fix?***

A partir de converses amb alguns municipis de la comarca s'ha pogut contrastar que en alguns casos s'ha entès com empadronament a persones sense domicili fix, a l'empadronament que es porta a terme a persones que estan ocupant un immoble sense títol legal, i que l'Ajuntament permet empadronar-se en aquell immoble després de fer les comprovacions pertinents.

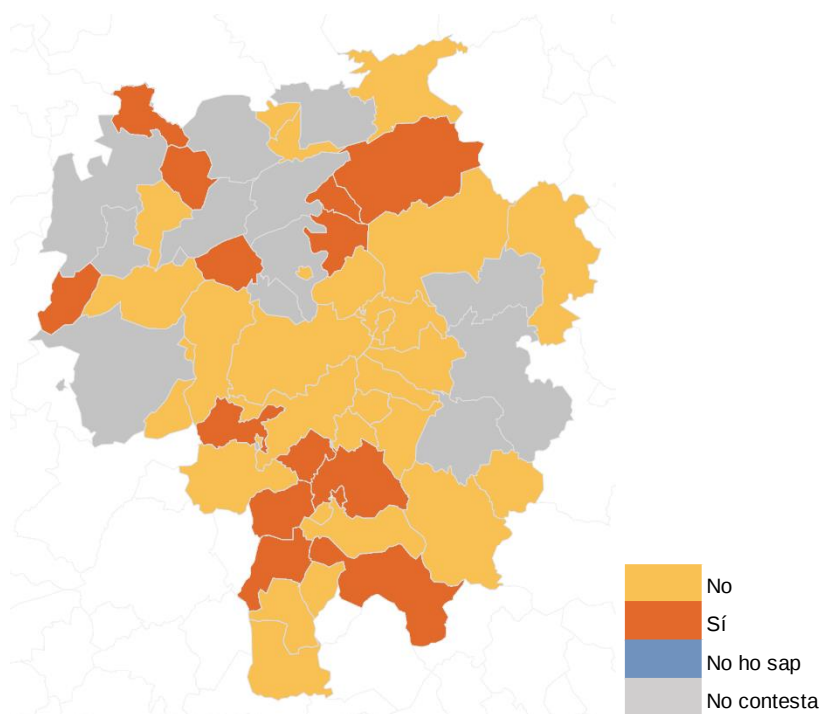
De les reunions amb tècnics i entitats se'n desprèn que el fet que hi hagi municipis que ofereixen empadronament en domicili fix i altres que no pot arribar a generar diferències i provocar l'efecte crida d'un municipi a un altre.

“Cal unificar criteris a nivell comarcal, no pot ser que uns municipis siguin flexibles i d'altres més estrictes, això provoca diferències”.

La figura següent mostra la seva presència entre els municipis d'Osona.

²² Sindicatura de Greuges de Barcelona. “El dret a l'empadronament de les persones sense domicili fix”

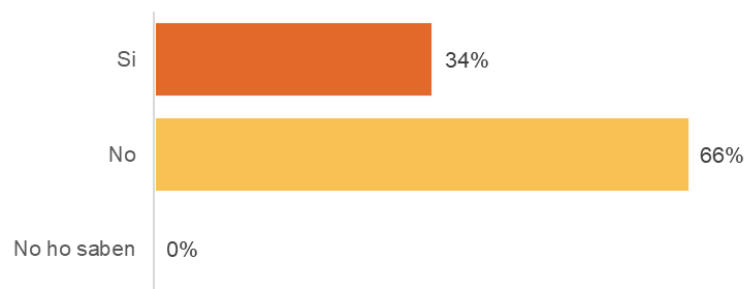
Figura 11-25. Mapa de municipis amb empadronament fix

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d la Consulta als municipis de la comarca d'Osona.

La figura següent el percentatge de municipis que han respost la consulta i que tenen aquest servei, en concret el 34% dels municipis tenen aquesta possibilitat. Els dos principals municipis de la comarca no permeten aquesta possibilitat.

Figura 11-26. Percentatge de municipis amb empadronament fix

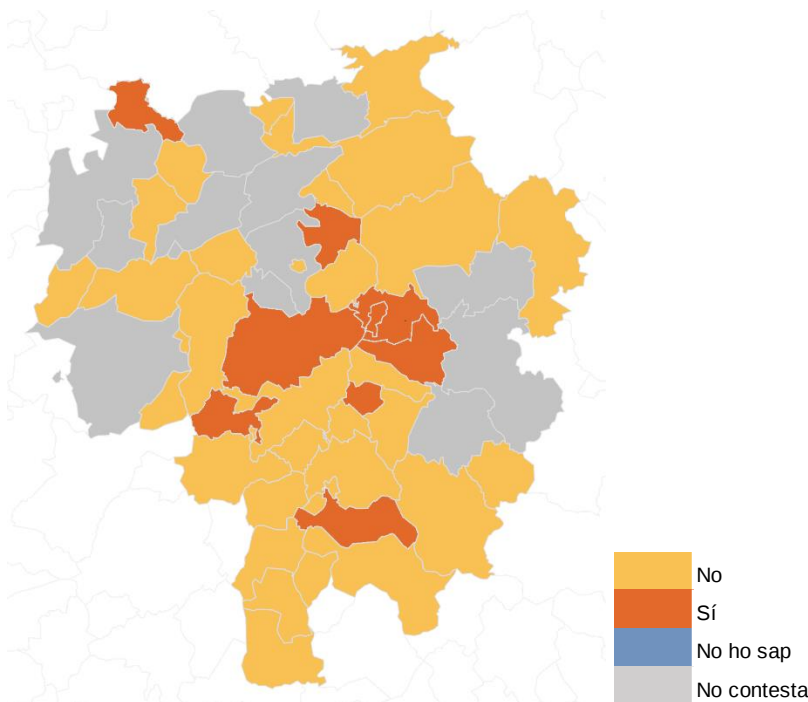
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.7.1 Necessitat d'empadronar-se per a rebre serveis

Com a complement de la possibilitat de ser empadronats sense domicili fix, s'ha consultat als diferents municipis de la comarca el fet de si calia o no estar empadronat/da per a ser ates/a al municipi.

El mapa següent mostra la presència o no d'aquesta possibilitat.

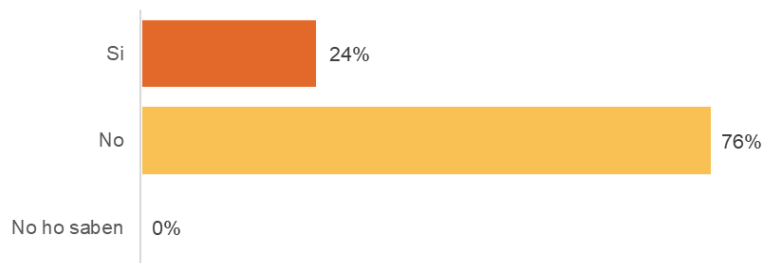
Figura 11-27. Municipis on cal que les persones estiguin empadronades per a ser ateses

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d la Consulta als municipis de la comarca d'Osona .

La figura següent el percentatge de municipis que han respost la consulta i que consideren que necessiten estar empadronats per a rebre serveis.

Figura 11-28. Municipis on cal que les persones estiguin empadronades per a ser ateses

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.8 Servei de menjador social

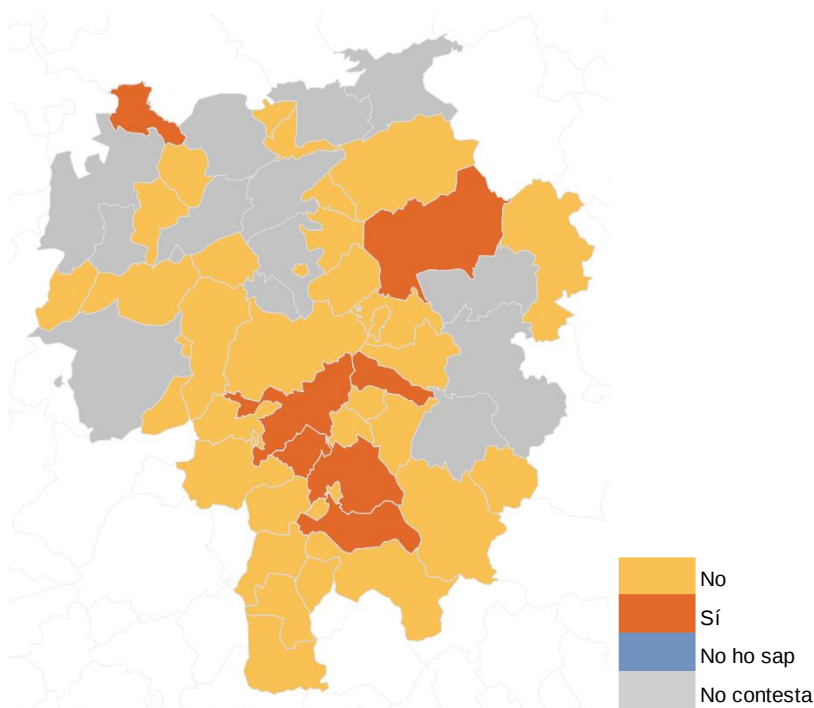
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa de serveis de menjador social (esmorzar, dinar i/o sopar)?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.8.1 Presència del servei de menjador social als municipis de la comarca

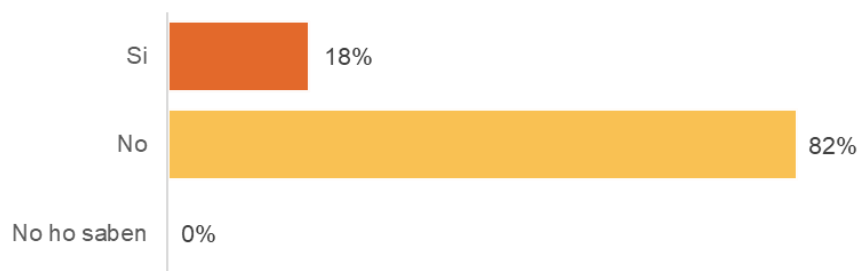
El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb menjador social i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-29. Mapa de municipis amb servei de menjador social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Gairebé 2 de cada 10 municipis de la comarca que han respost, disposen de serveis de menjador social (esmorzar, dinar i/o sopar) per donar recolzament a persones amb aquesta necessitat.

Figura 11-30. Percentatge de municipis amb menjador social

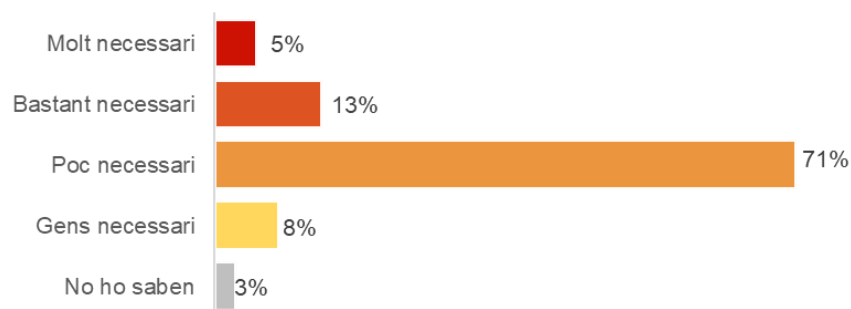
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la quantificació tornen a haver problemes de quantificació de les persones que fan ús d'aquest servei, un servei que en molts casos és gestionat per entitats que tenen un conveni amb l'Ajuntament.

11.8.2 Percepció de la necessitat del servei de menjador social

Cal analitzar també la percepció que tenen de la necessitat del recurs els diferents municipis consultats. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

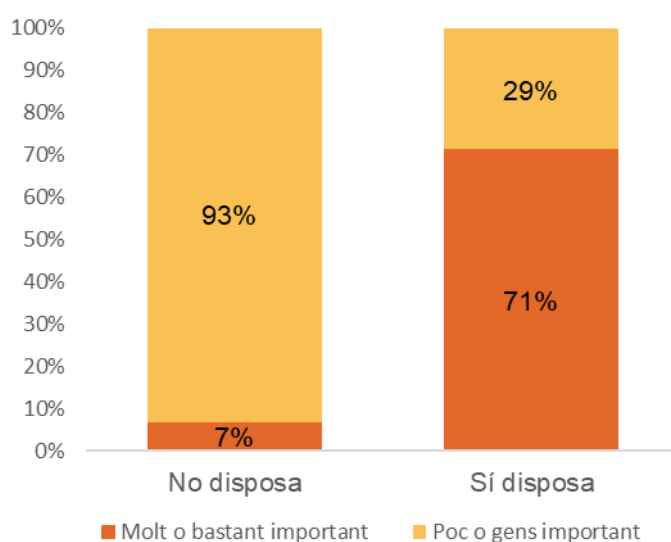
Com mostra la figura següent és un recurs considerat poc necessari (71%). La suma dels que el consideren molt o bastant necessari, no supera el 20%.

Figura 11-31. Percepció del grau de necessitat de disposar de servei de menjador social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la majoria (71%) dels municipis que ja compten amb menjador social el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen hi ha una baixa necessitat, no arriben al 10% els que consideren el recurs com a molt o bastant necessari.

Figura 11-32. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat del servei de menjador social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.9 Servei de distribució d'aliments

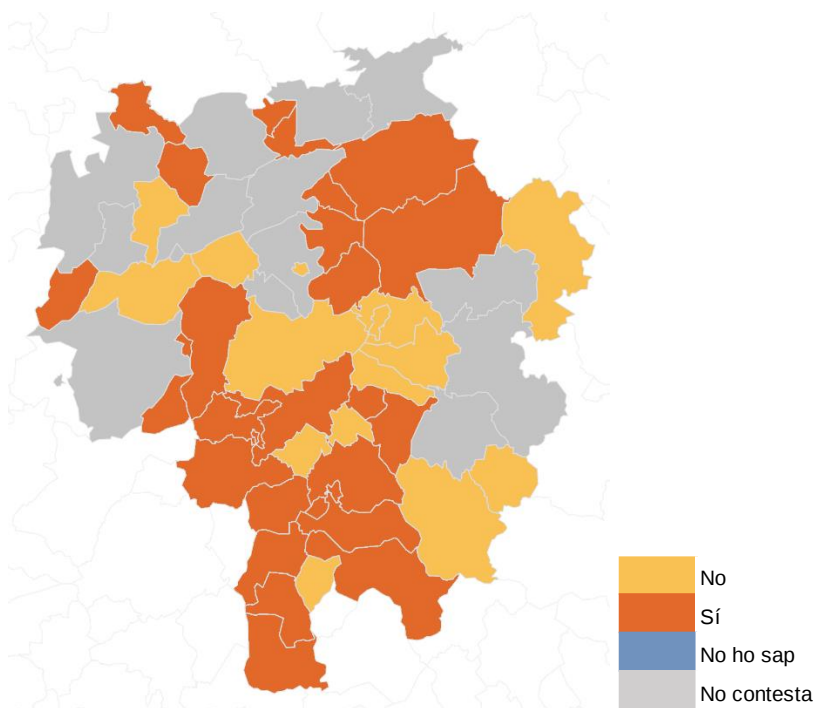
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa de servei de distribució d'aliments (distribució d'aliments, bancs d'aliments, vals per l'adquisició de menjar en botigues, ...)?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre la distribució d'aliments, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.9.1 Presència del servei de distribució d'aliments als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb el servei de distribució d'aliments i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-33. Mapa de municipis amb servei de distribució d'aliments

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

El 61% dels municipis consultats disposen de servei de distribució d'aliments

Figura 11-34. Percentatge de municipis amb servei de distribució d'aliments

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Els municipis que indiquen les persones que han utilitzat aquest servei son els següents²³:

- Vic: 682 famílies, unes 1.200 persones.
- Manlleu: 400 famílies.
- Tona: 389 persones.
- Centelles: 219 persones.
- Taradell: 104 persones.

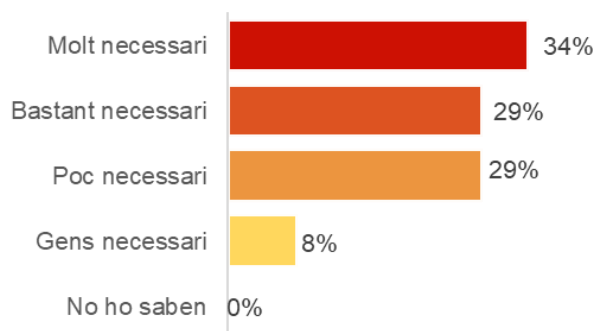
11.9.2 Percepció de la necessitat del servei de distribució d'aliments

S'ha analitzat també la percepció que tenen de la necessitat del servei de distribució d'aliments. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (34%) i bastant necessari (29%). Però, per altra banda també hi ha més d'un terç que el consideren poc necessari (29%) o gens necessari (8%).

²³ Alguns municipis han indicat l'ús del servei de distribució d'aliments per número de persones, d'altres ho han fet per famílies.

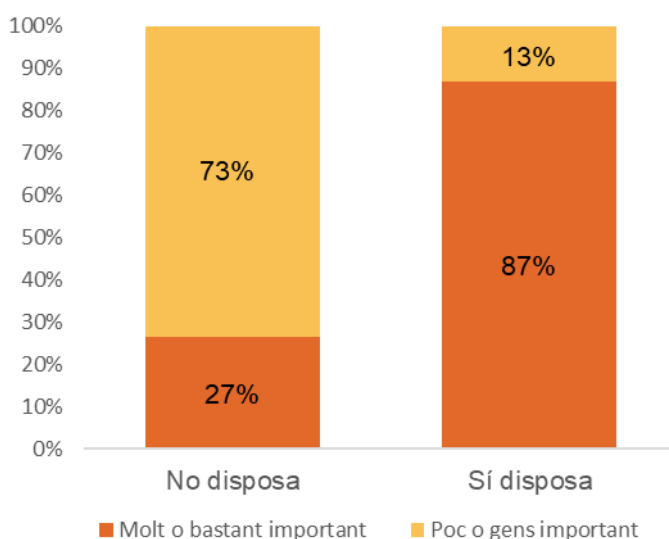
Figura 11-35. Percepció del grau de necessitat de disposar del servei de distribució d'aliments

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat del servei de distribució d'aliments per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (87%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, el 27% també el considera molt o bastant necessari.

Figura 11-36. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat del servei de distribució d'aliments

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.10 Serveis d'higiene

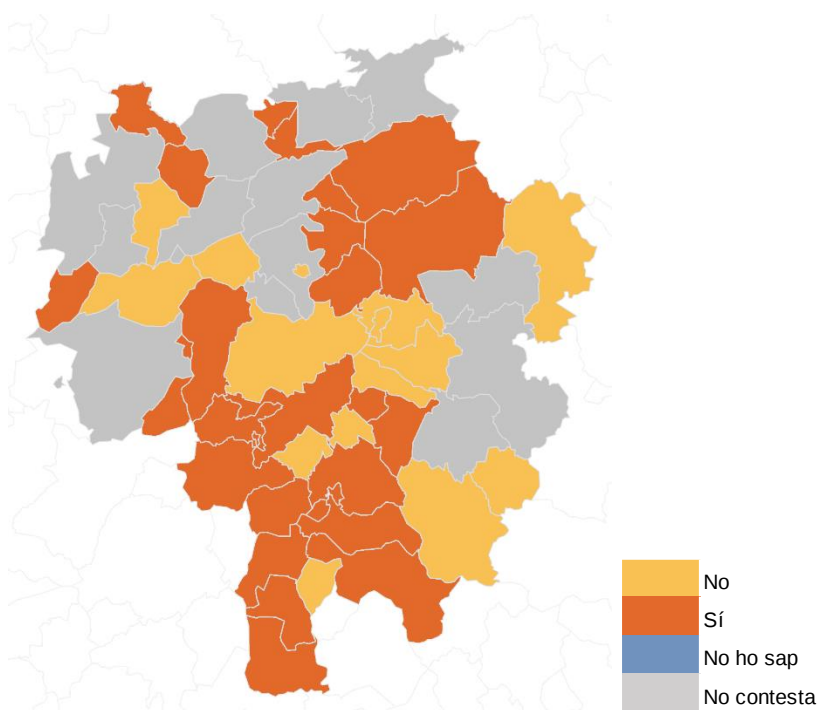
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa de serveis d'higiene (dutxa, roba, consigna, bugaderia, ...)?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest servei d'higiene, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.10.1 Presència dels serveis d'higiene als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb servei d'higiene i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-37. Mapa de municipis amb serveis d'higiene (dutxa, roba, consigna, bugaderia, ...)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Com s'ha pogut destacar al mapa hi ha un baix percentatge dels municipis de la comarca que han respost la consulta i que tenen aquest servei d'higiene.

Figura 11-38. Percentatge de municipis amb serveis d'higiene (dutxa, roba, consigna, bugaderia, ...)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la quantificació de les persones que fan ús d'aquest recurs la percepció és que és baixa. Vic, que és un dels municipis que l'ofereix, considera que va ser una demanda continuada de les entitats però està molt poc utilitzat perquè la gent prefereix fer servir les xarxes de relació (família, amics, coneguts,...) per davant del servei d'higiene de l'alberg.

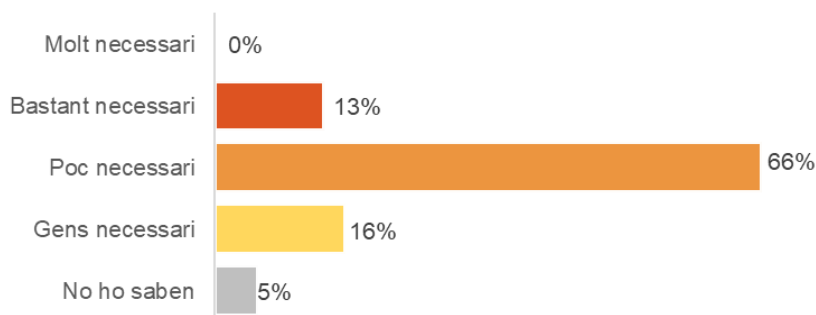
“Va ser una demanda continuada i es va muntar a l'alberg, però a l'hora de la veritat no ha funcionat com s'esperava. Si hi ha nens i nenes, aquests es dutxen a l'escola, i els altres membres de la família a casa d'algun familiar, amic o conegut”.

11.10.2 Percepció de la necessitat dels serveis d'higiene

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat poc necessari (66%) i gen necessari (16%). Per tant, més del 80% dels municipis que responen la consulta el consideren poc o gens necessari.

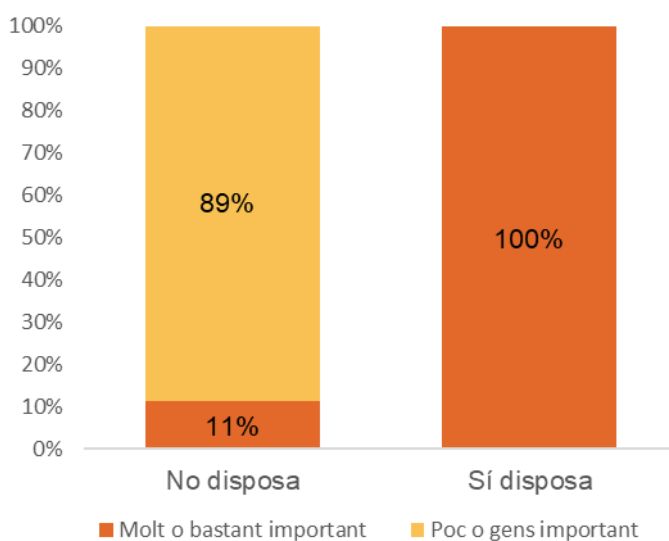
Figura 11-39. Percepció del grau de necessitat de disposar de serveis d'higiene

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la totalitat dels municipis que ja compten amb el servei d'higiene el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, només un 11% també el considera necessari.

Figura 11-40. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de serveis d'higiene

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.11 Prestacions pel pagament de l'habitatge

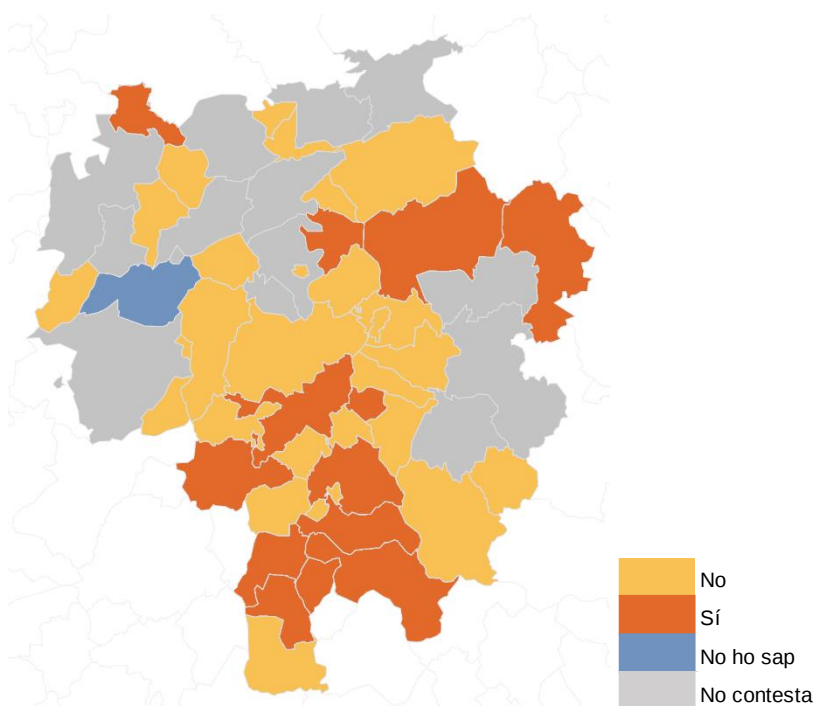
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: ***“El seu municipi disposa de prestacions pel pagament de l'habitatge?”***

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.11.1 Presència de les prestacions pel pagament de l'habitatge als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca que disposen de prestacions pel pagament de l'habitatge. Posteriorment, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

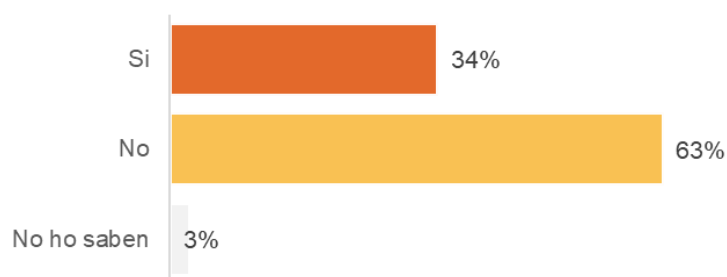
Figura 11-41. Mapa de municipis amb prestacions pel pagament de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Aproximadament un de cada tres municipis que han respost la consulta disposen de prestacions pel pagament de l'habitatge al servei d'aquelles persones que tenen dificultat per a fer front la despesa habitacional.

Figura 11-42. Percentatge de municipis amb prestacions pel pagament de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

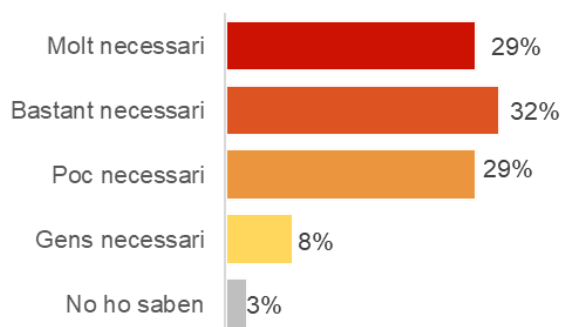
Respecte a la quantificació, els municipis més petits són els que més fàcilment tenen comptabilitzades les persones que han requerit aquesta ajuda. Quan la població supera els 1.000 habitants hi ha municipis que aporten la dada (normalment entre 10 i 100 ajuts l'any) fins arribar a Vic que supera els 800 ajuts l'any.

11.11.2 Percepció de la necessitat de les prestacions pel pagament de l'habitatge

Un altre element important és la percepció que tenen de la necessitat de disposar de les prestacions pel pagament de l'habitatge. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (29%) i bastant necessari (32%). Per tant, gairebé 2 de cada 3 municipis el consideren necessari, mentre que l'altre terç no ho considera així.

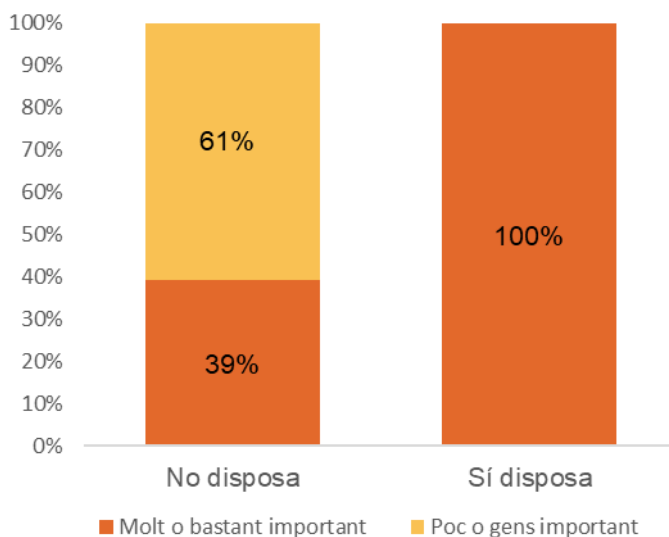
Figura 11-43. Percepció del grau de necessitat de disposar de prestacions pel pagament de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la totalitat dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, només 4 de cada 10 també el considera necessari.

Figura 11-44. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de prestacions pel pagament de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.12 Prestacions pel pagament de subministraments bàsics

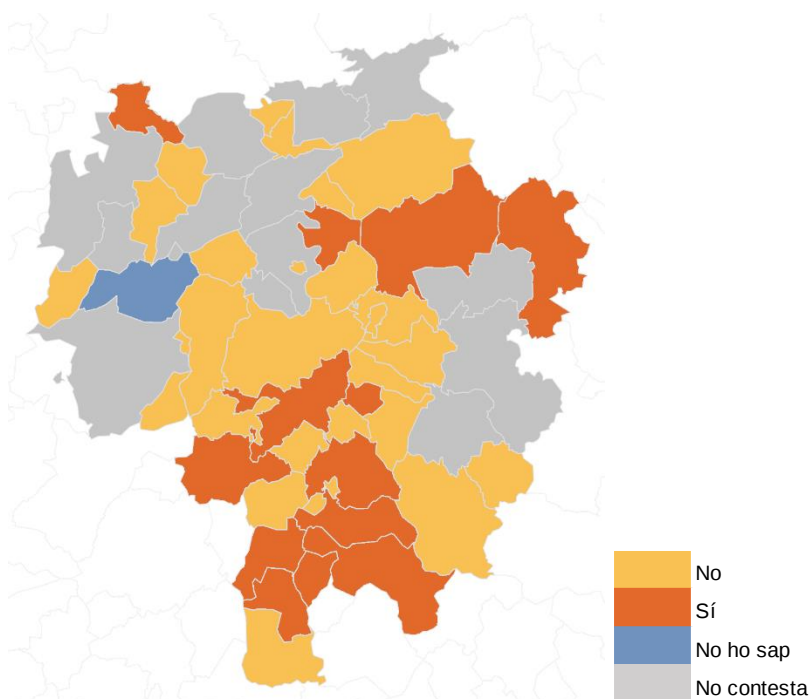
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa de prestacions pel pagament de subministraments bàsics?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.12.1 Presència de prestacions pel pagament de subministraments bàsics als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca que disposen de prestacions pel pagament de subministraments bàsics i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-45. Mapa de municipis amb prestacions pel pagament de subministraments bàsics

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Gairebé la totalitat (92%) dels municipis que han respost la consulta disposen de prestacions per al pagament de subministraments bàsics, la majoria d'ells fan referència als bons socials.

Figura 11-46. Percentatge de municipis amb prestacions pel pagament de subministraments bàsics

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la quantificació de les persones que fan ús d'aquest recurs, els municipis amb menys població són els que tenen una menor quantitat de persones que el fan servir, per exemple Rupit i Pruit i el Brull només han tingut una persona que hagi utilitzat la prestació pel pagament del subministrament bàsic el darrer any. Els municipis més poblats com Manlleu superen les 200 famílies.

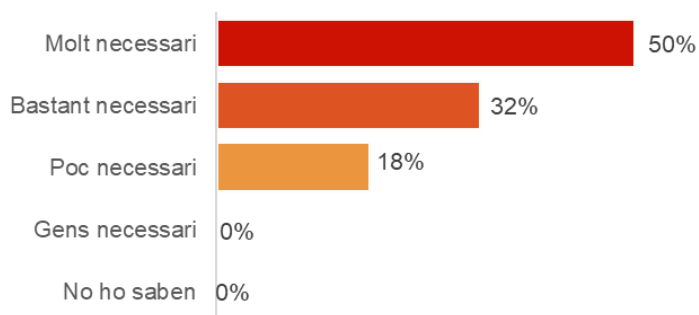
“A Vic no oferim prestacions pròpies però sí que fem els informes de vulnerabilitat per tramitar els bons socials, i això ja funciona”. “Fa un temps es va ajudar al pagament dels subministres però no solucionava res”.

11.12.2 Percepció de la necessitat de la presència de prestacions pel pagament de subministraments bàsics als municipis de la comarca

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat de les prestacions pel pagament de subministraments bàsics. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (50%) i bastant necessari (32%). Per tant, més del 80% dels municipis que han contestat la consulta el consideren necessari.

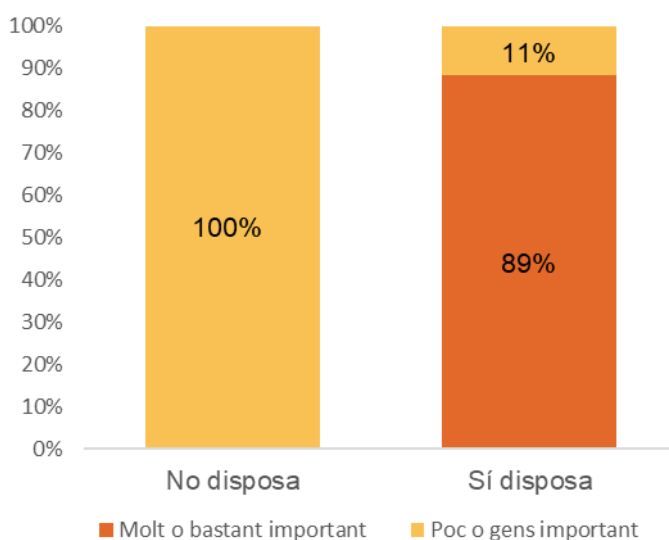
Figura 11-47. Percepció del grau de necessitat de disposar de prestacions pel pagament de subministraments bàsics

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Per tal de determinar la necessitat d'aquest recurs, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (89%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, cap d'ells el considera necessari.

Figura 11-48. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de prestacions pel pagament de subministraments bàsics

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.13 Ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

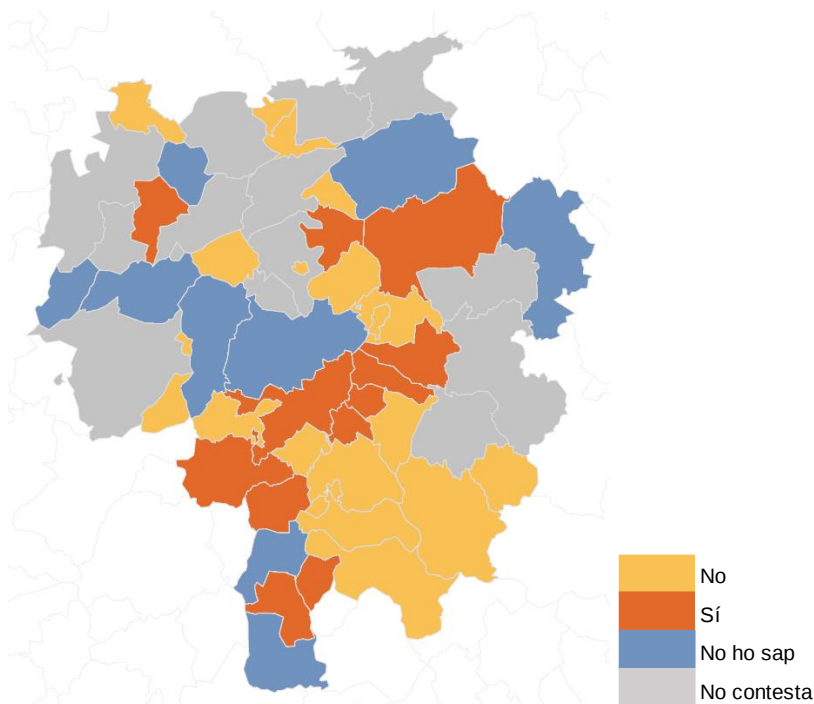
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa d'ajuts a la rehabilitació de l'habitatge?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre els ajuts a la rehabilitació de l'habitatge, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.13.1 Presència de l'ajuts a la rehabilitació de l'habitatge als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca que tenen ajuts a la rehabilitació de l'habitatge i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

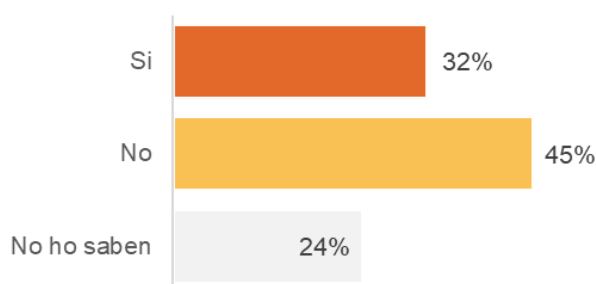
Figura 11-49. Mapa de municipis amb ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Un de cada tres municipis de la comarca que han respost la consulta disposen d'aquests ajuts. Cal destacar també la gran quantitat de municipis que no saben respondre si disposen d'aquests ajuts, probablement perquè la compartimentació entre els ajuts de caire social i els ajuts més urbanístics no estan coordinats.

Figura 11-50. Percentatge de municipis amb ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la quantificació de les persones que fan ús d'aquest recurs, hi ha per una banda manca d'informació i per altra, un nombre baix d'ús, a la majoria dels municipis que han contestat asseguruen que són menys de 10 sol·licituds l'any.

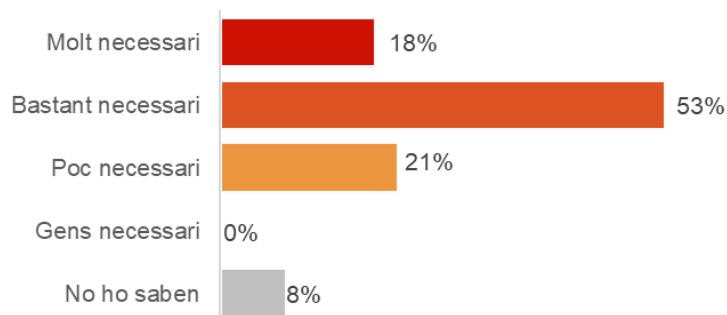
"A nivell de la Generalitat de Catalunya els ajuts són molt pobres, 3.000 euros, i els requeriments són molt exigents, això fa que la gent no ho acabi demanant".

11.13.2 Percepció de la necessitat dels ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat de disposar dels ajuts a la rehabilitació de l'habitatge. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (18%) i bastant necessari (53%). Per tant, tot i no ser un servei gaire estès un 71% dels municipis que han resposta la consulta el consideren necessari en algun grau.

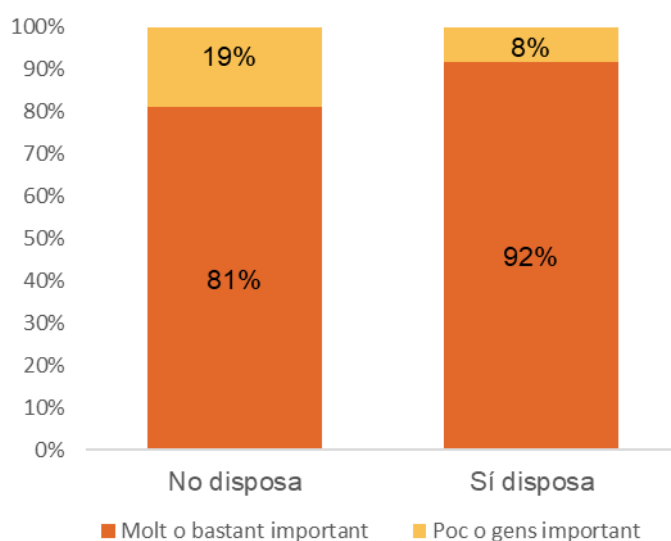
Figura 11-51. Percepció del grau de necessitat de disposar d'ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (92%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no tenen ajuts a la rehabilitació, la demanda també és molt alta (81%). Un dels motius que apareixen en aquesta demanda és la necessitat de poder recuperar immobles en mal estat per augmentar el parc d'habitatge de lloguer.

Figura 11-52. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat d'ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.14 Parc d'habitatge social

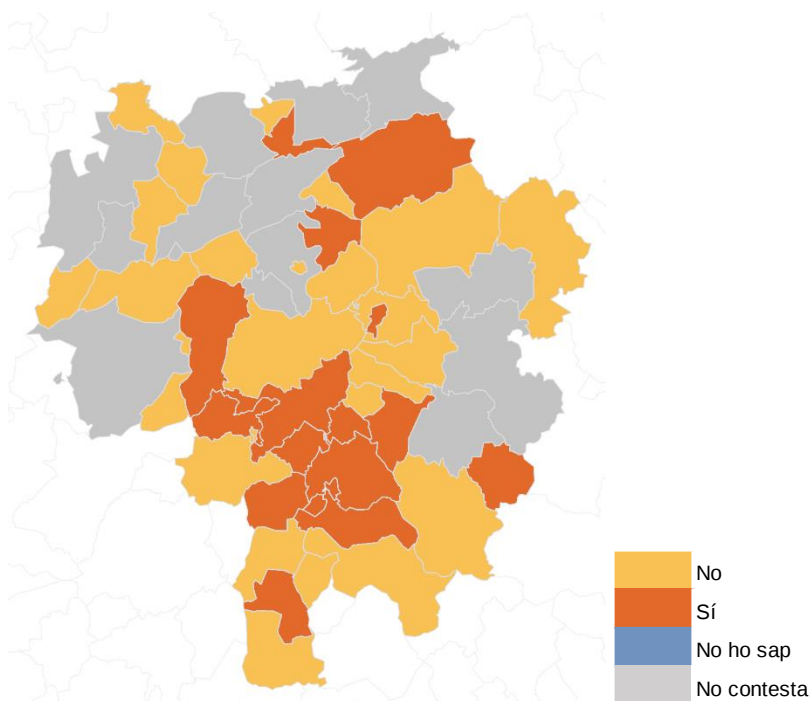
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: ***“El seu municipi disposa de parc d'habitatge social (habitatge protegit, borsa de mediació de lloguer social, habitatges d'inserció, altres habitatges destinats a polítiques socials)?”***

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre la disponibilitat d'habitatge social, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.14.1 Presència del parc d'habitatge social als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb habitatge social i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-53. Mapa de municipis amb parc d'habitatge social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Quatre de cada deu municipis consultats disposen d'aquest valuós recurs, un dels més demandats per tal de fer front a la dificultat habitacional a la comarca i poder fer front a les diferents situacions de sensellarisme i exclusió residencial.

Figura 11-54. Percentatge de municipis amb parc d'habitatge social

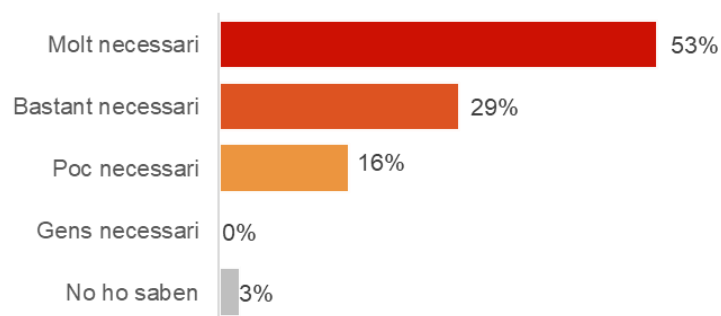
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.14.2 Percepció de la necessitat del parc d'habitatge social

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (53%) i bastant necessari (29%). Per tant, més del 80% dels municipis consultats el consideren necessari.

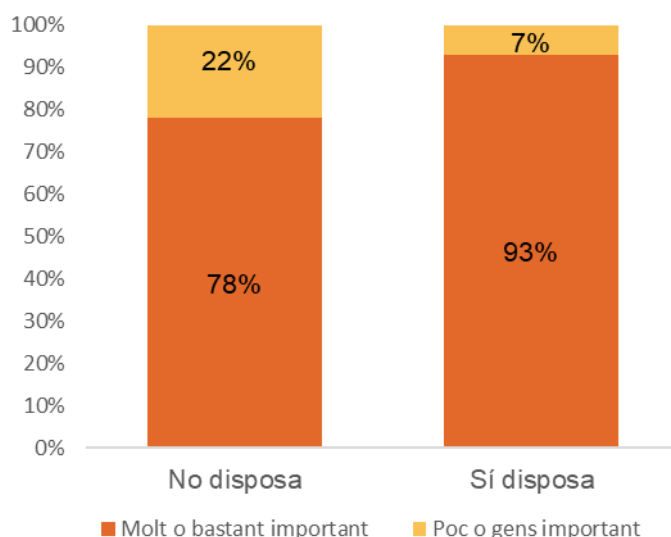
Figura 11-55. Percepció del grau de necessitat de disposar de parc d'habitatge social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (93%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, també el consideren molt o bastant necessari (78%).

Figura 11-56. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de parc d'habitatge social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.15 Allotjament provisional

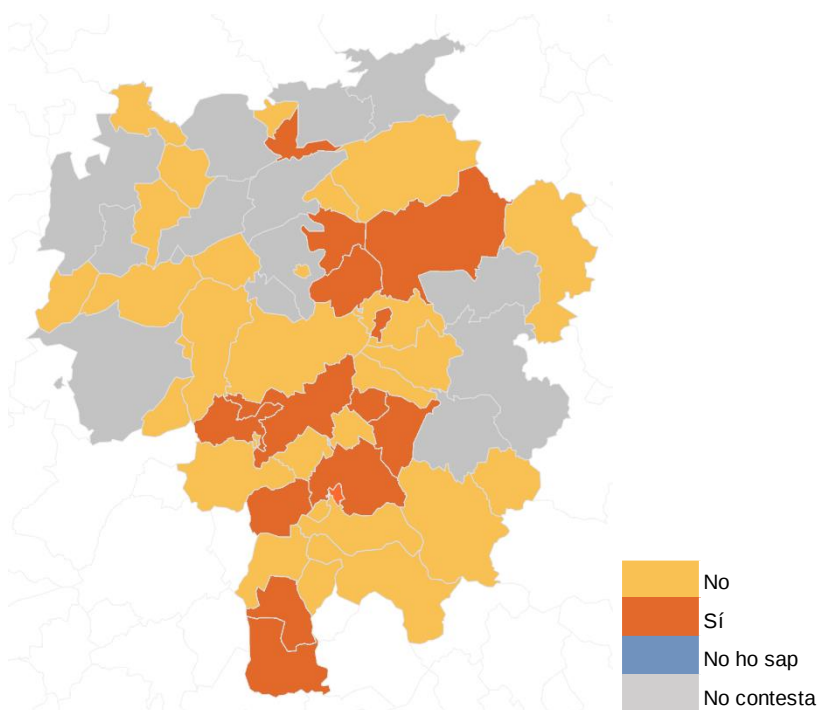
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa d'allotjament provisional?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquesta possibilitat d'allotjament al municipi, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.15.1 Presència de l'allotjament provisional als municipis de la comarca

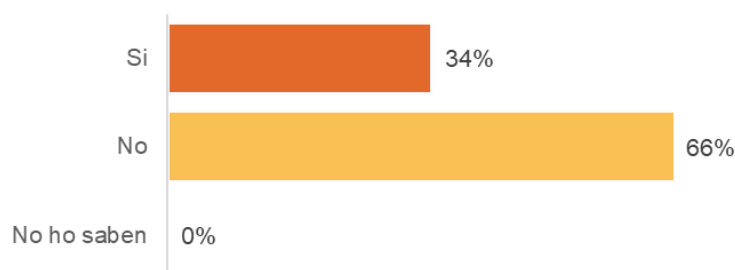
El mapa següent mostra els municipis de la comarca que tenen la possibilitat d'un allotjament provisional i, posteriorment, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

Figura 11-57. Mapa de municipis amb allotjament provisional

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

Un de cada tres municipis que han respost la consulta disposen del servei d'allotjament provisional.

Figura 11-58. Percentatge de municipis amb allotjament provisional

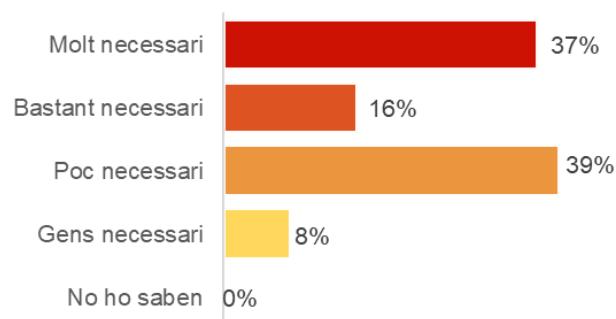
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la quantificació la majoria de municipis ho tenen comptabilitzat, per exemple Manlleu tenen 16 persones als habitatges temporals (5 unitats familiars) i 6 persones als habitatges de llarga estada (4 unitats familiars). Altres municipis com Taradell, Tona o Roda de Ter també tenen més de 10 persones allotjades en aquesta tipologia de recurs.

11.15.2 Percepció de la necessitat de l'allotjament provisional

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

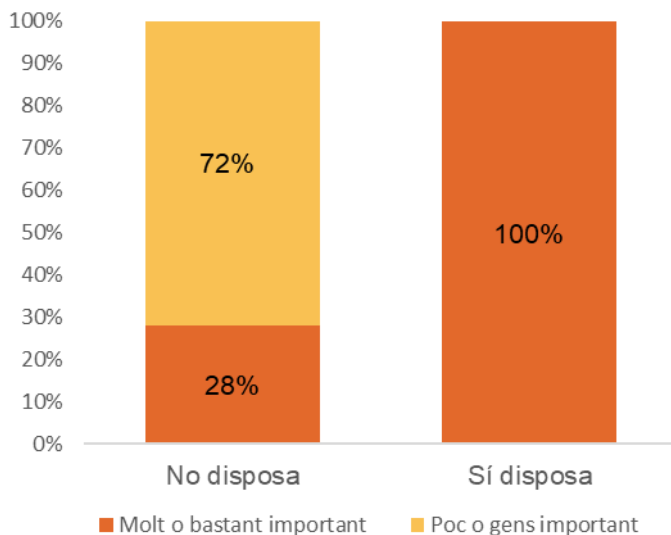
Com mostra la figura següent hi ha força disparitat d'opinió sobre la seva necessitat. Es un recurs considerat molt necessari (37%) però també poc necessari (39%). Per tant, tot i que una mica més de la meitat el considera molt o bastant necessari, també hi ha una part de gairebé la meitat que no ho considera .

Figura 11-59. Percepció del grau de necessitat de disposar d'allotjament provisional

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la totalitat dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, una mica més de la quarta part també el considera necessari.

Figura 11-60. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat d'allotjament provisional

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.16 Serveis de mediació

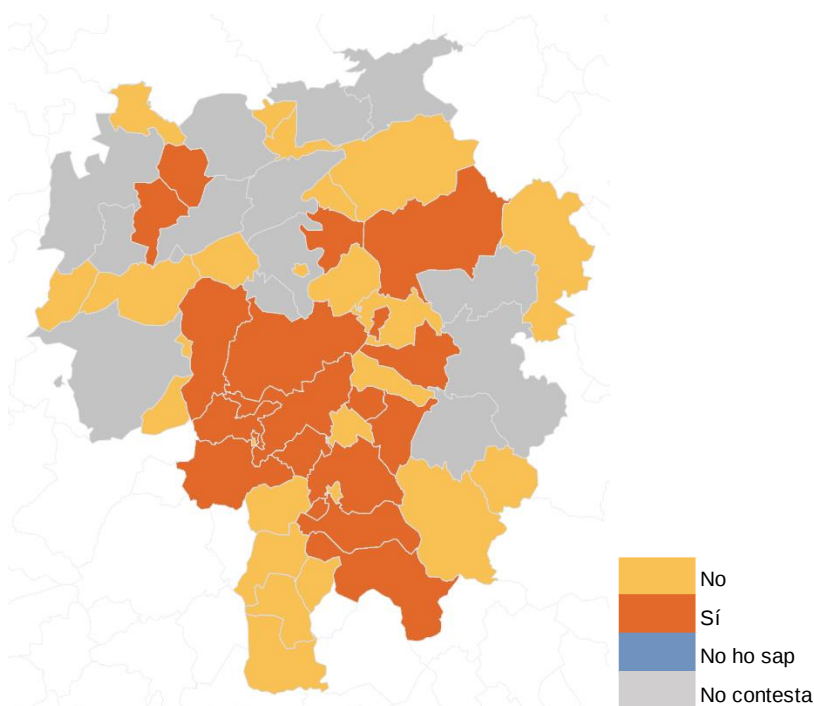
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa serveis de mediació (Ofideute, ...)?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.16.1 Presència dels serveis de mediació als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca del servei de mediació i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

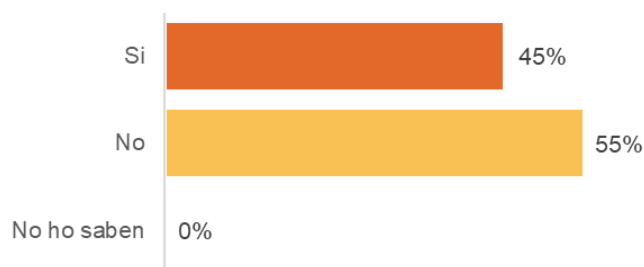
Figura 11-61. Mapa de municipis amb serveis de mediació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

El 45% dels municipis consultats disposen de serveis de mediació, el 55% contesten que no el tenen.

Figura 11-62. Percentatge de municipis amb serveis de mediació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

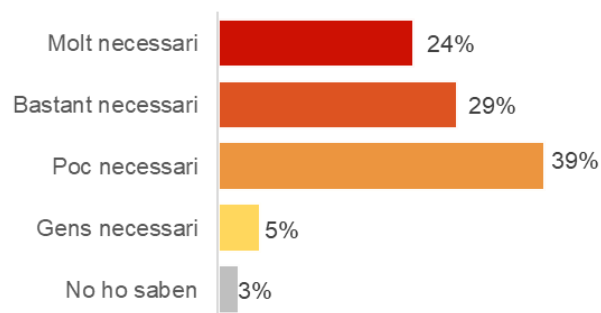
Respecte a la quantificació de les persones la majoria dels municipis considera que l'ús d'aquest servei de mediació és molt baix, en alguns casos inexistent.

11.16.2 Percepció de la necessitat dels serveis de mediació

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent el percentatge més elevat correspon a aquells municipis que creuen que el servei de mediació és poc necessari (39%). Pel contrari els que el consideren bastant necessari (29%) i molt necessari (24%) sumen una mica més de meitat dels municipis consultats. Per tant, hi ha certa divisió tot i que hi ha més municipis que el consideren un servei necessari.

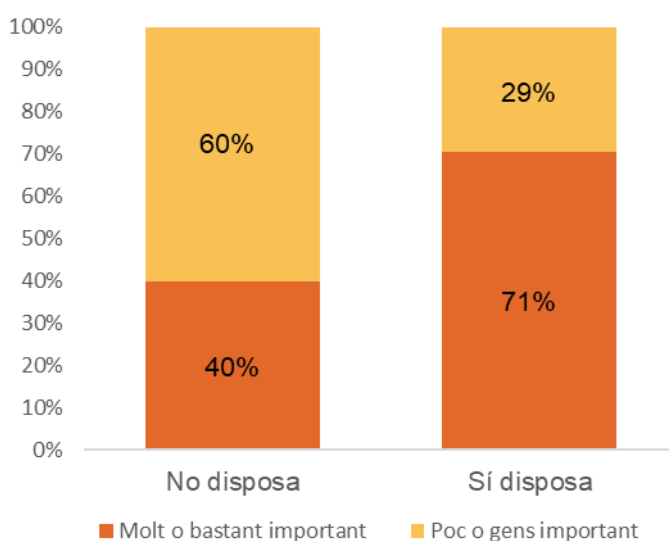
Figura 11-63. Percepció del grau de necessitat de disposar de serveis de mediació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (71%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, 4 de cada 10 també el considera necessari.

Figura 11-64. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de serveis de mediació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.17 Serveis de salut i accés al sistema sanitari

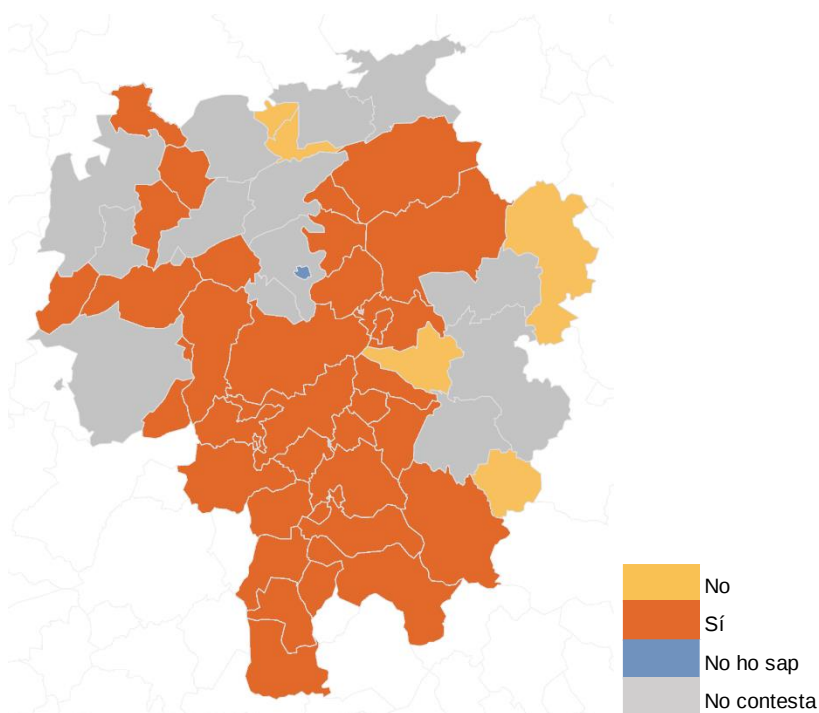
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: ***“El seu municipi disposa serveis de salut i accés al sistema sanitari (ajuts a la compra de medicaments, atenció sanitària, suport psicològic, ...?)”***

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest servei de salut, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.17.1 Presència dels serveis de salut i accés al sistema sanitari als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb aquest recurs i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

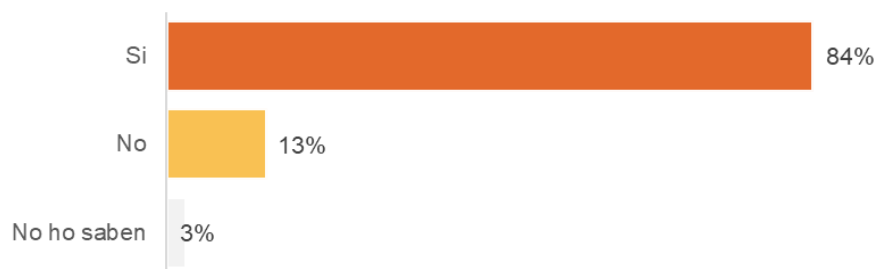
Figura 11-65. Mapa de municipis amb serveis de salut i accés al sistema sanitari

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona.

La gran majoria dels municipis que han respost tenen aquest servei de salut destinat a la ciutadania que pot estar en situació de sensellarisme i exclusió residencial.

Figura 11-66. Percentatge de municipis amb serveis de salut i accés al sistema sanitari

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

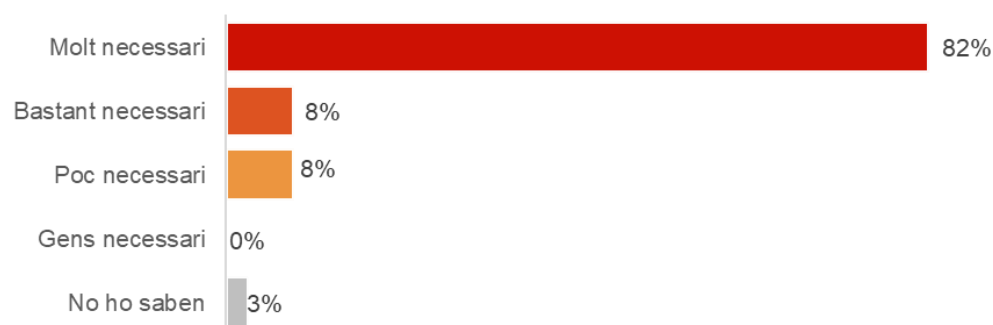
Respecte a la quantificació, la majoria dels municipis no indiquen aquesta dada perquè no la tenen disponible.

11.17.2 Percepció de necessitat dels serveis de salut i accés al sistema sanitari

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (82%), una resposta que si li sumem el percentatge dels qui consideren aquest servei com a bastant necessari (8%), gairebé es supera el 90%.

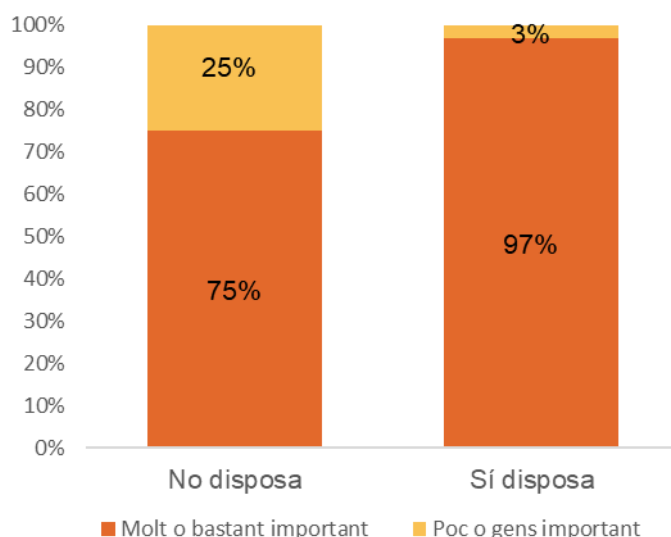
Figura 11-67. Percepció del grau de necessitat de disposar de serveis de salut i accés al sistema sanitari

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (97%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no tenen el servei, el grau de percepció de necessitat també és alt (75%).

Figura 11-68. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat de serveis de salut i accés al sistema sanitari

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.18 Atenció laboral

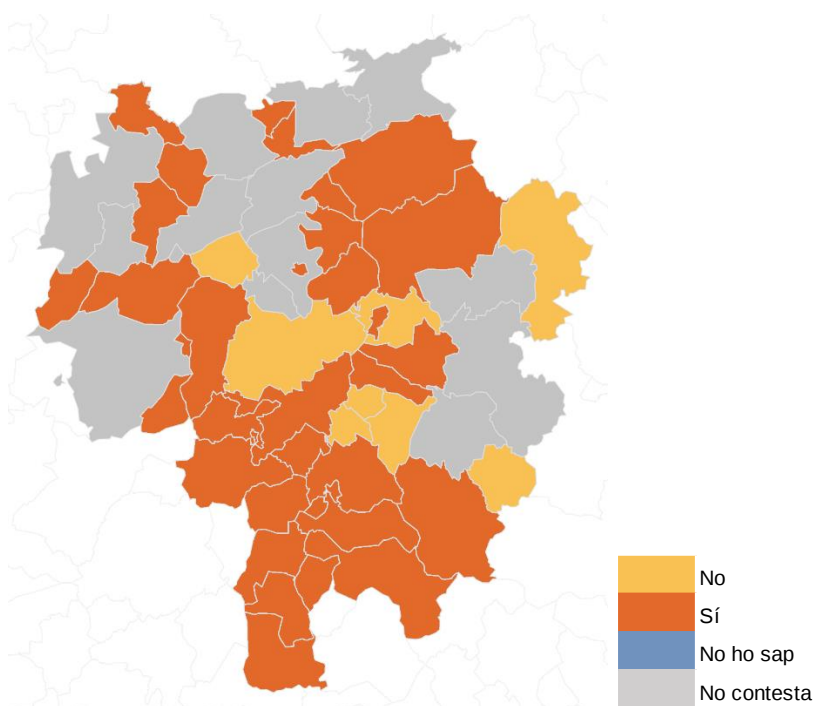
Per aquest recurs s'ha realitzat la següent pregunta: **“El seu municipi disposa d'atenció laboral (inserció, formació, borsa de treball, ...)?”**

A continuació es presenten els principals resultats obtinguts a la consulta sobre aquest recurs, tant a nivell de la presència actual del recurs com de la percepció de necessitat que en pot tenir el municipi.

11.18.1 Presència de l'atenció laboral als municipis de la comarca

El mapa següent mostra els municipis de la comarca amb aquest recurs d'atenció laboral i, a continuació, es mostra un gràfic amb el percentatge que aquest representa sobre el total de municipis que han donat resposta a la consulta.

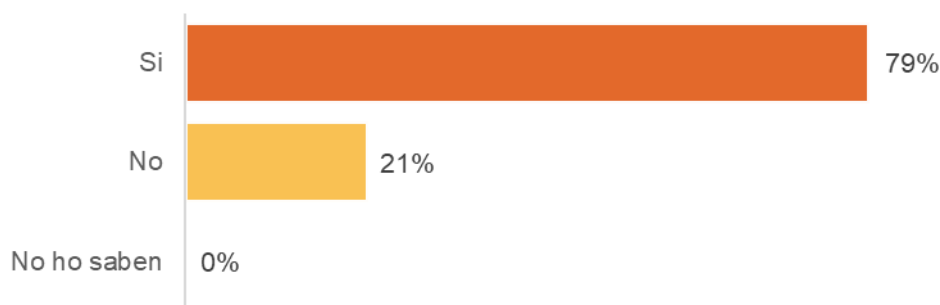
Figura 11-69. Mapa de municipis amb atenció laboral

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona .

El 79% dels municipis que han respost la consulta disposen d'aquest servei d'atenció laboral que en molts casos pot ser una forma de reconduir situacions d'exclusió residencial derivades de la manca de recursos econòmics.

Figura 11-70. Percentatge de municipis amb atenció laboral

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

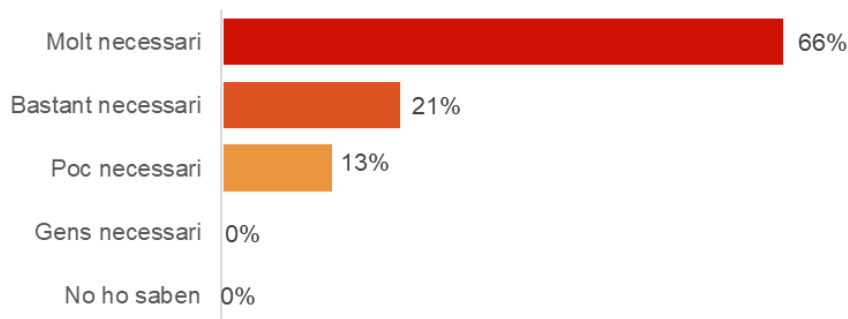
Respecte a la quantificació, la casuística és alta, municipis com Tona amb 841 o Taradell amb 557 persones són els municipis que han contestat i que tenen més persones que han utilitzat el servei. Municipis més grans com Manlleu expressen la dificultat de disposar d'aquesta informació perquè la gestió d'aquest servei la porta una altra regidoria, en aquest cas la vinculada a promoció econòmica.

11.18.2 Percepció de la necessitat de l'atenció laboral

El segon element analitzat és la percepció que tenen de la necessitat del recurs. Aquesta pregunta s'ha realitzat tant als municipis que tenen el recurs com a aquells que no el tenen, per tal de determinar-ne el grau de necessitat futura.

Com mostra la figura següent és un recurs considerat molt necessari (66%) i bastant necessari (21%). Per tant, gairebé el 90% dels municipis consideren necessària l'atenció laboral.

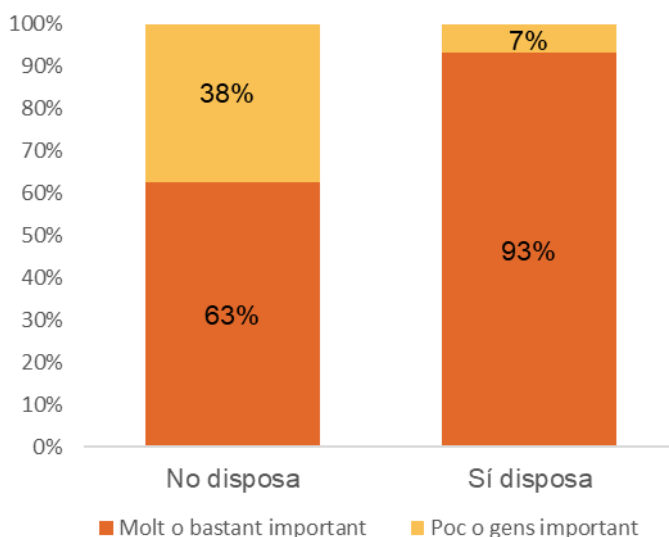
Figura 11-71. Percepció del grau de necessitat de disposar d'atenció laboral

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Finalment, i per tal de poder detectar la necessitat d'aquest recurs per part dels diferents municipis de la comarca d'Osona, s'ha relacionat la variable "disposar o no del recurs" i "grau de necessitat percebut". La figura següent mostra que la gran majoria (93%) dels municipis que ja compten amb aquest recurs el consideren molt o bastant necessari. En el cas dels municipis que no el tenen, també el consideren necessari, tot i que amb un percentatge inferior (63%).

Figura 11-72. Relació entre la disponibilitat i la percepció del grau de necessitat d'atenció laboral

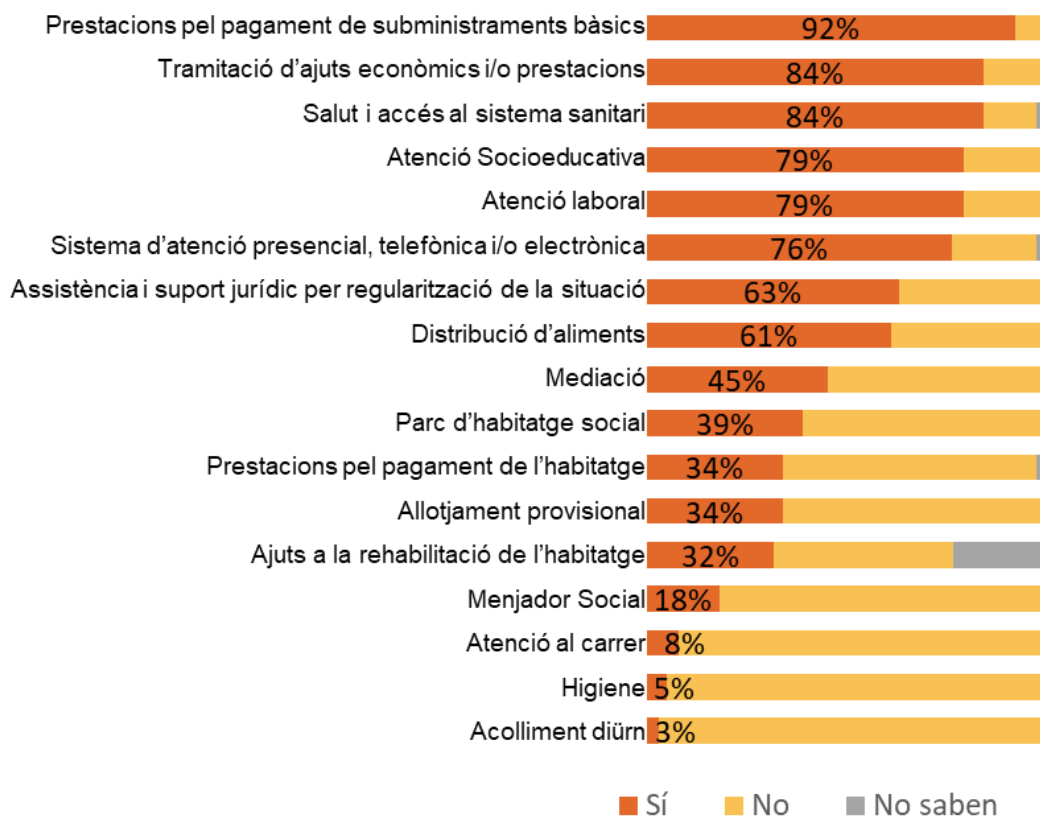

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

11.19 Resum dels recursos per abordar el sensellarisme

Aquest darrer apartat inclou un resum de la presència dels diferents recursos. La figura següent mostra ordenadament els diferents recursos, destaquen per estar més presents aquells vinculats a prestacions i ajuts, destacant per estar menys presents els vinculats a elements per persones sense sostre o sense habitatge com són l'acolliment diürn, la higiene i l'atenció al carrer.

Figura 11-73. Resum del percentatge de presència dels diferents recursos destinats al sensellarisme als municipis de la Comarca d'Osona

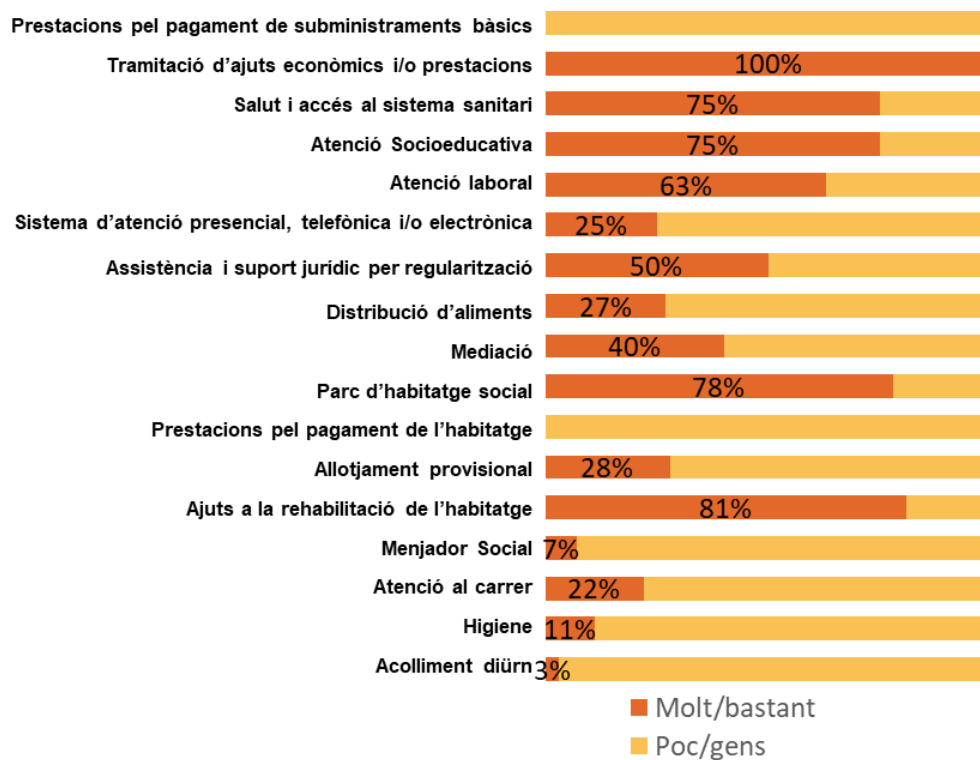
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Tal i com s'ha vist a l'apartat, s'ha considerat avaluar la importància dels diferents recursos entre en municipis que els tenen i també entre els que no els tenen disponibles.

La figura de la taula següent mostra el grau d'importància dels diferents recursos entre aquells municipis que no els tenen. Cal destacar que hi ha 6 recursos que tenen un grau d'importància alta:

- Tramitació d'ajuts econòmics i/o prestacions
- Salut i accés al sistema sanitari
- Atenció Socioeducativa
- Atenció laboral
- Parc d'habitatge social
- Ajuts a la rehabilitació de l'habitatge

Figura 11-74. Resum del grau d'importància dels recursos per aquells municipis que no disposen del recurs.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

12. Polítiques per abordar el sensellarisme

12.1 Actuacions presents i futures

En aquest apartat es descriuran algunes de les actuacions que els municipis consultes han portat a terme i també quines tenen previstes d'executar. En concret s'ha consultat sobre:

- Recompte nocturn de persones sense sostre
- Cens de persones sense sostre
- Cens d'habitatges buits
- Creació d'una Xarxa d'atenció a les persones sense llar
- Pla Local d'Habitatge / Pla d'Actuació Municipal d'Habitatge
- Diagnosi d'ocupacions sense títol habilitant
- Protocol d'actuació davant de les ocupacions sense títol habilitant
- Increment del parc d'habitatge social (públic o privat)
- Intermediació amb propietaris d'habitatges buits (petits i/o grans tenidors)
- Campanyes de sensibilització ciutadana
- Catàleg de serveis i recursos
- Sancions als habitatges buits
- Serveis de mediació per evitar la pèrdua de l'habitatge

Per a cadascuna d'elles se'ls hi demanava si estava realitzada, si estava prevista (a curs o mig termini) o si no estava prevista portar a terme.

Respecte al recompte nocturn de persones sense sostre, la majoria dels municipis que han respost la consulta, no ho tenen previst (92%).

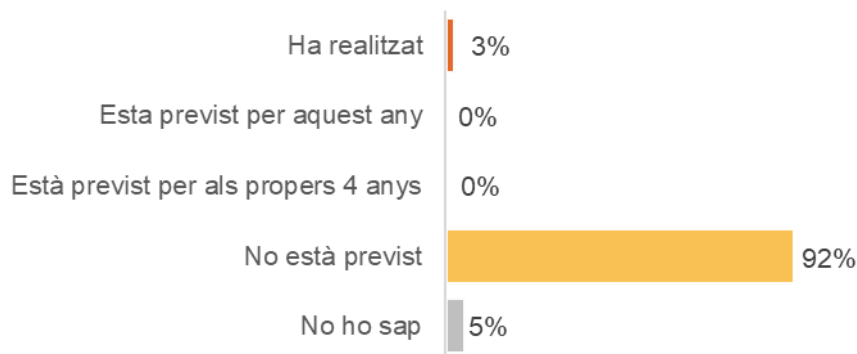
Figura 12-1. Estat actual i previsió futura de la realització d'un "Recompte nocturn de persones sense sostre"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Respecte a la realització d'un cens de persones sense sostre, la resposta és la mateixa i la gran majoria dels municipis que han respost la consulta no ho tenen previst fer (92%).

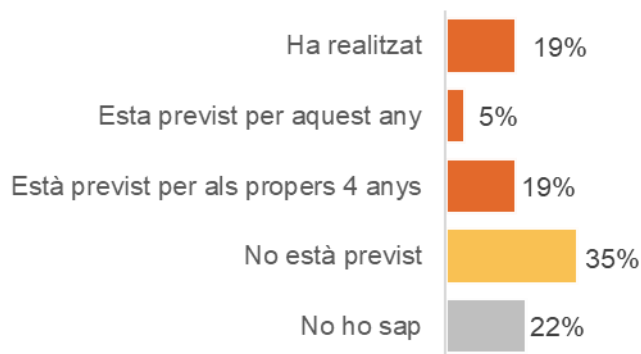
Figura 12-2. Estat actual i previsió futura de la realització d'un "Cens de persones sense sostre"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

El cens d'habitatges buits és una actuació que genera més interès entre els municipis consultats. Hi ha un 19% que ja l'ha realitzat i un 24% que ho tenen previst, ja sigui a 1 any o a 4 anys vista. Tot i això, també hi ha un 35% que no ho tenen previst fer.

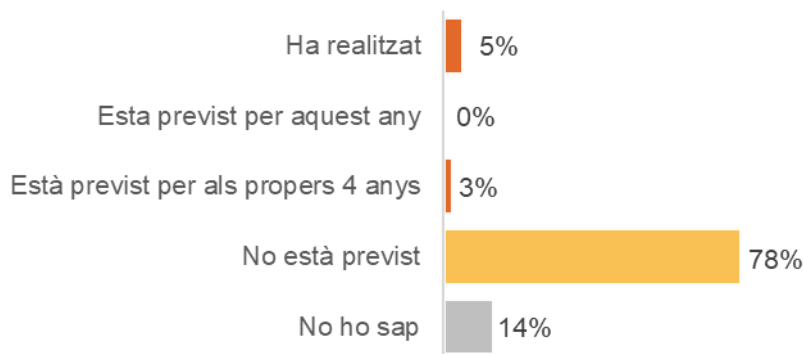
Figura 12-3. Estat actual i previsió futura de la realització d'un "Cens d'habitatges buits"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La creació d'una xarxa d'atenció a les persones sense llar està poc present i hi ha poc interès en fer-ne una entre els municipis consultats. En concret, el 78% han respost que no ho tenen previst desenvolupar.

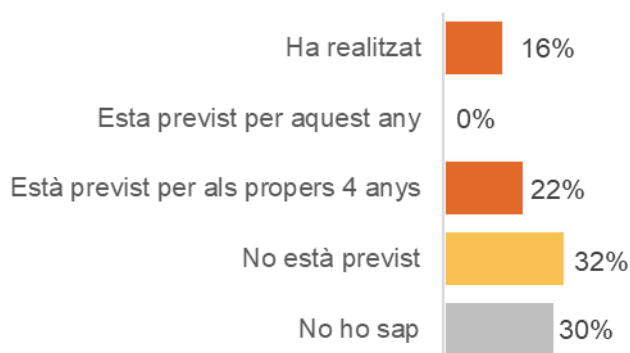
Figura 12-4. Estat actual i previsió futura de la realització de la “Creació d'una Xarxa d'atenció a les persones sense llar”

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

El Pla Local d'Habitatge o el Pla d'Actuació Municipal d'Habitatge són dues eines de planificació pensades per a la gestió de l'habitatge entre els municipis. Com en el cas del cens dels habitatges buits, hi ha un percentatge que ja té el pla realitzat (16%), però encara és més elevat el percentatge de municipis que ho consideren una tasca pendent per als propers 4 anys (22%).

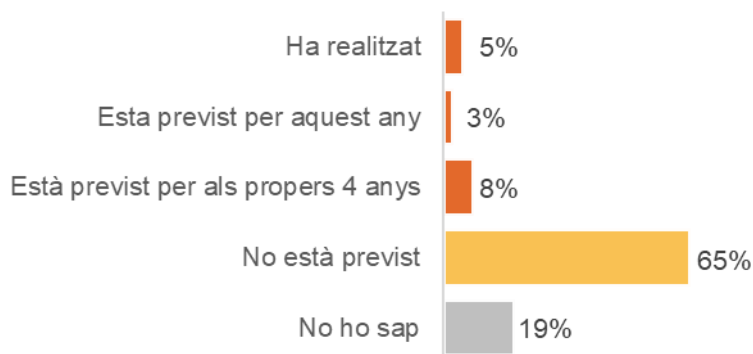
Figura 12-5. Estat actual i previsió futura de la realització d'un “Pla Local d'Habitatge / Pla d'Actuació Municipal d'Habitatge”

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La realització de la diagnosi d'ocupacions sense títol habilitant està poc present i poc prevista de desenvolupar en els propers anys entre els municipis consultats.

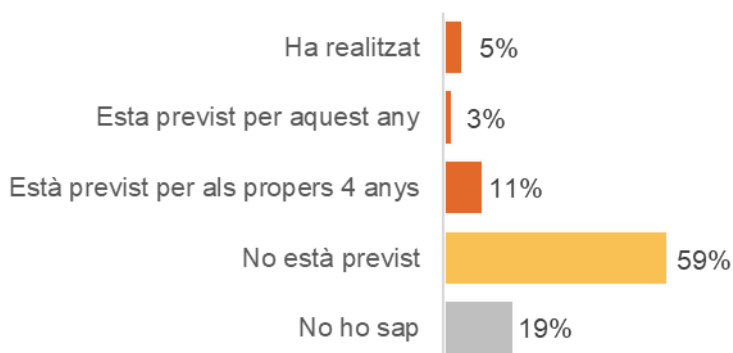
Figura 12-6. Estat actual i previsió futura de la realització d'una "Diagnosi d'ocupacions sense títol habilitant"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

El protocol d'actuació davant de les ocupacions sense títol habilitant té un comportament similar a la diagnosi amb un lleuger increment de portar-lo a terme en els propers anys. En concret, l'11% dels municipis que han respost la consulta tenen intenció de portar-lo a terme en els propers 4 anys, que sumat als qui tenen intenció de fer-ho el proper any, faria augmentar la seva presència a 2 de cada 10 municipis.

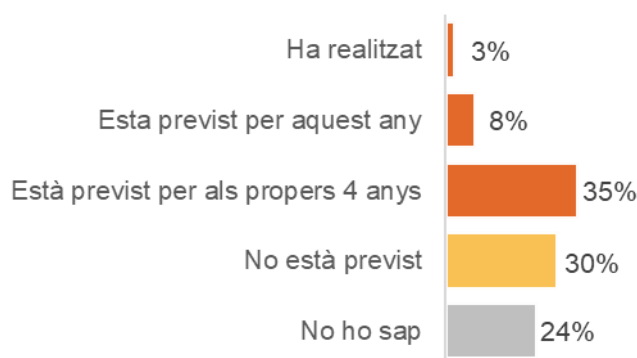
Figura 12-7. Estat actual i previsió futura de la realització d'un "Protocol d'actuació davant de les ocupacions sense títol habilitant"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

L'increment del parc d'habitatge social és un dels principals interessos de la majoria dels municipis consultats. Hi ha una minoria de municipis que han incrementat el seu parc però hi ha un 8% que el volen incrementar el proper any i un 35% que el volen incrementar durant aquesta propera legislatura.

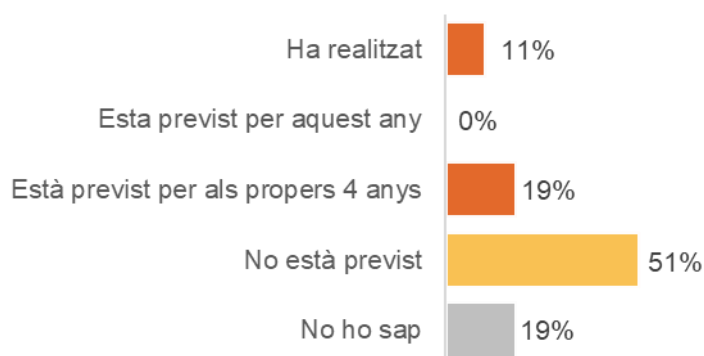
Figura 12-8. Estat actual i previsió futura de la realització d'un "Increment del parc d'habitatge social (públic o privat)"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La intermediació amb propietaris d'habitatges buits, ja siguin petits o grans tenidors, la realitzen ja el 11% dels municipis i un 19% la tenen prevista portar a terme durant els propers 4 anys, amb l'interès d'augmentar el parc de lloguer dels municipis.

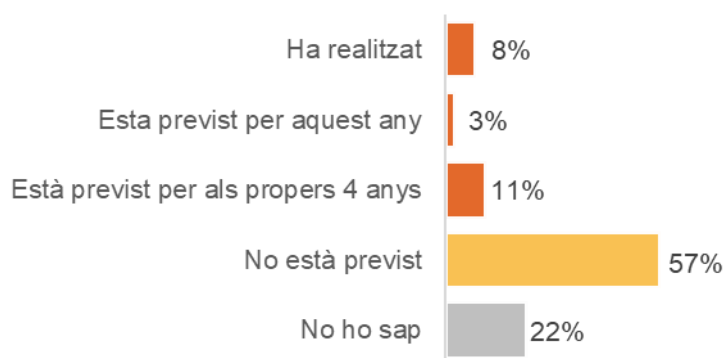
Figura 12-9. Estat actual i previsió futura de la realització de una "Intermediació amb propietaris d'habitatges buits (petits i/o grans tenidors)"

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les campanyes de sensibilització estan poc presents actualment als municipis consultats, només un 8% ha explicat que n'ha fet. Per altra banda, l'interès de portar a terme alguna campanya és d'un 14% si sumem els municipis que tenen intenció de fer-la el proper any (3%) i els que la volen fer durant els propers 4 anys (11%).

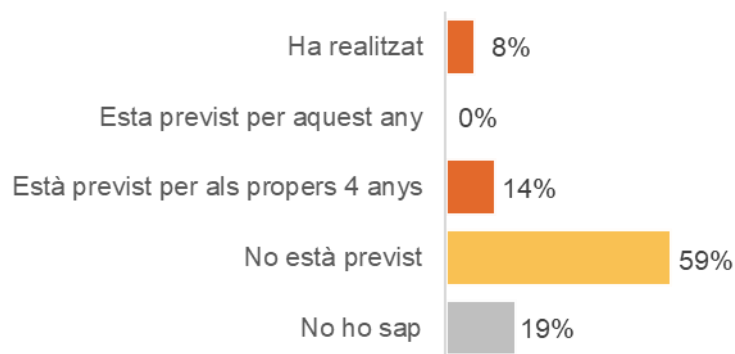
Figura 12-10. Estat actual i previsió futura de la realització de “Campanyes de sensibilització ciutadana”

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La figura següent mostra l'estat actual d'execució d'un catàleg de serveis i recursos i la seva predisposició a fer-lo en un futur. Un 59% no tenen previst desenvolupar aquesta tasca i un 14% la tenen prevista fer durant els propers 4 anys.

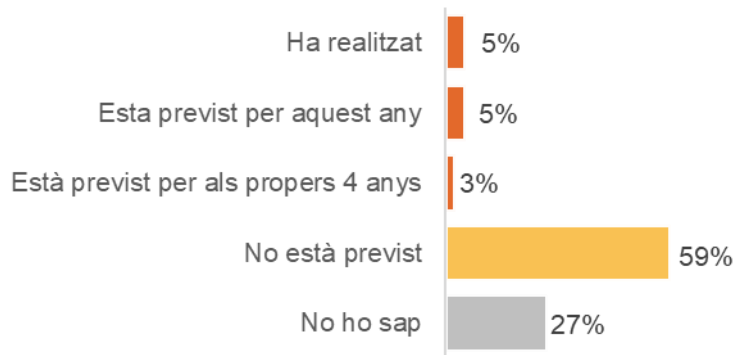
Figura 12-11. Estat actual i previsió futura de la realització d'un “Catàleg de serveis i recursos”

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les sancions destinades als habitatges buits tenen una baixa presència i una baixa predisposició entre els ajuntaments a desenvolupar-les en els propers anys. Probablement, la controvèrsia sobre la seva viabilitat jurídica i la possible poca efectivitat fa que els municipis tinguin més en compte la mediació amb propietaris que no les sancions.

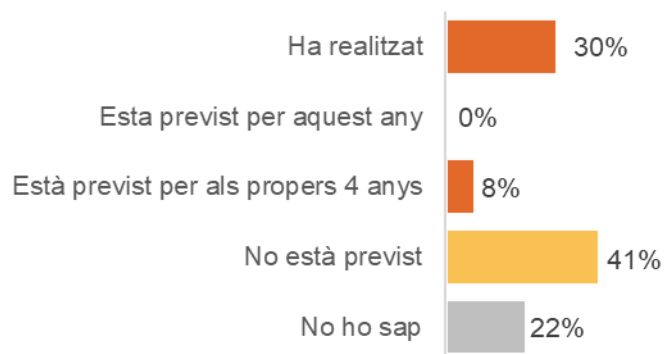
Figura 12-12. Estat actual i previsió futura de la realització de “Sancions als habitatges buits”

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Sobre els serveis de mediació per evitar la pèrdua de l'habitatge, ja és una actuació present en 3 de cada 10 municipis que han respost la consulta, també hi ha un interès en el 8% restant.

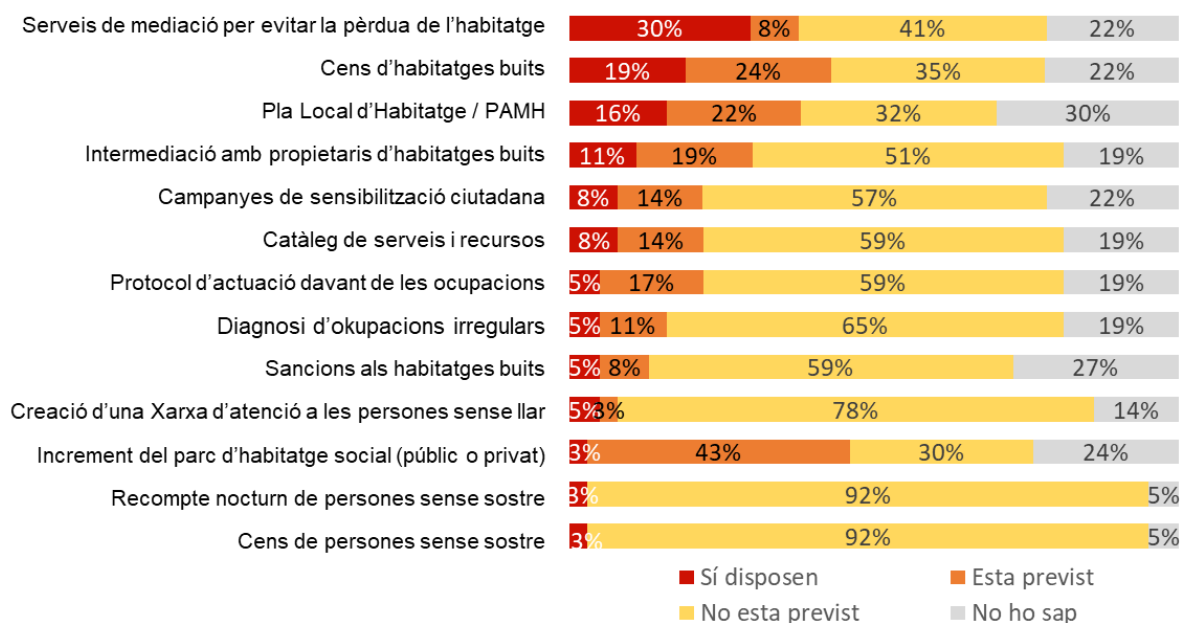
Figura 12-13. Estat actual i previsió futura de la realització de “Serveis de mediació per evitar la pèrdua de l'habitatge”

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

La figura següent resumeix les diferents polítiques per abordar el sensellarisme. Per una lectura més fàcil s'ha agrupat la previsió a 1 any o a 4 anys.

Figura 12-14. Resum de present i futur de polítiques per abordar el sensellarisme

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

12.2 Programes per abordar el sensellarisme

A continuació es presenten alguns dels programes que s'han esmentat al llarg de les sessions participades que en tot moment han acompanyat a aquesta diagnosi. Aquests són:

Projecte Sostre 360

Sostre 360 és un programa d'habitatge social protegit o recursos residencials en l'àmbit del sensellarisme **per a joves en situació de vulnerabilitat i risc de carrer**, des d'una perspectiva sistèmica i amb un acompanyament personalitzat que treballa amb xarxa amb el territori i de forma multidisciplinària per evitar cronificar situacions d'exclusió social.

Les persones beneficiàries són joves en situació de vulnerabilitat de carrer, amb situació de sense llar amb independència de la situació prèvia.

Durant les sessions participatives aquest ha estat un dels programes més esmentats, principalment pel personal tècnic i també durant la sessió en primera persona. En aquest sentit, ha estat considerat com un programa imprescindible per poder donar resposta a aquells joves que un cop surten del centre de menors no tenen a on anar.

“Manca habitatge per acollir a les persones joves procedents dels centres de menors. El 90% dels nois i noies que surten dels centres de menors es troben en situació de sensellarisme”.

“Al centre de menors tenim 130 places, i per a majors de 18 anys, només 3. Per tant, 127 s'han de buscar la vida”.

Programa Reallotgem

Reallotgem és un programa impulsat per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya per captar habitatges del mercat privat en condicions d'habitabilitat i així poder ampliar el parc d'habitatge social disponible.

L'Agència lloga directament l'habitatge al propietari i li garanteix el cobrament mitjançant un contracte d'arrendament d'acord amb la Llei d'Arrendaments Urbans actualment vigent.

Fins ara, el programa Reallotgem.cat cercava habitatges buits per reallotjar, per la via de la cessió d'ús, persones en situació d'emergència econòmica i social que havent obtingut proposta favorable d'adjudicació d'habitatge per part de la Mesa d'emergències de Catalunya o municipal, si era el cas, estaven pendents de reallotjament.

Ara, a més, s'aprova una ampliació del programa per captar habitatges amb persones que ja siguin residents en aquests habitatges, per aquells casos que per motius de desnonament imminent es pugui oferir als seus residents un lloguer en el propi habitatge, o algun d'alternatiu que s'adeqüi a la unitat de convivència.

Programa 60/40

El Programa 60/40 és un recurs econòmic que té per finalitat ajudar als casos amb valoració favorable de la Mesa de Valoració de situacions d'emergències econòmiques i socials de Catalunya, quan les administracions actuant no disposen de cap altra alternativa de real·lotjament, creant un mecanisme de col·laboració entre la Generalitat i l'administració local amb l'objectiu de donar compliment a l'article 5.6 de la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica.

L'Agència de l'Habitatge de Catalunya destina una aportació econòmica a les Administracions locals, per tal que puguin arrendar un habitatge al mercat privat de lloguer, per al real·lotjament de les famílies, i demanar-ne l'adhesió a l'acord de la Xarxa d'Habitatges d'Inserció Social.

Programa Pedala

Pedala és un projecte del Consell Comarcal d'Osona adreçat a persones amb dificultats d'accés al mercat laboral que té per objectiu millorar la qualitat de vida i garantir la inclusió social de qui hi participi.

Es tracta d'un programa liderat per l'Àrea de Benestar Social amb la col·laboració de les entitats socials i empreses de la comarca.

Xarxa de mediació per al lloguer social

La Xarxa de mediació per al lloguer social s'inclou en el Decret 75/2014, de 27 de maig, del Pla per al dret a l'habitatge té com a objectiu principal facilitar l'accés a un habitatge de lloguer digne.

Es nodreix d'habitatges nous o de segona mà, que estan buits i es posen al mercat mitjançant la gestió de les borses d'habitatge. Les borses gestionen els programes socials d'habitatge en el territori i depenen dels ajuntaments, els consells comarcals i les agrupacions de municipis.

Les borses ofereixen a propietaris i a llogaters una sortida a l'oferta i la necessitat d'habitatge, amb la garantia que l'Administració pública vetlla pels seus interessos. Capten pisos buits i els posen en lloguer a un preu per sota del de mercat, fan el seguiment de la relació contractual i aporten seguretat i professionalitat a propietaris i a llogaters.

Durant les sessions participatives han estat molt crítics amb el concepte lloguer social que empra aquesta iniciativa.

"No té res de social, li podrien dir assequible".

Programa de lloguer assequible Obra Social "La Caixa"

Aquest programa ofereix habitatge de lloguer a preus assequibles per joves, famílies i persones grans que tenen dificultats per accedir a un habitatge.

Durant les sessions participatives, alguns tècnics de l'àmbit de l'habitatge van esmentar una vegada finalitza el contracte "La Caixa" ofereix la compra de l'habitatge, però que les persones que han accedit a aquest programa no poden pagar-ne la compra.

"Quan finalitza el període de contracte els ofereixen comprar o preus de lloguer de mercat, està clar que poden pagar un lloguer assequible però no tenen capacitat per fer front a una compra".

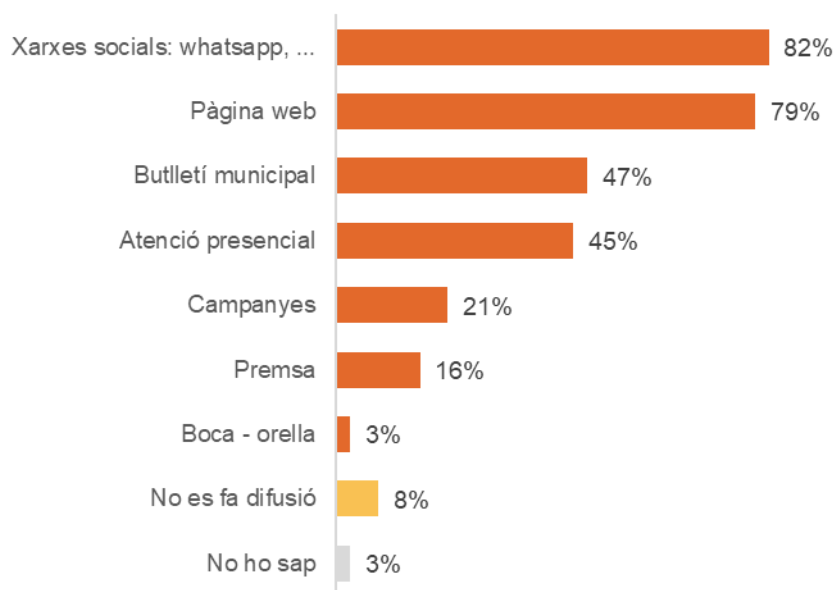
12.3 Comunicació amb la població

Aquest apartat inclou la percepció que tenen els municipis de la comarca respecte a com s'està comunicant elements relacionats amb el sensellarisme i l'exclusió residencial al seu propi municipi.

Primer de tot se'ls va preguntar sobre la forma amb la qual s'emetia la informació a la població, en concret es va preguntar: ***"A través de quins mitjans es difonen els recursos i serveis existents al municipi?"***

Primer de tot es va preguntar sobre els canals de comunicació que més habitualment feien servir per tal de comunicar-se amb la seva població. Els canals digitals com són les xarxes socials (82%) i la pàgina web (79%) són els principals canals esmentats.

Figura 12-15. Canals de comunicació per difondre els recursos i serveis existents al municipi

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les respostes poden sumar més del 100% perquè s'admetia més d'una resposta

Com a complement dels canals utilitzats, es va consultar sobre les persones que eren les responsables de comunicar. La pregunta que es va fer va ser: ***Qui són els responsables de fer-ne difusió?***

Com mostra la figura següent, el personal tècnic de l'ajuntament és l'encarregat de fer aquesta difusió a la ciutadania.

Figura 12-16. Responsables de fer la difusió

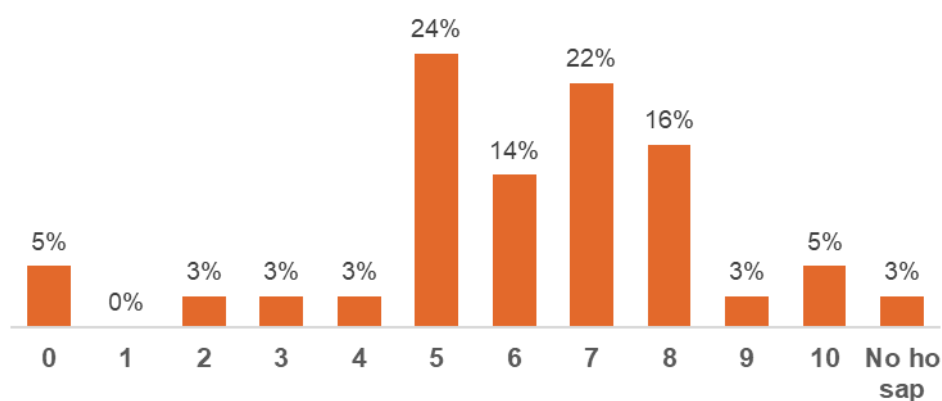

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les respostes poden sumar més del 100% perquè s'admetia més d'una resposta

Per tal d'analitzar la percepció que es té del servei es va demanar que avaluessin del 0 al 10 com consideraven que arribava la informació dels recursos i serveis existents a les persones que ho necessiten. La figura següent mostra com es distribueix la valoració, sent la nota del 5, la més esmentada. La nota mitjana de la valoració és de 6,03.

Figura 12-17. Valoració de l'arribada de la informació dels recursos i serveis a les persones interessades

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

12.4 La coordinació a l'administració

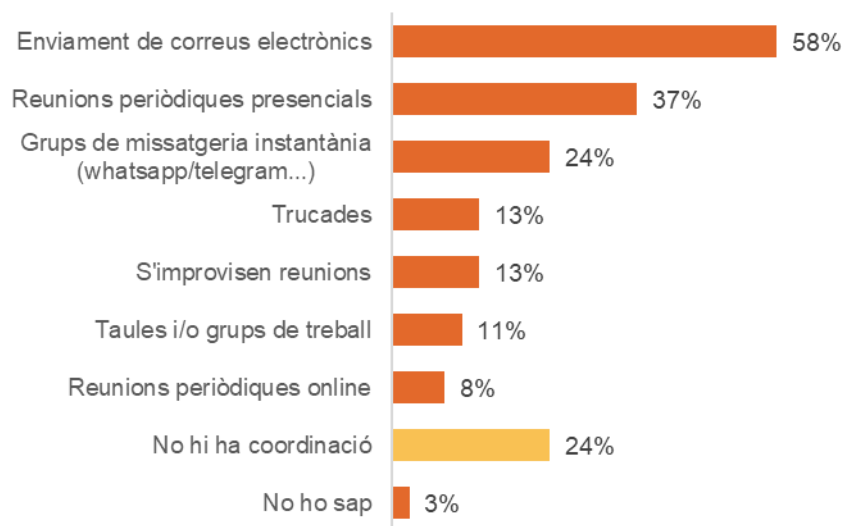
En situacions com la del sensellarisme o exclusió residencial, on hi ha tants aspectes relacionats (habitatge, economia, serveis socials, salut...), és clau la coordinació entre l'administració, ja sigui una coordinació horitzontal o vertical.

12.4.1 Coordinació entre àrees de l'administració local

El primer element a analitzar és la percepció que es té de la relació entre les diferents àrees de l'administració local, que acostuma a ser la porta d'entrada d'aquests col·lectius especialment vulnerables. El primer que es va voler analitzar és la manera en que es comunicaven, es va preguntar de la següent manera: **“Com s'articula la coordinació entre les diferents àrees de l'administració local relacionades amb les persones sense llar i en situació d'exclusió residencial?”**

La figura següent mostra les respostes obtingudes. Els correus electrònics és de llarg el primer sistema de comunicació. Cal destacar també que un 24% esmenta que no hi ha cap tipus de coordinació, un fet que sumat al percentatge de reunions improvisades, denoten en alguns municipis una comunicació interna inexistent o improvisada.

Figura 12-18. Sistema de coordinació amb altres àrees

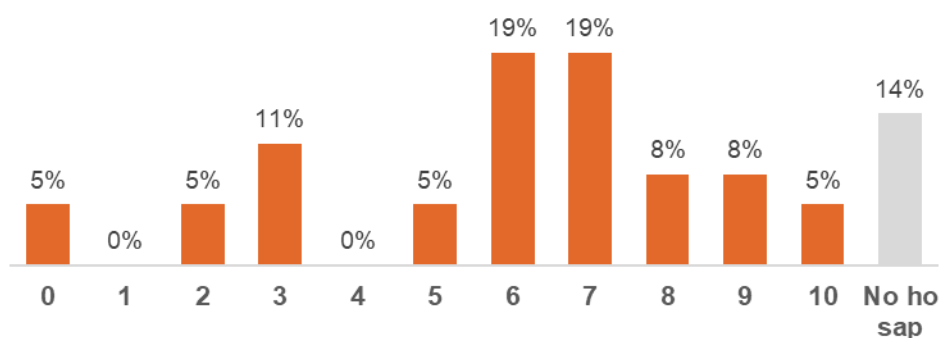
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les respostes poden sumar més del 100% perquè s'admetia més d'una resposta.

Com a complement d'aquesta descripció alhora de treballar s'ha demanat que valoressin quina era la coordinació. En concret s'ha preguntat: **“Com valoraria la coordinació entre les diferents àrees de l'administració local relacionades amb les persones sense llar i en situació d'exclusió residencial?”**

La figura següent mostra la distribució d'aquesta avaluació, sent el 6 i el 7 les valoracions més comuns. **La mitjana de la valoració és de 5,88.**

Figura 12-19. Valoració de la coordinació entre les àrees de l'administració local

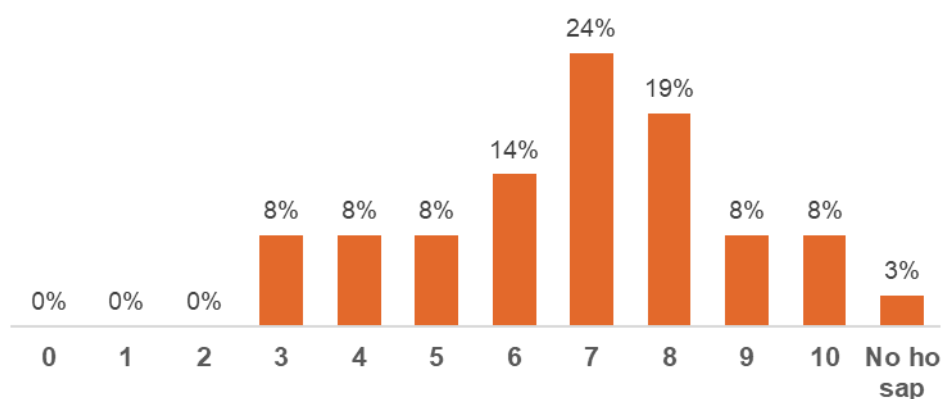

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Un element complementari a la coordinació és la difusió de la informació dins de la pròpia administració. Per tal d'avaluar aquest fet s'ha preguntat: **“Com considera que arriba la informació dels recursos i serveis existents al personal tècnic que treballa amb aquestes persones?”**

La figura següent mostra la distribució de les respostes, amb una molt baixa presència de notes baixes i destacant que gairebé el 60% li donen una nota de 7 sobre 10 o superior. Això fa que la mitjana d'avaluació d'aquesta arribada d'informació sigui la més alta de totes les avaluades a l'estudi i arribi a **6.72**. Aquesta mitjana augmenta a una mitjana de 9 entre els 3 municipis amb més població de la comarca, probablement perquè disposen de més personal tècnic.

Figura 12-20. Valoració de la informació que arriba al personal tècnic

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

12.4.2 Coordinació entre administració local i supramunicipal

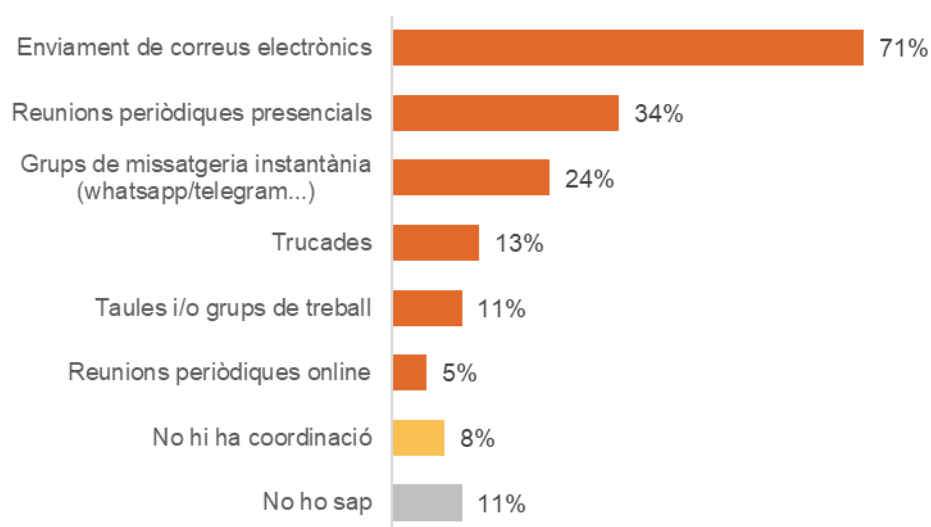
Una vegada analitzat quina és la coordinació existent dins de l'administració local, s'ha analitzat l'avaluació més vertical, és a dir, amb administració supramunicipal. En l'àmbit del sensellarisme i l'exclusió residencial, molts recursos estan centralitzats o depenen d'administracions supramunicipals, un fet que és corrent a molts aspectes de l'administració, però que requereixen de molta coordinació, sobre tot en casos on la celeritat de la seva execució pot ser clau a l'hora de donar una solució a persones amb problemes habitacionals.

Com passa amb l'anàlisi més horitzontal portat a terme a l'apartat anterior, aquí també s'analitzarà per una banda com es porta a terme la coordinació entre les diferents administracions i també una avaluació d'aquesta coordinació.

La figura següent mostra com es coordinen les diferents administracions. En concret es va preguntar: **“Com s'articula la coordinació entre l'administració local i l'administració supramunicipal relacionada amb les persones sense llar i en situació d'exclusió residencial?”**

Torna a ser el correu electrònic el sistema de coordinació més utilitzat (71%) i la manca de coordinació, que era de gairebé una quarta part amb el propi ajuntament, aquí resulta molt més baixa i només el 8% considera que no hi ha coordinació.

Figura 12-21. Sistema de coordinació amb altres administracions supramunicipals

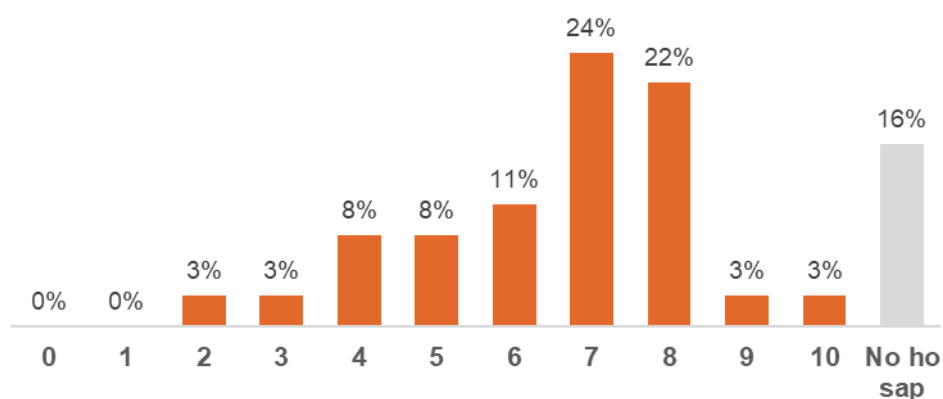

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les respostes poden sumar més del 100% perquè s'admetia més d'una resposta.

Per últim, també es va avaluar aquesta relació. En concret es va preguntar: **Com valoraria la coordinació entre l'administració local i l'administració supramunicipal relacionada amb les persones sense llar i en situació d'exclusió residencial?**. Com mostra la figura següent, els notables, notes 7 i 8, són les més esmentades amb una nota mitjana de 6.52.

Figura 12-22. Valoració de la coordinació entre l'administració local amb les supramunicipals

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

13. Les entitats socials

Les entitats socials juguen un paper molt important a l'hora de fer front al sensellarisme i l'exclusió residencial al territori. Durant les sessions de treball s'ha destacat des de tots els àmbits, la importància de les entitats socials a l'hora d'allotjar a persones sense llar en habitatges o per atendre a persones que no tenen la situació administrativa en regla.

“Entitats com Càritas coneixen millor que nosaltres la realitat de les persones que no tenen la situació regularitzada”.

“El paper de les entitats és molt important en la lluita contra el sensellarisme. Des de l'administració cal que les tinguem presents en tot moment”.

“A Torelló, Càritas té dos habitatges i els voluntaris fan seguiment de les persones que hi viuen. Si en tenen algun de lliure els serveis socials de Torelló en poden disposar”.

“Les entitats ens ajuden a dinamitzar la comunitat i ens donen cobertura de necessitats bàsiques quan ho necessitem”.

13.1 Entitats socials a la comarca

Les entitats socials identificades a la comarca són:

Figura 13-1. Entitats socials

Entitats socials
— Associació Tapís — Càritas Diocesana — Càritas Arxiprestal — Casal Claret — CITE (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers de CCOO) — Creu Roja — El Tupí — Fundació Banc dels Aliments de Barcelona — Fundació Projecte i Vida — Fundació Sant Tomàs — Fundació Suport Social Solidari — Fundació Vilademany — Osonament — Víncl

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades proporcionades pels diferents municipis i www.osonavoluntariat.cat

Figura 13-2. Entitats socials de defensa del dret a l'habitatge

Entitats socials de defensa del dret a l'habitatge
— Plataforma d'Afectades per a l'Hipoteca (PAH)
— Plataforma Dret a l'Habitatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades proporcionades pels diferents municipis i www.osonavoluntariat.cat

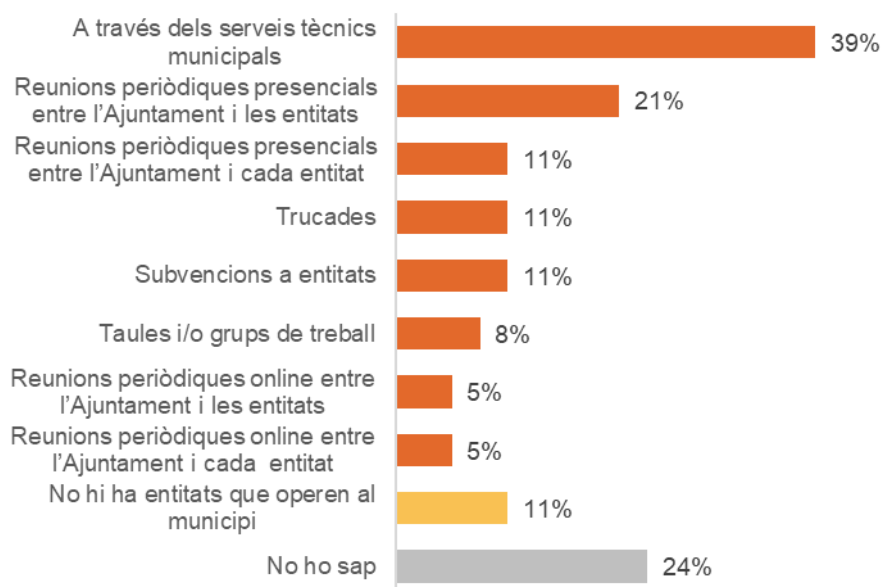
13.2 Coordinació entre administració local i entitats

Tal i com s'ha fet amb les diferents administracions, s'ha volgut avaluar la coordinació portada a terme entre l'administració local i les entitats, unes organitzacions que com s'ha vist al llarg de la diagnosi, juguen un paper important en l'àmbit del sensellarisme i l'exclusió social.

Primer de tot es va voler analitzar com es coordinaven. Es va preguntar de la següent manera: **“Com s'articula la coordinació entre l'administració municipal i les entitats que operen al territori relacionades amb les persones sense llar i en situació d'exclusió residencial?”**.

Com mostra la figura, els serveis tècnics són els encarregats de coordinar-se amb les diferents entitats.

Figura 13-3. Sistema de coordinació entre l'administració local i les entitats que operen al territori

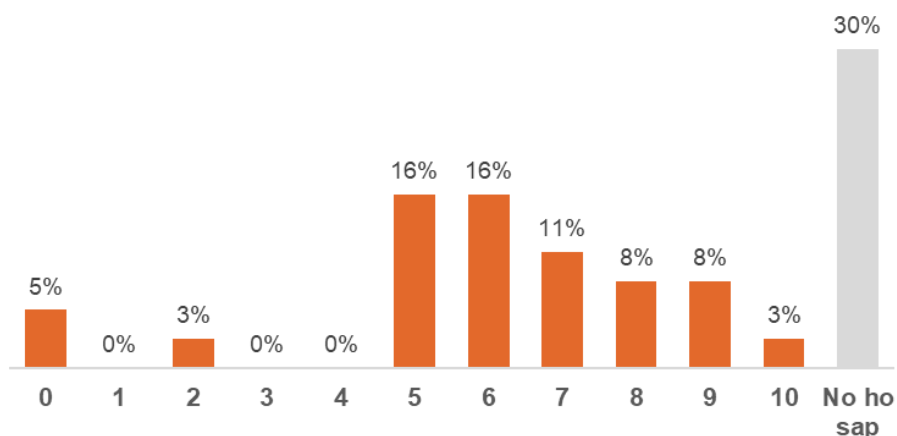
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Les respostes poden sumar més del 100% perquè s'admetia més d'una resposta.

Com a complement de la descripció de com es coordina es va demanar una avaluació d'aquesta coordinació a partir de la pregunta: **Com valoraria la coordinació entre l'administració municipal i les entitats que operen al territori relacionades amb les persones sense llar i en situació d'exclusió residencial?**

La figura següent mostra la distribució, és important destacar que de la mateixa manera que hi ha un desconeixement de com s'articula la coordinació, també hi ha una dificultat per avaluar aquesta coordinació. La nota mitjana de l'avaluació és de 6.04.

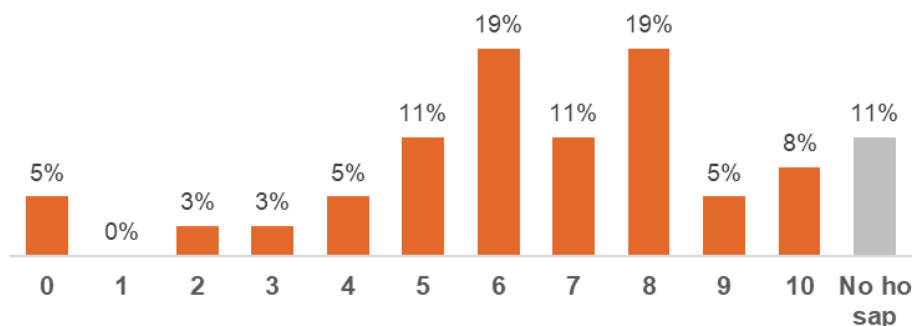
Figura 13-4. Valoració de la coordinació entre l'administració local i les entitats que operen al territori

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

Amb posterioritat es va preguntar: **“Com considera que arriba la informació dels recursos i serveis existents a les entitats que treballen amb aquestes persones?”**. D'aquesta manera es volia avaluar l'arribada d'informació a les entitats. La nota de 6 i de 8 són les més esmentades i la nota mitjana és de 6.27.

Figura 13-5. Valoració de la informació rebuda per les entitats que operen al territori

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la consulta als municipis de la comarca d'Osona. (percentatges calculats a partir dels municipis que han respost la consulta, que són el 76% dels municipis que representen el 96,3% de la població de la comarca).

14. Anàlisi DAFO

Aquest apartat resumeix a partir d'una matriu DAFO els elements explicats tant en aquesta diagnosi com en el annexos que l'acompanyen. La tècnica DAFO s'ha introduït des de la planificació estratègica i actualment és utilitzada, amb múltiples variants, en un ampli ventall d'àmbits. Permet identificar, per a cadascuna de les temàtiques tractades, els punts dèbils (Debilitats a corregir i Amenaces a afrontar) i forts (Fortaleses a mantenir i Oportunitats a explotar), i plasmar-les en una matriu que considera factors interns i presents (auto-diagnòstic de la situació o comunitat) i factors externs de l'entorn (condicionants i situacions que pressionen i poden afectar en un futur).

14.1 Debilitats

14.1.1 Debilitats: Caracterització de la comarca

- **Comarca extensa i complexa.** Comarca amb 50 municipis és la segona més gran de Catalunya. El nombre de municipis i la diversitat en la grandària en dificulta la seva gestió.
- **Creixement natural negatiu.** Des de l'any 2017, i de forma continuada, Osona registra un creixement natural negatiu, és a dir, registra més defuncions que naixements; una tendència generalitzada a tot Catalunya.
- **Municipis amb una alta taxa d'estrangeria.** La taxa d'estrangeria a nivell comarcal (16,3%) es situa a la mitjana catalana (16,6%). No obstant, els municipis de Vic i Manlleu compten amb una taxa força més elevada: 29% i 24%, respectivament.
- **Segregació residencial en determinats barris i zones.** Elevada concentració de la població estrangera en determinats barris de les ciutats de Vic i Manlleu, provocant que els diferents grups socials es separin sobre l'espai urbà d'aquests municipis en funció de la seva capacitat d'escollir lloc de residència.
- **Municipis amb una taxa de pobresa elevada.** Manlleu, amb un 20,4%, i Vic, amb un 17,1%, registren una taxa de pobresa força per damunt de la mitjana comarcal (12,5%) i, fins i tot, per damunt de la catalana (16,6%).
- **Preu mitjà del lloguer.** El preu mitjà del lloguer ha incrementat gairebé un 40% en els darrers 10 anys, arribant pràcticament als 600 euros. Aquest preus situen a la comarca a la segona corona en preus de lloguer.
- **Preu mitjà de compra.** Preu/m2 mitjà de compra d'habitatge nou ha incrementant en gairebé un 30% i el de compra d'habitatge usat gairebé un 80% en els darrers 10 anys.

14.1.2 Debilitats: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial

- **Persones en situació irregular.** Presència de persones en situació irregular sense accés a serveis i recursos municipals i/o comarcals.
- **Precarietat i manca d'oferta d'habitatge de lloguer: els factors desencadenants.** La precarietat laboral i social amb un 44% i la manca d'oferta de lloguer privat amb un 38% són els dos principals factors desencadenants del sensellarisme a la comarca.
- **Totes les categories ETHOS.** 9 municipis tenen persones en totes les categories: sense sostre, sense habitatge, habitatge insegur i habitatge inadequat.
- **Sense sostre i sense habitatge.** Les persones sense sostre i sense habitatges es concentren en els municipis més grans, on hi ha gran part dels recursos disponibles.
- **Habitatge insegur i habitatge inadequat.** Segons se'n desprèn de la consulta, gairebé un 80% dels municipis tenen persones que es troben en situacions englobades dins d'aquestes dues categories:
 - El 72% dels municipis tenen habitatges ocupats sense títol habilitant.
 - El 62% dels municipis tenen persones vivint sota amenaça de desnonament.
 - El 62% dels municipis tenen persones que viuen sota amenaça de violència per part de la família o la parella.
 - El 72% dels municipis tenen persones que viuen en un habitatge inadequat.
 - El 56% dels municipis compten amb persones que viuen sense garanties de subministrament.
 - El 51% dels municipis tenen persones que viuen en una habitatge massificat.
- **Pluricausalitat en els perfils sense sostre, majoritàriament homes.** Factors individuals (salut mental, addiccions), factors socials (trencament de la xarxa de suport) i un context socioeconòmic desfavorable (ingressos baixos, pèrdua d'habitatge i/o feina).

14.1.3 Debilitats: Recursos, programes i actuacions

- **Necessitat creixent d'HPO.** El nombre de persones inscrites al Registre de Sol·licitants d'HPO a la comarca és de 1.045 persones l'any 2022.
- **Lloguer social.** La demanda de lloguer social creix però les administracions tenen dificultats per aconseguir habitatge i oferir-lo en aquest règim.
- **Demandants d'ajuts i prestacions.** Ajuts com el pagament de lloguer s'han multiplicat gairebé per 3 en 10 anys.
- **Alberg.** Tot i que Vic compta amb un alberg de 25 places pel que hi passen unes 145 persones l'any amb estades de 2 a 3 mesos, aquestes no són suficients per cobrir les necessitats actuals.

- **Manca de coneixement del parc d'habitatge buit.** Només un 19% dels municipis que han contestat l'enquesta tenen un cens d'habitatges buits. No obstant, un altre 24% tenen previst fer-lo en els propers 4 anys, el que denota la importància de tenir aquesta informació pels municipis.
- **Recursos no presents però necessaris.** Existència de municipis que, tot i no disposar de determinats recursos per abordar el sensellarisme, els consideren molt o bastant necessaris.
 - Servei de tramitació d'ajuts i/o prestacions. El 21% dels municipis no disposen d'aquest servei tot i considerar-lo molt o bastant necessari.
 - Suport en la regularització de la situació. El 37% dels municipis no disposen d'aquest servei tot i considerar-lo molt o bastant necessari.
 - Ajuts a la rehabilitació d'habitatge. El 45% dels municipis no disposen d'aquest servei tot i considerar-lo molt o bastant necessari.
 - Parc d'habitatge social. El 61% dels municipis no disposen d'aquest servei tot i considerar-lo molt o bastant necessari.
 - Serveis de salut i accés al sistema sanitari. El 13% dels municipis no disposen d'aquest servei tot i considerar-lo molt o bastant necessari.
 - Atenció laboral. El 21% dels municipis no disposen d'aquest servei tot i considerar-lo molt o bastant necessari.
- **Recursos habitacionals, però no suficients.** Tot i que la comarca compta amb un percentatge de recursos habitacionals, en molts casos, superior al que representa la seva població en el conjunt català (2,1% de la població de Catalunya); aquests no són suficients per fer front a la problemàtica existent a la comarca.

14.1.4 Debilitats: Agents, treball en xarxa i difusió

- **Informació.** Existeix un marge de millora en l'arribada de la informació dels recursos i serveis a tots els nivells. La valoració de la informació és d'aprovat
 - A les persones interessades. La valoració mitjana és de 6,03.
 - Al personal tècnic. La valoració mitjana és de 6,72.
 - A les entitats. La valoració mitjana és de 6,27.
- **Coordinació.** Existeix certa coordinació, però no està protocolaritzada o sistematitzada en la majoria de casos. La valoració de la coordinació és d'aprovat.
 - Diferents àrees de l'administració local. La valoració mitjana és de 5,88.
 - Administració local i supramunicipal. La valoració mitjana és de 6,52.
 - Administració local i les entitats. La valoració mitjana és de 6,03.

14.2 Amenaces

14.2.1 Amenaces: Caracterització de la comarca

- **Concentració de població.** Els tres municipis més grans de la comarca representen el 50% de la població, aquesta dinàmica pot acabar generant un important desequilibri territorial.
- **Preus de les hipoteques.** L'augment continuat de l'Euríbor en els darrers mesos pot generar un increment d'impagaments i desnonaments.
- **Preus de l'energia.** L'encariment dels preus de l'energia està generant un increment de les llars en situació de pobresa energètica.
- **Relloguer d'habitacions.** La forta demanda d'habitatge de lloguer i l'escassa oferta provoca un increment del relloguer d'habitacions a preus elevats.
- **Habitatge de protecció oficial.** Des de l'any 2012 pràcticament no es construeix HPO a la comarca provocant una major dificultat d'accés a l'habitatge per part de determinats col·lectius.
- **Augment de les multiproblemàtiques.** La situació econòmica actual pot incrementar el nombre de problemàtiques entre les famílies: dificultats de pagament de l'habitatge, els subministres energètics, entre d'altres.

14.2.2 Amenaces: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial

- **Recollida de dades.** Manquen eines comarcals i supracomarcals que facilitin una recollida sistemàtica, global i estructurada de les dades de l'àmbit al sensellarisme.
- **Identificació parcial de la problemàtica.** Els serveis socials no tenen capacitat per identificar tots els casos de sensellarisme presents a la comarca, especialment els casos en situació irregular o els d'habitatge inadequat.
- **Racisme immobiliari.** La manca d'oferta i l'increment de la demanda d'habitatge de lloguer està provocant una forta presència de racisme immobiliari a la comarca que podria discriminar encara més a determinats col·lectius en l'accés a l'habitatge.
- **Màfies.** Presència creixent de màfies que venen claus d'habitatges buits a aquelles persones que no tenen accés a l'habitatge, principalment a Vic, Manlleu i Torelló. Aquesta realitat està provocant l'efecte crida, tant de població d'altres municipis de la comarca com de fora de la comarca.
- **Violència masclista.** L'increment de la violència masclista i la complexitat del circuit està provocant un increment de dones en situació de sensellarisme i exclusió residencial.

14.2.3 Amenaces: Recursos, programes i actuacions

- **Manca de protocols consensuats.** Aspectes com l'empadronament en domicili fix o les actuacions davant de l'ocupació sense títol habilitant estan provocant diferències entre els municipis en funció de la seva rigidesa.
- **Competències municipals i comarcals limitades** tant en l'àmbit dels serveis socials com de l'habitatge, que provoquen dificultats a l'hora d'abordar la problemàtica del sensellarisme a la comarca.
- **Manca de recursos per als joves en procés de desinstitucionalització.** La majoria dels joves que surten dels centres de menors són arrossegats a situacions de sensellarisme per la manca de recursos públics.
- **Rotació entre categories ETHOS.** Les polítiques i els recursos disponibles no són suficients per garantir la lluita contra el sensellarisme, provocant mobilitat entre categories però no una sortida definitiva.
- **Desequilibri de recursos.** Vic, com a capital de comarca, concentra la majoria de recursos disponibles a la comarca. Aquesta situació provoca que es converteixi en un pol d'atracció per a les persones en situació de sensellarisme i en exclusió residencial del territori, principalment d'aquells casos més severos.
- **Iniciatives per fomentar el lloguer social i assequible que no funcionen.** Existència de programes de foment del lloguer assequible i social com l'Obra Social La Caixa o la Xarxa de mediació per al lloguer social que no acaben de realitzar les seves funcions.
- **Actuacions de doble fil.** Actuacions adreçades a millorar la situació de les persones en situacions de sensellarisme, com pot ser la instal·lació de comptadors socials, acaben sent rebutjades pel temor que siguin aprofitades per les màfies existents.

14.2.4 Amenaces: Agents, treball en xarxa i difusió

- **Canals digitals.** Les xarxes socials (82%) i la pàgina web (79%) s'han convertit en els principals canals de comunicació per difondre els recursos i serveis existents al municipi, però a l'hora podrien ser la causa de la desinformació entre aquells col·lectius que hi tenen menys accés.
- **L'excés de burocràcia.** Els "tempos" i la paperassa que requereixen els tràmits administratius es converteixen en un fre per a les persones que treballen en aquest àmbit.

14.3 Fortaleses

14.3.1 Fortaleses: Caracterització de la comarca

- **Evolució positiva.** Tot i el creixement natural negatiu, la comarca guanya habitants any rere any.
- **Disminució de la taxa d'atur registrat.** La comarca ha baixat en gairebé 6 punts la seva taxa d'atur registrat des del 2015 fins l'actualitat; seguint la tendència del conjunt de Catalunya.
- **Recuperació de la construcció.** En els darrers anys la comarca han tingut una lleugera recuperació però encara molt lluny de les dinàmiques constructives de principi de segle.

14.3.2 Fortaleses: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial

- **Identificació de les persones sense llar.** Les persones sense llar a la comarca estan en la seva majoria identificades (que no quantificades) per les entitats i els serveis socials municipals i/o comarcals.
- **Persones ben ateses.** Les persones que viuen als allotjaments temporals o amb suport social compten amb una bona atenció professional.

14.3.3 Fortaleses: Recursos, programes i actuacions

- **Gestió de la comarca.** La comarca disposa de quatre ABSS i cinc Oficines d'Habitatge per abordar la problemàtica del sensellarisme i l'exclusió residencial.
- **Borses de mediació.** Increment continuat d'habitatges a les borses de mediació de la comarca d'Osona. L'any 2013 comptaven amb 308 habitatges mentre que l'any 2022 la xifra és de 574 habitatges, aquests representen el 7,3% dels habitatges llogats a 31/12 de 2022 pel total de borses de mediació a Catalunya.
- **Habitatge públic de l'AHC.** L'habitatge públic de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya a Osona representa el 3,6% del total de Catalunya, per damunt del 2,1% que representa la població de la comarca al conjunt català.
- **Gestió de l'habitatge públic.** Vic és dels pocs municipis catalans que compten amb una gestió global dels habitatges públics.
- **Recursos presents i necessaris.** Els municipis que disposen de recursos com serveis d'atenció, acollida, socioeducatius, de tràmits, de menjador social o distribució d'aliments, d'higiene, ajuts i prestacions, d'allotjament, habitatge, de mediació, de salut o atenció laboral els consideren molt o bastant necessaris per al seu municipi.

- **Més habitatge destinat a polítiques socials.** La comarca compta amb 1 habitatge social per cada 122 persones, una proporció major que comarques com el Bages (1 per cada 155 persones), Gironès (1 per cada 196 persones) o Catalunya (1 per cada 235 persones).

14.3.4 Fortaleses: Agents, treball en xarxa i difusió

- **Entitats socials.** Presència d'entitats socials necessàries i complementàries a l'administració per atendre a les persones sense llar, especialment aquelles persones en situació irregular.
- **Treball compartit.** Correus electrònics (58%) i grups de missatgeria (24%) conviuen amb les reunions presencials (37%) per a la coordinació entre les diferents àrees de l'administració. El treball amb carpetes compartides o el fet d'estar en un mateix espai, han estat destacats com elements clau per al treball en xarxa.
- **Perspectiva comarcal:** Aquesta diagnosi mostra el primer pas de la comarca d'Osona per debatre i buscar solucions a la problemàtica a partir d'un treball comarcal conjunt.

14.4 Oportunitats

14.4.1 Oportunitats: Caracterització de la comarca

- **Població estrangera jove.** L'arribada de població estrangera pot frenar la tendència a l'envelliment.
- **Preu de venda i lloguer a la comarca** per sota de la mitjana catalana que pot provocar l'arribada de persones de la primera corona de Barcelona.

14.4.2 Oportunitats: Persones sense llar i en situació d'exclusió residencial

- **Quantificació de la problemàtica.** Es mostra una voluntat generalitzada entre tots els agents implicats per a recollir les dades que permetin abordar les situacions de sensellarisme i exclusió residencial d'un manera planificada.
- **Habitatges ocupats sense títol habilitant en procés de regularització.** Existència de persones residents en habitatges ocupats sense títol habilitant propietat de les EEFf que es troben en procés de regularització a través d'un lloguer social.

14.4.3 Oportunitats: Recursos, programes i actuacions

- **Plans vigents.** Existència de plans vigents a la comarca que tenen incidència en l'àmbit dels sensellarisme.
- **Ajuts autonòmics i estatals** per fer front a algunes problemàtiques, encara que insuficients.
- **Adquisició d'habitatges.** Alguns consistoris tenen la voluntat d'adquirir habitatge per incrementar el parc d'habitatge assequible i social.
- **Tanteig i retracte.** El dret de tanteig i retracte permetria incorporar habitatge social i assequible a l'administració local, tot i que de moment la majoria s'està fent a través de l'AHC.
- **Voluntat municipal per la realització d'actuacions per abordar el sensellarisme.**
 - **Cens habitatges buits.** Un 19% dels municipis ja el tenen gairebé un 25% tenen previst fer-lo.
 - **PLH/PAMH.** Un 16% dels municipis ja el tenen i gairebé un 22% dels municipis tenen previst fer-lo.
 - **Parc d'habitatge social.** El 43% dels municipis tenen previst incrementar-lo en els propers anys.

- **Sostre 360.** Programa d'habitatge social protegit o recursos residencials en l'àmbit del sensellarisme per a joves en situació de vulnerabilitat i risc de carrer.
- **Reallotgem i 60/40.** Programes impulsats per l'AHC ajudar a persones en situació d'emergència econòmica i social.
- **Ajuts municipals a la rehabilitació.** Alguns municipis compten amb ajuts municipals a la rehabilitació per fomentar la posada al mercat d'habitatge buits i donar solució a aquells col·lectius que pateixen situacions com el racisme immobiliari.

14.4.4 Oportunitats: Agents, treball en xarxa i difusió

- **Serveis socials i habitatge.** Els serveis socials i les oficines d'habitatge, tant locals com comarcals, reconeixen la necessitat de treballar la problemàtica conjuntament. Vic, Manlleu i Torelló ja han manifestat durant la realització d'aquesta diagnosi treballar-ho d'aquesta manera.
- **Voluntat de coordinació.** La voluntat per crear un circuit que permeti un treball coordinat entre tots els agents que treballen en la lluita contra el sensellarisme podria ajudar a tenir una visió conjunta de la problemàtica i afrontar-la de forma coordinada.

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI
Càtedra d'Habitatge

Osona Acció Social
Consortori d'Osona de Serveis Socials

Consell
Comarcal
d'Osona